Jæger

JAGT · VILDT & NATUR

Dådyr i fremgang

Hjortevildtoversigten

Dåseløver

Nu forbydes det

Kronhjort i krattet

Buejægers hede drøm

Nr. 9 September 2021

DANMARKS JÆGERFORBUND

www.huntinglife.dk

EFTERÅRSJAGT

Zeiss Conquest HD Håndkikkert sort

Er en fremragende kikkert, hvor du virkelig får meget for pengene, uden at gå på kompromis med kvaliteten.

8x42 **7999** SPAR 1501

10x42 **8499** SPAR 1491

Huntcom Vildtkamera 16MP

Med dansk menu og brugsanvisning. 940nm dioder gør at kameraet kan tage billeder både dag og nat. Med standby funktion. Ved bevægelse starter kameraet hurtigt op, og tager et billede (op til 16 megapixel) eller en video (i full HD). Bruger micro-sd kort.

Prisen er 469,- ved 1 stk.
og 429,- ved min. 5 stk.

429 PRISER FRA

1500 PRISER FRA

Burrel Vildtkamera S12HD+SMS3

Opdateret version af det anerkendte testvinder Burrel S12 vildtkamera. Kan fjernbetjenes via SMS, optage video på op til 1080p, tage 12 megapixel-billeder og har 44 kraftige infrarøde dioder.

Prisen er 1599,- ved 1 stk.
og 1500,- ved min. 3 stk.

Infiray E2n V2 termisk spotter, Pard NV007A, 18650 batteri, lader og SD-kort

Kom godt igang med natjagt. I dette sæt får du alt hvad du skal bruge, uanset om du skal regulere mårhund eller jage vildsvin i udlandet.

7999 SPAR 2026

Huntcom Grenadil Treestand Plus Foldbar 2,0 m inkl. ben Skydestige

Sædet er i plastik og udformet, så man sidder behageligt. Lavet i pulverlakeret stål og aluminium med en vægtbelastning på 150 kg. Inkl. et sæt ben, så stigen kan stå frit.

1299 GO' PRIS

Huntcom Freestand Hochsits Basic 3,1 m

Huntcom Freestand 3-3,5 meter er det ideelle jagttårn, hvor benene kan justeres. Stolen kan også rotere. Lavet i pulverlakeret stål med en vægtbelastning på 135 kg.

1599 GO' PRIS

10 æsker

550* SPAR 140

Rio Game Blue Steel 12/70 str. 4/28 gr. 25 stk. haglpatron pr. æske

En god haglpatron med en hastighed på 426 m/s.

***Gælder ved køb af minimum 250 skud, ellers er prisen 79,00 pr. æske.**

Så længe lager haves!

Cæsar Figura 12/76 71cm STEV CH Haglgevær

Et elegant gevær i Cæsars kvalitet og teknologi, med graveret baskyle og guldindlagt fugl. Singletrigger, ejector og udskiftlige chokes.

13999 SPAR 3996

Husk at besøge vores **OUTLET** i butikken DEN FØRSTE WEEKEND I HVER MÅNED !

HUNTINGLIFE SHOP Østjysk Våbenhandel A/S

TROFÆOPMÅLING DEN FØRSTE LØRDAG I HVER MÅNED !

Østjysk Våbenhandel A/S | Kildeparken 32 | 8722 Hedensted | 75 89 00 00 | www.huntinglife.dk

Der tages forbehold for trykfejl samt prisændringer. Alle priser er i danske kroner. Tilbuddene gælder til og med den 30.09.2021 og så længe lager haves.

INDHOLD

JAGT:

6 Fuld fart på trækket
12 Dirrende debut
20 Swusj!
116 Majshunde

POLITIK:

4 Leder
10 Hovedbestyrelsen orienterer
92 Låg på dåsen

NATUR/VILDTFORVALTNING:

32 En tysk model
41 Hjortevildtoversigten 2021
54 Et velfortjent hvil
76 80 år med vildtudbytte
98 Ilderføde i andemad
104 Sådan har vi gjort indtil nu
120 En direkte hån
122 Fra vild til tam

HUNDE

78 Fitness for jagthunde

PORTRÆT:

26 Jagten, musikken og livet
130 – Nu glæder jeg mig til at komme på jagt!

VÅBEN/UDSTYR:

38 Én funktion – mange udformninger
82 Hundefolkenes favoritter
86 Vi er blevet bedre
100 Ting & tips
112 All(a)round the world

ØVRIGT

16 Siden sidst
24 Naturkronikken
36 Ledergruppen informerer
56 Gratis for DJ-medlemmer
60 Landet rundt
90 Vildt på bordet
108 Hygiejne og vildtsygdomme
128 Månedens foto
133 Jæger anmelder
135 Læserbreve

6 Premierejagt
Så blev det endelig september. Kom med på et klassisk andetræk på de yderste enge.

38 Riffelgange
Der findes mange typer riffelgange, men hvad er egentlig teknikken bag de snoede riller?

78 Hundetræning
Gudbjerg og Omegns Jagtforening har succes med fitness for de firbenede – og det giver god mening.

130 OL-succes
Jesper Hansen fra Svebølle kom på alles læber, da han fik sølv ved OL. Læs et interview med den ivrige jæger og mesterskytte.

Forsidefoto: Kim Henriksen
Dåvildtet er i markant fremgang i Danmark. Læs om udviklingen i årets hjortevildtoversigt på side 41.

Claus Lind Christensen, formand

Omstillingsparate og fremsynede

Der er behov for at styrke organisationen indadtil og ændre politisk kurs udadtil. Derfor skal repræsentantskabet tage stilling til en ny strategi, der kan forberede os på fremtiden.

Vi skal være den toneangivende samarbejdspartner, når det drejer sig om jagt og vildtforvaltning i Danmark. Det er det nødvendige fundament for, at vi sammen kan sikre de kommende generationer muligheden for at gå på jagt. Derfor skal repræsentantskabet med henblik på vedtagelse debattere hovedbestyrelsens forslag til en ny samlet strategi på det forestående repræsentantskabsmøde.

Sjældent har vores øverste politiske organ stået overfor så vigtig en beslutning for fremtidens jagt. Repræsentantskabet har mulighed for at give jægerforbundet et solidt rygstød i form af en både ny og vital retning for de kommende år. En vedtagelse af forslaget vil helt naturligt medføre principielle drøftelser af vores nuværende vedtægter og natursyn og dermed grundlaget for vores politiske virke.

Vildtet, jagten og jægerne

Vi øger vores gennemslagskraft, når vi alle arbejder i samme retning. Det kræver, at det er tydeligt for både os selv og kommende medlemmer, hvad vi vil. Derfor har vi i processen haft for øje at opstille færre, men meget retningsgivende mål.

I bestræbelserne på at sikre jagten for nuværende og kommende generationer skal vi arbejde for en positiv udvikling for nøglearter og generelt arbejde for bestande, hvor bæredygtig jagt er mulig. Midlet hertil er en rigere natur med stor artsdiversitet både til lands og til vands. Med andre ord skal det bærende element for fremtidens jagt være sikring af levesteder og fødekæder. Både i ord og handling skal vi således vise vores omverden, at den politiske prioriteringsrækkefølge er vildtet, jagten og jægerne.

Styrket organisation

Også indadtil er der behov for et kritisk øje – især i forhold til rekruttering og fastholdelse af medlemmer. Vi bløder ikke medlemmer, men den aldersbetingede naturlige afgang betyder, at vi skal rekruttere nye medlemmer og som minimum fastholde og gerne øge tilfredsheden for eksisterende medlemmer. Det betyder bl.a., at andelen af jagttegnsaspiranter, der bliver medlem af jægerforbundet, skal øges, ligesom det er et mål at hæve antallet af medlemskaber blandt erfarne jægere.

Som et led i både hvervningen og fastholdelsen af medlemmer er det også et mål at etablere nye, interessebaserede netværk, hvor man kan møde ligesindede. Endelig er det helt afgørende for organisationens samlede virke, at tilfredsheden blandt vores mange engagerede frivillige har en opadgående kurve.

Nødvendige forandringer

Alle disse tiltag medfører forandringer og kræver, at vi er omstillingsparate. Jagten og jægerne skal være i harmoni med samfundets tidsånd med fokus på klimaet, naturen, biodiversiteten, dyrevelfærd mv., men vi skal samtidig være med til at påvirke tidsånden, og det gør vi bedst ved at være en troværdig del af det grønne segment.

clc@jaegerne.dk

Foto: Christian Lang Jensen

– En vedtagelse af strategiforslaget vil bane vejen for bæredygtig jagt til de kommende generationer, fastslår Claus Lind Christensen.

Modtag Jaguar e-magasinet helt gratis! Tilmeld dig på www.jaguarmagasinet.dk

VIND

NORDHUNT

Nordhunt Nickel Hunter
Værdi 10.995,-

HØREVÆRN OG VILDTKAMERA TIL ALLE!

SPAR 600,-
599,-
Vejl. pris: 1.199,-

STEALTH CAM
Digital Scouting Camera

Stealth Cam QS18

Et kompakt vildtkamera på 18 megapixel med burst Mode med 1-3 billeder pr. udløsning. Videooptagelse op til 30 sekunder. Hvert billede viser klokkeslæt, dato og månefase for at give dig detaljerede oplysninger om forholdene i dit målområde.

SPAR 800,-
1.699,-
Vejl. pris: 2.499,-

SPYPOINT 25 m sensor-rækkevidde 25 m LED-rækkevidde 0,5 Udløserhastighed

Spypoint Link-Micro LTE

Et suverænt vildtkamera med LTE-4G-netværk, som giver dig spændende og innovativ jagtteknologi til en særdeles konkurrencedygtig pris. Nem at opsætte og bruge på din mobiltelefon. Funktionerne styres via en brugervenlig app med et design, som imødekommer både den mere og den mindre teknikvante jæger. Farve camouflage.

TWIN-PACK!

1 STK 2.499,-
2 STK
SPAR 1.999,-
2.999,-
Vejl. pris: 4.998,-

SPYPOINT

Spypoint Link-Micro LTE TWINPACK

Et suverænt vildtkamera med LTE-4G-netværk, som giver dig spændende og innovativ jagtteknologi til en særdeles konkurrencedygtig pris. Nem at opsætte og bruge på din mobiltelefon. Funktionerne styres via en brugervenlig app med et design, som imødekommer både den mere og den mindre teknikvante jæger. Farve grey forest.

SPAR 500,-
499,-
Vejl. pris: 999,-

WALKER'S GAME EAR

Walker's Razor® Slim

Elektronisk høreværn, der kombinerer et moderne og slank design og kvalitetselektronik til en fantastisk pris. Vi vover at hævde, at dette er det bedste køb af et aktivt høreværn på markedet i dag.

SPAR 600,-
999,-
Vejl. pris: 1.599,-

3M PELTOR

3M Peltor Sport Tac™ Jagt

Elektronisk niveauafhængig høreværn udviklet specielt til jægere. SNR 26db. Fås i orange og grøn.

SPAR 500,-
1.999,-
Vejl. pris: 2.499,-

WALKER'S GAME EAR

Walker's silencer in-ear

Elektronisk høreværn fra Walker´s, som både dæmper og forstærker lyd. Justerbare med op til 80 timers batteritid. Anvender A10 knapcellebatterier (inkluderet i pakken med et tilhørende etui og forskellige ørestykker).

Tilbuddet gælder i Jaguargruppens butikker til og med 30/9 2021, eller så langt lageret rækker. Lokale afvigelser kan forekomme. Tilbuddet kan ikke kombineres med andre tilbud eller rabatter.

Jaguar Gruppen

Brasholt
HJØRRING
Tlf. 96 23 29 00
www.brasholt.com

JAFI
VIBORG
Tlf. 86 60 00 36
www.jafi.dk

Kr. O. Skov
BORDING
Tlf. 86 86 11 77
www.koskov.dk

Østjysk Våbenhandel
HEDENSTED
Tlf. 75 89 00 00
www.huntinglife.net

Gamefair
NÆRUM
Tlf. 45 80 90 16
www.gamefair.dk

Hubertushuset
RINGSTED
Tlf. 57 61 13 60
www.hubertushuset.com

Aktiv Fritid
KØGE
Tlf. 56 63 15 33
www.aktivfritid.dk

JAGT PÅ DE YDERSTE ENGE:

Fuld fart på trækket

Med vildænder er det ikke let at regne ud, hvor og hvornår trækket er godt. Rammer man den rigtige dag på det rigtige sted, kan det være svært at stoppe, mens legen er god.

Tekst og foto: Thomas Lindy Nissen

JAGT: Spidsandens flaksende flugt over sjapvandet minder mest af alt om en kålsommerfugls over en sommerlun græsplæne. Med to hurtige bevægelser lader den sig falde de sidste par meter ned mod engen for at lande. På grund af den hurtige manøvre slipper fuglen uden videre tiltale, men lige efter den kommer endnu en spidsand. Denne gang er Lasse Holmquist Hansen klar, han trækker godt frem og sender den – i en forlæns kolbøtte – mod det sted, hvor makkeren landede sekunder tidligere.

Labradoren Lucca er endnu ikke nået ud til anden, da Lasse – med en ny patron i det afskudte kammer – lukker haglbøssen med et lille smæld: Fra højre kommer en lavtflyvende krikand susende indover sjapvandet, men den lille svømmeands hurtige vingeslag slutter dog brat i kerneskuddet, og fuglen kan kort efter samles op af Lasses unge – og endnu ikke jagttegnsberettigede – "sekundære apportør", 14-årige Lucas Ewald.

Det bliver til et par chancer mere, inden solen kryber over jordens krumning i et hav af orange nuancer. Trækket er dog stort set ebbet ud, da >

> Lasse pludselig hører grågæs bag sig. I samme øjeblik han drejer hovedet, konstaterer han, at de er blot fem meter over sjapvandet og har retning direkte mod ham – i høj fart. Resolut drejer den unge jæger rundt, holder til den første af de tre forreste gæs og afgiver skuddet. Han konstaterer med tilfredshed, at gåsen dødsskudt falder mod engen, inden han flytter fokus mod de fem bageste gæs. I et snapskud fanger han lige akkurat den bageste af de fem og sender fuglen i retning af sin livløse makker – Lucca henter den ene, Lucas den anden.

Ny post

Der sker ikke meget ved sjapvandet den næste halve time, men Lasse har flere gange set ænder lande i et lidt større vandhul tættere på kysten – det er tid til at flytte post. Selv finder han dække bag en tyk gammel hegnspæl, mens Lucas og Lucca sætter sig bag en anden. Over de næste par timer skyder han primært pibeænder, men også enkelte krik- og spidsænder finder vej til Lucas' næver eller Luccas bløde bid.

Det er efterhånden halvt op ad formiddagen, og Lasse har nedlagt både ænder og gæs fordelt på fire forskellige arter, så hvad mere kan han ønske sig? Trækket synes at fortsætte, men alligevel tager den unge andejæger den fornuftige beslutning, at nu er det nok, for der er rigeligt med kød til gryden, både til Lucas og Lasse selv. Alt, hvad han nu ønsker, er at slutte med manér, at udnytte en sidste chance, inden han pakker.

Drømmechancen

Da chancen kommer, manifesterer den sig i form af to krikænder. De har kurs direkte mod den gamle hegnspæl, Lasse skjuler sig bag – det er en drømmechance. Hvad er bedre end at slutte sådan en morgen med en snapskudsdouble?

Lasse skuldrer, følger den forreste fugl og sender så de to gange 32 gram stålhagl ud i intetheden. To forbiere til så oplagt en chance kunne godt læses som et tegn fra jagtens gudinde om, at det er på tide at stoppe.

Den unge jæger har læst skriften på væggen og forstået den: Kort efter forlader Lasse, Lucas og Lucca strandengen for at give svømmefuglene frit lejde med mulighed for hvile, inden de tre jagtkammerater igen skal på en uforudsigelig andejagt på de yderste enge.
tln@jagtrejsefeber.dk

Både Lasse, Lucas og Lucca var tilfredse med en morgen, der gav rigeligt med chancer og fire forskellige arter af svømmeænder og gæs til paraden.

Ud af de mange chancer var langt de fleste til pibeænder – mange faldt forendt, mens enkelte anskudte måtte apporteres af labradoren Lucca.

En enkelt and faldt på længere afstand – ramt af et lungehagl. Lasse måtte med labradoren Lucca ud for at finde den, og som det meste andet denne morgen lykkedes også denne mission til fulde.

Biodiversitet til havs

HOVEDBESTYRELSESMEDLEM

Christian Clausen, kreds 6
Formand for trækvildtudvalget

Der er en stigende erkendelse af alvoren i både biodiversitetskrisen og klimakrisen.

Danmark har sammen med de øvrige EU-lande vedtaget EU's biodiversitetsstrategi med målsætningen:

I 2050 er EU's biodiversitet og de goder, vi får fra økosystemerne — EU's naturkapital — beskyttet, værdsat og passende genetableret både på grund af deres værdi i sig selv og deres væsentlige bidrag til menneskers trivsel og økonomiske velstand samt for at undgå de katastrofale ændringer af vores levevilkår, der forårsages af biodiversitetstab.

Udfordringerne, vi står med, kræver omtanke og revurdering af vores måde at være i verden på. Det gælder for samfundet som helhed, og det gælder for Danmarks Jægerforbund. Vi møder udfordringerne på land – tænk på livsbetingelserne for harer og agerhøns – og vi møder udfordringerne til havs. Det er udfordringerne til havs, denne klumme vil koncentrere sig om.

Et par facts som klangbund for overvejelserne: Fløjlsand og havlit er blevet fredet, mens jagten på edderfugl hænger i de yderste halefjer. Selvom edderfuglehunnen blev fredet for syv år siden, viser bestanden ikke tegn på stabilisering. Det er altså ikke jagten, der er problemet, men hvad er det så?

Biodiversiteten i havets fødekæder er under pres. Et eksempel: Forurening med næringsstoffer stimulerer planktonets vækst, som igen forringer vandkvaliteten og begrænser udbredelsen af havbundens planter. Havet bliver mere lysfattigt. Det betyder tab af ålegræs på bunden og reduceret iltproduktion i den nedre del af vandsøjlen, men også forringede vilkår for nogle af de større fisk, der har brug for at se, når de jager. Tilførsel af næringsstoffer udgør den største trussel for det kystnære danske havmiljø. Konsekvenserne heraf er uklart vand, tab af bundvegetation og iltsvind – og dermed en negativ effekt på den marine biodiversitet.

I forlængelse af EU's havstrategi (og biodiversitetsstrategi) har Søfartsstyrelsen sendt "Danmarks Havplan" i høring. Den skal gælde de næste 10 år og skal ifølge EU-direktiverne være økosystembaseret og dermed tage højde for det samlede pres på biodiversiteten. Havplanen burde sikre, at dette pres ikke overstiger havets bæreevne eller forhindrer opnåelsen af et bedre miljø og en bedre biodiversitet. Som Havplanen foreligger nu, rummer den imidlertid væsentlige mangler og er bestemt ikke økosystem-baseret. Planen lægger rammer for udnyttelse af de danske havområder, men den rummer intet fagligt belæg for at påstå, at Havplanen vil være bæredygtig. Tværtimod tyder den nyeste forskning på, at planen uden væsentlige ændringer vil føre til forringelse af havmiljøet og dermed økosystemerne og biodiversiteten.

Vi har at gøre med et problemkompleks, som indtil nu har ligget i udkanten af Danmarks Jægerforbunds interesseområde, men de øgede udfordringer betyder, at jægerne nødvendigvis også her må have en velunderbygget stemme. Som I kan se af Økomars kort, er stort set alle de indre danske farvande røde. Rødt betyder meget pressede økosystemer.

Og det er her, de fleste af vores trækkende andefugle finder føde og hvile.

chc@jaegerne.dk

Hvis du vil vide mere

Økomar – Udviklings- og demonstrationsprojekt for økosystem-baseret marin arealforvaltning. Niva Danmark 2020.

Genopretning af marin biodiversitet og bæredygtig anvendelse af havets resurser. Ipbes i Danmark 2021.

Økosystemer

Økosystemer er betegnelsen for samfund af levende organismer, deres vekselvirkning samt de fysisk-kemiske faktorer, der udgør rammerne for økosystemet, og omfatter fx temperatur, næringsstoffer, solindstråling og havbund.

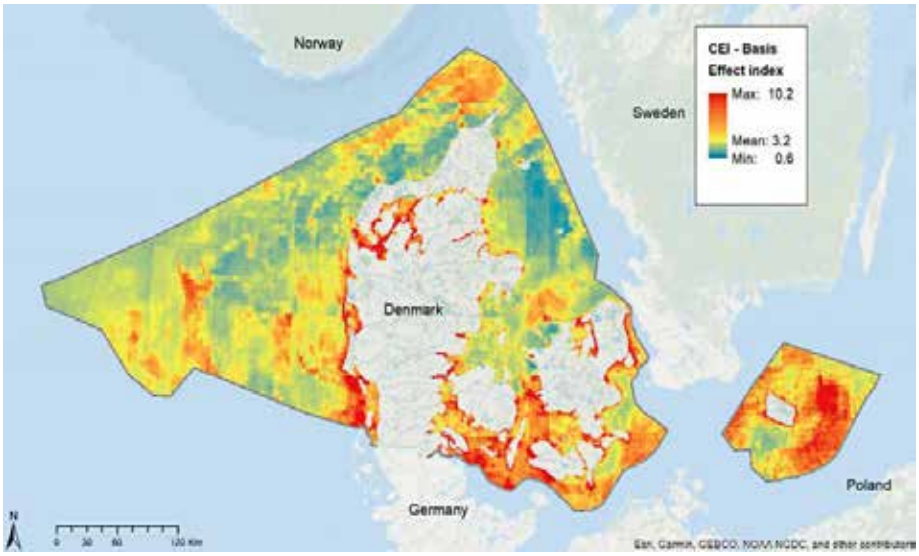

I butikkerne nu!

Danish Design

KONGELIG HOFLEVERANDØR

Deerhunter®

MALLARD

INNOVATIV JAGTSERIE FRA DEERHUNTER®

Deerhunters gennemtestede jagt-serie Mallard er fyldt med funktionelle detaljer såsom store magnetlommer med et metalklemme åbningssystem, matchende zip-in jakke samt elastisk strop til andekald. Denne serie kommer med en åndbar Deer-Tex® Performance Shell-membran, der gør den 100% vandtæt.

www.deerhunter.eu

FART OVER FUGLENE:

Dirrende debut

Uforudsigelige agerhøns i høj fart, kombineret med at skuddet kun må afgives i den perfekte situation, kan nok få de fleste til at ryste lidt på hænderne. Og når man så er nybegynder …

JAGT: For Rasmus Schøler Andersen og Jonas Kragelund Hansen – begge 25 år – er denne dag noget helt specielt. Begge har set frem til jagten, da det er første gang, de skal prøve kræfter med agerhøns. De unge haglskytter er inviteret til at skyde over hundene af en lille gruppe springer-entusiaster, der hver især drømmer om den perfekte situation, hvor hunden efter et klassisk søg letter en eller flere fugle, hvoraf en eller måske to nedlægges med efterfølgende mulighed for apportering, evt. dirigering og afsluttende aflevering.

At fuglene nedlægges – måske efter specifikke ønsker fra hundeførerne – er et vigtigt led i den kæde, der fører til den perfekte situation. Så selvom det er en spændende jagtoplevelse for Rasmus og Jonas at få lov til at deltage, er presset samtidig stort, for blandt de deltagende hunde og hundeførere finder vi nogle af Danmarks allerbedste.

Koldt vand i blodet

Selvom markerne i reviret er store, gennemskæres de med relativt korte intervaller af levende hegn, der på hver side er flankeret af brede, flerårige vildtagre, som hundene skal drive af. Nærmest i samme sekund som hundene slippes i det første levende hegn, viser de tegn på frisk fært – der har været fugle her. Kort efter letter en flok agerhøns, hvoraf nogle stiger lodret for at kaste sig over hegnet, hvor de passerer Jonas, som sender to resultatløse skud ud i morgentågen. Andre fugle kaster sig ud over marken lavt foran Rasmus, der i en glidende bevægelse skuldrer, lægger kinden til kolben og trækker gennem en af de grålige fugle. Agerhønen pakker perfekt i første skud, situationen følges op af fint apporteringsarbejde og en perfekt aflevering.

Over den næste halve time letter flere fugle for hundene, der arbejder hurtigt

Tekst og foto: Thomas Lindy Nissen

På trods af at 25-årige Rasmus Schøler Andersen ikke havde forudgående erfaring med skydning til agerhøns, var han skarp fra første sekund og første skud.

og koncentreret og uden de store svinkeærinder. De unge skytter nedlægger blot en enkelt agerhøne af flokken i hver situation, da hundefolkene har købt en dag med op til 50 agerhøns, og det virker, som om der er mange fugle hjemme i dag. Holder de ikke lidt igen, ser det ud til, at de vil nå antallet tidligt på dagen, også selvom der undervejs er lidt nervøsitet at spore på Jonas' skydning.

Rasmus har derimod fra begyndelsen fanget, at det gælder om at ignorere presset fra dem, der kigger på, og i øvrigt slå koldt vand i blodet, når mange fugle letter samtidig – hver fugl, der nedlægges, skal gerne kunne bruges konstruktivt af hundeførerne.

Dagen byder på svær skydning, hvor skudchancerne defineres på splitsekunder, ud fra om hundeføreren signalerer, at fuglene er lettet i et perfekt flush og derfor må nedlægges, eller om de er lettet tilfældigt og skal have lov til at flyve.

Landets bedste hunde

Blandt dagens hundeførere er Lars Meincke og hans hustru, Malene. Begge har arbejdet med spaniels på seriøst plan gennem de sidste 12-13 år, og sammen har de ført nogle af Danmarks bedste hunde på prøver og vundet stort set alt, hvad der kan vindes.

– Det er de første fugle, hundene er på i denne sæson, og derfor er det meget fint at have skytter på, så vi hundeførere kan koncentrere os 100 procent om hundene, forklarer Lars undervejs på dagens jagt. Han fortæller dernæst, at hundearbejdet for de fleste af hundeførerne vil dreje mere over mod decideret jagt senere på sæsonen, da stort set alle er jæger. Mange af dem vil således selv komme til at skyde over hundene, men på en dag som denne tænker ingen af dem dog over, at de har betalt for jagten uden selv at skulle skyde. Det vigtigste for Lars og dagens øvrige hundefolk er selve træningen i jagtrelevante omgivelser, idet de fleste er her med henblik på senere deltagelse i markprøver. >

> Efterhånden som formiddagen skrider frem, tynder det ud i chancerne – specielt da de levende hegn nu grænser op til store roemarker, hvor fuglene kan løbe. Der skal skydes på alle chancer, hvis målet på 50 fugle skal nås, hvorfor dagens jagtleder, Benjamin Olsen, lader drengene forstå, at de ikke længere behøver at holde igen og opretholde samme disciplin som i begyndelsen. Herefter oplever vi både double-skydning og lidt "cowboy-skydning", hvor de unge skytter udnytter høje fugle i skæve vinkler og andre sjove skudchancer, som måtte opstå ud af det blå.

Da dagen lakker mod enden, kan det konstateres, at også Jonas har fået styr på nerverne og fundet rytmen. Han skyder stort set ikke forbi på en eneste chance de sidste par timer og slutter alligevel – på trods af at Rasmus har skudt stabilt hele dagen igennem – med at nedlægge halvdelen af fuglene på dagens parade.

De 42 agerhøns på paraden blev leveret efter flot hundearbejde og gennemgående god skydning.

1,7 skud pr. fugl

– Man vil jo helst levere, når nu hundearbejdet er så seriøst, som det er, og fuglene er betalt. Jeg synes, vi gjorde det rimelig godt, og glæder mig over de mange situationer, der har gjort dagen mindeværdig, svarer Rasmus på spørgsmålet om, hvorvidt det har været en god dag. Og der er grund til tilfredshed, for skudstatistikken er bestemt ikke dårlig: 1,7 skud pr. fugl må siges at være godkendt, og de par gange hvor det kneb lidt, hjalp de to skytter hinanden med opfølgende skud.

42 agerhøns er der nedlagt de to skytter imellem. Nogle kom højt, andre var lave, der blev skudt til fugle i spidsskud, sideskud og bagskud, og de fleste faldt dødskudte. Ved de få anskydninger, der uundgåeligt var imellem – og som nogle af hundeførerne måske ligefrem satte pris på for trænings og udfordringens skyld – gjorde hundene arbejdet færdigt.

– Vi gjorde i hvert fald, hvad vi kunne, slutter Jonas, men indrømmer, at han trods alt havde lidt præstationsangst inden jagtstart. Nok mødte han op helt igennem velklædt og med selvsikker udstråling, men nerverne sad alligevel lidt udenpå det fine tøj, i hvert fald indtil løbene var skudt halvvarme, og de første fugle leveret.

tln@jagtrejsefeber.dk

På dagen havde hundeførerne købt 50 fugle, men på trods af godt hundearbejde og god skydning blev kvoten dog ikke helt brugt.

De to unge jægere fik ikke alene oplevet agerhøns i deres rette element, men også sublim hundefører- og hundearbejde.

Dagen bød på mange gode situationer i smukt terræn, godt hundearbejde og højt humør.

Siden sidst

Østersøtorsken skal reddes

I 1980'erne og 90'erne kollapsede flere separate torskebestande på grund af overfiskeri. En af de bestande, det gik hårdest ud over, var den enorme torskestamme ud for Newfoundland. I begyndelsen af 1990'erne forsvandt torsken fra området, og man indså, at der var behov for et fiskestop. Næsten 30 år efter er bestanden kun langsomt på vej tilbage, og forskerne mener ikke, at man kan genoprette bestanden, da det intense overfiskeri har forskubbet den økologiske balance i en sådan grad, at den er irreversibel.

Vil man undgå, at den yderst pressede østersøtorsk skal lide samme skæbne, er der behov for handling. Derfor har syv lande omkring Østersøen nu indledt et projekt kaldet "Return of the Cod" i håb om at kunne nå at redde både den østlige og vestlige torskestamme i Østersøen. Initiativet er taget af den svenske interesseorganisation Fiskesekretariatet, som er en sammenslutning af WWF Sverige, Sportfiskarna og Naturskyddsföreningen. Danmarks Sportsfiskerforbund har ligeledes tilsluttet sig projektet.

Indledningsvis vil man i projektet udarbejde to rapporter med det sigte at indsamle og evaluere den tilgængelige viden om østersøtorskens tilstand. Håbet er, at man kan nå at vende den negative udvikling for både den østlige og vestlige stamme af østersøtorsken, så man undgår et kollaps som med den store torskebestand ud for Newfoundland. Projektet fortsætter indtil udgangen af 2022.

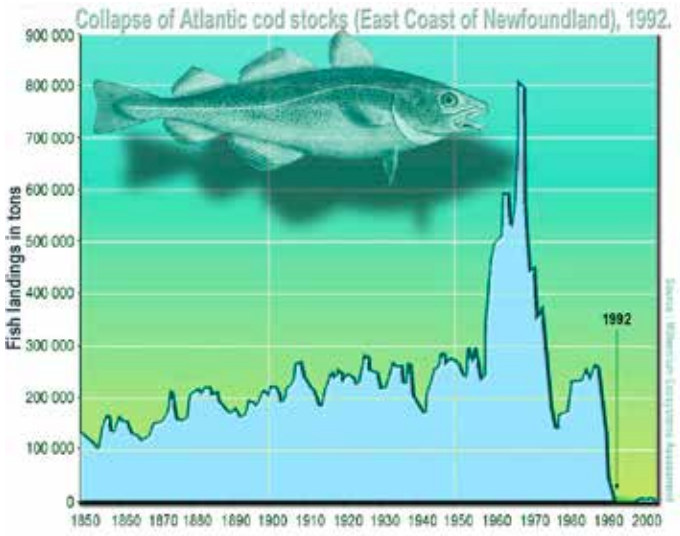

Som det tydeligt ses her, oplevede verdens største torskebestand ved Newfoundland et så markant kollaps i begyndelsen af 1990'erne, at det ikke var muligt at vende den negative udvikling. Man må derfor håbe, at det ikke ender sådan for østersøtorsken, som spiller en afgørende rolle i fødekæden.

Minus plov og harve

Andelen af landmænd, der dyrker deres jord uden brug af plov og harve, vedbliver at stige; nu er det hver femte, der sparer diesel og arbejdstid, og samtidig gavner det både jorden, biodiversiteten og klimaet. Foto: Niels Søndergaard.

I støt stigende grad dyrker danske landmænd deres jord uden brug af plov og harve. I dag hver femte landmand hvilket er en fremgang på næsten 60 procent i løbet af blot fire år. Landmændene sparer en masse arbejdstid og en masse diesel, dyrkningsformen gavner klimaet, og både jorden og biodiversiteten får det bedre, skriver Politiken.

Lars J. Munkholm, professor ved Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet, har stået i spidsen for en forskergruppe, som på bestilling af Landbrugsstyrelsen har udarbejdet et overblik over den eksisterende viden om dyrkningsformen, kendt som conservation agriculture – på dansk landbrug med minimal jordbehandling.

Jorden skal altid være dækket af planter eller planterester, f.eks. halm. Og man skal veksle mellem forskellige afgrøder, blandt landmænd kendt som sædskifte. Det giver lavere klimabelastning, bedre klimatilpasning i form af større modstandskraft mod ekstrem regn og tørke og mere bæredygtighed i planteavlen.

Niels Wibholm, landmand på Lolland, er ved at omlægge til conservation agriculture. Nu anvender han 30 procent færre sprøjtemidler, især færre insektmidler.

"Nu arbejder jeg med naturen i stedet for at arbejde imod den. Når man pløjer, roder man op i de øverste 25 centimeter af jorden, og så ødelægger man regnormenes gange og levesteder for edderkopper og løbebiller, som ellers tager bladlus. Og man bringer ukrudtsfrø op", fortæller han til Politiken.

Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning, FRDK, har sammen med Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Jægerforbund sendt et åbent brev til fødevareminister Rasmus Prehn (S) og de politiske partiers ordførere, hvor de tre organisationer opfordrer til at indtænke conservation agriculture i løsningen af både klima- og biodiversitetskrisen.

Jagt på sangsvaner og traner

Den 6. maj blev den nye svenske jagtlov (jaktförordningen) vedtaget, og med virkning fra 1. juli skete en række markante ændringer. I den spektakulære ende har sangsvane og trane reelt fået en jagttid, da begge disse arter nu kan reguleres (skyddsjakt) på eget initiativ – dvs. der skal ikke søges om tilladelse – når de optræder i flokke på mere end fem individer på marker med afgrøder. For sangsvaner gælder dette i tidsrummet 1. oktober-31. marts, og for traner 1. august-30. september og igen 1. april-30.maj.

Grågås, canadagås og bramgås kan under samme vilkår skydes året rundt, og for sædgæs gælder det i Blekinge og Skåne Len i perioden 21. april-20. februar. Ringduen er ligeledes reelt jagtbar hele året på dyrkede marker, da den udenfor den regulære jagttid, ligesom det gælder for gæssene, kan skydes, hvis den optræder med mere end fem individer.

Der var i indstillingen fra Naturvårdsverket lagt op til, at både krikand og pibeand skulle fredes, men det skete ikke. Disse to arter er dog sammen med gråand, troldand og hvinand nu de eneste andearter, svenskerne kan drive jagt på fremover (et midlertidigt jagtstop gælder for edderfugl, indtil den kommende forvaltningsplan træder i kraft).

I særlige situationer må der nu jages sangsvane i Sverige. Foto: Niels Jørgen Henriksen.

Jagten på andefugle skal foregå mellem en time før solopgang og en time efter solnedgang, hvilket også gælder for en række pattedyr. Indenfor disse er der også sket en række markante ændringer. F.eks. kan råbuk nu jages om foråret i hele landet fra 1. maj-16. juni.

Den fulde ordlyd af ændringerne kan læses her: *kortlink.dk/2bxhh*

Fjeldræven eller polarræven, som den også kaldes, har en helt hvid vinterpels. Foto: Kjell-Erik Moseid.

Tre måneders fængsel for at skyde ræv

En norsk jæger skal tre måneder bag tremmer, fordi han har nedlagt en fredet fjeldræv. Jægeren fangede ræven i en fælde og slog det hvide dyr ihjel, fordi han var sikker på, at der var tale om en albinoræv, forklarede han i Dalane Tingret.

Dommen er anket til næste instans, Agder Lagmansrett.

Kom tættere på administrationen

Et spørgsmål, vi hyppigt bliver mødt med i Jagtens Hus, er, hvad alle vi ansatte egentlig laver. Svaret vil du blive klogere på i dette og de kommende numre af Jæger, hvor vi i en række profilannoncer sætter fokus på de mange kompetencer, der udgør Danmarks Jægerforbunds administration.

I Jagtens Hus arbejder vi godt 55 ansatte til gavn for jægerforbundets medlemmer. Vi arbejder med jagtfaglige områder, politik, kommunikation, medlemsservice, økonomi, foreningspleje og alt det andet, der gør, at Danmarks Jægerforbund er en stærk og relevant organisation, der varetager jægernes mange interesser.

I den kommende tid vil vi præsentere de gode kræfter, der hver især udgør et led i den kæde, der sikrer, at Jagtens Hus er professionelt forankret. Har du spørgsmål til os, så tøv ikke med at kontakte administrationen på tlf. 8888 7500.

Foto: Flemming Højer

ÅBNING

OPLEV DEN NYE OG STØRRE BUTIK **FREDAG D. 17. SEPTEM**

Ny og stor udvidet butik

Nu én af **Danmarks største** jagtbutikker!

Grill og telt begge dage

Vi **tænder** op i **grillen** og har plads til alle.

200 m² våbenrum

JAFI har overtaget Per Langvads, også kendt som PL Guns, unikke våbensamling. Kom og oplev de mange våben og det nye 200 m² våbenrum med flere shop-in-shops.
Nu med dobbelt så mange våben!

Våbenværkstedet holder åbent

Oplev **ægte håndværk** ved vores egen bøssemager.

Oplev det hele online

Klik ind på **www.jafi.dk** og se vores store udvalg

GODE TIPS
Leverandørbesøg fra alle brancher

GSFEST!

BER KL. 10^{00}- 19^{00} & LØRDAG D. 18. SEPTEMBER KL. 10^{00}- 15^{00}

Swedteam Harry Sweater

Klassisk lammeuldssweater med v-hals fra Swedteam. Fås i str. S-3XL

Før 799,-

NU KUN 399,-

Tilbuddene gælder d. 17. og 18. september i butikken og online på jafi.dk, så længe lager haves. Vi tager forbehold for trykfejl.

Hanwag Special Forces Støvle

En robust og solid støvle til jagt og andre krævende opgaver. Med GTX-membran, vibram-sål og højt skaft. Fås i str. 42-48.

Før 2.299,-

NU KUN 999,-

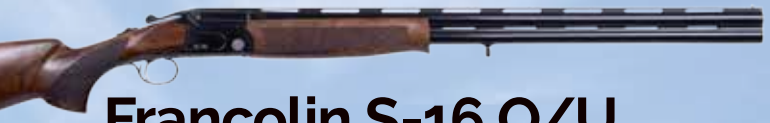

Francolin S-16 O/U Haglgevær

Kaliber 12/76, grade 2 skæfte, løbsvælger, single-trigger og chokes. Vælg med eller uden ejektor.

Før op til 7.499,-

NU KUN 2.999,-

NYE BRANDS!
Dubarry, Laksen, Sitka, Barbour og Fjällräven Jagt

JAFI A/S Lundborgvej 2A - 8800 Viborg
service@jafi.dk Tel +45 86 6000 36 **www.jafi.dk**

JAFI
JAGT · FISKERI · OUTDOOR

Swusj!

Lettelse, lykke og taknemmelighed. 1.000 følelser fylder kroppen.

Kan det næsten blive større end at nedlægge en kronhjort på den frie vildtbane? Nej, ikke for en buejæger.

Tekst: Jonas Nørregaard
Foto: Jonas Nørregaard og Franz Holmberg

JAGT: Næsten to timer i mørket havde bragt mig i en tilstand af søvndrukken trance; alligevel er mine sanser i en form for primal-spændt tilstand.

Ude til højre, i den tunge fugtige septembermorgen, fanger mit øje en bevægelse. Jeg drejer hovedet langsomt. Mine basale kropsfunktioner stopper næsten. Hjerte, åndedræt, slow.

En hjort kommer ud af de tætte popler med kurs direkte mod mig. Min trancelignende tilstand skifter fra minus til fokus gange en milliard.

Denne chance skal for alt i verden ikke tabes på gulvet.

Aftenen før havde vi siddet om bålet og talt om morgenens jagt. Franz, der ejer området, og vi andre to på gæstebud. Alle tre buejægere.

Sent i seng, tidligt op

Da jeg lukkede øjnene i soveposen i hængekøjen i det lille fåreskur, var det til lyden af hjortebrøl et sted ikke så langt væk ude i mørket.

Jeg kravlede op i træet en time før skydetid, dvs. to timer før solopgang, da kalvene her må skydes en time før solopgang. Franz kørte mig på plads. Dette er bue-aficionadoernes og de pilekløgtiges hjemmebane. Devisen er ingen fodfært i skoven, altså skal jeg køres hele vejen ud til det gamle egetræ, jeg havde fået anvist pladsen i.

Det var ikke første gang, jeg havde siddet i dette træ. En hel del gange før, faktisk. Men aldrig på premiere-morgenen. Havde set et par stykker råvildt tidligere, men aldrig kronvildt.

> *– Et lille swusj, som jeg er den eneste, der hører. Pilen flyver. Den røde stribe fra lysnocken tændes og tegner en linje igennem luften ned mod hjorten. Ingen lyd.*

Franz inspicerer pilen, blod på alle tre faner.

Orla havde fået kongeposten i et skovstykke et par kilometer fra mig. Hvilket på alle måder var ham vel ondt. Han var rejst helt fra Bornholm til Jylland for at være med på åbningsdagen.

Så da jeg var kommet på plads, havde fået en pil på strengen, hængt buen på en lille gren og sat mig godt til rette, tænkte jeg i mit stille sind, at denne morgen nok mest bare skulle nydes i form af duft, farve og stilhed.

Han træder roligt frem

Ca. en time før solopgang lød der et skud, måske hos naboen, måske lidt længere væk. Svært at sige denne tågede, fugtmættede morgen dybt inde i de kronjyske slugter, dale og sænkninger.

Men jeg vågnede ligesom lidt af dvalen. Helt urealistisk var det måske alligevel ikke. En time mere gik. Solen var begyndt at stå op deromme bag disen et sted.

Jeg sad fuldstændigt stille. På den måde, jeg kun sidder stille, når jeg er på buejagt. Hvor det er de absolut mindste marginaler, der kan afgøre, om det går til held eller ej. Eller om du overhovedet får vildt at se. En løftet arm, et ben, man flytter, selv helt musestille, får din fært til at øges betydeligt. Sådan en morgen som denne, hvor vinden stort set ikke var der, men dog svøbte en smule, skulle der ikke meget til, før blot en hævet skulder kunne ødelægge alt.

20 minutter efter solopgang sker det så. Han træder roligt ud af poplerne; stor og smuk og fantastisk ur-artig.

Fuck – otte sprosser!

Jeg tæller alt, hvad jeg har lært, igen og igen. Men jeg kan kun få det til otte sprosser. Fuck!

Fredningen i denne del af Jylland på denne dag siger: kalv, spidshjort, ulige tiender og opad.

For pokker da – kun otte sprosser!

Jeg ærgrer mig, men når trods alt lige at overveje, hvordan jeg diskret kan få fisket kameraet op og knipse et par billeder, da han drejer hovedet en anelse.

Jeg kan næsten ikke trække vejret; bevægelsen afslører en sprosse mere. Jeg tæller. Den er god nok. Fire på den ene stang, fem på den anden. Altså jagtbar.

Mit fokus og min tilstand skifter som med et fingerknips. Der er absolut overhovedet ikke plads til nogen form for feber.

Jorden stopper med at rotere. Al koncentration er på kronhjorten skråt nede til højre for mig, der stadig er på vej skråt ind imod mig.

Langsomt løfter jeg hånden og griber om buens håndtag. Min højre hånd får fat i releasen, og med tai-chi-bevægelser får jeg den lille krog op og hægter den i loopet på strengen.

Så langt så godt. Hjorten er nu omkring 12-13 meter væk – og stopper op med et sæt! Præcis der, hvor jeg stod ud af bilen tidligere på morgenen.

Den drejer sig rundt en halv omgang. Måske en reaktion på den fært, jeg må have afsat på jorden, da jeg stod ud af bilen.

Kigger den anden vej

Jeg overvejer ikke engang, om chancen er tabt. Det eneste, jeg tænker, er, at jeg skal udnytte momentet. Hjorten kigger den anden vej. Jeg rejser mig langsomt op, og i samme flydende bevægelse løfter jeg buen af grenen, som den har hængt på.

Det lykkes. Lige i det jeg retter mig ud, begynder hjorten at bevæge sig igen. Kursen er nu ændret en anelse. 12 meter, 10 meter. Jeg kan ikke træk- >

Den dygtige schweisshund finder hurtigt det spor, som de tobenede ikke magtede at følge.

Tak til hund og fører. Nok ikke den sværeste opgave, de har haft. Men alligevel en medalje værd.

> ke, når den er så tæt på, uden at den ser mig, så jeg står bare helt stille. Alle muskelfibre er spændt.

Egetræet har nogle store grene. Da hjorten passerer den største, og hovedet lige præcis er skjult, trækker jeg buen.

Selvom mine muskler er spændte og tændte, kæmper jeg med at få buen trukket. Men så lykkes det, og jeg laver et roligt, sejt træk. En lille rystelse eller et for hurtigt ryk er næsten sikkert lig med en lyd.

Hjorten kommer nu fri af træet. 12 meter, nu 13 meter. Den bevæger sig roligt og langsomt i retning fremad, væk.

Jeg finder den lille røde prik. Placerer den midt i mit sigte og lader den glider op ad forløbet, op på bladet lidt bagud, og så klemmer jeg om releaset (aftrækkeren, red.).

Et lille swusj, som jeg er den eneste, der hører.

Pilen flyver. Den røde stribe fra lysnocken tændes og tegner en linje igennem luften ned mod hjorten. Ingen lyd.

Hvad skete der?

Hjorten løber. Væk op over lysningen og ind i det tætte krat.

Stilhed.

Nu begynder mit hjerte at virke igen. Al den feber, som jeg stadig ikke fatter, at jeg har formået at sætte på standby, bliver nu udløst på én gang. Jeg ryster, så jeg er ved at tabe buen, og kan næsten ikke trække vejret.

Det føles godt. Skuddet føltes rigtigt. Jeg har skudt til en hjort! Min første kronhjort både med bue og i det hele taget nogensinde. Jeg er helt rundt på gulvet, eller i træet.

Så kommer tvivlen. Jeg kan se pilen. Den sidder dernede i det høje græs, og lysnocken er tydelig. Der var ikke nogen lyd, da pilen ramte. Så ramte den overhovedet? Var der skudtegn? Den løb jo bare.

Jeg skriver til Franz. Ingen reaktion. Jeg skriver til Orla, som svarer med en thumbs up – han er jo stadigvæk på jagt. Morgenen er ung. Ikke

Jeg slipper ikke for traditionen. Første hjort. Første med bue. Første alting.

Glad, lettet og lykkelig jæger med bueskudt ulige tiender på den frie jyske vildtbane.

flere forstyrrelser i hans retning.

Der er gået næsten en halv time, siden jeg slap pilen. Jeg kravler ned. Der er blod på alle tre faner. Jeg synes ikke, det lugter af mave, men har svært ved at vurdere blodets farve.

Jeg ser efter schweiss på jorden, hvor hjorten løb væk. Kan ikke rigtigt se noget.

Op i træet igen. Jeg prøver at ringe til Franz, som nu svarer. Han kommer, og med fire øjne og lidt mere dagslys finder vi blod på jorden der, hvor hjorten forsvandt ind i krattet. Pyha ...

Men så forsvinder sporet. Vi leder, indtil vi ikke synes, vi tør mere. En schweisshund er vist det eneste rigtige nu.

Mellem brombær og tæt skov

En time. Så dukker de op, Jørn Kjærsgaard og Andy. Vi starter ved pilen. Den bayerske hund er en erfaren "herre", får vi at vide. Men da han, efter at have snuset til pilen, dalrer afsted uden stram line, synker mit hjerte en smule.

Men der er helt styr på det. Der, hvor Franz og jeg stoppede, finder Andy blod. Bare meget højere oppe, end vi havde opdaget. Masser, faktisk.

Og lige der, lidt oppe ad skråningen, i en lille lysning mellem lianlignende brombær og tætte træer, ligger han stendød.

Det er, som om en lyskile åbner sig fra himlen lige ned i hovedet på os. Jeg kan simpelthen ikke fatte mit held. Den smukkeste kronhjort med bue på den frie vildtbane. Jeg rammes af en kortvarig følelse af, at nu er alt opnået. Jeg behøver ikke mere. Måske var det det. Slut med jagt. Der findes ikke mere for mig nede ad den sti, ikke efter denne morgen ...

Pilen ramte begge lunger lige imellem to ribben og ud på den anden side. Virkningen var effektiv og hurtig.

Følelsen er kun kortvarig. Heldigvis!

Vi betragter dyret. Jeg takker jagtherre, hund og fører.

Og så slæber vi. Den er tung, og det føles helt rigtigt og fantastisk.

jonas.norregaard@gmail.com

Så bliver konservatorarbejde ikke bedre……

I disse måneder er vores kvalitetsansvarlige, den 3-dobbelte verdensmester Ken Walker, i fuld gang med at opgradere vores konservator forme - lige fra råbukken over hjorte til bjørne, katte og antiloper.

Ken er en af verdens bedste zoologiske konservatorer, men også en internationalt anerkendt skulptør, der mestrer kunsten at kreere afstøbninger og lave skulpturer af alverdens dyrearter til produktion af mannequiner så monteringen fremstår både livagtig, anatomisk korrekt og i overensstemmelse med dyrets naturlige adfærd.

Ken har eksempelvis formgivet denne "Giant Panda" (lavet ud af 2 sortbjørne), som blev præmieret med titlen **"Best in World". Så bliver konservatorarbejde ikke bedre**…

DANMARKS BEDSTE PRISER
Nu også gratis Mount Medix insektsbeskyttelse og behandling mod blegning fra solens og lyskilders UV-stråler

FIRST CLASS TROPHY
We create beautiful trophy mounts for proud hunters worldwide...

Hold dit Smart-Phone kamera op mod QR koden og få hurtig adgang til nyttig information.

Naturkronikken

Indlæg i Naturkronikken fra de seks bidragydere er helt for deres egen regning. Ingen af emnerne er i forvejen godkendt af hverken redaktion eller fra politisk hold. Kronikkerne tegner dermed heller ikke nødvendigvis DJ's holdning eller politik.

Rasmus Ejrnæs

Seniorforsker i biodiversitet ved Aarhus Universitet, men også tænker, forfatter, debattør og radiovært på naturprogrammet Vildspor på Radio4. Rasmus speciale er beskyttelsen og forvaltningen af Danmarks landbaserede natur.

Bondejæger eller naturjæger?

Tekst og foto: Rasmus Ejrnæs

ØVRIGT: Danske jægere synes at nære overdrevne forestillinger om deres positive betydning for naturen. Hvis man som jæger gerne vil gøre noget godt for naturen, må man lige starte med at være nøgtern og ærlig om, hvad man har forstand på, og hvad man egentlig udretter. Hvis det, man i virkeligheden gør, er at optimere det jagtbare vildt, så stå ved det. Det er helt reelt og kan sagtens bygge på en stor faglig indsigt i, hvordan man optimerer levevilkårene for harer, agerhøns og hjortevildt.

Det betyder dog også, at indsatsen næppe kommer Danmarks øvrige biodiversitet til gode, fordi det jagtbare vildt i store træk består af generalister, som egentlig bare skal have noget at æde og noget skjul fra fjender: saftigt grønt græs, lidt kløver, lidt buske og nåletræer, lidt skjul. Man må være ærlig at stå ved det, hvis man intet substantielt aner om vilde danske planter, mosser, laver, biller, sommerfugle, engfugle, svirrefluer, svampe, spætter, flagermus m.fl.

Jeg vil på ingen måde udelukke, at der findes jægere, som kender til og værner om gamle træer og dødt ved, naturlige forsumpede mosestrækninger med udsivende grundvand, helårsgræssende kvæg og heste og naturlige bakkestrøg med næringsfattigt overdrev og hede. Men det er bare ikke den oplevelse, jeg får, når jeg kommer rundt i det danske landskab for at kortlægge naturværdier. Her er det helt typiske billede, at naturen er under kraftig tilgroning, og arealforvaltningen kan bedst betegnes som entreprenant. Der er gravet vandhuller, skovbryn og hegn bliver hugget til flis, der er ryddet op i skovene, der er plantet eksotiske vækster i remiserne og råstofgravene. Jeg møder foderbunker af roer og gulerødder, blå fodertønder og kornfodring af ænder ved vandhuller, udsatte fasaner, udsåede vildtstriber i markkanter, brandbælter og skovbryn og skydetårne strategisk placeret i nærheden af fodermarker og foderpladser.

Hvis man dyrker foderet til dyrene ude i skovene og på markerne, og hvis man fodrer dyrene ude i plantager og hegn, og hvis man endda opdrætter og udsætter de fugle, man skyder på jagten, har man så ikke bare omdannet naturen til et hobbylandbrug? I landbruget dyrker vi jo netop afgrøder, opdrætter husdyr, fodrer dyrene og slagter dyrene. Jeg forstår godt at der kan være mere sport i at ramme en fugl, som flyver op, end der er ved at køre en fedekalv på slagteri, men hvis begge dyr er opdrættet, er der ikke meget vild natur over nogen af delene. Prøv selv at google med søgeord som vildtpleje og terrænpleje. Jeg er fristet til at

I en næringsfattig nåleskov på Djursland er der dækket op med gulerødder, kornbuffet og sliksten.

Ørnebregner i et egekrat, som er gennemrodet af vildsvin i Klelund Dyrehave, hvor man har kombineret jagt med hensynet til vild natur og biodiversitet.

foreslå at kalde denne form for jagtudøvelse for at være bondejæger. For en bondejæger er vildtet noget, man dyrker og høster.

Heldigvis ved jeg, at der også er jægere derude, som sætter en ære i at beskytte eksisterende natur og udvikle naturen, så den bliver endnu rigere. Jægere som generøst afsætter helhjertet plads til udfoldelse af den vilde natur, også selvom det måske ikke lige øger tætheden af det jagtbare vildt eller størrelsen på trofæerne. Måske kunne man kalde dem for naturjægere? Jeg håber, at tidens fokus på at passe bedre på naturen vil føre til en bølge af konverteringer fra bondejægere til naturjægere.

For at støtte denne konverteringsbølge vil jeg pege på fire områder, hvor man kan gøre en virkelig stor forskel, hvis man har råderet over et stykke jord: Det handler om gamle træer, blomster, vand og græsning.

1) De gamle træer skal blive stående. Et træ bliver mere og mere værd for biodiversiteten, jo ældre det bliver, og især tager værdien virkelig fart, når dødsprocessen starter. Når træet får sårskader og udvikler hulheder. Da er det blevet til et veterantræ, og sådan et kan godt leve i årtier eller mere, hvis blot det ikke bliver skygget bort af yngre træer.
2) Om foråret og sommeren er naturlige økosystemer fulde af blomster. Men i Danmark er kulturlandskabet domineret af græs. Det skyldes, at vi har sået græs alle vegne, men det skyldes også, at forstyrrelsesregimerne favoriserer græs. Dertil kommer, at alle de blomstrende buske mangler i de dyrkede skove – de trives ikke i den forstlige skygge. Der mangler altså lys og plads til blomster.
3) Luk afvandingsgrøfterne, for naturlige vådområder giver variation og kan være med til at give mere lys i skovene. Sumpskove er rigere på blomstrende buske og urter end veldrænede skove, og omkring skovens vådområder opstår indre skovbryn til glæde for de varmeelskende insekter.
4) Den helt store gevinst gemmer sig i naturlig tæthed af store planteædere, som er ude hele året, og som ikke fodres. Dette er ikke muligt at opnå i kulturlandskabet, fordi så høj en dyretæthed vil medføre uacceptable skader på dyrkede afgrøder og unge plantninger. Men under hegn kan man opnå naturlige tætheder. Det er essentielt, at der ikke er flere dyr, end at de kan overleve vinteren igennem på naturlig føde. Overgræsning er lige så slemt som tilgroning. Naturlig græsning medfører, at planterne får lov at komme til blomstring om sommeren. Til gengæld kan græsset ikke lide at blive gnavet ned og trampet på i vinterhalvåret, og lige så stille vil balancen skifte fra langt græs til et mylder af blomster og insekter. Men det kræver, at man er villig til at gå på jagt i et økosystem med kvæg og heste.

Hvis man har et meget stort naturområde, kan man jo også gå all-in på vild natur og udsætte elg, bison, vildsvin, krondyr, dådyr, hest og okse i samme hegnede reservat. Så kommer der gang i orkestret. Det er vigtigt, at de græssende dyr også kommer ind i skovene, så de kan vedligeholde lysningerne, gnave noget af opvæksten ned, så de gamle træer ikke bliver skygget bort, og give lys til blomster, insekter og de mosser og laver, som lever på de gamle træers furede bark.

Endemålet for naturjægeren er at gøre sig selv overflødig. Slut med planer og projekter i naturen. Så er der ikke noget, som skal rettes, korrigeres, kultiveres eller kontrolleres. I stedet kan man komme som vidne til, at naturen folder sig ud og som jæger være økosystemets toprovdyr.

rasmus@bios.au.dk

Jagten, musikken og livet

I mange år var Niels Kanstrup jægerforbundets vildtforvaltningschef. I de seneste år har han ernæret sig som forsker og freelancebiolog.

Tekst: Kim Lykke Jensen
Foto: Kim Lykke Jensen, John P. Jensen og Johannes Kanstrup

Niels Kanstrup var i mange år jægernes faglige spydspids. I dag går det meste af tiden med forskning i jagt- og naturrelaterede spørgsmål.

Jagten har fyldt en stor del af Kanstrups liv. Han holder meget af den frie jagt på havet, men nyder også gode ture med riflen.

PORTRÆT: Niels Kanstrup er thybo. Det er, som om mange fra den egn føler sig særligt stedbundne – selv efter mange år i eksil. I dag kalder han eksempelvis stadig Østerild Skov for sin skov. Det var blandt andet her, han fik sig naturmæssige ballast med svampeplukning, naturstudier, men også her han fik skældud af skovrideren for at køre på knallert på skovvejene.

Siden er der løbet meget vand i Limfjorden. Og den markante vildtbiolog kan se tilbage på en lang karriere i naturens tjeneste. Senest som en af de førende internationale forskere inden for blys skadelige virkning på natur og mennesker.

Bondesøn på jagt

Kanstrup er vokset op på en gård på 30 tønder land, og som enhver bondesøn på den tid betød det, at der skulle renses roer efter skoletid, og at man ellers hjalp til i alle processerne på gården. Og livet under åben himmel fyldte i det hele taget rigtigt meget i de unge år.

– Min store interesse for naturen kom gennem jagten og fiskeriet. Min far havde sin bøsse til at stå inde i malkemaskinerummet, og han brugte mest jagten som en del af landbrugsdriften. Til gengæld kom der af og til nogle jægere og spurgte, om de måtte trampe en hare på gården, og det måtte de gerne, hvis de tog mig med. Det elskede jeg. Jeg kunne derfor ikke vente, til jeg selv kunne få jagttegn. I starten kastede jeg mig over husmandsjagten, men kort efter stiftede jeg bekendtskab med pramjagten, og jeg har aldrig sluppet jagtformen igen, fortæller Niels Kanstrup.

Hans første stykke nedlagt vildt var en hjejle, som med stolthed blev bragt hjem og vist frem. Det kan stadig gibbe dybt i hans jagtsjæl, når han hører hjejlernes særlige fløjten – selvom den lille vadefugl har været fredet i mange år.

Der blev i ungdommen tilbragt utallige timer i prammen Lønnerup Fjord, og udbyttet blev minutiøst udfyldt i jagtjournalen. Oplevelserne på fjorden blev blandt andet delt med en gruppe kammerater, som han stadig har kontakt til.

Universitet og musik

De fleste unge på egnen med bondebaggrund blev tilskyndet til at komme på realskolen, ud at arbejde på en gård og videre på landbrugsskole. Det var imidlertid ikke tilfældet i familien Kanstrup.

– Min far fortrød hele livet, at han blev landmand. Han ville meget hellere have gået den boglige vej. Derfor var der fuld opbakning til, at jeg ville gå på gymnasiet og efterfølgende læse videre, fortæller Niels Kanstrup.

Dyr og natur havde altid haft hans helt store interesse. Valget stod efter gymnasiet derfor mellem at læse til dyrlæge eller biolog. Dyrlæge kunne man kun blive i København, og det var immervæk for langt væk for en stedbunden thybo. Derfor var valget let.

– Det lå lige for at læse biologi. Det kunne godt accepteres, at det foregik i Aarhus, da det jo ikke var så fjernt fra Thy. Der var ikke mange weekender i min studietid, hvor jeg ikke var hjemme i Østerild. Jagtinteressen skulle jo passes, og så var der musikken. Jeg havde tjansen som organist i den lokale kirke, og min mor var organist i nabokirken. Vi lavede så den arbejdsdeling, at hun tog alle begravelserne, og så tog jeg alle højtiderne, fortæller han.

Musikken havde han fået ind med modermælken, sådan som det ofte er, når man er vokset op i et hjem med klaver.

– Jeg blev sendt til klaverundervisning, da jeg var barn. Og jeg hadede det. Jeg ville meget hellere være udendørs. Det at øve var en plage. Men jeg fik en god forståelse for musikken og nodesproget, og det er siden kommet mig til stor nytte og glæde, hvilket jeg skylder mine forældre en stor tak for, fortæller Niels Kanstrup, der sideløbende med karrieren som vildtbiolog har haft en nebengesjæft som folkemusiker.

Han nærer i dag en stor kærlighed til såvel klassisk musik som folkemusik og pop. Tidligere var han meget engageret i klassiske kor- og musikopsætninger. Det var i øvrigt i den forbindelse, at han mødte sin hustru, Anna, som han har været gift med i 34 år.

Fugletællinger og jagt

På universitetet var der et tæt sammenhold mellem thyboerne i eksil. Sammen med et par andre fra hjemstavnen købte han træjollen Mjølner med en tilhørende havneplads i Aarhus, hvorfra de sejlede til Sletterhage. Der blev dyrket både torskefiskeri og havjagt.

På universitetet var der en del, der kiggede skævt til de jagende nordjyder. >

> Dengang var fronterne nemlig trukket skarpt op mellem jægere og jagtmodstandere. Det skyldtes blandt andet den åbne krig, der rasede mellem især jægerne og ornitologerne. Den stridighed varede ved indtil indgåelsen af køkkenbordsforliget nogle år senere. Det var i øvrigt et arbejde, som Niels Kanstrup kom helt tæt på som jægernes stærke kort på den faglige front. Mere om det senere.

Kanstrup blev færdig som biolog i 1984. I første omgang var der udsigt til et job i Sydengland, hvor han skulle beskæftige sig med fugletællinger, men det gik i vasken, så nu handlede det om at finde noget andet.

– Jeg har altid været medlem af Nordthy Jagtforening, som var en del af Landsjagtforeningen. Den lokale jagtforening gjorde et kæmpe arbejde i at samle os unge op og give os en god jagtlig ballast. Efter studieafslutningen fik jeg nys om, at Landsjagtforeningen planlagde at ansætte en biolog. Jeg tog derfor kontakt til den daværende formand, Frede Petersen, kom til samtale og fik jobbet. Jeg startede i november 1985 på Frydendalsvej på Frederiksberg, fortæller han.

Jagten under pres

Jagten var i 80'erne under et meget stort pres. Det var især DOF, som iværksatte store kampagner mod jagten og fremlagde forskellige undersøgelser blandt andet om jagtlige forstyrrelsers skadelige effekt blandt fuglelivet. Disse kampagner var ved at vinde genlyd hos såvel befolkningen som politikerne. Det var blandt andet

I 2006 udgav Niels Kanstrup den aldeles fremragende bog, "Så vidt jeg husker …", der er spækket med muntre beretninger fra Dianas stier.

på den baggrund, at Landsjagtforeningen havde besluttet at ansætte en faglig medarbejder for at give ornitologerne et modspil og for generelt at give jagtforeningen en større tyngde i de forskellige forhandlinger og lovforberedende arbejde.

– Det var en meget spændende periode i dansk jagt og for mit vedkommende en travl tid. Jeg fik ansvaret for alt, der havde med vildtbiologi og vildtsygdommen at gøre. Der var desuden masser af høringssvar på en lang række forskellige områder, som skulle udarbejdes. Jeg fik også ansvaret for at beskæftige mig fagligt med våben og ammunition. Her blev min første store sag at skulle arbejde med blyproblematikken i vådområder – og blyet er sjovt nok kommet til at følge mig siden, fortæller han.

På det tidspunkt var han blevet gift med sin Anna, som også havde fået job i københavnsområdet. De flyttede ind i et bondehus i Ishøj, hvor han af sin udlejer fik lov – ja, nærmest ordre om at skyde så mange duer, som han kunne. Og det var en del. Der var heller ikke langt til naturen, så det kunne lige gå at være så langt væk fra Thy, men det blev kun for en periode.

Kalø

– Anna og jeg fik vores første barn i 88. Vi tog hurtigt beslutningen om, at han skulle vokse op i Jylland, hvor vores familie og venner boede. Frem for at sige jobbet op spurgte jeg, om det ikke kunne lade sig gøre at få en pendlerordning. Kristian Raunkjær var på det tidspunkt blevet formand, og vi aftalte, at jeg skulle arbejde to dage om ugen i København og resten af ugen på Djursland, hvor jeg havde fået lov til at låne et skrivebord hos det daværende Danmarks Miljøundersøgelser på Kalø, fortæller han.

Det var i den periode, at jægerne, ornitologerne og de andre grønne organisationer lærte at være i stue sammen og begyndte at mødes i den arbejdsgruppe, som senere skulle munde ud i køkkenbordsforliget. Dette arbejde var Kanstrup tæt på som faglig medarbejder. Der var desuden godt gang i arbejdet med udpegningen af Natura 2000-områderne. Jagt- og vildforvaltningsområdet rykkede i de dage fra Landbrugsministeriet til Miljøministeriet. Og samtidig foregik det indledende arbejde frem mod sammenlægningen af de tre gamle jagtorganisationer, Dansk Jagtforening, Landsjagtforeningen af 1923 og Dansk Strandjagtforening. Der var med andre ord nok at se til. Oven i det fik Kanstrup ansvaret for schweissregistret. Det var i mellemtiden blevet besluttet, at der skulle ansættes en sekretær for registret, hvilket Jytte Harder blev ansat til. Og i forbindelse med hele reservatarbejdet var der behov for nok en stærk kapacitet på strandjagtsområdet, hvorfor Niels Henrik Simonsen blev ansat. Hermed var Danmarks Jægerforbunds Jagt- og faunaafdeling dannet. Hvis ikke det havde været for Kanstrups ønske om et liv i det jyske, er det ikke sikkert, at jægerforbundet i dag havde hovedsæde på Kalø.

Musikken har han fået ind med modermælken. Her ses han sammen med Jørgen Gleerup og Ole Thomsen. Trioen underholder med et bredt repertoire med rod i folkemusikken.

I en halv menneskealder har han boet på en djurslandsk landejendom med en bronzealderhøj i baghaven.

Exit DJ

Det blev til mange gode år i jagtens tjeneste. Men så kom den såkaldte jægerforbundssag, som betød, at der kom en ny politisk og administrativ ledelse. Det ændrede arbejdsklimaet og -vilkårene markant. Det betød, at Niels Kanstrup endte med at tage sit gode tøj og forlade forbundet.

– Jeg kunne ikke leve med den politik, der blev ført. Og den ledelsesstil, der blev lagt for dagen, kunne jeg ikke se mig selv i. Jeg følte ikke, at man ønskede at lytte til fagstaben, og at man ikke inddrog medarbejderne i de vigtige beslutninger. Desuden kom der pålæg om, at der var visse emner, som vi hverken måtte snakke eller skrive om. Jeg synes altid, at jeg har været forholdsvis rummelig og føjelig, men der kan opstå situationer, hvor jeg bliver forfærdelig stædig. Det skete her, og det endte med, at vore veje måtte skilles, fortæller Niels Kanstrup.

Efter 22 år som jægernes faglige spydspids blev han selvstændig med eget konsulentfirma, Dansk Jagtakademi, med fokus på rådgivning og natur- og vildtforvaltning. Her har han siden haft en række kunder blandt forskellige organisationer, myndigheder og private lodsejere.

I 2017 blev han tilknyttet Aarhus Universitets Kalø-afdeling som adjungeret lektor. At være adjungeret betyder i grove træk, at man kan bruge universitetets faciliteter som base for sit forskningsarbejde – til gengæld får man ikke løn. Honoraret skal findes eksternt.

Det har især været arbejdet med kronvildt – herunder også rewilding – og ikke mindst blyforskningen, som dette arbejde har centreret sig omkring. Der er blevet til en lang række videnskabelige publikationer – og muligvis bliver der på et tidspunkt fremlagt en doktordisputats fra Kanstrups side.

Livet og jagten

Den lille gård på bakkedraget lidt uden for Thorsager har dannet rammerne for Kanstrups familieliv i flere årtier. Det er her, børnene Eva og Johannes er vokset op. De er begge jægere.

– Det er en stor glæde at kunne dele jagtlige oplevelser sammen med sine børn. Jeg har selv masser af jagtlyst og nyder rigtig meget at komme afsted – ikke mindst på havet, fortæller Niels Kanstrup.

Med den faglige indsigt i jagtens væsen og udviklingen i samfundet mener Kanstrup, at der er visse ømme tæer, der bør tages et opgør med for at bibeholde den folkelige opbakning til jagt i Danmark. Han mener eksempelvis, at udsætning af vildt er et af de steder, hvor vi som jægere bør finde andre veje for at bevare jagten og vores omdømme på den lange bane.

– Der er mange i den brede befolkning, der ikke kan forstå udsætning af jagtvildt. Men frem for alt har udsætning af vildt den ulempe, at den afsporer jægernes ægte og ihærdige kamp for at sikre en natur, der er selvproducerende. Kunne jægerne blive de ægte garanter for, at ikke mindst landbrugslandet fik et større indhold af natur og biodiversitet, ville meget være vundet.

Vi skal generelt lære at gå forrest og få styr på de problematiske ting, inden nogen gør det for os. Det nytter ikke noget, at vi i dagens Danmark er bagstræberiske og står på vores ret, hvis vi er i tydelig opposition til de 95 % af befolkningen, som ikke går på jagt, pointerer Kanstrup.

Ved siden af jagten, forskningen og familien, forfølger han stadig den musikalske åre. Han tager ud og spiller i forskellige konstellationer og holder shows i bedste Niels Hausgaard-stil. Hausgaard er jo godt nok vendelbo, men bærer stort set den samme kultur som de gæve thyboer.

klj@jaegerne.dk

VI ER HER FOR DIG

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Max Steinar

POLITIK & KOMMUNIKATION

Tlf. 88 88 75 41 • mst@jaegerne.dk

– Jagt, fiskeri, løb, cykling og vandring – hvilken palet af muligheder at kunne vælge imellem i "Det Vilde Jylland", som jeg er taknemmelig for at bo og arbejde midt i.

Jeg hjælper dig, hvis du har en god ide til en jagtreportage eller en mere dybdeborende artikel om en problematik, der har mange jægeres interesse. Kontakt mig, eller gå direkte til lokalredaktøren i dit område.

KONSULENT, REGULERING

Jesper Kjær Illemann

RÅDGIVNING & UDDANNELSE

Tlf. 50 60 22 31 • jki@jaegerne.dk

– Med en grundlæggende naturinteresse i baglommen og en baggrund som professionel skytte betyder det meget for mig, at bringe jægeren i fokus som respekteret naturforvalter og samarbejdspartner – det gælder håndtering af invasive arter såvel som en stemme for naturen i mange andre sammenhænge.

– Jeg hjælper dig med afklaring af diverse spørgsmål om jagt og regulering. Derudover bringer jeg de mange jægeres forskellige udfordringer til torvs og bidrager til at bane vej for en lovgivning, der fremmer jægernes effektive virke.

ANTROPOLOG

Jens S. Nedergaard

RÅDGIVNING & UDDANNELSE

Tlf. 22 21 58 49 • jne@jaegerne.dk

– Jeg er passioneret jæger, vandrer og ikke mindst madentusiast – vildtet smager trods alt bedst med dertilhørende god vin! Som antropolog jagter jeg altid den gode historie eller kulturelle oplevelse – også selvom den ikke er jagtrelateret.

– Jeg hjælper dig, hvis du har brug for hjælp i projekterne Bliv NaturligVis og De Unge Naturformidlere. Jeg arbejder med projektudvikling og kommunikation, så jeg sidder altid klar ved telefonen, hvis du ønsker at dele en oplevelse eller ønsker sparring.

Kære medlem.

Vidste du, at der arbejder 52 medarbejdere i Jagtens Hus? Vi arbejder alle for dig som medlem – og for jagtens sag.

Få her et lille indblik i, hvad vi hver især arbejder med, og hvordan vi kan hjælpe dig som medlem af Danmarks Jægerforbund. I denne måned præsenterer vi:

Blaser goes Camo

R8 Ultimate – HunTec Camo

www.blaser.de

Blaser

Firearms and ammunition can only be sold to permit holders.
Fig. shows firearm with optional extras. BLASER | MARKETING & COMMUNICATIONS © 2021

FORVALTNING AF KRONVILDT:

En tysk model

Tekst og foto: Mads Flinterup

Hvorfor starter jagttiden på handyr for de danske hjortevildtarter tidligere end for hundyr? De steder i Tyskland, hvor man har et ønske om at reducere bestande af kronvildt, har man erkendt, at afskydning af kalve og hinder bør være afsluttet, inden brunsten kommer rigtigt i gang.

Centralt på Gut Klepelshagen er et jagtfrit område med vedvarende græs på 300 hektar. I daglig tale omtalt som hjortenes dal. En af forvaltningens målsætninger er, at kronvildt skal være dagaktive netop her. En del af morgenposterne var placeret udenom hjortenes dal netop for at give hinder, der forlader området, en negativ oplevelse.

NATUR/VILDTFORVALTNING: For mange jægere er det svært at komme på et godt argument for at nedbringe en hjortevildtbestand. For lodsejere, der driver skov- og/eller landbrug, kan der være åbenlyse grunde til at have et ønske om mindre bestande. For dem, der ønsker at forvalte kronvildtet, spiller andre aktørers behov en afgørende rolle for målsætningen. Uden målsætninger bliver en diskussion om virkemidler meget ofte reduceret til: "Det plejer vi at gøre".

DeWiSt

Deutsche Wildtier Stiftung (DeWiSt) har missionen: Vi giver naturen og de vilde dyr en stemme. Fonden er altså en stemme i den tyske debat, som taler på vegne af naturen og vildtet. Men i modsætning til de fleste aktører på den naturpolitiske scene ønsker DeWiSt at vise en vej til at integrere naturen og vildtet i kulturlandskabet.

DeWiSt har en demonstrationsejendom – Gut Klepelshagen på ca. 2.300 hektar – i det nordøstlige hjørne af Mecklenburg-Vorpommern. DeWiSt arbejder forvaltningsmæssigt med at reducere omkostningerne i form af skader på land- og skovbrug, der er forbundet med kronvildtet. I Tyskland er der nu generelt et ønske om at reducere bestandene af hjortevildt. Det har medført udvidelser af jagttiden, som DeWiSt er imod. De har derfor sat sig for at vise, at en bæredygtig reduktion af en kronvildtbestand er fuldt mulig indenfor de rammer, som tidligere var gældende, hvilket vil sige jagttid fra 1. august til 31. januar (smalhind og spidshjort er jagtbar fra 1. juni). Deres tilgang tager afsæt i Einsteins erkendelse: "Skal vi forandre verden, kan det kun ske ved, at vi forandrer vor tænkning".

Kalve og hinder først på sæsonen

Hvorfor vi i Danmark har så svært ved at komme tidligt i gang med afskydning af hundyr og afkom, er der sikkert ikke en entydig forklaring på. Men det er definitivt ikke en del af vores jagtkultur. Jagttid på kalve i september er i flere kredse kontroversielt. At foreslå jagttid på hundyr og kalve fra 1. august vil næppe give meget ros,

Gut Klepelshagen er på ca. 2.300 hektar. Der drives skov- og landbrug. Landbruget er med traditionel planteavl, herunder afgrøder til biogas. Der er en produktion af kødkvæg, hvorfor en del af jorden er udlagt med græs. Kronvildt (og vildsvin) har en åbenlys omkostningsside, som kan ses på billedet.

Jagten drives som gruppeanstand. Det vil sige, at i alt 20 jægere sidder på anstand fredag aften, lørdag morgen, lørdag aften og søndag morgen. Mundbind var pligtigt under transport til og fra posten samt ved parole og opbrækning.

vel at mærke internt blandt jægere.

Et af argumenterne mod en tidlig jagtstart på kalve er, at de er (for) små. Dette emne har tidligere været behandlet i Jæger 8/2018. Her skal det derfor blot slås fast, at en drøvtygger i naturen fra omkring november ikke har mulighed for at tage mere på i kropsvægt hen over vinteren. Det er fysiologisk umuligt, idet fødeudbuddets kvalitet og mængde her er stærkt nedadgående. Den kropsvægtstigning, som i øvrigt sker op til det punkt, hvor vægtforøgelsen stopper, sidder i fedtdepoter.

Minus jagt efter jul

Netop den fysiologiske årsag til, at drøvtyggere deponerer fedt, er det bedste argument overhovedet for at sikre en stor del af afskydningen først på sæsonen. Drøvtyggere sparer fedt op for at kunne stå imod den naturlige smalhals, som naturen byder i den biologiske vinter (november til marts).

Når varmen stiger i marts, kommer der vækst i vegetationen, og fødeudbuddet stiger dermed. For et krondyr (og alle andre drøvtyggere) gælder det altså om at spare på kræfterne igennem vinteren. Det betyder, at når først fedtdepoterne er opbrugt, så er der reelt set kun muskelmassen at tære på.

For at dyret kan overleve, er der behov for energi. Kun hvis der er overskud i forhold til overlevelse, kan den "luksus" ydes, at hinden udvikler sit foster, og hjorten sætter stort gevir op. Den bedste måde at overleve vinteren på er altså mest muligt i ro, så der spares mest muligt energi. For kronvildtet er det altså bedst, at det ikke bliver udsat for stor jagtlig forstyrrelse om vinteren. Derfor har DeWiSt altid haft den politik, at kronvildt ikke bør jages efter jul.

Hidtidig praksis

På Klepelshagen har man altid afholdt sig fra at jage kronvildtet i januar. Tidligere har det betydet, at udover enkelte smaldyr i juni er størsteparten af hinder og kalve nedlagt efter brunsten på bevægelsesjagter. I sæsonen 2014/15 blev 75 % af kronvildtet nedlagt i perioden oktober til december. Desuagtet en velovervejet jagtstrategi med forstyrrelsesfrit kerneområde og >

Alt nedlagt vildt blev taget med hjem og brækket op centralt af jægeren selv.

Da aldersstrukturen i områdets kronvildtbestand er en noget anden, end vi kender den under danske forhold, spiller en mellemaldrende hjort som denne ingen aktiv rolle i starten af brunsten.

> få, men effektive bevægelsesjagter etc. var erkendelsen, at det var overordentligt vanskeligt at få skudt det ønskede antal krondyr.

En af årsagerne hertil er endvidere, at det i Tyskland er forbudt at skyde moderdyr fra afkom, der er afhængigt af moderen (jagttiden på hinder starter den 1. august, men hinder er kun jagtbare, når de ikke fører kalv). Alt for mange skudchancer på bevægelsesjagt blev derfor ikke omsat, idet det kunne være overordentlig vanskeligt at få en kalv fri og noget nær umuligt efterfølgende at få skudt den tilhørende hind.

Forandret tænkning

Der er intet biologisk argument imod at afskyde kalve og dertilhørende hinder før brunsten. Der er kun kulturelle argumenter imod. DeWiSt's perspektiv er altid vildtets. Derfor lå det ligefor at omlægge jagten, så målsætningen blev, at alle ikketrofæbærende krondyr skal være nedlagt inden brunsten. I jagtsæsonen 2018/19 var afskydningen steget med 40 %, men hvad vigtigere var, knap 90 % af sæsonens udbytte af kronvildt var nedlagt inden brunsten!

De resterende krondyr var gamle hjorte til selektiv afskydning, og unge hjorte, som nedlægges på bevægelsesjagterne.

Hvordan?

Effektiv jagt på ikketrofæbærende kronvildt er jo nærmest synonym med selskabsjagt. Hvordan forener man en tidlig afskydning af kalve og hinder med en effektiv jagt? Første gang jeg hørte om DeWiSt's omlagte jagtstrategi på kronvildt, var på en konference i Niedersachsen. Her var temaet bæredygtig reduktion af kronvildtbestandene. Året efter var jeg på Klepelshagen for at dømme en hovedprøve for en schweisshund i forbindelse med en bevægelsesjagt. Her fik jeg syn for sagen, idet paraden var én ung kronhjort, derudover var alene vildsvin.

Min nysgerrighed var intakt. Så da invitationen til at deltage i årets tredje kronvildtjagt i 2020 landede, var jeg ikke sen til at tage imod invitationen. I billedteksterne finder du mere information om mine indtryk herfra.

red@jaegerne.dk

Søndag morgens parade blev lagt op. Her fire kalve og to hinder. Den samlede jagt gav et udbytte på 14 krondyr (en spidshjort, fire hinder og ni kalve), 19 rådyr (fire bukke, fem råer og 10 lam) samt tre vildsvin (frischlinge).

Hele Danmarks jagtmesse – i Odense

Den 1. til 3. april 2022 slår Odense Congress Center dørene op for landets største jagtmesse, med et enormt univers til den passionerede jæger og udendørsmenneske.

På Jagt & Outdoor 2022 kan du se frem til tre store messehaller samt Jyske Bank Arena fyldt med grej, udstilling, foredrag, aktiviteter og meget, meget mere.

Præcis som du kender Danmarks stærkeste jagtmesse – nu større end nogensinde før.

Jagt & Outdoor i Odense – naturligvis!

Jagt & Outdoor er skabt af jægere – til jægere.
Som besøgende får du blandt andet adgang til:

- **Stor faglighed** – foredrag og vidensdeling med en lang række profiler i jagtverdenen
- **Et stort antal kvalitetsudstillere** – rig mulighed for at se, røre, prøve og købe det nyeste grej
- **Kæmpe trofæudstilling** – flere end 100 trofæer fra eliten af Europas konservatorer
- **Inspiration til fremtidens jagt** – den nyeste viden om morgendagens bæredygtige jagt

Bliv udstiller på Jagt & Outdoor i Odense

Der er rift om standpladserne på Jagt & Outdoor 2022, men der er stadig ledige kvadratmeter til udstillere. Vil du have adgang til landets stærkeste udstillingsvindue for jagt? Så kontakt os i dag for priser og muligheder.

Salgskonsulent
Susanne Tjørnehøj Jensen
tlf. +45 2937 4549 mail: stj@occ.dk

JAGT & OUTDOOR / ODENSE / 1.-3. APRIL 2022 Find os på Facebook!

Den lokale formidling af jagten

Foto: Jonas Nørregaard

Tekst: Niels Søndergaard

ØVRIGT: En ærlig og åben formidling af jagten og dens væsen er ubetinget medvirkende til, at såvel tilhængere som modstandere af jagt kan danne sig et retvisende billede af, hvad jagt rent faktuelt er. Den opgave løses på mange felter rundtom i DJ, og det er en meget vigtig indsats for fremtidens muligheder for jagt.

Bliv NaturligVis vil gerne være med til at støtte op om jagtforeningernes formidling til børn og unge. Som nævnt ved vi, at mange jagtforeninger allerede gør et stort arbejde for at formidle jagten til børn og unge i lokalområdet, og andre jagtforeninger vil gerne have nogle værktøjer til at komme i gang. Vi har brug for alle de jagtforeninger, der har interesse i formidling til børn og unge – de foreninger, der har solid erfaring med formidling og koordineringen med de lokale institutioner, kan hjælpe foreninger, der gerne vil i gang. Vi tilbyder et formidlingsnetværk, hvor man kan sparre med hinanden, og hvor vi sammen kan formidle jagt til den yngre generation og være med til at sikre forståelsen for jagten og dermed sikre jagtens berettigelse i fremtiden.

Foto: Christian Lang Jensen

Bliv NaturligVis hjælper med:

- **Gratis adgang til relevante kurser og opkvalificering af formidlingskompetencer.**
- **Sparring og netværk med ligesindede.**
- **Hjælp til lokal presseomtale af foreningens arbejde og dermed øget synlighed og accept i lokalsamfundet.**
- **Udvikling af formidlingskoncept, der er skræddersyet til jeres forening.**
- **Grej og tøj til alle registrerede frivillige og jagtforeninger.**

Opfordringen er derfor, at uanset hvor ofte der gennemføres formidling af jagt igennem den lokale jagtforening eller enkeltpersoner, der drager ud i jagtens tjeneste og formidler jagt til børn og unge, vil vi gerne høre fra jer. Vi ser en stor styrke i sparring og erfaringsudveksling mellem jagtforeningerne og er meget interesserede i, hvad der foregår af formidling ude lokalt, og hvordan vi sammen kan få gang i endnu mere god formidling til børn og unge. I kan tage kontakt til os på tlf. 61 18 83 93 eller e-mail: *info@blivnaturligvis.dk*. *nis@jaegerne.dk*

ATTRAKTIVE
Nyjæger-pakker

WINCHESTER

SPAR 4.095,-

WINCHESTER XPR kal. 308W og .30.06, mont. med 2,5-10X50i inkl Superdome lyddæmper. Fås også med ADJ mod tillæg.
Vejl. pris 13.090,– **KAMPAGNEPRIS 8.995,–**

TIKKA
SECOND TO NONE

TOPSÆLLERT!

SPAR 7.595,-

TIKKA T3X Jaktia Edition DARK BROWN, m.gevind 14X1, TIKKA ORG SOFT GRIP PISTOL/Forskæfte Kal. 6,5x55, 308W,30-06,8X57 . mont. med 2,5-10x50i & Superdome lyddæmper.
Vejl. pris 22.090,– **KAMPAGNEPRIS 14.495,–**
Tillæg for ADJ eller LH kr. 1.000 pr. del.

MAUSER

SPAR 2.895,-

MAUSER M18, sort syntet skæfte med soft touch greb, 56cm løb med 15x1 gevind, 308 eller 30.06, mont med 2,5-10x50 belyst og S&L Superdome lyddæmper.
Vejl. pris 15.890,– **KAMPAGNEPRIS 12.995,–**

FAIR

SPAR 1.700,-

FAIR JAKTIA EDITION, O/U kal. 12-76, vægt: ca.3,3 kg, løbslængde: 71cm , skæftelgd.370 mm., leveres med 3 udsk. chokes, for og bagskæfte i oliebehandlet valnød, pistolgrep med netskæring og forskæfte med netskæring, bokslås, automatisk sikring, singletrigger, løbsvælger og udtrækker. Kuffert medfølger.
Fra. pris 8.495,–

Inklusiv PROFSAFE Våbenskab t. 5 våben.
Vejl. pris 11.695,– **KAMPAGNEPRIS 9.995,–**

Sellier & Bellot

SELLIER & BELLOT
FMJ 6,5X55, 308W ELLER 30.06 - 124 GR TIL 180 GR.
Pris 50 stk. 349,– **KAMPAGNEPRIS 2 pk 550,–**

JAGT I FISKERI I FRITID I HUND

AALBORG | AARHUS | BRØNDERSLEV | GLOSTRUP
HORSENS | KORSHOLM | LUNDEMØLLEN
MARIBO | NORDSJÆLLAND | SVENDBORG

Jaktia JAKTIA.DK

RIFFELGANGE:

Én teknik – mange udformninger

At rifle et våben går langt tilbage, men hvad er fysikken bag, og er der en type af rifling, der er bedre end andre?

Tekst, foto og grafik: Niels Jørgen Henriksen

Forskellige specielle former for rifling udover de normale med fire og seks riffelgange. A, B og C er fra forladernes tid, hvor der også dukkede en op med oval spiral. D med kun to riffelgange er fra en af Remmingtons militærrifler produceret under 2. verdenskrig og var lige så præcis som den traditionelle med fire riffelgange. E er Boots Obermeyers fra 1980'erne, F Marlins mikroriffelgang og G den såkaldte "ratchet rifling".

Fire og seks højredrejede riffelgange er det mest almindelige i dag, og stigningen ligger typisk mellem 1:8 og 1:16 – størst i de mindre kalibre. 6,5x55 C.G. har normalt fire riffelgange og en stigning på mellem 1:7.87 (den originale) og 1: 8.66, mens .30.06 Springfield har samme antal, men stigningen er typisk 1:10. Grovere kalibre som .375 HH mag. og .458 Lott bruger oftest seks riffelgange og en stigning på hhv. 1:12 og 1:14.

VÅBEN: De fleste, der tager deres jagtriffel ud af våbenskabet for at tage på jagt, spekulerer ikke nærmere over, hvilken riffelgang der er i våbnet. Riffelgangen opfattes simpelthen som den faktor, der giver kuglen den fornødne præcision ved at få den til at rotere omkring sin egen akse. Det er i al sin enkelhed også, hvad den gør, men en riffelgang er ikke bare en riffelgang. Gennem tiden er der rundtom på kloden blevet udviklet et hav af forskellige typer. Mange blev til i tiden med forladere, og endnu flere kom til, da bagladerne fandt indpas. Antallet af forskellige typer skal formodentlig tælles i tusinder, og hovedparten af dem, der er i brug i dag, er enten originalformen eller bygger i større eller mindre grad på denne.

Idéen til at lave udfræsninger/riller (riflinger) i et våbenløb kan dateres helt tilbage til slutningen af det 15. århundrede og begyndelsen af det 16. århundrede i Tyskland, men det blev ikke almindeligt brugt før i 1800-tallet. De første af disse riflinger var helt rette i forhold til løbets retning, og tanken bag var, at sortkrudtslam i forladerne kunne lejre sig i disse riflinger og dermed gøre det lettere at skubbe en kugle ned i løbet ved genladning.

De første spiralformede

Da man begyndte at eksperimentere med andre former for projektiler end den rent kugleformede, forsøgte man, inspireret af måden, man sætter fjer på en pil for at stabilisere den, på forskellig vis at give projektilet et "spin" – få det til at snurre om sin egen akse. En af de første metoder var at gøre den indvendige boring i løbet sekskantet og samtidig spiralformet. Dertil skulle man bruge tilsvarende sekskantede blyprojektiler. En anden udformning havde to dybe brede riller i det cylinderformede løb, der snoede sig parallelt i løbets retning. Også disse løb krævede specielle projektiler. De skulle have en tilsvarende forhøjning i hver side, der passede ind i rillerne. Begge disse løsninger gav dog problemer med opbygning af krudtslam og blyrester, og for at imødegå dette begyndte man i 1700-tallet at eksperimentere med riflinger, der var smallest i bunden.

Dette gør vinklen til forhøjningerne (felterne) blødere og bruges den dag i dag.

Hvor mange riffelgange

Særligt amerikaneren Boots Obermeyer (mange amerikanere kalder ham

riffelløbenes bedstefader) fik sat de bløde overgange på dagsordenen i nyere tid, da han i 1980'erne brugte det i et såkaldt "match grade"-løb med fem riffelgange.

Fem riffelgange var ikke blevet brugt i større stil, siden briterne brugte det i deres Lee-Enfield .303-rifler i slutningen af 1800-tallet, og amerikanerne i begyndelsen af 1900-tallet i deres U.S. Enfield .30.06. Idéen til de skråtstillede sider i riffelgangen fik Boots Obermeyer fra den russiske AK-74-riffel i 5,45x39 mm.

De mest brugte riflinger i dag har fire eller seks riffelgange, der ligger lige overfor hinanden, og de fleste har en eller anden grad af afbødning af den ellers skarpe vinkel mellem riffelgangene og felterne. Udover fire, fem og seks findes der også riffelløb med to, tre, syv, otte og helt op til 12 riffelgange.

Kompromis

Riffelgangenes funktion er som nævnt at stabilisere projektilet ved at få det til at rotere om egen akse. Når projektilet bliver presset gennem riffelgangen, skærer felterne sig ind i dette og ødelægger den ellers helt glatte overflade og gør dette mere vindfølsomt. I forhold til præcision er det derfor altid et kompromis: Riflingen skal være dyb nok til at få projektilet til at rotere uden at ødelægge overfladen mere end højst nødvendigt. Det er bl.a. derfor, at man generelt foretrækker bløde overgange mellem riffelgange og felter.

Så skulle man tro, at f.eks. Marlins mikro-rifling med 12 riffelgange ville være løsningen. Så enkelt er det desværre ikke, da der også i dag sættes aflejringer i løbet fra krudt og projektiler, ligesom løbet bliver slidt, og disse forhold influerer både på levetid og præcision. Her er netop Marlins mikro-riflede løb et godt eksempel. Da det blev brugt i grove storvildtkalibre, fungerede det tilsyneladende uden problemer, men da det blev lanceret i småkalibre, som folk bruger til bl.a. skadedyrsbekæmpelse og derfor skyder rigtig mange skud, kom klagerne over manglende præcision og levetid.

Et moderne riffelprojektil ved siden af et af de første koniske projektiler til forladere, minié-projektiler fra 1840'erne (det var grove kalibre som .58 og .69).

Den gennemsnitlige jagtudøver med riffel kommer næppe op på at skyde så mange skud, at dette får praktisk betydning, men træner man meget med sin riffel, er det et forhold, man skal være opmærksom på.

Twist rate

Stigningen på den spiral, som riffelgangen beskriver ud gennem løbet – og som rent geometrisk kaldes en helix – har stor betydning for præcisionen i forhold til projektilers udformning. Tilbage i midten af 1800-tallet, hvor de første koniske projektiler var meget korte, var der ikke brug for så stor en stigning som i dag, hvor projektilerne er lange. Stigningen – på engelsk "twist rate" – beskrives som det antal engelske tommer eller millimeter, der skal til for at få projektilet til at dreje én gang om egen akse.

I midten af 1800-tallet var stigningen så lille som en omdrejning pr. 72 tommer (1.828,88 mm) – næsten to meter! I takt med at projektilerne blev længere, øgede man stigningen. I Krag-Jørgensen riflen, der blev produceret til det amerikanske militær i 1892, var den øget til 1:10 (1:254), og nogle af de ekstremt lange projektiler, der bruges i dag, kræver en stigning på 1:8 (1:203,2) eller større. Sådanne stejle stigninger er dog ikke et nyt påfund, da både den italienske Carcano 6,5x52 mm fra 1891 og Mannlicher-Schönauer 6,5x54 mm fra 1903 havde en stigning på 1:8.

Langt de fleste løb i dag har en konstant stigning hele vejen igennem løbet, men der findes nogle, hvor stigningen øges undervejs. Heller ikke dette er nyt, da man allerede i slutningen af 1800-tallet benyttede dette i konkurrencevåben. Idéen bag dette er, at projektilet bliver startet "blødt" og gradvist får accelereret omdrejningen, og dette skulle give projektilet mindre overfladeødelæggelse og dermed større præcision.

Dengang benyttede man typisk 1:30 (1:762) ved kammeret og lod den stige til 1:20 (1:508) ved mundingen. I dag laver firmaet Bartlein Barrels et løb i kaliber .223 med en ekstrem stigningsøgning fra 1:14 (1:355,6) til 1:6.8 (1:172,7) ved mundingen. Det påstås, at dette ikke bare øger præcisionen, men også udgangshastigheden, så lydmuren brydes helt ude på 900 meter.

Udgangshastigheder

Bartlein Barrels er ikke ene om at hævde, at udformningen af riffelgangen kan øge hastigheden på projektilet, men mange kyndige er skeptiske og mener, at forskelle mellem løbsdiameteren, diameteren på riffelgangene og kammerdimensionerne har større betydning. Netop de såkaldte "matchgrade" løb vil ofte kunne levere højere hastigheder end almindelige fabriksfremstillede løb. Der bruger man en teknik, der kaldes "hand lapping", hvor et en smule underdimensioneret løb gennemgår en slags pudsning og derved skabes en ensartethed, der ikke er i almindelige fabriksløb. Nogle af de bedste løbsmagere garanterer en afvigelse på maksimalt 0,00254 mm fra kammer til munding.

Præcision

Findes der en type riffelgang, der er bedre end alle de andre? Nej, de fleste, der fremstiller mere end én type af riflede løb, vil medgive, at det er kvaliteten af stålet samt selve udførelsen af riflingen i løbet, der har betydning for graden af præcision – ikke selve typen af riffelgang. Nogle typer er lettere at rense end andre, og nogle har en længere levetid end andre, men når det handler om at kunne holde skuddene indenfor en lille gruppe, er der ikke nogen bestemt type af riffelgang, der kan siges at være bedre end andre. Så hvis man efter at have læst dette spekulerer på, om den riffelgang, der er i ens riffel, er god nok, kan man tage det roligt. Det handler om, at løbet har en vis kvalitet, og at ammunitionen passer til, og til almindelige jagtlige formål vil også fabriksproducerede løb præstere det fornødne, hvis man bare tager højde for, at stigningen er stor nok til at stabilisere det projektil, man ønsker at anvende.

klitgaardhenriksen@gmail.com

DRIVJAGT PÅ PROGRAMMET I ÅR?

Leupold har også her mange relevante løsninger til enhver pengepung

GOLD RING FULL LIFETIME GUARANTEE

DEN ULTIMATIVE

VX-6 1-6x24: Opgraderet HD version af VX-6 serien, inkl. aluminiums flip-up linsebeskyttere, throw lever = lynhurtigt at ændre forstørrelsen, ballistik tårn (CDS) uden merpris. Kæmpe synsfelt på 41 meter på 100 m (1,0X). Ægte 1,0X forstørrelse (så du kan holde begge øjne åbne) op til 6X, gør den til en god allround kikkert, der opfylder behovet selv på langt hold. Kompakt design kun 27 cm lang og vægt 459 gr. Lang øjenafstand på 97 mm. Guard - Ion coatning på linserne skyr vand, snavs og selv fingeraftryk. Belyst sigte med MST.

UNIK VÆRDI FOR PENGENE

VX-5 HD 1 - 5x24

HD kvalitet til små penge kæmpe synsfelt på 41 meter på 100 m (1,0X). Ægte 1,0X forstørrelse (så du kan holde begge øjne åbne) op til 5X, for længere skud. Kompakt design kun 27 cm lang og vægt 388 gr. Lang øjenafstand på 97 mm, med kæmpe eyebox = fuldt billede selvom du ser skævt ind i kikkerten. Guard - Ion coatning på linserne skyr vand, snavs og selv fingeraftryk. Belyst sigte med MST

DELTA POINT PRO

Ekstremt kompakt rødpunktsigte (4,6 cm lang og 4,5 cm høj) 7 cm rund plet eller 21 cm trekant. Batteri kan skiftes uden at sigtet afmonteres. Nem klikjustering som på almindelige kikkertsigter, fylder intet i sigtebilledet, vandtæt. Batterilivstid + 1000 timer, trykknaps tænd/sluk, vægt kun 57 gr. Ingen forstørrelse = ubegrænset synsfelt.

FREEDOM RDS

Nyt prisgunstigt kompakt rødpunktsigte fra Leupold. Vægt kun 205 gr længde 135 mm ren 1,0 x forstørrelse, 34 mm rør, 1MOA rødpunkt (2,8 cm/100 m). MST = motion sensor technology. Ubegrænset synsfelt.

HG Agencies Tlf. 20 15 97 34 henviser til nærmeste forhandler.

LEUPOLD®

Torben Schulz Jensen, kreds 3
Formand for hjortevildtudvalget

Fælles opgave

NATUR/VILDTFORVALTNING: Hvis det store hjortevildt skal forblive en succeshistorie, skal succesen plejes og holdes ved lige. Hvis succes måles i udefinerede antal, kan man fortsat glæde sig over relativt store hjortevildtbestande, hvilket tyder på, at bæreevnen er tilpas stor til at rumme de nuværende bestande landet over. Med nedlæggelse af ca. 20.000 stykker stort hjortevildt må man formode, at en god andel af jægerne har fået kød til jægerkøkkenet og for de heldige et passende trofæ til væggen.

Hvis succes derimod skal måles mere specifikt, kan man i denne oversigt fra de regionale grupper læse, at lodsejere og jægere landet over har en fælles opgave, der rummer lokale eller regionale problemstillinger, man må forholde sig til. Det er ikke alt, der skal måles og vejes, men der er plads til, at jægerne sammen med lodsejeren bliver klogere på og bedre til at håndtere de udfordringer, der findes, når man har stort hjortevildt på sine arealer.

Dette år valgte en enig national hjortevildtgruppe at gøre målsætningen for andelen af hjorte +otte år mere entydig. Nogle vil mene, at man flyttede målstregen, hvor man var på vej mod målet, men faktisk løb man mod et upræcist mål, som på ingen måde sørgede for, at hjortevildtbestandene kunne opnå en bestandsmæssig afbalanceret forvaltningsstatus. Hvis du ønsker af fordybe dig i denne ændring, anbefaler jeg, at du finder et webinar om dette emne på DJ-hjemmesiden "Viden om hjortevildt". Her finder du i øvrigt en masse anden brugbar viden, der kan bidrage til godt jægerhåndværk og fælles forståelse for fremtidens hjortevildtforvaltning.

Med denne status ser du også ind i fremtiden, hvor redskaberne til hjortevildtforvaltning står i et vadested. Et arealkrav for då- og kronhjort større end spidshjort kan blive en realitet i næste jagttidsperiode. Fra 2022 til 2026 kan det altså være, at du skal vide, om dit areal er stort nok til at nedlægge mere end én hjort større end spidshjort. Jægerforbundet ønsker, at man får mulighed for at undgå denne ejendomsbaserede tilgang, og ønsker derimod en mere områdebaseret forvaltningstilgang. Vi håber, at jægerne ser muligheder i forsøgsordninger, hvor man frisætter lodsejere og jægere under et forpligtende afskydningsmål for både hundyr og handyr, ung som gammel.

Dermed arbejder DJ fortsat for mest mulig lokal/regional forvaltning, dette under en national ramme med flest mulige redskaber til fælles forvaltning. En sådan frisættelse kræver flest mulige valide data på levende såvel som afskudt vildt. Derfor sætter vi fuldt fokus på dette i de kommende år. Skulle du være så heldig at nedlægge en hjort ældre end 2,5 år – altså en hjort med fuldt tandsæt – vil jægerforbundet fortsat gerne have tilsendt fortænder fra underkæben. Desuden er det altid vigtigt, at du fortsætter med at bidrage til vildtudbyttestatistikken med flest mulige detajler på alt nedlagt hjortevildt.

Knæk og bræk for den kommende sæson!
tsj@jaegerne.dk

Jagtprøven.dk

Onlineunivers til jagttegnsundervisningen

Som jagttegnskursuslærer og -aspirant hos Danmarks Jægerforbund får du gratis adgang til jagtprøven.dk.

Læs mere på side 56 her i bladet.

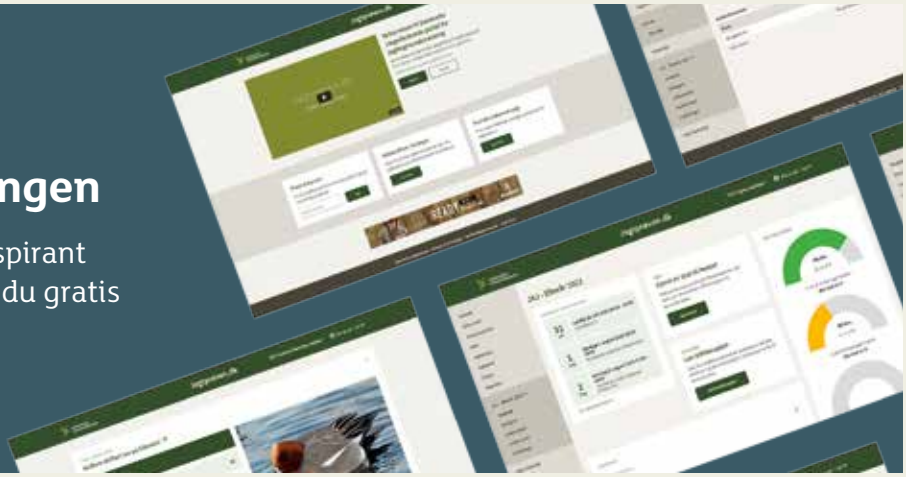

Samforvaltning og dataindsamling er vejen frem

Hjortevildtet tilhører ingen, men glæderne ved hjortevildtet tilhører os alle – jæger eller ej. Og hvis vi alle tør stole på nabojægeren, tør have tillid til forvaltningssamarbejdet og i øvrigt vil sætte en ære i godt jægerhåndværk, herunder dataindsamling, så er det hverken vanskeligt at opnå dagsaktivt kronvildt eller flere ældre hjorte uanset art eller landsdel. Foto: Marie Ravn.

Årets hjortevildtoversigt beretter om tendenser, erfaringer og tanker fra de enkelte regionale områder. Hvordan indsamler vi viden, hvorfor gør vi det, og hvad kan den viden egentlig bruges til? Samtidig sætter vi fokus på den herlige udvikling, der spirer frem flere steder rundtomkring i landet, hvor frivillige initiativer skaber fælles forvaltning på tværs af skel.

Tekst: Marie Ravn

NATUR/VILDTFORVALTNING: De forgangne 20 måneders pandemi har givet os alle god anledning til at gentænke mange arbejdsprocesser og vaner, og måske er det for hjortevildtoversigtens vedkommende slet ikke så dårligt. Afslutningen af årets afrapportering er dog igen i år blevet en sej slutspurt for de regionale hjortevildtgrupper grundet nedlukningens mange benspænd for afvikling af møder og vildttælling i lav, grupper, på arbejdspladser osv., hvorfor også Vildtudbyttestatistikken først lå klar fra Miljøstyrelsen få dage før afrapporteringen. Oversigten over de lokale bestandsoverslag vil igen i år være at finde på *www.jaegerforbundet.dk/vildt-og-natur/hjortevildt*.

Herunder følger de regionale beretninger omkring bestandsstatus samt forvaltningen af då- og/eller kronvildt ved jægerforbundets respektive repræsentanter.

Nordjylland

Det er Tage Espersens vurdering, at kronvildtbestanden generelt set er stabil, men status dækker over svage lokale stigninger og tilbagegange. Dåvildtbestanden vurderes derimod som værende svagt stigende for hele regionen. Generelt opfordrer Tage fortsat jægerne til et øget afskydningsfokus på kalve frem for de voksne dyr – især for kronvildtet i de områder, hvor bestanden er for nedadgående, men også for dåvildtet, hvor kalvene i den forgangne sæson kun udgjorde ca. 25 % af det samlede udbytte for dåvildt.

Tage afslutter beretningen således: – Der er fortsat mange jægere, der undlader at detailindberette, når de indberetter deres vildtudbytte. Vi mangler de data, og jeg kan igen kun opfordre jægerne til at få de sidste detaljer med, når de indberetter. Jo flere detaljer vi har at arbejde med, jo bedre bliver vores grundlag, når vi skal indstille jagttider m.m. Derfor vil vi også kraftigt opfordre jægere, der nedlægger kronhjorte, der er to år eller ældre, til at indsende de to midterste fortænder til Danmarks Jægerforbund for aldersbestemmelse.

Hjortevildtgruppen mener desuden, at der skal meget større fokus på de skadelige virkninger, som fodring af hjortevildt medfører.

Himmerland

Niels Quist melder, at bestanden af kronvildt såvel som dåvildt i Himmerland fortsat er stigende, endda kraftigt stigende for dåvildtets vedkommende. Han vurderer endvi-

dere, at COVID-19-nedlukningen har ændret kronvildtets adfærd i år som følge af øget publikumsaktivitet i de himmerlandske skove, der for en periode har trængt kronvildtet. De forgangne års begrænsede jagttid på kronvildt i Nordvesthimmerland vurderes at have haft en gavnlig effekt på bestanden med hensyn til udbredelse, køn, alder og kondition, og Niels tilføjer, at der nu endda nedlægges hjorte i medaljeklassen. Niels opfordrer jægerne i regionen til fortsat at have fokus på god jægermæssig afskydning med hensyn til køn og alder, samt til, at afskydningen af dåer og dåkalve øges, hvorimod dåhjortene bør skånes i videre udstrækning end i dag.

Afslutningsvis siger Niels Quist: – Vi skal gennem samarbejde og kommunikation mellem lodsejere og jægere, og jægere indbyrdes, være bedre til at forvalte de lokale bestande, så vi lever op til Vildtforvaltningsrådets anbefalinger. Målet er en bestand i balance til glæde for jægere, lodsejere og andre naturbrugere. Fremadrettet kommer vi til at arbejde mere med afskydningspolitik, herunder reguleringsjagter på kalve og hundyr. Og vi skal have mange flere jægere til at medvirke til dataindsamling gennem detaljerede indberetninger til Vildtudbyttestatistikken og indsendelse af kronvildtkæber til tandsnitanalyse. Jeg vil også opfordre jægerne til at udvise selvjustits i forhold til opsætning af stiger og tårne og til at sætte sig godt ind i reglerne omkring evt. fodring af hjortevildt.

Vestjylland

Det har desværre ikke været muligt at få en beretning inden deadline vedrørende hjortevildtet i Vestjylland.

Midtjylland

Formanden for hjortevildtgruppe Midtjylland, Hans Schougaard, har gennemgået tilbagemeldingerne fra regionen og vurderer på den baggrund, at kronvildtbestandene er stort set uændrede, dog med små lokale tilbagegange som følge af en forholdsvis stor afskydning af hinder. Dette har nu medført et øget fokus på "kalv FØR hind".

Store fællesjagter vinder frem i regionen, og det opleves, at denne metode skaber ro i skovene og en mere naturlig adfærd blandt kronvildtet med færre store rudler. Og det giver bedre skudchancer til flere jægere. Det er i øvrigt hans opfattelse, at regionens kronvildtforvaltning, hvad angår ældre hjorte, bevæger sig støt i retning af nationale målsætninger. Han opfordrer jægerne til fortsat at indsende tænder til aldersbestemmelse for at følge denne tilsyneladende positive udvikling. Han påpeger, at for at opfylde Vildtforvaltningsrådets mål for kronvildtforvaltningen er det afgørende med både gode og nøjagtige data, hvorfor den regionale gruppe ønsker, at en detaljeret indberetning til Vildtudbyttestatistikken gøres obligatorisk. Ligeledes påpeger han, at selvom kalvereguleringen øjensynligt er en nødvendighed for landbruget, er det vigtigt i forhold til den regionale forvaltning at kende til det eksakte udbytte af reguleringen.

Godt jægerhåndværk kræver, at man har fokus på kalvene først, både i afskydningen og i bestandsovervågningen. Foto: Max Steinar.

Hans Schougaard afslutter: – Det nu udmeldte arealkrav har blandt jægere givet stor utilfredshed og frustration, specielt da den frivillige forvaltning, som vi praktiserer i regionen i dag, har leveret gode resultater.

Han frygter, at et ikkeforvaltende tiltag som arealkravet kan skabe risiko for, at den enkelte lodsejer ikke behøver at være en del af noget større, og at det kan give ubalance i bestandens alders- og kønssammensætning.

Djursland

Per Therkildsen fortæller, at det fortsat ser ud til, at der sættes markant flere hindkalve end hjortekalve, hhv. to tredjedele og en tredjedel, og det vurderes, at bestandene er tæt på den jagtlige bæreevne (red.: den jagtlige bæreevne er ca. 60 % af terrænets maksimale bæreevne). Der nedlægges stadig for mange handyr i forhold til at nå Vildtforvaltningsrådets mål for andelen af ældre hjorte. Antallet af nedlagte kalve er steget markant med de nye jagttider, der har været gældende de seneste fire år, men den samlede kronvildtbestand stiger fortsat, så der skal nedlægges flere kalve og dernæst hinder for at bremse tilvæksten.

Per oplever, at fodring med kraftfoder, roer, gulerødder, hvede og majs er tiltaget. Fodring er kilde til både fejlernæring og sygdomsspredning blandt hjortevildtet generelt, og regionens massive fordringskapløb medfører store lokale skader i skov- og landbrug. Fodringen bevirker, at særligt kronvildtet samles i usædvanligt store rudler, der koncentrerer deres færden omkring foderpladserne og nok endda bremser den naturlige spredning til nye egne. De store rudler gør det heller ikke nemmere for jægerne at komme til skudafgivelse på efterårets jagter, og den nødvendige bestandsreduktion er derfor vanskelig at gennemføre.

Det er regionens ønske, at udviklingen af dåvildtbestandene ikke må ske på bekostning af kronvildtet, da Djursland ønskes bibeholdt primært som et område for en sund og stærk kronvildtbestand. Dåvildtbestanden er gennem de seneste 10 år vurderet til at være fordoblet, og trods maksimal jagttid er afskydningen ikke fulgt med. Kønsfordelingen på dåvildtet er "skæv" – der er mangel på handyr.

Sydjylland

Ifølge Anders Jæger er der i den regionale hjortevildtgruppe bred enighed om, at kronvildtbestandene generelt er stabile eller lokalt stigende og efterhånden har nået så stor udbredelse, at de næsten kan træffes overalt i regionen. Det er gruppens opfattelse, at de kortere jagttider på hjortene har haft positiv indflydelse på gevirudviklingen, men hvorvidt >

> hjortene på denne baggrund også er blevet ældre, er uvist. Generelt sker der dog fortsat en alt for kraftig afskydning af handyrene – endog med ganske grelle tilfælde visse steder mod vest – hertil kommer en ofte for lav afskydning af kalve og hundyr. Lokalt meldes der desuden om store markskader, hvor også flere og flere landmænd vælger at hegne hjortevildtet ude med midlertidige eller endda permanente hegn for at sikre deres markafgrøder.

Det er gruppens indtryk, at dåvildtbestandene generelt er i vækst og spreder sig til nye områder – ofte til de udprægede råvildtegnede biotoper. Gruppen vil holde et vågent øje med, om dåvildtet fortrænger råvildtet i disse egne.

Den regionale hjortevildtgruppe ønsker, at en detaljeret indberetning til Vildtudbyttestatistikken gøres obligatorisk med hensyn til alder, køn og dato, og opfordrer i det hele taget jægerne til at bidrage med så meget detaljeret data som muligt. Gruppens store opfordringer lyder på at fortsætte afholdelsen af de store, koordinerede fællesjagter på kalv og hind, at flere ejendomme deltager i de lokale fælles forvaltningstiltag, og slutteligt opfordres jægerne i regionen til at have fokus på god jægermæssig afskydning med hensyn til antal, køn og alder.

Sønderjylland

Jens Hangaard Nielsen oplyser, at bestandene af kronvildt og dåvildt generelt er stigende i Sønderjylland – i grove træk spredes dåvildtet mod vest i regionen, mens kronvildtet spredes mod øst.

Arbejdet i hjortevildtudvalget har naturligvis også været ramt af COVID-19-situationen, hvilket har givet udfordringer i forhold til fællesmøder samt afholdelse af større, koordinerede jagter i regionen generelt, som ellers har været en stor del af tidligere års arbejde. Dog er det lykkedes hjortevildtgruppen at konstituere sig atter en gang, og desuden meddeler Jens Hangaard Nielsen, at vildtudbyttet sikres. Han fremhæver, at jagterne i januar gav en god afskydning af hundyr og kalve, hvor der sikredes en god dialog og en god politik for afskydningerne. Særligt på sæsonens sidste jagter jages der i stor skala – altså få, men store jagter og med målet om et større og mere effektivt udtag ved mindst mulig forstyrrelse set over tid.

Fyn

Erik Bech Andreasen ser fortsat en meget stor vækst i dåvildtbestandene på Fyn – i visse områder eksplosive bestandsforøgelser, særligt mod nord, mens andre lokale bestande vækster knap så markant. Erik opfordrer fortsat regionens jægere til at flytte afskydningsfokus fra de trofæbærende handyr og over på især kalvene og hernæst dåerne – ikke blot hvor bestandene skal reduceres i antal, men også i de øvrige områder, idet køns- og aldersfordelingen generelt er meget skæv blandt dåvildtet på Fyn. Han konstaterer med glæde, at der visse steder begynder at ske positive ændringer i afskydningen.

Erik fortæller desuden, at på grund af COVID-19-situationen har de ikke kunnet afholde de sædvanlige oplysningsmøder, men håber at kunne genoptage dette til efteråret. Og han er i øvrigt spændt på at se, hvordan eventuelle nye jagttider vil give nye redskaber i værktøjskassen.

Midt-, Vest- og Sydsjælland

Henrik Wad Jørgensen oplyser, at kronvildtet stadig breder sig på Sjælland, omend en anelse langsommere end tidligere. Således er også afskydningen steget lidt den forgangne sæson i forhold til forrige, hvad angår kalve og hinder såvel som hjorte. Dog vurderer Henrik, at der generelt for regionen er en stor overvægt af hinder og kalve, og at der således er et stykke vej, førend forvaltningen vil nærme sig de nationale mål.

Også dåvildtet spreder sig i regionen – særligt mod nordvest til trods for en lang jagttid – og således vurderer Henrik, at dåvildtbestandene her består af over dobbelt så mange individer som kronvildtet. Afskydningen af dåvildt er kun svagt stigende.

Henrik Wad er spændt på effekten af et eventuelt arealkrav, og om det vil få den fornødne indvirkning på de jægere, der på mindre arealer skyder et uforholdsmæssigt stort antal hjorte – altså på de brodne kar i hjortevildtsamarbejdet. Et ophør med denne selviske jægeradfærd er helt centralt for en konstruktiv forvaltning, og Henrik vil fortsat arbejde for at skabe et tillidsbaseret samarbejdsklima omkring hjortevildtforvaltningen på tværs af ejendomsskel i regionen.

Hvis ikke hjortevildtet skal forvaltes ligeså irrationelt og egennyttigt som hamstringen af toiletpapir, da COVID-19 pandemien brød ud, lige så skal de dårlige undskyldninger om nabojægerens afskydning droppes, og vi må begynde at tage ansvar for egne handlinger. Foto: Marie Ravn.

Nordsjælland

Nicolaj Pedersen rapporterer om stabile til stigende bestandsudviklinger for både kronvildt og dåvildt i Nordsjælland, uden at der endnu ses nævneværdige problemer i forhold til f. eks. markskader, hvorfor der er bred enighed i hjortevildtgruppen om, at bestandenes størrelser og adfærd for nuværende er passende for regionen. Dog vurderes det, at især dåvildtet fortsat udgør et uacceptabelt problem i forhold til trafikpåkørsler, og gruppen vil fremadrettet have fokus på et bredt forvaltningssamarbejde omkring dette.

Afskydningen vurderes generelt som ganske passende og afstemt med forholdene. Afskydningen af handyrene ser ud til at bære frugt. Det er

vurderingen, at tiltaget med kortere jagttid på ældre hjorte har medført, at der skydes et større antal spidshjorte, hundyr og kalve, hvorved det totale antal af handyr tilsyneladende er stigende. Det er endvidere vurderingen, at det primært er sprossefredningen, der har haft en positiv effekt på antallet af ældre hjorte. Afskydningen af kalve og hundyr kan dog generelt øges for hele regionen.

Nicolaj Pedersen og den regionale hjortevildtgruppe opfordrer flere jægere til at medvirke til indsamling af bedre og mere eksakt viden om afskydning samt til indberetning af valide detaljerede data til Vildtudbyttestatistikken. Desuden opfordres der til at udvise selvjustits i forhold til opsætning af stiger og tårne, særligt i forhold til gældende regler og god skik ved samtidig fodring af hjortevildt.

Lolland-Falster

Med en stigende dåvildtbestand er det tydeligt, at dåvildtet spredes til flere og flere områder på Lolland og Falster, meddeler Henning Juul. I flere kerneområder særligt på Lolland, er der også stigende skader på skov og landbrug.

Afskydningstallene er tilsvarende steget kraftigt, og her er det værd at notere sig, at fordelingen på kalv, då og hjort går i en positiv retning. Den procentvise afskydning viser, at der er en stigende afskydning af både kalv og då samt en nedgang i afskydningen af hjort. Det er en udvikling, der langsomt, men sikkert fører kønsfordelingen i den rigtige retning mod de nationale mål.

Efter første jagtsæson med reduceret jagttid på hjort +to år er der flere områder, der melder om et stigende antal hjorte. Hjortevildtgruppen har forventet denne udvikling,

Kalven følger hinden i halvandet år – hinden har altså 18 måneder til at oplære kalven i at overleve og føre generne videre. Det er primært jægerens ansvar gennem jagtfred og jagtlig forstyrrelse at oplære hinden i henholdsvis ønsket og uønsket adfærd. Foto: Max Steinar.

og med udsigt til et kommende arealkrav vil der sandsynligvis komme mere fart på udviklingen. Men lige nu er det vigtigt at holde fast i en reduceret jagttid på hjort +to år udenfor brunsten og fortsætte med at have særligt fokus på afskydning af då og kalv. Den procentvise afskydning af dåvildt siger dog kun noget om fordelingen af døde dyr, og den siger mindre om bestanden af levende dyr efter jagtsæsonen. Henning Juul opfordrer således jægerne til at bidrage til dataindsamling: – Observationer og erfaringer fra de forskellige områder er vigtige for den fremadrettede forvaltning af dåvildt på Lolland og Falster.

>

OUTFIT INTERNATIONAL

MANDLIGE FITTING-MODELLER SØGES

Har du en harmonisk krop? Er du tålmodig? Har du jagterfaring og nogle dage til rådighed om måneden?

Outfit International er firmaet bag de to jagttøjsbrands Seeland & Härkila, og vi står lige nu og søger mandlige modeller til vores fittings.
Fittings er der, hvor vi prøver nye styles og udstyr og retter pasformen til; det er derfor vigtigt, at du har erfaring med jagt, så du også kan give feedback vedrørende pasformen som jæger.

Du skal være en størrelse 50 (højde 182-186 cm)med følgende mål uden tøj på - cirka:
- Rundt om brystet: 101 cm
- Rundt om taljen: 88 cm
- Længde af arm: 64 cm
- Længde af ben: 84 cm

Er du interesseret i dette meget fleksible job, så kan du sende en e-mail til Iben Guldager på igu@outfitinternational.com. I e-mailen må du gerne skrive lidt om dig selv, dine mål (jævnfør ovennævnte målskema) og vedlægge et foto.

Du kan læse mere om Outfit International på www.outfitinternational.com, om Seeland på www.seeland.com og om Härkila på www.harkila.com.

OUTFIT INTERNATIONAL A/S - GREVE MAIN 10, 2670 GREVE - TLF. +45 43 410 410

Bornholm

John Walter beretter om en fortsat voldsom bestandstilvækst hos de bornholmske dåvildtbestande, der har bredt sig til hele øen. Bestandene opleves generelt sunde og dyrene i god kondition. Bestandene præges af en jævn køns- og aldersfordeling, idet den lokale jagttid gennem mere end 10 år alene har tilladt afskydning af kalve, hvilket har bevirket en stor andel af ældre hjorte, tidlig kalvesætning samt god trofæudvikling over hele regionen. Men den manglende afskydning af voksne dyr har dog også bevirket markant større andel af aldersbetinget faldvildt, og det er hjortegruppens klare overbevisning, at de ældste dyr i bestanden nu dør af alderdom gennem brunsten og vinteren. John vurderer fortsat, at situationen på Bornholm ikke er bæredygtig, og at hensyn til stigende skader i mark, skov og trafik skal have omgående fokus, så bestandstilvæksten kan bringes under kontrol snarest muligt.

Sammen med den resterende hjortevildtgruppe har John igen indstillet til ændringer i den lokale jagttid for dåvildtet på Bornholm, så denne ikke kun omfatter kalve, men fremadrettet også de voksne dyr. Det er desuden ønsket, at denne nødvendige jagttidsudvidelse også giver mulighed for forvaltning gennem adaptive principper, hvor det jagtlige udtag af dyr kan styres i antal, køn og alder fra år til år, idet der fortsat er tale om bestande under opbygning, men hvor alderen blandt visse dyr er i færd med at indhente forvaltningen.

Opsummering fra de regionale repræsentanter

Jægerforbundets repræsentanters arbejde i de regionale hjortevildtgrupper bygger på samarbejde og engagement både lokalt og indbyrdes i grupperne. Kron- og dådyrbestandene har været gennem en rivende udvikling i næsten alle egne af Danmark – forholdene, mulighederne og udfordringerne har ændret sig – og en tilsvarende udvikling er påkrævet og undervejs i forvaltningen.

Det er på ingen måder urealistisk, at de store hjortevildtarter på visse lokaliteter kan opleves døgnet rundt og året rundt, eller at øge andelen af gamle og stærke hjorte i bestandene generelt eller at reducere skaderne på skov- og landbruget. Og det behøver heller ikke at være et fjernt fremtidsscenarie, men det kræver tillid til samarbejdet, selvdisciplin og langsigtede løsninger fra alle lodsejere – fra jægerne, landmændene og skovbrugerne.

Gennem engagement, indsigt og vedvarende indsatser kan en samlet forvaltning mod fælles mål give hjortevildtet et tiltrængt livsrum blandt samfundets forskelligartede hensyn og interesser. Ligeledes er indsamling af valide data fra f.eks. strukturerede bestandstællinger – altså fysiske registreringer af det levende vildt – helt afgørende for kendskabet til bestandenes status og udviklingen, effekten af den praktiserede forvaltning, herunder afskydning, ændringer i landskabet mv.

Data er ikke jægerens fjende, men derimod helt afgørende for jagtens bæredygtighed, berettigelse og dermed overlevelse i et moderne samfund. Data giver indsigt, og indsigt forpligter, men giver samtidig også uvurderlige forvaltningsværktøjer til sikringen af sunde og stærke vildtbestande. Således skal der herfra lyde en stor opfordring til at engagere sig i lokale forvaltningssamarbejder og måske herigennem bidrage til fælles indsamlinger af data, f.eks. indsendelse at tænder til aldersbestemmelse, vægtregistreringer på nedlagt vildt, kranieopmålinger, bestandstællinger mv., samt til jægernes individuelle detaljerede indberetninger til Vildtudbyttestatistikken.

red@jaegerne.dk

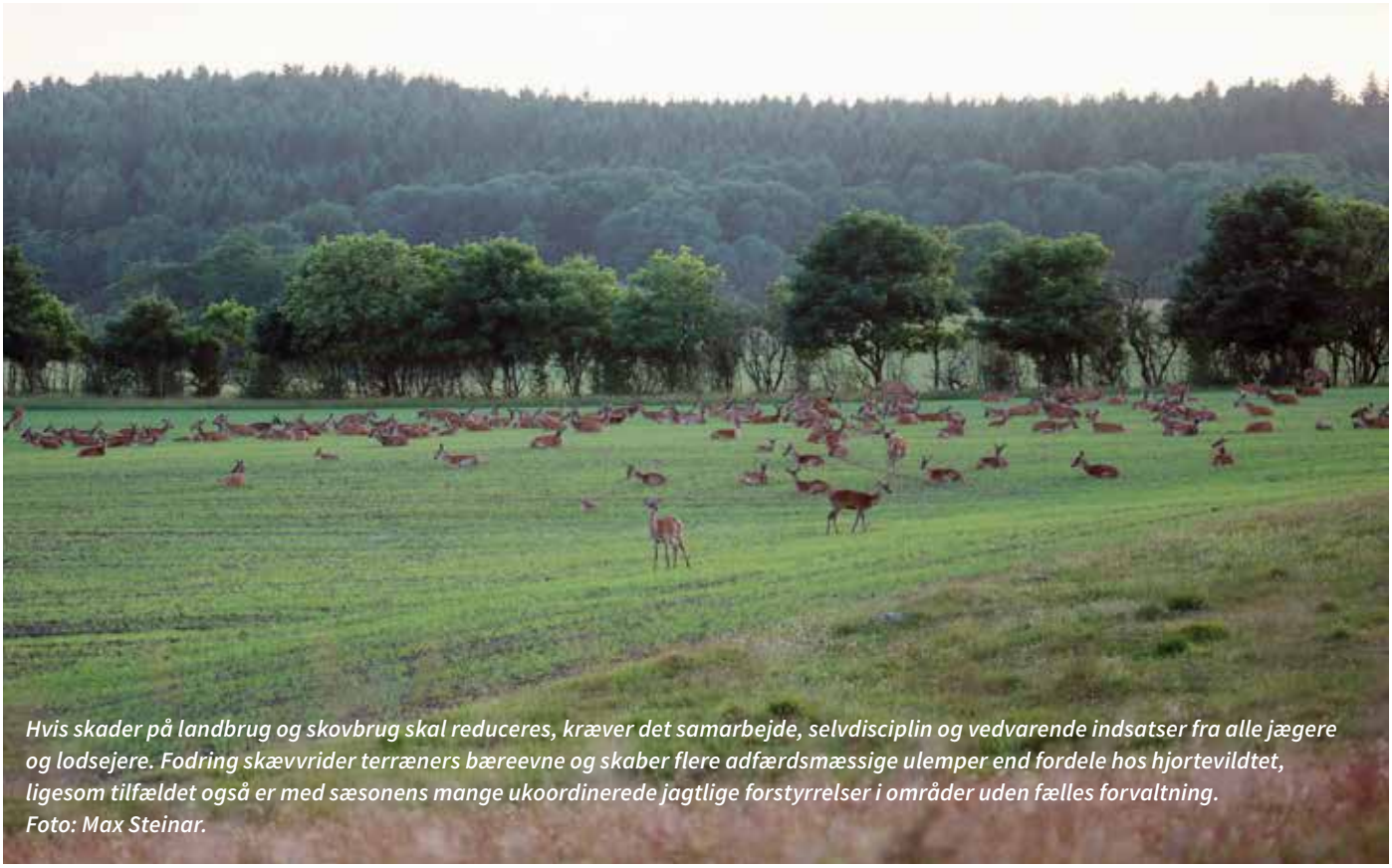

Hvis skader på landbrug og skovbrug skal reduceres, kræver det samarbejde, selvdisciplin og vedvarende indsatser fra alle jægere og lodsejere. Fodring skævvrider terræners bæreevne og skaber flere adfærdsmæssige ulemper end fordele hos hjortevildtet, ligesom tilfældet også er med sæsonens mange ukoordinerede jagtlige forstyrrelser i områder uden fælles forvaltning.
Foto: Max Steinar.

Forvaltning
på tværs af skel

Samforvaltning handler også om at få koordineret jagterne, så den jagtlige forstyrrelse minimeres. Her er det jægere i Idom-Råsted, der er samlet for en jagt på dåvildt på flere ejendomme på samme tid, hvor bestanden er under opbygning.

En kvalificeret forvaltning af råvildt og dåvildt vil styrkes af et samarbejde på tværs af skel, og vil under de rette omstændigheder føre til sunde og robuste bestande.

Tekst og foto: Niels Søndergaard

NATUR/VILDTFORVALTNING: Inden et samarbejde om forvaltning af vildt på tværs af skel kan ske optimalt, skal der være en fælles forståelse for nødvendigheden af et samarbejde. Dernæst skal der være ejerskab overfor en fælles målsætning, der skal sætte retningen. Endelig kan der være en eventuel problemstilling, som der ligeledes skal være enighed om eksisterer, hvis samarbejdet skal være optimalt.

Problem ud af en succes?

Bestandene af hjortevildt har generelt spredt sig til nye egne af Danmark, og nogle steder er bestandsniveauerne lokalt steget markant. I jægerens optik er det er stor succeshistorie, og ligeledes for den brede natur. Jordbruget er dog flere steder presset på skader fra hjortevildtet, og det i en grad, hvor der lokalt opsættes hegn for at hindre vildtskader. På grund af de forskellige hensyn og jordbrugets problem med vildtskader er det vigtigt at få en dialog i gang med henblik på forvaltning på tværs af skel.

Dåvildt

Dåvildtets udbredelse er udvidet mange steder i Danmark. Det er der flere årsager til. Der er udsat dåvildt i nye egne og sket en naturlig spredning fra områder med "gamle" udsætninger. Det giver nye jagtmuligheder, og stiller samtidig øgede krav til jægerne om forvaltning af bestandene. Total set i Danmark vurderes bestandene af dåvildt til at være større end kronvildtbestandene. Nogle steder i landet er dåvildtbestandene under helt eller delvist hegn eller naturligt afgrænset af vand, fordi bestanden befinder sig på en ø. Udbredelsen på den frie vildtbane øges imidlertid for hvert år.

Dåvildtet har en adfærd, der i nogen grad adskiller sig fra de andre hjortevildtarter. Det gælder såvel i deres daglige fødesøgning og hvile, samt når de udsættes for jagt. Ofte optræder dåvildt i højere grad end andet hjortevildt ude i det åbne terræn. Hertil kommer naturligvis det faktum, at dåvildts adfærd ligesom andet vildts adfærd påvirkes af jagt. Synligheden ændres ved jagt.

Råvildt

Den samlede bestand af råvildt har i en årrække været øgende, men er de senere år faldet lidt igen og har måske fundet sit naturlige bestandsniveau. Generelt set nedlægges der et uforholdsmæssigt stort antal bukke i forhold til råer, hvilket skævvrider køns- og aldersfordelingen. Der kan således være mange ældre råer og få gamle bukke, og det kan muligvis på længere sigt have negativ indflydelse på bestanden. På trods af den relativt store afskydning har bestanden gennem en lang årrække været i fremgang. Det skyl- >

des, at "produktionsapparatet" – råerne – udgør en uforholdsmæssig stor andel af bestanden. Samtidig behøves der i teorien kun én buk til at beslå mange råer. Svenske undersøgelser siger op til syv råer for bukke i fire- til seksårsalderen.

Den tidlige kønsmodenhed og den relativt store reproduktionsevne giver råvildtet en hurtig bestandsomsætning i forhold til andre hjortevildtarter.

DJ's nationale målsætning for råvildtet er ved forvaltningen at opnå sunde og robuste dyr; altså dyr, der er modstandsdygtige overfor ændringer i eksterne påvirkninger fra deres miljø.

Samforvaltning

Et forvaltningssamarbejde på tværs af skel kan have flere former. Afholdelse af koordinerede fællesjagter kan medvirke til minimering af den jagtlige forstyrrelse, og fordi afskydning vil være mere effektiv, er samarbejde på tværs af skel en god vej frem. I et tæt samarbejde kan der skabes forståelse for værdien af fælles forvaltningsmål. Hvis flere lodsejere og jægere går sammen og afholder jagt på samme tidspunkt, vil det i reglen føre til en mere effektiv afskydning, og alt andet lige en mindre forstyrrelse.

Har parter, der skal samarbejde, ikke forståelse eller ejerskab for målsætningen og eventuelle problemstillinger, er det vanskeligt at sikre en mulig ændring i de forvaltningstiltag, der skal føre til, at målsætningen nås.

At der er noget, der bør/skal ændres, er afgørende for, at der sker reel adfærdsforandring hos jægerne. Derfor er første skridt i retning mod fælles forvaltning, at der er enighed hos parter, der skal samarbejde. Altså enighed om, at der er noget, som bør/skal ændres, eller at der er enighed om en given problemstilling eller indikationer på den. Det kan være bekymring om, at en lokal bestand af råvildt vil kollapse eller mistrives.

Samarbejde er i mange tilfælde det vigtigste værktøj for at ændre noget. Samtale og forsøg på fælles forståelse for problemstillinger og tilhørende mulige løsninger kan være med til at skabe det ejerskab, der skal til for eventuel ændret praksis.

Samforvaltning i praksis

På Fyn forudser Erik Bech, der er DJ's regionale hjortevildtrepræsentant, at bestandene af dåvildt øges i fremtiden, og det sætter fokus på behov for øget dialog og samforvaltning mellem jægerne og særligt de store lodsejere, hvis der skal ske en målrettet forvaltning.

DJ's repræsentant i den regionale hjortevildtgruppe på Bornholm, John Walther, udtaler:

– På Bornholm har der siden dannelsen af de lokale hjortegrupper kun været jagttid på dåkalve fra 1.-15. januar. Primært henset dette, men også grundet ejendomsstrukturen og jagttraditionerne på Bornholm, er der ikke iværksat forsøg med samforvaltning. Den lokale hjortevildtgruppe har ikke forsøgt at promovere ideen om samforvaltning, idet noget sådant hidtil ikke har givet megen mening. Gruppen er dog vidende om, at der enkelte steder på øen som forsøg har været afholdt fælles trykjagter blandt jagtnaboer. Bemærk ligeledes, at den årlige afskydning af dåkalve på Bornholm ligger på ca. 30 stk.

– Hjortevildtgruppens fokus har de seneste tre år også været at få indført en begrænset jagttid på voksne dyr, gerne fra 2022, lyder det fra John Walther.

I Vestjylland, nærmere bestemt Idom-Råsted Jagtforening, har jægerne allerede startet indsamling af data fra afskydning af råvildt og dåvildt, og har for længst koordineret fællesjagt på dåvildt for at sikre en god forvaltning.

Formand for Idom-Råsted Jagtforening Henrik Bækstrøm forklarer om samarbejdet:

– Grundlaget for samarbejde over skel startede i 2008, hvor vi indgik i et projekt med lokal udsætning af dåvildt. Efter at der kom jagttid på dåvildt, blev der taget initiativ til en årlig sognejagt den første lørdag i december, hvor alle jægere trykker deres egne arealer igennem om formiddagen, og herefter er der fælle parade og frokost i det lokale idræts- og kulturcenter Plexus.

– Med indtrykket af en vigende råvildtbestand de seneste fire til seks år tog jagtforeningen initiativ til et fællesmøde mellem jægere og lodsejere med det formål at drøfte tiltag for at øge den lokale bestand af råvildt. Konklusionen fra mødet var, at vi mangler viden om vores lokale råvildtbestand. Derfor har vi igangsat en koordineret registrering af alt det råvildt, der nedlægges på et samlet areal på ca. 4.500 hektar. Registreringen består i indberetning af køn, alder (over eller under et år) og brækket vægt. I samme område begyndte vi at lave samme registrering for dåvildtet.

– Den største succes har været den fantastisk gode og brede opbakning, og der er udvist en meget høj grad af åbenhed til alles fordel. Udfordringerne har været et forgæves forsøg på at få Naturstyrelsen til at deltage i dette lokale samarbejde. Hvis de var deltagende, ville indberetningsarealet kunne øges med min. 50 %.

– Idealsituationen for vores område om fem år er, er vi får et datagrundlag, som kan danne beslutningsgrundlag for tiltag, der kan styrke vores lokale hjortevildtbestande – med særligt fokus på råvildt. Vi vil stå med en viden om alder og kønsfordelingen på de nedlagte dyr. Vægten vil fortælle os, om bestanden er sund og bæredygtig, og vi vil i sidste ende kunne lave lokale aftaler om forvaltning af då- og råvildt.

Rettidig omhu

Særligt i områder, hvor der er både rå- og dåvildt, er det rettidig omhu at sørge for, at råvildtet beskydes, så det er

Samforvaltning af vildt på tværs af skel sker bedst ud fra en fælles forståelse for nødvendigheden af et samarbejde. Dernæst skal der være ejerskab overfor en fælles målsætning og/eller enighed om en given problemstilling.

under terrænets maksimale bæreevne. Det er god og sund forvaltning. Erfaringer fra udlandet viser, at en målrettet afskydning af både unge og svage dyr sikrer, at en råvildtbestand under bæreevnen, der kan sameksisterer med dåvildt. Årsagen er den, at lav tæthed svarende til den jagtlige bæreevne (60 % af den maksimale bæreevne) af råvildt medvirker til en sundere bestand med i øvrigt højere reproduktion og stærkere trofæer.

Hvorfor indsamle data?

Hvis man har mulighed for at følge dyrenes vægt, er det en god indikator for, hvordan bestandens tæthed er i forhold til områdets bæreevne. Er der faldende vægt (især tydeligt på lammene), vil det typisk være udtryk for, at der er for mange dyr i forhold til områdets bæreevne, og at man bør skyde flere. F.eks. gennemførte man på Kalø Gods på Djursland en reduktion i råvildtbestanden over en årrække. Hensigten var at få en mere naturlig balance mellem antal dyr og skader på skoven. Bestandens mindskede tæthed førte til, at dyrenes vægt steg markant.

Undersøgelser peger på, at en smalrås vægt har stor betydning for, hvornår og hvor mange lam hun kan blive drægtig med. Således skal en smalrå have en opbrækket vægt på 12 kilo, for at den kan blive drægtig med ét lam, og en opbrækket vægt på 15-16 kilo for at kunne blive drægtig med to lam samt en opbrækket over 17 kilo for at have en chance for at blive drægtig med tre lam.

Det er derfor en god ide at veje nedlagt råvildt og ikke bare lam fra jagtsæson til jagtsæson for at få en indsigt i eventuel faldende vægt, som bør føre til øget afskydning.

Vægt på dyrene

Hvis der er faldende vægt, vil det ofte være et udtryk for, at der er for mange dyr i forhold til områdets bæreevne. Oplevelsen mistrivsel i en råvildtbestand, kan følgende afskydning anbefales:

- Læg fokus af afskydningen på dårlige dyr.
- Afskyd bestanden kraftigt, så den med sikkerhed er et godt stykke under den maksimale bæreevne.
- Stop eventuel fodring!

nis@jaegerne.dk

Denne rå er tydeligvis i dårlig kondition og bør skydes væk. Årsagen kan være svær at give noget entydigt svar på. Men findes der flere dyr i samme forfatning, er det en rigtig god grund til at reducere bestanden yderligere.

HUBERTUSHUSET
Stedet hvor jægere mødes

Inge

Tommy

Betina

Charlotte

Besøg også vores WEBSHOP og se alle efterårets NYHEDER

Vi hjælper dig med at finde JAGT beklædning og fodtøj til efterårets jagter!

HUBERTUSHUSET A/S | ROSKILDEVEJ 239 | 4100 RINGSTED | INFO@HUBERTUSHUSET | +45 57 61 13 60

Data og viden – hvorfor og hvordan?

Foto: Max Steinar

Der er i de senere år blevet stillet større krav til os jægere i forhold til at dokumentere, at de jagtbare vildtbestande har det "godt", og at jagten ikke påvirker bestandene negativt.

Tekst: Rasmus Ahlmann Nielsen og Carsten Riis Olesen

NATUR/VILDTFORVALTNING: Fra flere sider bliver der sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt nogle af de arter, vi har jagttid på i dag, overhovedet burde have en jagttid, og om hvor stor (negativ) påvirkning jagten har på vildtets adfærd og bestandenes køns- og alderssammensætning. Sådanne spørgsmål skal besvares, bare ikke med mavefornemmelser og gisninger, men med data, fakta og viden. "Bevisbyrden" ligger hverken hos politiske partier eller andre grønne organisationer, men hos os jægere.

Så hvis vi vil sikre den fortsatte jagt på den lange række af jagtbare arter vi har i Danmark, og beholde den store frihed og liberale jagtlovgivning, som vi kender i dag, så må vi jægere i endnu højere grad i arbejdstøjet og bidrage med indsamling af viden om de bestande vi jager. Viden, som danner grundlaget for de anbefalinger Vildtforvaltningsrådet indstiller til ministeren, og som ministeren i sidste ende træffer sine beslutninger ud fra.

Nu er det heldigvis sådan, at en overvejende del af befolkningen ser positivt på jagt og jægere, hvilket også er naturligt, idet vi på bæredygtig vis forvalter en fornybar ressource. Vi må imidlertid aldrig glemme, at det kun er ca. 3,2 % af befolkningen, der har jagttegn, så mister vi resten af befolkningens tillid og respekt, så mister vi også jagten.

Hjortevildtet

Hvad betyder det så helt præcist for de store hjortevildtarter og forvaltningen af disse? Først skal man være sig bevidst om, hvilket mål vi sigter efter med forvaltningen både på samfundsniveau, regionalt/lokalt plan og på revir-/ejendomsniveau. Hvilken viden og hvilke data er relevante og nødvendige at have? Og hvordan sikrer vi indsamling og validitet?

Vildtforvaltningsrådets målsætning for kronvildt og dåvildt

Der har i mange år været arbejdet på en forvaltningsplan for kronvildt, men en samlet plan er endnu ikke udfærdiget. Under Vildtforvaltningsrådet er der imidlertid nedsat en national hjortevildtgruppe, der har fremsat en række forslag, som ligger til grund for Vildtforvaltningsrådets seneste indstilling til miljøministeren om arealbegrænsning i forhold til afskydning af kronhjorte (uden opbakning fra Danmarks Jægerforbund). Forventningen er, at arealbegrænsning bliver gennemført (sandsynligvis fra sæsonen 2022-23), men at der bliver mulighed for, som foreslået af Danmarks Jægerforbund, at etablere **samforvaltningsområder**, hvor frivillige, men forpligtigende samarbejder træder i stedet for arealbegrænsningen. Den endelige model er endnu ikke forhandlet på plads, men udgangspunktet er, at de samme overordnede mål, som er grundlaget for arealbegrænsningen, skal nås, herunder:

- **Forbedret køns- og aldersfordeling i bestanden, således at 5 % af forårsbestanden skal være hjorte, der er otte år eller ældre.**
- **Færre skader på mark og skov.**
- **Bedre geografisk spredning af kronvildt.**
- **Sikre en etisk jagtudøvelse, bl.a. at afpasse udbytte i forhold til arealets bæreevne og mindst mulig forstyrrelse i forhold til antal nedlagte dyr.**
- **Bedre mulighed for at opleve kronvildt.**

Ovenstående målsætninger har i princippet været grundlæggende i kommissoriet for de regionale hjortevildtgrupper under Den Nationale Hjortevildtgruppe.

Skal **samforvaltningsområder** blive et reelt alternativ til arealbegrænsning eller en dag måske ende med at være "den danske model" og udkonkurrere arealbegrænsning, skal jægerne løfte ansvaret og bevisbyrden for, at det afgørende element – samarbejdet om en fælles lokal forvaltningspolitik – lever op til de nationale målsætninger.

Denne bevisførelse stiller krav til viden om den bestand, der forvaltes, og alle, der indgår i samforvaltningsområdet, bør deltage med at tilvejebringe bedst mulige data.

Følgende metoder vil kunne anbefales til langsigtet styring og dokumentation (også i eksisterende hjortvildtlav, se tabel 1 på næste side).

Skader, spredning, etik og oplevelsesværdi

I forhold til at reducere skader på mark og i skov vil vejen være en balanceret afskydning baseret på en solid monitering som foreslået i tabel 1. Indgangsvinklen er i princippet en adaptiv forvaltningsstrategi.

At sikre en geografisk spredning er nok et af de vanskeligste mål at opfylde for de socialt levende hjortevildtarter, hvis det ikke kan ske som funktion af en naturlig stigning i bestandstætheden i kerneområderne. Bliver bestanden i kerneområderne alt for tæt, stimuleres især de unge dyr til at udvandre og kolonisere nye områder.

En god vej til sikring af etisk jagtudøvelse er netop samarbejdet over ejendomsgrænser. Et forvaltningsmæssigt samarbejde er i sig selv garant for god moral og etik. I dette samarbejde vil det også være naturligt at skele til lokalbefolkningens interesse for at opleve hjortevildtet på den frie vildtbane. Dette ønske stiller krav om, at jagten udføres med så minimal forstyrrelseseffekt i forhold til udbytte som muligt.

ran@jaegerne.dk, cro@jaegerne.dk >

Kilder

A. Mysterud, et al, 2007: "Monitoring population size of red deer: an evaluation of two types of census data from Norway". Wildl. Biol.13 side 285-298.
C.R. Olesen, T.L. Madsen, P. Madsen, H.S. Petersen, R.M. Buttenschøn, 2009, "Hvor foretrækker krondyr at være, og hvordan bruger de landskabet?". N. Kanstrup, T.Asferg, M. Flinterup, B.J. Thorsen, T.S. Jensen, "Vildt & Landskab". Resultater af seks års integreret forskning i Danmark 2003-2008, Jagtforlaget, side 72-77.

Et enigt Vildtforvaltningsråd har besluttet at arbejde for, at mindst fem % af forårsbestanden af krondyr skal være hjorte på otte år eller ældre, og hvis det skal lykkes, skal der være en større andel af yngre hjorte – som denne – der skånes. Foto: Max Steinar.

Metode	Beskrivelse/formål
Detaljeret vildtudbytte	Alle nedlagte dyr indberettes med detaljerede data til den nationale vildtudbyttestatistik – særligt vigtigt i **samforvaltningsområder**. Detaljer vedrørende køn, anslået alder og brækket vægt er vigtige. ***Formål: At dokumentere forandring i køns- og aldersfordeling i vildtudbyttet samt fertilitet- og konditionsmål for bestandens niveau i forhold til områdets bæreevne.***
Jagtobservationer **Dagslys, kikkert.**	Direkte tællinger under jagt. Norske studier viser en god anvendelighed i forvaltningsøjemed, når jagtintensiteten/observationstiden inddrages (Mysterud; 2007). Medtoden foreslås testet og tilpasset til danske forhold. ***Formål: At dokumentere forandringer i køns- og aldersfordeling i bestanden som udgangspunkt for evaluering af vækstrate (kalv/hindforhold) samt andel ældre hjorte. Krav om minimum 500 dyr, summeret observation.***
Punkt-/transekttælling **Dagslys, med kikkert**	Koordineret fælles punkttælling eller transekttællinger (distance sampling) i dagslys, med kikkert. I hvert optalte punkt/transekt tildeles de enkelte observationer relevante detaljer indenfor fire emner, prioriteret således: **1. Antal dyr i alt (totalt)** Det totale antal prioriteres før køn- og aldersoptælling pga. behov for at udtrykke grupperinger i andele. Vilkår for tællinger standardiseres. ***Formål: Antal sete dyr i alt kan i sig selv kun bruges som udgangspunkt for et estimat (GPS-mærkede dyr viser, at 1/3 af dyrene ikke befinder sig på åbne marker i skumring/daggry, men forbliver i skoven, Olesen et. al. 2009). Er man tryg ved estimatet af antal dyr i alt (>500 observationer) kan man via kalv/hindforhold udregne årlig produktion som grundlag for målsætning for årets afskydning.*** **2. Andel hjorte på mindst otte år** Kan i princippet gennemføres hele jagtsæsonen og senest primo februar, idet de fleste hjorte har kastet sit gevir i det tidlige forår. Allerede i januar, er der eksempler på ældre hjorte, som har kastet. ***Formål: For at verificere forvaltningsmålet om 5 % ældre hjorte i hele forårsbestanden. Ældre hjorte giver både tidlig brunst og beslåning såvel som det giver en tidlig og synkroniseret kalvesætning. Kræver, at man har en fælles forståelse af hvad der er en +8 år hjort.***

Hvis alle jægeres chance for at nedlægge sådan en flot, moden hjort bare én gang i livet skal højnes, skal færre jægere krumme pegefingeren, når de møder yngre hjorte. Enten fordi et arealkrav bliver lovbestemt eller fordi jægerforbundets ønske om at lave forpligtigende, frivilligt samarbejde på tværs af skel bærer frugt. Foto: Max Steinar.

Metode	Beskrivelse/formål
	3. Kalv/voksen hind-forhold Kan i princippet gennemføres fra august gennem jagtsæsonen og frem til april, inden ny kalvesætning begynder. Jo senere på foråret, jo vanskeligere vil det være at skelne en stærk kalv fra en ringe smalhind, eller en stærk smalhind fra en ung fuldvoksen hind – her skal kun tælles kalve hhv. hinder på mindst tre år. ***Formål: Vigtigt reproduktionsmål, som i sig selv er et godt relativt mål for bestandstilvækst/rekruttering og trivsel. I kombination med totalestimat udregnes rekruttering og grundlag for afskydning. Kræver, at man kan skelne voksne hinder fra smalhinder, idet sidstnævnte ikke skal indgå her.*** **4. Smalhind/voksne hinder-forhold** Kan i princippet gennemføres fra august gennem jagtsæsonen og frem til april, inden ny kalvesætning begynder. Jo senere på foråret, jo vanskeligere vil det være at skelne en stærk kalv fra en ringe smalhind, eller en stærk smalhind fra en ung fuldvoksen hind – her skal kun tælles smalhind hhv. hind på mindst tre år. ***Formål: Da andelen af smalhinder ofte er stor i bestandene, og da andelen af drægtige smalhinder kan variere fra 0 til tæt ved 100 % i forskellige bestande grundet varierende livsvilkår, er det vigtigt at observere med stor sikkerhed. Hvis det ikke er muligt, anvend da hellere et kalv/hindforhold. Metoden kræver, at man kan skelne voksne hinder fra smalhinder.***
Aldersbestemmelse via tandsnit	Til DJ indsendes de to midterste fortænder i underkæben fra **alle handyr**, der er nedlagt i sit tredje leveår eller senere, altså alle hjorte som er fyldt 2,5 år (altså enhver hjort med seks fuldt udvoksede tænder i hver side af munden). Herudover bør **alle informationer** i forbindelse med afskydning af hjortekalve og spidshjorte også indberettes til Vildtudbyttestatistikken. ***Formål: Med aldersbestemmelse af alle nedlagte handyr kan der opnås dokumentation for jagttrykket i hver hjorteårgang til brug for den langsigtede forvaltningsplanlægning og -evaluering. Hvis der ikke indleveres tænder fra alle +2,5 års hjorte bliver materialet beklageligvis kun anvendelig for den enkelte jæger og dennes egen information omkring alder på det dyr vedkommende valgte at nedlægge..***
Totaltællinger via droner med termisk kamera	DCE foretager i øjeblikket forsøg med tællinger via droner. Problemer der skal løses, er at skovdække (især nåletræer) blokerer for et termisk signal. Desuden er det vanskeligt at dække meget store arealer (flere 100 ha) pga. lav batterikapacitet. ***Formål: Potentialet er et relativt sikkert totalestimat.***

Tabel 1: Oversigt over metoder samt metodernes formål, der kan anvendes som baggrund for en bæredygtig forvaltning af hjortevildtbestande. Et solidt grundlag for styring af afskydningen er en fordel for både jægeren som forvalter områderne, samt et krav, hvis vi skal bevare de liberale rammer for jagtudøvelse i fremtiden.

Et enigt Vildtforvaltningsråd ønsker køns- og aldersfordelingen forbedret, således at 5 % af forårsbestanden skal være hjorte ældre end otte år. Foto: Max Steinar.

Et velfortjent hvil

Tekst og foto: Christian Lang Jensen

NATUR/VILDTFORVALTNING: De prægtige dåhjorte udkæmper fra midten af oktober til begyndelsen af november nogle drabelige kampe for at vinde dåernes gunst. Det tager selvsagt på kræfterne at skulle imponere "damerne", så fra tid til anden er der behov for et lille hvil.

Denne flotte fuldskuffel ser ud til at nyde de lune solstråler, som falder gennem de næsten nøgne trækroner, inden han igen skal slås for sin ret til at beslå en då og dermed bringe sine stærke gener videre.
clj@jaegerne.dk

Udstillingen er lavet i samarbejde mellem Naturhistorisk Museum Aarhus, Holstebro Museum og København Zoo

Særudstilling Myter og fakta

DANSKER MED ULVE

Læs mere på naturhistoriskmuseum.dk

NATURHISTORISK MUSEUM AARHUS

A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
AAGE V. JENSENS NATURFOND
midt regionmidtjylland
15. Juni Fonden
BECKETT-FONDEN
TOYOTA-FONDEN

VI ER HER FOR DIG

KONSULENT, VILDT OG NATUR

Lene Midtgaard

RÅDGIVNING & UDDANNELSE

Tlf. 88 88 75 65 • lmi@jaegerne.dk

–Jeg har haft jagttegn i ca. 20 år, men min største interesse er hundearbejdet. Derfor går en stor del af min fritid med at træne eller arbejde med mine labradorer.

– Jeg hjælper dig, hvis du har brug for opstart eller drift i markvildtlav øst for Storebælt, eller du har spørgsmål om udsætning af fjervildt.

KONTORASSISTENT

Bente Poulsen

MEDLEMSSERVICE OG INTERN SERVICE

Tlf. 88 88 75 00 • bpo@jaegerne.dk

– Når jeg ikke betjener medlemmerne i Medlemsservice, kan jeg lide at tage på vandreture.

– Jeg hjælper dig, hvis du har spørgsmål eller ændringer til dit medlemskab.

– Det er også mig, du kan ringe til, hvis du ikke har modtaget magasinet Jæger..

PRESSECHEF & POLITISK KONSULENT

Torsten L. Søndergaard

POLITIK & KOMMUNIKATION

Tlf. 81 88 02 08 • tls@jaegerne.dk

– Jeg befinder mig bedst med en øl i hånden til en metalkoncert eller på backpacking med min Jack Russell, Wilma. Jeg håber dog ikke, min kone og mine fire børn læser med her. Hvis de gør, så vil jeg selvfølgelig helst være sammen med dem.

– Jeg hjælper dig, hvis du har brug for hjælp til at håndtere pressen – især hvis der er en kritisk historie på vej om dig eller jagten.

Kære medlem.

Vidste du, at der arbejder 52 medarbejdere i Jagtens Hus? Vi arbejder alle for dig som medlem – og for jagtens sag.

Få her et lille indblik i, hvad vi hver især arbejder med, og hvordan vi kan hjælpe dig som medlem af Danmarks Jægerforbund. I denne måned præsenterer vi:

Gratis for DJ-medlemmer

Mens jagttegnsundervisningen mange steder har været sat på pause det seneste år, har jagtprøven.dk fået en overhaling. Resultatet er et onlineunivers for jagttegnskursuslærere og -aspiranter.

Danmarks Jægerforbunds portefølje af materiale til jagttegnsundervisningen er blevet udvidet med et onlineundervisningsunivers.

Tekst og foto: Andreas Thørring Bastrup

ØVRIGT: Et onlineunivers til jagttegnsundervisningen. Sådan beskriver Jes Skadborg Mikkelsen, teamleder for Jagttegn og Nye jægere i DJ, den opdaterede udgave af jagtprøven.dk, som jægerforbundet lancerede i midten af august. Opdateringen byder ikke blot på et nyt design, men også en masse nye funktioner. Og som noget nyt er det gratis at bruge platformen for jagttegnskursuslærere og -aspiranter, som er medlem af Danmarks Jægerforbund.

Meget mere end bare en opdatering

Mens jagttegnsundervisningen mange steder har været sat på pause på grund af coronavirus, har vi hos Danmarks Jægerforbund brugt tiden på at videreudvikle *jagtprøven.dk*. Det har ikke kun resulteret i et nyt design, men også et onlineunivers til brug i jagttegnsundervisningen med nye funktioner til både jagttegnskursuslærere og -aspiranter.

– Tidligere havde vi en bog med en hjemmeside bag. Nu har vi et onlineunivers til jagttegnsundervisningen, som bliver understøttet af en jagtfaglig bog, fortæller Jes Skadborg Mikkelsen, teamleder for Jagttegn og Nye Jægere.

For aspiranter er platformens kerne stadig muligheden for at kunne afprøve sine færdigheder gennem forskellige tests. Denne funktion er dog blevet udbygget, så aspiranterne nu også har muligheden for at følge deres egen udvikling. Derudover giver plat-

formen også mulighed for at sparre med andre aspiranter, både holdmedlemmer og nyjægere, via de indbyggede forummer.

Jagttegnskursuslærere, som benytter den nye *jagtprøven.dk* i deres undervisning, får også adgang til en lang række funktioner, som giver tættere kontakt mellem underviser og aspirant. Det sker gennem muligheden for at oprette og holde styr på undervisningshold, føre protokol, oprette og dele lektionsplaner og egne tests samt et forum for jagttegnskursuslærere, hvor man kan sparre om undervisningen. Alt i alt giver den nye platform mulighed for et tættere samarbejde og understøttende undervisning, uanset hvor den enkelte befinder sig.

Fra forsiden har jagttegnskursuslærere og -aspiranter hver især adgang til de vigtigste oplysninger om undervisningen.

Gratis adgang for medlemmer og forlænget kursistmedlemskab

En anden nyhed på den nye platform er, at jagttegnskursuslærere og -aspiranter, som er medlem af Danmarks Jægerforbund, får gratis adgang til platformen. For at give aspiranterne muligheden for at bruge platformen på hele rejsen frem til jagtprøven har hovedbestyrelsen i Danmarks Jægerforbund også besluttet at forlænge det gratis kursistmedlemskab. Det betyder, at kursister fremover får 18 måneders gratis medlemskab.

Stort fokus på det jagtfaglige

Selvom platformen bliver et gratis værktøj for både aspiranter og undervisere, er der ikke gået på kompromis med fagligheden. Materialet bygger nemlig på den samme viden, som danner grundlag for bogen "Jagttegn", der bliver udgivet i samarbejde mellem Danmarks Jægerforbund og forlaget SEGES. Derfor inkluderer adgangen til *jagtprøven.dk* også både lyd- og e-bogsudgaver af bøgerne "Jagttegn" og "Lovsamling til jægeren".

– Lige siden Vildtforvaltningsrådet i 2012 indstillede, at jagtprøven skulle revideres, og bekendtgørelsen om jagttegn blev ændret, har DJ haft fokus på at leve op til hensigten i den nye bekendtgørelse. Derfor har DJ altid sat overliggeren fagligt højt i udviklingen af komplette undervisningsmaterialer til jagttegnsaspiranter og dermed medvirket til, at uddannelsen af fremtidens jægere lever op til intentionen i den nye bekendtgørelse om helhedsuddannelse af de nye jægere. Det er afgørende for fremtidens jagt, at jagttegnundervisningen skaber grundlaget for en livslang læring og dannelse af fremtidens jægere, udtaler Niels Søndergaard, chef for Rådgivning & Uddannelse, og fortsætter:

– Vi skal huske, at formålet med ændringen af bekendtgørelsen i sin tid netop var at sikre, at jagttegnsindehavere har fornødent kendskab til reglerne for udøvelse af jagt i Danmark, og at jagttegnsindehavere har en grundlæggende forståelse for og viden om natur- og vildtforvaltning, som det fremgår af kapitel 2 i bekendtgørelsen. Udtrykker undervisningsmaterialet ikke helhedsuddannelse, så svigter vi de nye jægere og hensigten i bekendtgørelsen, nemlig at jagttegnskursisterne får den helhedsorienterede undervisning, så de efter bestået jagtprøve har grundlaget for at videreuddanne sig til jæger.

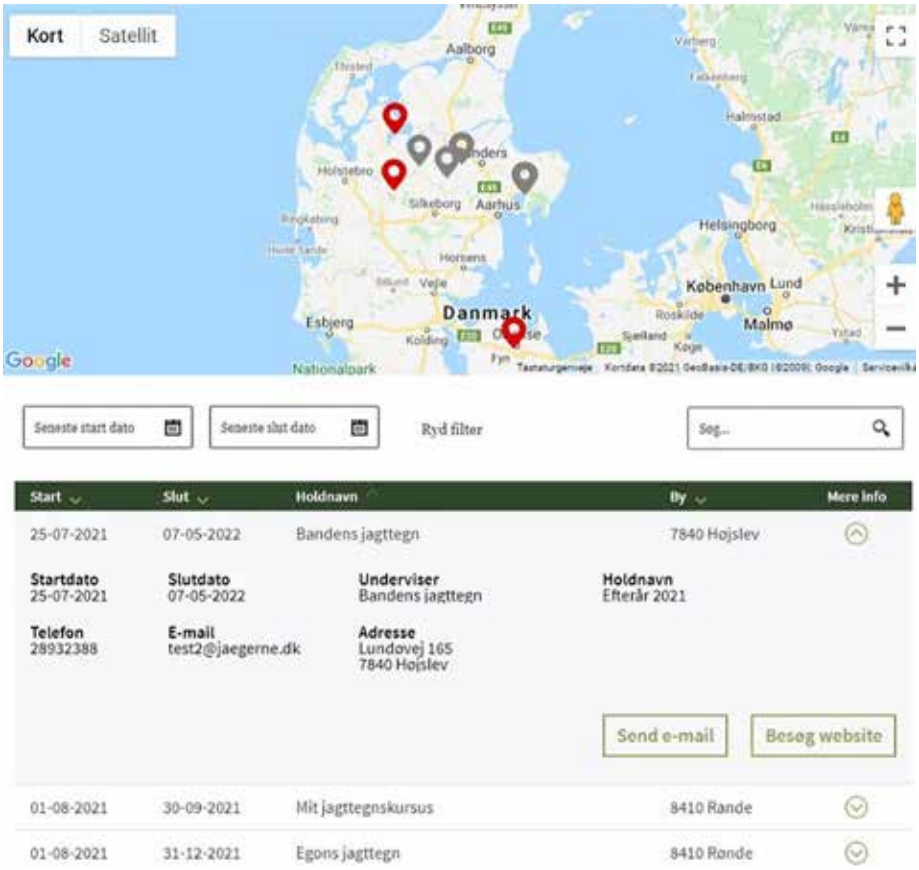

Når du er oprettet som jagttegnskursuslærer på platformen, har du mulighed for at annoncere dine kurser på DJ's hjemmeside.

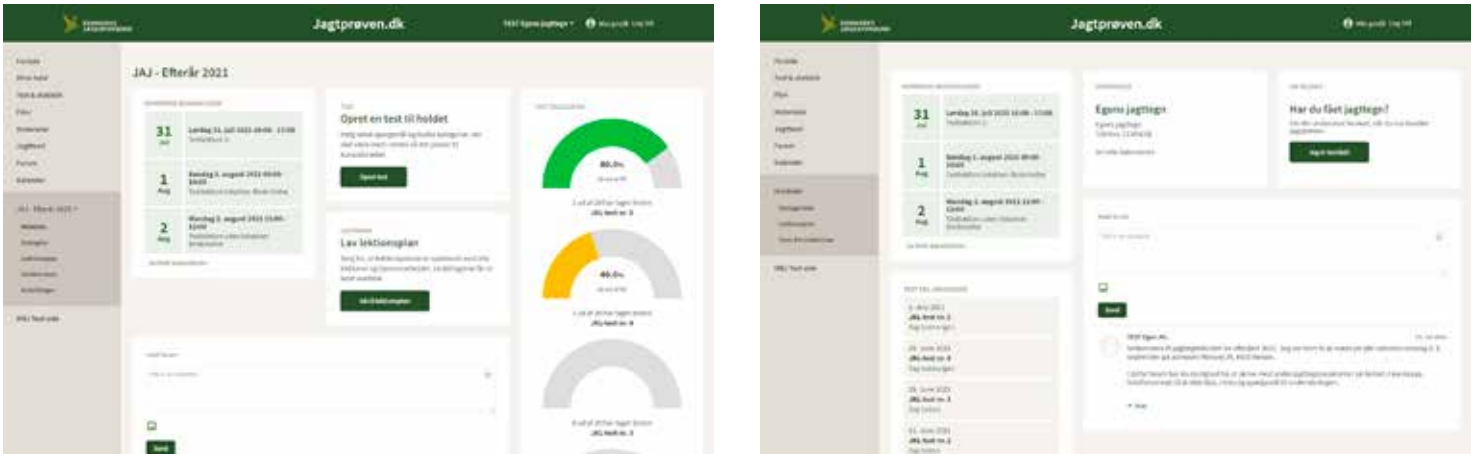

Holdsiden giver jagttegnskursuslæreren og -aspiranten et hurtigt overblik over vigtige holdinformationer.

> Sikrer jagttegnsundervisningen ikke det, så er der risiko for skærpede krav i jagtprøven. Det mener Danmarks Jægerforbund ikke, der er behov for.

Platformen indeholder også materiale og inspiration til jagttegnskursuslærere i form af præsentationer, lektionsplaner og andre værktøjer til undervisningen. Samlingen af materialer vil løbende blive udbygget med nyt indhold.

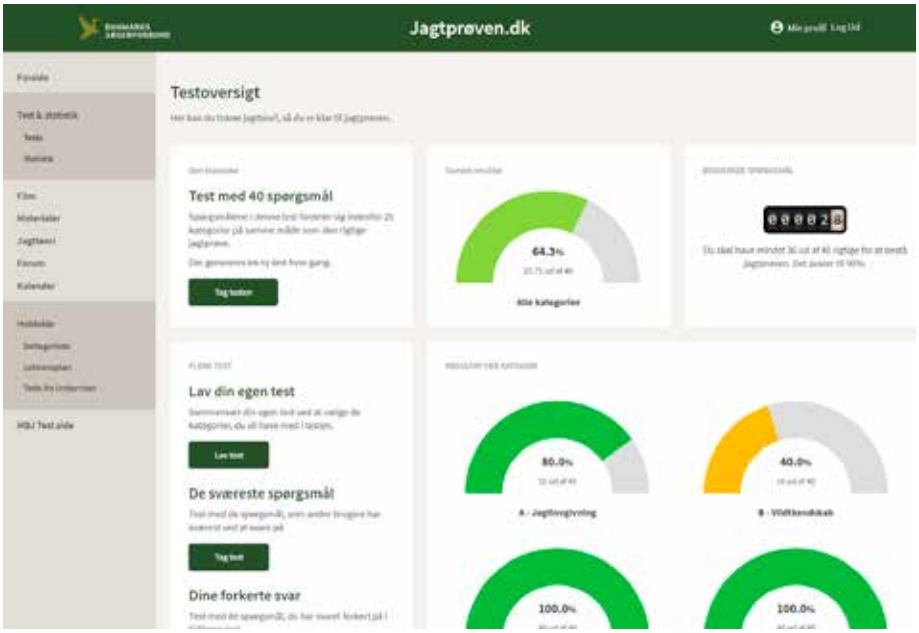

Kernen i jagtprøven.dk er stadig muligheden for at teste sine egne færdigheder. Den nye platform er dog udbygget med detaljeret statistik, så både jagttegnskursuslærer og -aspiranter kan følge udviklingen frem mod jagtprøven.

Med tilføjelsen af forummer til både hold, nyjægere og jagttegnskursuslærere har brugerne af platformen mulighed for at komme i kontakt med ligesindede.

Også adgang uden jagttegnskursuslærer

Kender du en kommende jæger, som skal til at tage jagttegn, kan du med fordel anbefale dem at kigge forbi *jagtprøven.dk*. Der er nemlig ikke krav om, at aspiranter skal følge et kursus hos en jagttegnskursuslærer, der benytter platformen. Hvis ens jagttegnskursuslærer benytter sig af andet undervisningsmateriale, kan man stadig få gratis adgang til *jagtprøven.dk*, bare man har et kursistmedlemskab i Danmarks Jægerforbund.

Du kan melde dig ind som kursist direkte på *jagtprøven.dk*. *atb@jaegerne.dk*

Få adgang i dag

Hvis du er registreret som jagttegnskursuslærer hos Danmarks Jægerforbund, kan du allerede i dag logge ind på platformen og se, hvad den kan byde på. Du skal logge ind med de samme oplysninger, som du bruger til login på DJ's medlemsnet og i appen Jæger.

BROWNING
FORDI
ENHVER SKYTTE
HAR RET TIL
NATURLIG
KOMFORT
ER VORES
VÅBEN OGSÅ
DESIGNET TIL
LINKSSKYTTER
BRJP50766YM1 31
WWW.BROWNING.EU

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Jan Skriver
9280 Storvorde · Tlf. 21 60 68 52 · loknord@jaegerne.dk

Indberetning halter hos hjortejægere

NORDJYLLAND: Sæsonen for jagt på kronvildt og dåvildt nærmer sig. Men ikke kun riflen skal snart løftes til skud, det kan også være på sin plads at løfte en venligt ment pegefinger. I hvert fald hvis man som Tage Espersen er formand for Hjortevildtgruppe Nordjylland og må konstatere, at noget kunne være bedre. Husk nu efter jagtsæsonen at indberette detaljer om det hjortevildt, I nedlægger, lyder hans opfordring. Det kniber nemlig i høj grad med præcise data om hjortevildtet, når jægere skal indberette sæsonens resultater til vildtudbyttestatistikken. Detaljer om køn, kalv, etårsdyr, ældre dyr og dato er vigtige at få med, når der skal fastlægges jagttider for den næste fireårige periode. Kun lidt mere end halvdelen af alle jægere indberetter disse vigtige detaljer, siger Tage Espersen. Og det gælder både for dåvildt og kronvildt.

Også tænder af kronhjorte, der er to år eller ældre, ser vi gerne sendt til analyse, siger Tage Espersen. Tænderne skal sendes til Danmarks Jægerforbund eller afleveres til en jægerrådsformand. Efter jagtsæsonen 2020/2021 blev 68 sæt tænder fra nedlagte nordjyske hjorte sendt ind. Sæsonen før lød tallet på 72 sæt tænder, oplyser Tage Espersen, der kan konstatere, at coronanedlukningen under den forgangne jagtsæson har været til gunst for hjortevildtet. Konsortiejagter og invitationsjagter i hobetal blev aflyst. Ja, store dele af Nordjylland blev lukket ned i tre uger. Det resulterede naturligt nok i færre skudte dyr i 2020/2021. Så rudlerne er store derude. Og hjortene større end længe. Men husk nu detaljerne, når udbyttet skal bogføres. Der er deadline for indberetning til vildtudbyttestatistikken 1.4.2022.

Mange aflyste jagter på grund af corona betød færre skudte hjorte i jagtsæsonen 2020/2021. Men snart gælder det en ny sæson. Formentlig uden restriktioner. Foto: Jan Skriver.

Skydebanen i Støvring er sikret

STØVRING: Det blev en forbier for Rebild Kommune, da kommunen forsøgte at opsige den lejekontrakt, der i mange år har gjort det muligt for hundredvis af jægere og konkurrenceskytter at træne på skydebanen, Banesvinget 7B i Støvrings sydøstlige udkant. Kommunen ville bruge området til opbevaring af vintermateriel. Støvring og Omegns Jagtforening hyrede advokat Karen Marie Houmøller til at tale foreningens sag, og byrettens afgørelse kom 19. maj og var klokkeklar: Rebild Kommune kan ikke opsige lejemålet, da jagtforeningen har en erhvervslejekontrakt på banen. Dermed var skydebanen sikret, så de 650 medlemmer af Støvring-Suldrup-Veggerby Flugtskydning (SSV) og de 370 medlemmer af Støvring og Omegns Jagtforening fortsat kan bruge banen, der har været i funktion siden 1974.

Det har været en hård og sej kamp, fortæller Mogens Engedal, der er formand for Støvring og Omegns Jagtforening, der fik opbakning til kampen for skydebanen af hele 1.300 medlemmer af støtteforeningen til bevarelse af banen.

Allerede i 2003/2004 var der snak om at flytte skydebanen fra Banesvinget 7B, og en grusgrav i Sørup var i 2007 på tale som nyt hjemsted for anlægget. Nu arbejder et udvalg, der tæller repræsentanter for alle politiske partier i kommunalbestyrelsen og tre repræsentanter fra SSV, på at finde en fremtidig løsning omkring et tidssvarende skydebaneanlæg i Rebild Kommune.

Hver tirsdag aften vil der fortsat være skydning på skydebanen, Banesvinget 7B i Støvring, hvor op imod 100 jægere og skytter plejer at dukke op, fortæller Mogens Engedal. Foto: Jan Skriver.

De ringer, vi kommer og skyder

SULDRUP: – Giv os et ring, hvis du har observeret mårhund på din ejendom, så kommer vi med skurvogn, vildtkamera, lokkemad og etablerer en baitplads. Så giver vi gode råd og hjælper med at passe pladsen.

Sådan lyder opfordringen fra Suldrup og Omegns Jagtforening til folk i den centrale del af Himmerland. Foreningen har lavet et rullende mårhundeskjul, som på bestilling kan køres ud i terrænet, bare der er en mark- eller skovvej at gøre godt med.

Jagtforeningen opererer indenfor en radius af 10-15 kilometer fra Suldrup, hvor skurvognen har base hos Flemming Thomsen, der er formand for de 100 medlemmer af Suldrup og Omegns Jagtforening, fortæller Jens Hyldgaard. Det rullende skjul har foreløbig stået på syv forskellige lokaliteter i omegnen af Suldrup. Jens Hyldgaard har skudt 28 mårhunde på 13 måneder. De 20 af dem blev nedlagt foran skjulet.

Suldrups jægere tilbyder service i form af et rullende mårhundeskjul, som kan bestilles, inklusive rådgivning, opsætning af vildtkamera og lokkemad, fortæller Jens Hyldgaard. Foto: Jan Skriver.

Trofæ som minde om en barsk natur

Råen må have lidt ganske forfærdeligt efter en påkørsel, der brækkede og skævvred dyrets venstre bagben i en grad, så kloven kom til at vende bagud. Men benet helede og groede sammen, indtil råen igen blev påkørt og aflivet, siger Elon Godiksen.
Foto: Jan Skriver.

BORUP: Op imod 120 gange om året bliver schweisshundefører og jæger Elon Godiksen fra Borup ved Nibe kaldt ud til eftersøgning af hjortevildt, enten til sårede dyr i trafikken eller under en jagt. Da han via Dyrenes Vagtcentral blev kaldt ud til et område mellem Svenstrup og Godthåb, hvor en bilist havde set en rå blive ramt af en bil, afslørede en barsk side af naturen sig. Elon Godiksen og hans hund fandt det sårede dyr, som fik nådeskuddet.

Og så kom overraskelsen. Råens venstre bagben bar præg af en formentlig flere år gammel skade. Kloven vendte bagud, og hele benet var så at sige drejet en halv omgang, måske efter en påkørsel, hvorpå det var groet sammen. Elon Godiksen fik benet og kloven med sig hjem som et trofæ fra et af naturens barske overdrev. Så nu står råens skæve ben og bagvendte klov hjemme i stuen i selskab med trofæet af en parykbuk, en svensk elgtyr og tre nordjyske dåhjorte.

Husk juniorerne, fremtidens jægere

AABYBRO: Hvis vi får flere juniorjægere, så er der basis for flere jægere og dermed en bæredygtig organisation i mange år fremover. Sådan lød det fra kreds 1-formand Grethe Jakobsen på årets kredsmøde, hvor hun opfordrede medlemmerne til at tænke på deres arvtagere, juniorjægerne. Skaf en juniorjæger hver, og tag dem med til arrangementer, lød det.

Søndag den 12. september har alle chancen for at deltage i et nordjysk juniorjægerarrangement, der holdes hos Skytteforeningen Kimbrerne, Atletikvej 40 i Svenstrup syd for Aalborg. Siden 2017 har Aalborg Jægerklubs Mads Arnfred Stie hvert år på nær coronaåret 2020 stået for at sammensætte et program, der henvender sig til de årgange, der venter på at kunne tage jagttegn. Der vil blive lavet bål og tilberedt ænder og fasaner over åben ild, som de unge selv får mulighed for at tænde ved hjælp af strygestål og birkebark. Dagen vil byde på aktiviteter og alskens snak om jagt med afsæt i de unges interesser. Og der er mulighed for at skyde med salonriffel.

Tænk på fremtidens jægere, kom til juniorjægerarrangement i Aalborg den 12. september, lød det fra Grethe Jakobsen på årets kredsmøde.
Foto: Jan Skriver.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Troels Romby Larsen
7323 Give · Tlf. 75 73 60 66 · Mobil 20 97 53 38 · lokmidt@jaegerne.dk

Dramatisk kredsmøde

De fremsatte forslag blev diskuteret ivrigt allerede i pausen under kredsmødet. Foto: Troels Romby Larsen.

Bjarne From argumenterer her fra talerstolen for, at formand for DJ's hjortevildtudvalg ikke repræsenterer DJ's værdigrundlag. Da han og de andre forslagsstillere ikke kunne få opbakning fra salen, valgte de at trække sig fra deres poster. Senere fulgte også kredsformanden og hovedbestyrelsesmedlemmet deres eksempel. Foto: Troels Romby Larsen.

KREDSEN: Den 29. juni afholdt kreds 2 ordinært kredsmøde i Plexus i Idom. Formand Jan Rasmussen kunne i sin beretning fortælle de ca. 150 fremmødte, at der nu er ved at komme gang i kredsens aktiviteter igen efter et coronaår, hvor alt for meget har ligget stille. Koordinatorerne fremlagde på skift, hvilke fremadrettede ideer, visioner og planlagte aktiviteter de arbejder med.

To indkomne, motiverede forslag fra fem medlemmer af kredsbestyrelsen, Peter N.R. Madsen, Per Vinter, Leif Filsø, Lars Erik Bitsch og Bjarne From, omhandlende kredsens forhold til Danmarks Jægerforbund og især DJ's formand for hjortevildtudvalget, Torben Schulz Jensen, skabte stor debat – så stor debat, at da forslag nummer 1 blev nedstemt, blev forslag nummer 2 trukket tilbage af forslagsstillerne, som valgte helt at trække sig fra kredsbestyrelsen.

Senere valgte også kredsformand Jan Rasmussen samt hovedbestyrelsesmedlem Norbert Ravnsbæk at trække sig.

Få mere information via dette link: *http://kortlink.dk/2cb3s.*

Specialvåben i større våbenrum

VIBORG: JAFI i Viborg, som efterhånden er blevet en af Danmarks største jagtbutikker med egen bøssemager, underjordisk skydebane m.m., har fået udvidet sit specialsikrede våbenrum fra 50 til 200 m^2 med en shop in shop-løsning. Den officielle åbning finder sted i weekenden 17. og 18. september, der samtidig markerer forretningens 14-års fødselsdag.

Ejeren, Johnny C. Jørgensen, fortæller, at interessen for ældre, eksklusive håndbyggede våben af både kontinental og britisk oprindelse er steget meget de senere år. Af samme grund glæder Johnny sig til at kunne fremvise og gøre handler med de godt 100 kvalitetsvåben i prisklassen mellem 15.000 og 200.000 kr., som han har købt fra PLguns, efter at 65-årige Per Langvad har besluttet sig for fremover "alene" at koncentrere sig om at fortsætte med at være bøssemager fra adressen i Stanghede.

I den forbindelse takker Per sine mange trofaste kunder og anbefaler at besøge JAFI fremover, hvis man som både Per og Johnny har en livslang passion for smukke gamle våben af uovertruffen kvalitet.

Tillid og et godt venskab borger for en god handel, som begge parter er tilfredse med. Her giver Per Langvad og Johnny C. Jørgensen håndslag på handlen. Privatfoto.

Rågeregulering synlig for alle

RINGKØBING Jægerforbund har et fantastisk samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune, ikke mindst når det gælder reguleringen af rågeunger blandt andet i Alkjær Lukke. Hvert år optælles rederne i april måned for at konstatere, om kolonien er stabil, vokset eller mindsket.

Der skydes mellem 800 og 1.200 fugle hvert år – i 2021 blev det til 944 rågeunger.

Reguleringskorpset på ca. 20 jægere har leveret mellem seks og 228 rågeunger, og reguleringsjæger Ove Robinson fortæller, at der er en rigtig god dialog også med de mange forskellige brugere, som færdes i anlægget. Nogle af de nedlagte fugle doneres til lokale landmænd, der bruger dem til at skræmme voksne fugle væk fra nysåede majsmarker.

Der skal være ro i Anlægget mellem kl. 13 og 16. Her er nogle børn lige forbi en formiddag for at følge reguleringsindsatsen. Privatfoto.

12 hanhundehvalpe

HARRILD: Issa er en herlig toårig labrador, som sammen med femårige Sivas nyder tilværelsen hos John Rasmussen, der bor i en skøn midtjysk natur omkring Harrild Hede. I midten af juni nedkom Issa med hele 12 sorte hvalpe, som alle har det godt takket være tævens rolige gemyt og store omsorg for sit afkom.

En røntgenfotografering havde inden fødslen vist 12 hvalpe i Issas underliv, men at de alle var hanhunde, var en kæmpe overraskelse for John Rasmussen. Foto: Troels Romby Larsen.

John fortæller, at den første hvalp kom til verden om formiddagen, og da klokken var 18, kunne han lægge den sidste hvalp til Issas dievorter. 12 hvalpe er måske ikke usædvanligt i et kuld, men at alle var af samme køn, har John alligevel aldrig tidligere hørt om.

Mathias hos Jensen Safaris

RINGKØBING: Da chancen endelig bød sig, var Mathias Klokker fra Ringkøbing ikke sen til at udnytte den. At komme tre måneder til Sydafrika og ovenikøbet arbejde med jagt og vildt var mere end den 22-årige vestjyde kunne sige nej til. Det blev da også til masser af spændende og gode oplevelser hos Jensen Safaris. Udover at være chauffør og assistent på jagter gik Mathias til hånde med alt forefaldende arbejde.

Lidt jagt for egen riffel blev der heldigvis også tid til, og på en tougers telttur til Limpopoprovinsen sammen med kammeraten Philip fik han mulighed for at nedlægge flere arter, blandt andet impala, blue wildebeest, oryx og vortesvin. Senere blev det yderligere til nogle afrikanske arter, som alle sammen nu ligger i Sydafrika til konservering og trofæbehandling.

Mathias fortæller, at han tog arbejdet for oplevelsens skyld, og at han ikke har planer om at gå herregårdsskyttevejen eller blive PH i Sydafrika – i stedet flytter han i løbet af sommeren til Aarhus for at starte på en handelsøkonomuddannelse.

Efter Mathias Klokkers egen mening er det gamle vortesvin med den brækkede tand måske hans stærkeste og bedste trofæ fra Afrika-turen. Privatfoto.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Troels Romby Larsen
7323 Give · Tlf. 75 73 60 66 · Mobil 20 97 53 38 · lokmidt@jaegerne.dk

Fortes fortuna juvat

HINNERUP: Den latinske overskrift betyder: Lykken står den kække bi, og man må i den grad sige, at gudinden Diana har stået på den 19-årige Oliver Adlers side i bukkejagtsæsonen 2021 – tre jagtdage og tre flotte bukke!!

Oliver passer jagten på et revir i Hinnerup-området, hvor han den 16. og den 18. maj var heldig at få de to første fine bukke for. Igen den 9. juni knaldede Olivers riffel – denne gang på et revir på Hobro-egnen, hvor han havde arrangeret en lille jagt for to jagtkammerater, som også er ungjægere. Denne gang faldt en smuk knaldrød seksender for et perfekt leveret skud.

Olivers far, der ikke har fået nedlagt en buk i år, har udstedt en "karantæne" på ca. 12 år.

Som en ekstra lille god historie er alle tre bukke tilberedt og serveret på restaurant Støvlen i Ebeltoft, hvor Oliver arbejder i køkkenet.

Fortes fortuna juvat er for øvrigt Jydske Dragonregiments motto, men det er en helt anden historie.

Oliver Adlers tredje buk har potentiale til at blive en medaljebuk. Foto: Oliver Adler.

Jagthornshold for 12-18-årige

AARHUS: Det er en gammel sandhed, at man skal starte med børnene. Det ved Bruno Dormann, der er leder af Aros Jagthornsskole, også. Han har derfor et kæmpe ønske om at få startet et jagthornshold for 12-18-årige.

Bruno håber, at 15-20 unge fra Aarhus har mod på én gang ugentligt (mandag kl. 17-19) at blive undervist af den garvede hornblæser på hold med maks. 10 kursister. Det er ganske gratis, og der kræves ingen forudsætninger for at deltage, og bedst af alt – man kan låne et jagthorn. Har man sit eget eller kan låne mors eller fars, er man naturligvis velkommen til at tage det med.

Kursus 1. starter i august, og kursus 2. i januar 2022. Kontakt gerne Bruno på telefon 2287 2300 for at høre mere om jagthornskurset, hvor man lærer blæseteknikken og at spille de syv toner, der bruges i signalerne.

11-årige Lotus Dormann er allerede en habil jagthornsblæser. Foto: Bruno Dormann.

Sammen med labradoren Django nyder Poul-Arne Nielsen dagligt sine fem hektar med vild og skøn natur. Privatfoto.

Poul-Arnes insektrige naturpletter

ODDER: Poul-Arne Nielsen fra Amstrup ejer en skøn, kuperet ejendom, hvor naturen får frit spil. Den tidligere slagter er forfærdet over brugen af sprøjtegifte, marker med monokulturer, og at vejrabatterne absolut skal slås, når man nu ved, at mange vilde planter i blomst tiltrækker en masse smukke insekter. I det hele taget har han svært ved at forstå, at mennesker arbejder så meget imod naturen, når den samme natur har mest brug for et frirum, så den kan udfolde sig på egne betingelser.

Af samme grund får naturen lov til at passe sig selv på Poul-Arnes ejendom. Som jæger og naturelsker ved han, at uden en masse blomstrende planter kommer der ikke mange insekter. Poul-Arne har derfor også været foregangsmand i organiseringen af indkøb af over 100 kilo frø i forskellige blandinger med i alt 39 sorter – i øvrigt i et samarbejde med Odder Kommune.

Han opfordrer alle jægere, naturelskere, folk med små og store parceller til at gøre det samme.

Fisketure for sammenholdets skyld

ELSEGÅRDE: Det er et konstant og kreativt arbejde, der skal gøres i jagtforeningen, for både at fastholde og tiltrække medlemmer. I Elsegaarde Jagtforening er man også opmærksom på at gøre både børn og børnebørn naturinteresserede. Bestyrelsen og jagtudvalget barslede således i foråret med ideen om at arrangere et par fisketure efter henholdsvis regnbueørreder og vårsild.

12-årige Simon, der her står koncentreret og fisker, fangede den 24. april dagens største og dermed præmiegivende fisk. Privatfoto.

Begge ture blev en succes. Første fisketur gik den 24. april til Moesholm Put & Take på Djursland, og anden tur til Randers Fjord ved Voer. Efter at have tjekket tidevandstabellen, men vigtigst af alt, om sildene overhovedet var gået op i fjorden, blev endelig dato og tidspunkt meldt ud. Den 1. maj blev den totale fangst således ca. 75 fede vårsild.

Ihærdig og dygtig reguleringsjæger

GRENAA: Eigil Frey fra Grenaa Jagtforening kan andet end at samle på mesterskaber i bueskydning. For udover at være en særdeles habil bueskytte mestrer han tilsyneladende også at ramme plet med salonriflen.

Det er kun andet år, at han deltager på foreningens rågereguleringshold, men han har taget hurtigt ved lære, for det lykkedes ham ene mand at nedlægge 174 rågeunger.

Han siger selv, at hemmeligheden bag det flotte resultat er en sikker hånd og stor tålmodighed, men han afslører samtidig, at han har haft stor hjælp af datteren, Nanna, som spotter fuglene, og hustruen, Gitte, som opsamler:

– Så har jeg kunnet koncentrere mig om det væsentlige – nemlig at ramme, fortæller Eigil med et skævt smil.

Jagtforeningens reguleringshold har i år bestået af 50 jægere, som i alt har nedlagt 2.280 rågeunger i Anlægget i Grenaa.

På billedet ses en stolt Eigil Frey med den sidste håndfuld på 22 stk. friskskudte rågeunger. Privatfoto.

Melanie med mor på bukkejagt

SKADER: Maria-Elena Lauring fortæller, at hendes børn er vilde med at komme med deres mor på bukkejagt. Den 21. maj var det Melanies tur til at få den ekstra plads i jagtstigen. Aftalen var, at hun skulle sidde helt stille, og Maria-Elena kan bekræfte, at hun gjorde helt som aftalt.

Hver gang der var en lyd, kiggede Melanie rundt, og da bukken endelig dukkede op, hørtes datterens vejrtrækning tydeligt, fortæller moren. Efter skuddet kunne Melanie næsten ikke vente med at komme ned ad jagtstigen. Nede på jorden fandt den 10-årige pige hurtigt schweiss, og så kunne moren ellers blot følge efter sin datter. Bukken blev fundet i noget tæt granskov, og Melanie hjalp naturligvis både med at fotografere bukken, brække den og slæbe den op til bilen.

10-årige Melanie er vild med at komme med sin mor på bukkejagt. Fingertegnene er ikke til at tage fejl af. Foto: Maria-Elena Lauring.

Moren fortæller, at Melanie var så stolt, at hun slet ikke kunne falde i søvn, da de kom hjem:

– Hun var helt elektrisk, fortæller Maria-Elena Lauring efter nedlæggelsen af sin femte buk.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Hans Kristensen
6270 Tønder · Tlf. 21 47 87 49 · loksyd@jaegerne.dk

56 år som formand

BRAMMING-HUNDERUP Jagtforening fik i juni ny formand for første gang i foreningens 56-årige historie. I alle årene fra foreningens stiftelse i 1965 og frem til i år har jobbet ellers ligget hos Frank Thiim. Han var 22 år gammel, da han fik formandsposten.

– Foreningen blev dannet på baggrund af en lille lokalforening i Hunderup, der havde tabt pusten og kun havde fem-seks medlemmer tilbage. Men de havde noget god jagt. Min farbror var med derude, og sammen så vi nogle muligheder for at danne en ny forening, der også omfattede Bramming. Jeg cyklede rundt og fik snakket med de lokale lodsejere i Hunderup, der alle var med på, at den nye forening skulle have jagten. Og da jeg nu var den, der havde kontakten til lodsejerne, var det også naturligt, at jeg blev foreningens formand, mindes han.

Jagten på engene omkring Hunderup har siden dengang været en af foreningens kerneaktiviteter. Ved at købe et engkort har medlemmerne mulighed for at jage ænder, gæs og andet vildt på egen hånd. Kun råvildtet er fredet derude, da de flade og åbne arealer ikke er egnede til riffeljagt. Derudover har medlemmerne mulighed for at deltage på fællejagter på kommunale skovarealer, som foreningen råder over i et tæt og godt samarbejde med to naboforeninger. For Frank Thiim har det gennem alle årene været afgørende at sikre, at medlemmerne havde adgang til jagt.

– Som udgangspunkt mener jeg, at alle mennesker skal have ret til at gå på jagt. Det må ikke være noget eksklusivt for de få. Den mulighed har vi kunnet give områdets jægere i foreningen, forklarer den nyligt fratrådte formand, der netop holdt ved så længe af hensyn til medlemmernes jagtmuligheder.

– Jeg har gennem alle årene bibeholdt en meget tæt kontakt med lodsejerne, og det tror jeg er en væsentlig forudsætning for, at vi har kunnet holde på jagtområderne, også når ejendommene i løbet af årene har skiftet ejere. Så for mig har det været vigtigt at gøre den indsats, der skulle til, for at jagten ikke gled os af hænde i foreningen, lyder det fra Frank Thiim, der efter 56 år på formandsposten nu mener, at han har hjulpet foreningen så godt i gang, at han med sindsro har kunnet give stafetten videre.

Frank Thiim har gennem 56 år som formand for Bramming-Hunderup Jagtforening arbejdet for, at medlemmerne skulle have gode jagtmuligheder i nærområdet. Foto: Hans Kristensen.

Rævegraven blev reddet

RIBE: Ingvardt Jensen fra Vester Vedsted har en særlig passion for gravjagt. Hans effektive Jack Russell terriere er kendt vidt omkring, og han har et netværk af kunstgrave langs vadehavskysten, hvor hundene kommer i brug. Men da Esbjerg Kommune tidligere på året gennemførte et naturplejeprojekt i et privatejet moseområde syd for Ribe, hvor Ingvardt har en – i øvrigt meget effektiv – kunstgrav liggende, fik han en henvendelse fra kommunens naturafdeling om, at den 30 år gamle grav skulle flyttes, fordi den var anlagt ulovligt i et såkaldt paragraf 3-fredet område.

– Det gav ikke megen mening. Graven ligger diskret og er dækket af den naturlige vegetation. Hvis man kigger godt efter, kan man lige se indgangen, der ligger i niveau med jordoverfladen. Men det er også alt, fortæller Ingvard, der derfor luftede sin undren over for Alex Fritz Sørensen, der flere gange har været med på gravjagt, og som desuden sidder i byrådet i Esbjerg.

– Jeg kontaktede direktøren for kommunens afdeling for teknik og miljø, og vi var ude at kigge på stedet, fortæller Sørensen.

– Jeg kunne blandt andet fortælle, at Ingvardt er en fagmand på sit område, og at han har tilsvarende kunstgrave liggende ude på Naturstyrelsens fredede arealer ved klæggravene, hvor reguleringen af ræve og mårhunde er særligt vigtig af hensyn til sårbare ynglefugle. Denne regulering giver også god mening i moseområdet, og kommunen bør i det hele taget som udgangspunkt ikke have en skrappere fortolkning af reglerne end andre offentlige myndigheder. Særligt ikke, når kunstgraven tydeligvis ikke har nogen negativ effekt på områdets naturtilstand. Her synes jeg, at man som kommune skal være fleksibel i sin fortolkning, uddyber byrådsmedlemmet.

Indsatsen resulterede i, at argumenterne blev hørt, idet en revurdering af sagen medførte, at der blev udstedt en dispensation til, at kunstgraven kunne blive liggende. Det glæder både gravjægeren og byrådsmedlemmet sig over.

– Det er en lille sag, men den er vigtig, fordi den viser, at man faktisk kan få kommunen til at genoverveje en beslutning, hvis man har gode argumenter for det. Og det havde vi jo her, lyder det fra Alex Fritz Sørensen.

Ingvardt Jensen (t.v.) og Alex Fritz Sørensen besigtiger moseområdet. Kunstgraven er lige under fødderne af dem. Foto: Hans Kristensen.

Blikhjort som blikfang

HADERSLEV: Et spændende hjortehoved af kobberblik fanger øjet på den ambitiøse udstilling "Det forsvundne hertugdømme", som lige nu kan ses på Museum Sønderjyllands afdeling i Haderslev. Udstillingen er lavet, i anledning af at det i år er 500 år siden, at hertug Hans den Ældre blev født. Jagten var dengang et vigtigt statussymbol for overklassen, og hertug Hans var kendt som en særdeles jagtivrig herre, der blandt andet byggede det lille jagtslot Grøngård ved Tønder, der stod færdigt i 1570. Slottet var pompøst indrettet med jagttrofæer samt det specielle hjortehoved, der blev fundet i voldgraven i forbindelse med udgravning af slotsruinen i 1956. Hvis man vil kaste et blik på hjorten, kan udstillingen om det sønderjyske fyrstehof i 1500-tallet ses på museet i Dalgade året ud.

Det specielle hjortehoved har en hædersplads på udstillingen "Det forsvundne hertugdømme", hvor man bl.a. også kan se en model af Grøngård jagtslot. I baggrunden af billedet ses Hans den Ældre. Foto: Hans den midaldrende.

30 år med masser af fugle

Fuglene stortrives i Sneum Engsø, der er skabt i et samspil mellem natur og kultur. Foto: Hans Kristensen.

SNEUM Digesø blev skabt i 1991, da man skulle bruge fed klægjord til digebyggeri. Ved klæggravningen blev området tilrettelagt, så det blev en optimal fuglelokalitet med forskellige vanddybder samt et virvar af øer og halvøer. En af hovedkræfterne bag søens udformning, Michael Brinch-Pedersen, er efter 30 år godt tilfreds med resultatet af anstrengelserne:

– Sneum Digesø er en af den slags naturperler, der ikke opstår ved en tilfældighed, men skyldes nøje afstemning mellem samfundets interesser, hensynet til befolkningen og naturens måde at fungere på, fastslår han.

På baggrund af erfaringerne fra søen opfordrer han til, at man helt generelt forsøger at tilgodese biodiversiteten ved større anlægsopgaver. Erfaringerne fra Sneum Digesø er i hvert fald opmuntrende: Med mere end 260 registrerede arter er stedet den kunstige sø i Danmark, hvor der er set flest forskellige fugle. Lokale jægere hjælper succesen på vej ved at stå for reguleringen af ræve, mårhunde, mink m.m. i området i tæt samarbejde med Nationalpark Vadehavet.

Græsselige gæs

HADERSLEV: Den store bestand af grågæs i Damparken har ad flere omgange været på den politiske dagsorden i Haderslev. Det er især gåselort på parkplænerne, der er et problem. Der kan ikke gives dispensation til regulering, og derfor besluttede byrådets teknik- og miljøudvalg i foråret, at man skulle forsøge at afgrænse dele af området med et gåsehegn, der i det mindste ville kunne holde gæslingerne ude. Ifølge kommunens parkforvaltning viste det sig dog, at dette ikke var praktisk muligt at lave, da der blandt andet ville være gennemgange ved veje og vandløb, som ikke kunne lukkes af. Den forklaring er der dog mindst ét byrådsmedlem, der ikke tror på: Benny Bonde fra Ny Borgerlige har slet og ret kaldt forvaltningens indstilling for sabotage. Dermed er der lagt op til yderligere kommunal debat om den tilpasningsdygtige vildtart forud for næste ynglesæson.

En stor gæsling i Damparken. Grågæssenes ynglesucces i bynære områder er imponerende, men ikke uproblematisk. I Haderslev er der lagt op til fortsat debat. Foto: Hans Kristensen.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Nils Holger Ellekilde
5370 Mesinge · Tlf. 29 16 60 09 · lokfyn@jaegerne.dk

Ny kredsformand

HELE FYN: Herunder en kort præsentation af den nye kredsformand i kreds 5 Thomas Albertsen: Han er født, opvokset og stadig bosiddende på Ærø og er til daglig ansat som lagermand/indkøber på øens største arbejdsplads Søby Værft, hvor han desuden er valgt blandt sine kolleger som tillidsrepræsentant. Han har gået på jagt, siden han fik jagttegn som 16-årig, så det må blive henved 27 år efterhånden. Det har i mange år været hagljagten, der har haft hans store interesse, især trækjagten, både på land og på havet. Han har også de sidste mange år beskæftiget sig med hundearbejdet og har dyrket jagten med de stående hunde en del. For nogle år siden fik han taget sig sammen til at tage riffelprøven og må nu indrømme, at det er en jagtform, man også bliver lidt afhængig af. Især de årlige ture til Sverige står højt på prioriteringslisten. Dels på grund af jagten, dels også for kammeratskabets og hyggens skyld. Han har i sine yngre dage siddet i bestyrelsen i den lokale jagtforening, har siden 2019 været jægerrådsformand på Ærø og blev samtidig valgt til at repræsentere Ærø i kredsbestyrelsen for kreds 5. Da posten som kredsformand uventet blev ledig, sagde han ja til at overtage denne post, men dog kun for et år. Dette valg blev bekræftet ved sidste årsmøde, men alle håber, at han vil blive så glad for opgaven, at han vælger at gå tiden ud. Thomas Albertsen ser frem til samarbejdet og til at møde mange af jægerne derude.

Kredsformand i Kreds 5 Thomas Albertsen holder især af arbejdet med de stående hunde. Foto: Fr. Albertsen.

Judasmårhundene er vigtige, ja, nærmest uundværlige i bekæmpelsen af mårhunde. Foto: Nils Holger Ellekilde.

Judasdyrene starter nu

HELE FYN: Peter Bülow fra Naturstyrelsen står for judasdyrene på Fyn, og han fortæller, at de har haft fem judasdyr på "ferie" på Aqua i Silkeborg, men det er meningen, at der skal udsættes op imod otte judasdyr på Fyn. De skal udsættes dels der, hvor der har været observationer af mårhunde, dels i egnede biotoper.

Tidspunktet for udsætningen afhænger af høsten, især høsten af raps. For hvis en høstmaskine kommer for tæt på, så dækker mårhunden jo blot af, lægger sig ned og forholder sig afventende, og det kan let koste den livet. Afhængig af vind og vejr plejer rapshøsten at være i første halvdel af september, så derefter kommer judasdyrene ud igen.

Om råvildt

RØDSKEBØLLE: Svendborg Jægerråd arrangerer den 23 september kl. 19.00 på Rødskebølle Skydecenter et foredrag om råvildt af Rasmus Ahlmann Nielsen, som er konsulent hos Danmarks Jægerforbund. Forvaltning af råvildt er et kæmpe emne, men Rasmus vil under oplægget forsøge at dykke ned i nogle enkelte emner under den samlede overskrift "Råvildtforvaltning". Han vil redegøre for grundlæggende begreber og modeller, når vi taler om forvaltning af råvildtet. Hvordan kan man som jæger komme godt i gang og blive klogere på forvaltningen af denne smukke hjortevildtart? Foredraget vil indeholde en status på råvildtet, formål med forvaltningen (nationalt og privat), kendskab til bestanden, bestandsdynamik, bæreevne, reproduktion og jagtligt udtag, afskydning, terrænpleje, prædation samt status på råvildtsygen og jægerforbundets rolle i denne sammenhæng.

Alle medlemmer af DJ kan deltage gratis, men medlemskort skal på forlangende fremvises. Svendborg Jægerråd er vært ved en øl eller vand, kaffe og lidt blødt brød. Tilmelding nødvendig.

Skulle de begge have haft et par år mere, og kan man læse noget af det sene pelsskifte? Foto: Nils Holger Ellekilde.

Aktivitet for ungjægerne

NORDFYNS Jagtforening er meget bevidste om at inddrage ungjægerne i foreningens aktiviteter. Således har de i sommeren blandt andet afviklet to skydearrangementer. Her møder ungjægerne hinanden og skaber gode kontakter til hinanden, og de viser samtidig de gamle, at undervisningen op til haglskydeprøven godt kan føre noget mere med sig. Ved det første arrangement løb ungjægerne nemlig med hovedpræmien. Dog måtte der en omskydning til. Et medlem af foreningen havde doneret et stk. råvildt til afskydning, som der var lodtrækning om blandt de fremmødte ungjægere. Vinderen var ikke medlem, men har efterfølgende meldt sig ind.

Nordfyns Jagtforening er ikke fedtede med deres præmier. Disse flotte kurve var til vinderne, folk på andenpladsen fik patroner, og en enkelt vandt ved lodtrækning et stykke råvildt til afskydning. Foto: Nordfyns Jagtforening.

Sankthans i jagtforeningen

Der var mange deltagere ved jagtforeningens sankthansbål i Otterup. Jagtforeningen optræder i flere sammenhænge som festarrangør for hele byen. Foto: Mogens Andersen.

OTTERUP: Det vældede ind med glade og feststemte mennesker på pladsen foran Otterup Jagtforenings klubhus til jagtforeningens årlige sankthansbål, der samtidig også er blevet byens sankthansbål. Der var efter coronareglerne mulighed for at sluse op til to gange 250 mennesker ind til ophold i to sektioner, og for at komme ind skulle man vise coronapas. Dette kunne omkring 350 personer, og de blev lukket ind, mens tætte rækker stod udenfor hegnet og nød bålet, talerne og musikken – og gad vide, om der ikke også blev smuglet lidt fadøl ud til dem.

Det blev en festlig og flot sankthansaften i år med spisning i teltet, båltale, musik og fællessang. Antallet af pladser til fællesspisning i teltet var af coronahensyn udregnet til højst 54, svarende til to kvadratmeter pr. siddende person. Under spisningen leverede duoen Vanessa og Jeff musikken, og kl. 20 spillede Shubi.dk op. Båltaler var i år provst Keld Hansen, Østrup.

Riffelskytternes by

SVENDBORG Jagtforening har usædvanligt gode muligheder for at træne med riflen: Hver onsdag året rundt kan man på skydebanen på Bodøvej 22, 5700 Svendborg træne på både 100 og 200 meter og nu også med salonriflen på 50 meter. Foreningen har nemlig fået anlagt en 50-meter bane og med en ny, meget præcis elektronisk markering bygget på laserteknologi af mærket Sius. Desuden arbejder foreningen på en vildsvinebane på 50 meter, altså en bane med vildsvineskiver som løbende mål til jagtrifler. Og denne bane, håber de, er færdig til efteråret. Så der er ingen undskyldning for ikke at være velskydende med sine rifler i Svendborg.

En flok frivillige arbejder på støjhusene ved 50-meter banen. Foto: Claus Lauritsen.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Thomas Lindy Nissen
4750 Lundby · Mobil 31 56 46 82 · lokvest@jaegerne.dk

Genslyngning af åer

HYLLINGE: Med sigte på kvælstofreducering i Karrebæk Fjord tog Næstved Kommune her i 2021 det første spadestik til et projekt, der skal lægge Harrested Å og Saltø Å tilbage i deres naturlige slyngning.

– Samtidig med at vandløbet slynges, hæves det, og der bliver lavet overrislingsområder, således at vinteroversvømmelsen bliver længerevarende, forklarer Anja Rasmussen, der som vandløbsmedarbejder ved Næstved Kommune er ansvarlig for projektet.

– Der er lavet forskellige aftaler, i forhold til hvad de enkelte lodsejere har haft af ønsker forud for projektet. Nogle har beholdt jorden mod at modtage en erstatning, mens andre har solgt med forkøbsret, efter at projektet er færdigt, fortsætter hun.

En del af de aftaler, der er lavet i forbindelse med projektet, har drejet sig om jagtlige forhold såsom jagtret og andet, således også i landmand Jørgen Rasmussens tilfælde.

– Jeg har en mose, hvor jeg udsætter fasaner. Den skulle ifølge de første planer have været oversvømmet, fortæller han og erkender, at han i første omgang var noget skeptisk overfor projektet.

– Jeg var bekymret for, hvad det ville indebære, og om vi lodsejere blev hørt, men det har faktisk været en fin proces, siger han og fortæller, at hans mose – efter ønske fra ham – blev taget ud af den oprindelige plan. Derudover fik han gennemført, at der etableres et pumpesystem til at holde en lavtliggende vildtremise på den 90 hektar store ejendom fri for oversvømmelse.

– Alt i alt har det været en tilfredsstillende proces, som – udover de tilsigtede miljømæssige gevinster – også vil komme til at bidrage med en stor herlighedsværdi, slutter landmanden og jægeren, der selv har lagt lidt over fem hektar til projektet.

Som et led i statens vandplaner i forhold til EU-vandrammedirektivet til forbedring af vandmiljø genslynges 12,5 km af Saltø Å og Harrested Å. Projektet er blevet til på baggrund af frivillighed og omfatter 172 hektar primært dyrkbar landbrugsjord. Foto: Thomas Lindy Nissen.

Generationsskifte hos Mertz Jagt & Fritid

Hos Mertz Jagt & Fritid er generationsskiftet mellem Per Mertz (t.h.) og Jens Agner fuldendt. Jens overtog pr. 1. marts 2021 Pers halvdel af ejerskabet i den 23 år gamle jagt- og fiskeributik. Foto: Mertz Jagt & Fritid.

NYKØBING F. & NAKSKOV: – Det er en drengedrøm om at drive selvstændig virksomhed, som er gået i opfyldelse, fortæller Jens Agner. I 2016 satsede den unge butiksejer, ja, hele butikken og opsagde sin stilling i Lollands Bank for at forfølge drengedrømmen.

– Nu står vi her fem år senere og kan se tilbage på et velgennemført generationsskifte, hvor vi har nået alle de delmål, vi havde sat os. Vi har udvidet begge butikker og er kommet i luften med vores webshop, så vi føler os godt rustede til fremtiden, konstaterer den unge jæger, som nu er eneindehaver af Mertz Jagt & Fritid i både Nykøbing F. og Nakskov.

Riflen kun som reserve

BOESLUNDE: – I et af mine revirer så jeg inden bukkejagten en kropsmæssigt svag seksender, som jeg simpelthen var nødt til at skyde væk, fortæller Benno Hansen.

Benno har været buejæger i omkring 20 år og nedlægger det meste råvildt med buen, da han finder jagtformen både udfordrende og interessant. Han har stor erfaring med forvaltning af råvildt og erkender, at buejagt – qua dens sværhedsgrad – har en begrænsning i forhold til effektiv afskydning af en bestand og udtagning af eventuelle dårlige dyr – som i dette tilfælde.

– Jeg besluttede mig for at medbringe riflen i skydetårnet, så jeg havde bedre chance for at nedlægge den magre, skidtrøvede buk, hvis jeg skulle se ham længere ude, end hvad buen rækker, fortæller han.

Han så bukken samme aften, men i en så optimal situation, at den kunne nedlægges med buen trods den tungere bevæbning.

Ud fra et forvaltningsmæssigt hensyn havde Benno Hansen besluttet, at denne svage buk SKULLE nedlægges, og medbragte derfor både bue og riffel i skydetårnet. Privatfoto.

Biodiversitet på skydebanen

VORDINGBORG Jagt- & Flugtskydningsforening afventer p.t. kommunens godkendelse af etablering af en riffelbane i forbindelse med flugtskydningsbanen i Ornebjerg.

Formand for foreningen Kim Madsen er meget fortrøstningsfuld omkring godkendelsen, som udover at give riffeljægere mulighed for at blive endnu dygtigere også kommer til at give naturen en hjælpende hånd.

– I forbindelse med etableringen af skydebanen ønskede vi fra jagtforeningens side at tænke bl.a. biodiversitet ind, hvilket heldigvis faldt i tråd med kommunens strategi, forklarer formanden.

Der vil således bl.a. blive sået en frøblanding med overdrevsplanter på de grusbelagte støjvolde omkring banen.

Kim Madsen konstaterer dog, at han håber på kommunens hjælp i forhold til valg af frøsorter, samt hvor de specifikke frø kan erhverves. Tages det gode samarbejde under den øvrige proces i betragtning, burde dette dog blot være en formssag.

Formand for Vordingborg Jagt- & Flugtskydningsforening Kim Madsen viser, hvor der efter planen skal anlægges en riffelbane til gavn for både riffeljægere, naturen og biodiversiteten. Foto: Thomas Lindy Nissen.

En speciel buk

ASSENTORP: Klaus Jakobsen har en jagtejendom på 25 hektar, hvor han deler bukkejagten med kæresten. De skyder selektivt og har siden 2014 nedlagt fem bukke på ejendommen, bukke, der enten har været på retur eller haft speciel opsatsdannelse. Dog har ingen været så speciel som den buk, Klaus nedlagde den 13. juni i år.

– Jeg så ham i marts, men først omkring den 10. april var jeg sikker på, at han ville udvikle sig til parykbuk, fortæller han.

Den sidste gang Klaus så bukken inden sæsonstart, var den 11. maj, hvorefter den var som sunket i jorden.

– Jeg brugte mange timer i håb om at se ham igen, men der gik altså mere end en måned, før jeg fik chancen, fortæller bukkejægeren, der inden da havde haft syv forskellige bukke for, som alle blev sparet.

– Da jeg nedlagde bukken, var parykdannelsen blevet dobbelt så stor, som da jeg så ham den 11. maj, siger den heldige jæger, der estimerer bukken til at være to år.

Den specielle buk er sendt til konservatoren for en skuldermontering.

Klaus Jakobsen kunne, efter at bukken var nedlagt, konstatere, at testiklerne var beskadigede, hvilke er typisk for bukke med parykdannelse. Privatfoto.

Kampsvaner

SKÆLSKØR: Herregårdsjæger og vildtforvalter Lars Kjelgaard gjorde store øjne, da han under en inspektionsrunde i fuglereservatet på Østerhovedgård fandt to svaner "viklet" ind i hinanden.

– Der var nu ikke noget hokuspokus med de to svaner, de havde blot været oppe at slås og havde fået viklet vingerne ind i hinanden, så de var låst. Jeg fik dem befriet, med håb om at de kunne klare sig, fortæller han.

– Vi har ikke været ude for det scenarie før, men vi har dog haft en sag med et par mursejlere, som under parringen, som foregår i flugten, havde fået deres fødder viklet ind i hinanden. Uheldet resulterede i et styrt og et opkald til vores vagtcentral, som kom til stedet og fik dem viklet ud, hvorefter de kunne flyve fra stedet, fortæller Michael Carlsen, der er projektleder hos Dyrenes Beskyttelse.

Selv i Danmark er naturen fuld af store dramaer. Var Lars Kjelgaard ikke kommet forbi, havde de to kampsvaner antageligt lidt en grum skæbne. Foto: Thomas Lindy Nissen.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Johannes Bojesen
2100 København Ø · Tlf. 27 57 54 19 · lokost@jaegerne.dk

Reguleringsjæger lagt i håndjern

Politiet tog ingen chancer og mødte talstærkt op. Foto: Johannes Bojesen.

VALBY: I slutningen af maj regulerede en jæger, der ønsker at være anonym, sølvmåger ved en byggeplads i Valby. Normalt er beboerne glade for at se "mågejægeren", men den dag blev nogen urolige over synet af den bevæbnede mand. Politiet blev alarmeret, og kort efter var jægeren lagt i håndjern, mens omkring 35 politibetjente med maskinpistoler og hunde gennemsøgte området. Episoden gik dog hurtigt i sig selv, forklarer han:

– Jeg dirigerede dem rundt på min mobiltelefon, så de kunne se mine tilladelser, og efter en time fik jeg håndjernene af og kunne køre hjem.

Jægeren synes, det er fint, at politiet tager den slags henvendelser alvorligt, men undrer sig over, at betjentene vidste så lidt om jagt- og våbenlovgivningen: Ingen af dem mente, det var lovligt at bære våben og skyde inde i byen.

Reguleringskonsulent i Danmarks Jægerforbund Jesper Kjær Illemann fortæller, at deltagere på reguleringskurser rådes til at kontakte politiet, hvis reguleringen foregår på steder med almindelig adgang, hvor der kan opstå misforståelser.

– Men da politiet altid får en kopi af reguleringstilladelsen fra Naturstyrelsen, er det ikke et krav, for de ligger faktisk inde med oplysninger om, at reguleringen finder sted, slutter Jesper Kjær Illemann.

Country style i city

KØBENHAVN: Det er sjældent, der åbner nye jagtbutikker i København, og når det sker, er det ofte med en lidt konservativ stil, der tiltaler pengestærke kunder. Det gælder også Game and Gun, der i efteråret slår dørene op for en 500 kvadratmeter stor butik på fornemme Bredgade i København. Livsstil og kvalitet er i fokus, og der satses ikke kun på jagtkunder. Alle, der tænder på klassisk kvalitet med et strejf af britisk landadel, er velkomne. Sortimentet ligger ikke helt klar, men det bliver premium brands og priser i den dyre ende.

Game and Gun er kendt for butikken og bøssemagerværkstedet ved Karise på Stevns, der sælger brugte haglgeværer fra ikoniske kvalitetsbrands som Purdey og Holland & Holland. Bøssemagerværkstedet har et af Danmarks største udvalg af skæftetræ og skræddersyr haglgeværskæfter efter skyttens personlige mål.

– Værkstedet vil fortsat ligge i Karise, men man vil kunne vælge træ og få taget mål i København, og livsstilsafdelingen kommer også til at ligge i Bredgade, fortæller ejeren, Tim Warner. Desuden vil det være muligt at købe og sælge gennem det engelske auktionshus Holts, og butikken skal være et mødested, hvor der bl.a. tilbydes jagttegnsundervisning i samarbejde med jagtvæsnet på Svenstrup Gods.

Bøssemager Tim Warner i gang med måleudstyret. Privatfoto.

Krybskytter på Kalvebod

Den kraftige ståltråd havde skåret sig ind i dåhjortens hals. Foto: Sven Norup.

AMAGER: I juni kom det frem, at krybskytter i løbet af vinteren havde været på spil på Kalvebod Fælled. En svækket dåhjort måtte aflives efter at have fået skåret halsen op af en snare, og det førte Naturstyrelsens folk på sporet af et større antal snarer ved dyreveksler i den sydlige del af Pinseskoven.

– Snarer er strengt ulovlige og betragtes som dyremishandling. Det er desuden forbudt at jage på anden mands jord, og som om det ikke var nok, er det også foregået i fredningstiden, siger Sven Norup, der er skovfoged i Naturstyrelsen Hovedstaden.

Man ved ikke, hvor længe problemet har stået på, og hvor mange dyr det er gået ud over, fortæller han til Jæger, men ulovlig jagt er ikke noget, man normalt oplever i det tidligere militære øvelsesterræn. Udover den nye sag med snarerne har området kun haft ét tilfælde af krybskytteri i de 22 år, Sven Norup har været ansat i området.

Flere personer, der færdes i området, har talt med politiet, uden at det er lykkedes at komme på sporet af en gerningsmand. Man er fortsat interesseret i oplysninger, men da efterforskningen er afsluttet, er sagen indtil videre henlagt.

Kommune trækker sig fra fredningssag

TEMPELKROG NORD: Som tidligere omtalt har Danmarks Naturfredningsforening og Holbæk Kommune arbejdet på en fredning af ådeltaet Tempelkrog Nord. Forslaget indeholdt et jagtforbud i det privatejede område, der er blevet naturgenoprettet for at begrænse kvælstofudledningen i Isefjord. I maj måned fik sagen en ny drejning, efter at to borgere i en henvendelse til kommunen beskrev deres bekymring for processen omkring fredningen og for, at fredningen faktisk åbner mulighed for adgangsbegrænsning til området. En næsten enig kommunalbestyrelse valgte efterfølgende, at Holbæk Kommune trækker sig som medrejser af fredningssagen. Sagen handler dog slet ikke om jagt:

– Den handler om, at et ord er et ord, fortæller Carsten Svensgaard, der var medunderskriver af henvendelsen.

– Udover naturværdierne kan området kun benyttes til jagt, og et jagtforbud var ikke en del af aftalen, da lodsejerne solgte jorden til naturgenopretning med klausul om tilbagekøb, siger han til Jæger. De to nuværende lodsejere har begge købt området med naturpleje og jagt for øje og er indstillet på at sikre offentlighedens adgang og på at foretage den nødvendige naturpleje, samtidig med at der bedrives bæredygtig jagt.

Holbæk Kommune trækker sig fra fredningen af Tempelkrog Nord. Foto: Johannes Bojesen.

– Hvis man ikke kan stole på hinanden, bliver det svært at lave naturgenopretning på private områder i Danmark, slutter Carsten Svensgaard.

– Vær på stikkerne!

SLANGERUP: Varmen var påtrængende, så der blev viftet flittigt med Danmarks Jægerforbunds værdisæt på årets kredsmøde i kreds 7. På grund af corona var mødet flyttet fra marts til en bagende varm sommerdag i Slangerup Idræts- og Kulturcenter, og skal man tro talerne på mødet, er det også i andre sammenhænge vigtigt, at jægerne vifter med de gode værdier. Jagt og jægere er nemlig generelt under pres, og som kredsformand Hans Henrik Madsen sagde i sin indledende beretning, skal jægerne være den bedste udgave af sig selv og bruge deres stemme i debatten:

– Hvis vi ikke holder fokus, kommer vi for sent!

I pressede tider er det vigtigt med den rigtige strategi, men hvad er en strategi egentlig? KB-medlem Lars Ehrensvärd med en fortid på bl.a. Forsvarsakademiet holdt et interessant indlæg om valg af strategi. I en virkelighed hvor dagsordener ændrer sig løbende, er det vigtigt at manøvrere hurtigt og justere strategien efter virkeligheden. Andre grønne organisationer agerer offensivt og prøver at ændre rammerne for jagten, mens jægerne ofte havner i defensiven og forsøger at ændre egen adfærd – frem for at sætte dagsordenen.

DJ-formand Claus Lind Christensen fortsatte i samme spor og mente, at jægerne for sent forstod betydningen af det ”grønne” folketingsvalg i 2019 og potentialet i dagsordenen om biodiversitet. I sager, der risikerer at begrænse mulighederne for jagt, er det vigtigt, at jægerne er opmærksomme på, hvad der sker, og reagerer i tide:

– Vær på stikkerne! lød det fra Claus Lind.

I sagerne om ulvedrab, forgiftninger af rovfugle og ulovlige fælder har jægere selv sat sig i dårligt lys, og den seneste tids fokus på den mangelfulde indberetning af udsatte gråænder truer med helt at stoppe andeudsætningen, fastslog Claus Lind:

– Jægerne har ikke kunnet leve op til tilliden; vi har simpelthen gjort i egen rede!

Til slut var Lars Ehrensvärd igen på talerstolen. Denne gang som formand for kredsens nye natur- og vildtplejeudvalg, der i samarbejde med kommuner og landboforeninger skal hjælpe markvildtlav på benene. Samarbejde over store, sammenhængende områder er vigtig for biodiversiteten, og agerhønen er en god indikator for, hvordan naturen i det åbne land har det. Har den det godt, har naturen det også godt.

Egedal Jagthorn leverede en stemningsfuld lydkulisse på kredsmødet. Foto: Johannes Bojesen.

Kontakt Jægers lokalredaktør:
Bjarne Pedersen
3730 Hasle · Tlf. 20 26 14 01 · lokborn@jaegerne.dk
Bornholms Regionskommune

Ubetænksomhed

ØSTERLARS: Torben Mattson har en bukkejagt ved Østerlars, som stort set hvert år kaster en god buk af sig. Ved forårspremieren var der ikke umiddelbart afskudsbare bukke, og Torben måtte vente til den 8. juni, hvor han klokken 21.05 fik lejlighed til at nedlægge en sjov mørk buk. Torben klarer selv sine opsatser, og da han fjernede skindet fra hovedet, faldt et 4,5 mm luftgeværhagl ud på bordet. Haglet havde boret sig ind gennem skindet og efterladt et lille mærke i næsebenet. Havde haglet ramt fem centimeter højere, var øjet blevet smadret. Nu undrer Torben sig over, hvem der kan være tåbelig nok til at skyde på råvildt med luftgevær, og håber, at vedkommende læser denne artikel og skammer sig.

Haglet er placeret ca. ud for mærket på næsebenet. Foto: BSP.

Kredsmødet

HELE ØEN: Vintermøde blev til sommermøde, da det den 30. juni lykkedes at afholde kredsmøde i kreds 8, Bornholm. Mødet fandt sted på The Ranch i Rutsker og havde deltagelse af formand Claus Lind Christensen og direktør Karen Friis fra Danmarks Jægerforbund. 37 personer blev budt velkommen af den konstituerede kredsformand, Peter Loth Sejersen, som i sin beretning kom ind på den nye nationalpark i Almindingen samt samspillet mellem jægerne og det omliggende samfund. Hovedbestyrelsesmedlem Henrik Frost Rasmussen holdt en tale for den afgående kredsformand Steen Friis og overrakte efterfølgende Danmarks Jægerforbunds sølvnål som påskønnelse for det store arbejde, som Steen Friis havde lagt i sin periode som kredsformand.

Peter Loth Sejersen blev efterfølgende valgt som ny kredsformand for en etårig periode, hvorefter han indgår i den normale valgturnus.

Foto: BSP

Afgående kredsformand Steen Friis (th.) fik overrakt Danmarks Jægerforbunds sølvnål af hovedbestyrelsesmedlem Henrik Frost Rasmussen.

Alt udsolgt

HELE ØEN: Efter et par års fravær lykkedes det at gennemføre Bliv NaturligVis Sommercamp på Bornholm. 20 unge i alderen 8-13 år tog imod tilbuddet om at jage, skyde og fange egen aftensmad, sove i telt og finde nye venner rundt om bålet. Thomas Anker fra DJ stod i spidsen for det vellykkede arrangement, som fandt sted i Rø Plantage. Interessen for sommercampen havde været så stor, at der blev indført venteliste. De unge mennesker blev tilbudt et varieret program, hvor de var med på bukkejagt, fik lejlighed til at fiske, skyde med bue og opleve opvisning med falke. Aftensmaden blev tilberedt over bål og bestod blandt andet af friskfanget fisk og bukkeburgere. Danmarks Jægerforbund står bag arrangementet sammen med Danmarks Sportsfiskerforbund og Nordea-fonden.

Sommercampen blev afviklet i godt vejr. Bueskydning var et af tilbuddene. Foto: BSP.

Bukketræf på Nordlandet

ALLINGE-SANDVIG: På trods af coronakrisen havde lidt over 20 morgenduelige jægere fra Allinge-Sandvig Jagtforening sat hinanden stævne den 16. maj. Klokken 8 løb årets traditionelle bukketræf af stablen på formand Orla Hansens gård, Habrodam. Sammen kunne de fremmødte jægere udveksle historier og beundre resultatet af de fælles anstrengelser i form af fire bukke, nedlagt på morgenjagten. Alle bukkene var flotte og kraftige seksendere. Efterfølgende blev der naturligvis serveret kaffe og morgenbrød, og jægerne kunne hygge sig i forårsvejret.

De flotte bukke var nedlagt af (fra venstre) Lars Kjøller, Ole Bolvig, Peter Madsen og Hans Jørn Hansen. Foto: Orla Hansen.

Z8i

ULTIMATIV YDELSE.
PERFEKT DESIGN.

SEE *THE* UNSEEN

SWAROVSKI
OPTIK

80 år med vildtudbytte

Verdens mest grundige og måske bedste vildtudbyttestatistik fejrer jubilæum i år.

Tekst: Thomas Kjær Christensen, seniorforsker, Institut for bioscience, Aarhus Universitet

NATUR/VILDTFORVALTNING: I år er det 80 år siden, at danske jægere startede med at indberette det antal stykker vildt, som de hvert år nedlægger ved jagt. I de første år skete indberetningen på et skema vedhæftet jagttegnet, som efter jagtsæsonen skulle udfyldes og afleveres til politiet. Fra starten i 1941 og frem til 1973 var det således de 69 politikredse i Danmark, der stod for kontakten til jægerne, og som også stod for udstedelse af jagttegn, der var blevet lovpligtig med jagtloven af 1922. I 1973 overtog det nyoprettede Jagttegnskontor kontakten til jægerne.

Den statistiske bearbejdelse af tallene blev fra 1941 til 1954 varetaget af Statistisk Departement (i dag Danmarks Statistik). Vildtbiologisk Station på Kalø overtog vildtudbyttestatistikken i 1958. I 1989 blev Vildtbiologisk Station en del af Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), som i 2005 blev en del af Aarhus Universitet og DCE.

Indberetning af vildtudbyttet startede med vedtagelse af loven om erhvervsøkonomiske foranstaltninger af 1940. Ideen var at få et overblik over værdien af det vildt der blev nedlagt, muligvis med en bagtanke om, at denne værdi kunne beskattes. Der blev dog aldrig indført en decideret skat på jagt, selvom jagten uden tvivl var af betydning for mange, og selvom en del jægere solgte nedlagt vildt videre.

Verdens bedste vildtudbyttestatistik

Med 80 år på bagen er den danske vildudbyttestatistik uden tvivl en af de bedste i verden. Det skyldes ikke mindst, at den går så langt tilbage, men også at den omfatter alle de arter, der har været jagt på gennem årene. Ingen andre lande har en tilsvarende national oversigt over nedlagt vildt. Der findes jagtstatistikker, som går meget længere tilbage, men disse er ofte knyttet til kongernes og adelens jagtområder og til de større herregårde og godser.

Den danske vildtudbyttestatistik var indledningsvis ikke opdelt på alle enkelte arter. Specielt fuglevildtet blev indberettet i samlegrupper, og man fik derfor kun et samlet antal for nedlagte gæs, svømmeænder, dykænder og måger i de årlige udbyttestatistikker. For at få et billede af vildtudbyttet på enkeltarter startede man i 1982 vingeundersøgelsen, hvor jægere frivilligt kunne indsende vinger fra nedlagt fuglevildt. På baggrund af fordelingen af de indsendte vinger var det nu muligt at beregne udbyttet på de enkelte arter. Selvom alle jægere siden 2012 har skullet indberette alle nedlagte stykker vildt på enkeltarter, bibeholdt man indsamlingen af vinger, der giver oplysninger om køn og alder på fuglene, samt om hvilken måned de bliver nedlagt. Siden 2007 har det også været muligt at indberette detaljer såsom måned, køn, alder og vægt på nedlagte pattedyr, sådan at vildtudbyttet for de fleste arter i dag kan opgøres med mange relevante informationer.

230 millioner stykker vildt

I gennemsnit har de danske jægere nedlagt 2,8 millioner stykker vildt om året siden 1941 og frem til 2020. Den samlede dan-

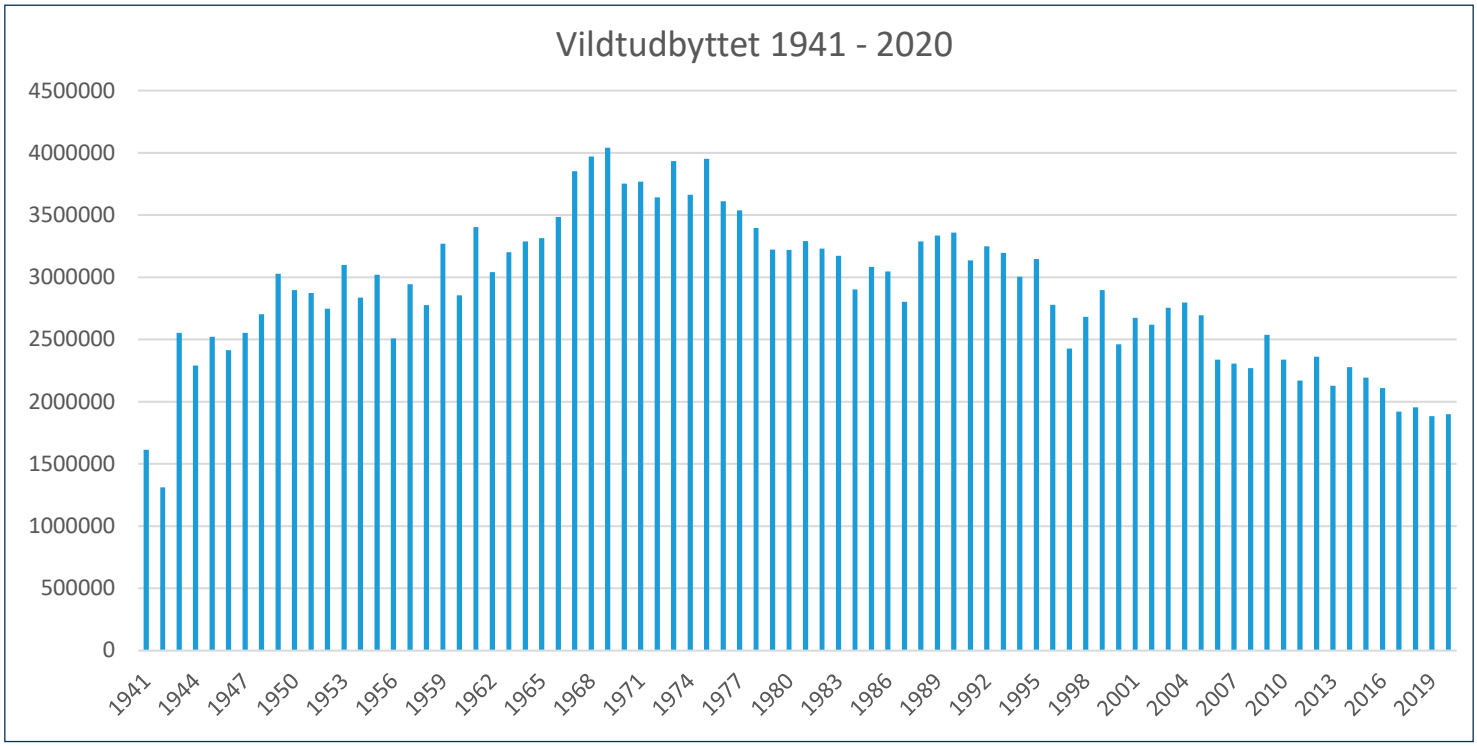

ske vildtudbyttestatistik omfatter derfor godt 230 millioner stykker vildt. De største udbytter ses tilbage i slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne, hvor der flere år blev nedlagt omkring fire millioner stykker vildt. I de seneste år har udbyttet ligget på ca. to millioner (se figur).

Igennem årene er der sket ændringer i måden at indberette vildtudbyttet på. Det har betydet, at der i perioder har været manglende indberetninger fra op til 40-50 % af de jægere, der havde indløst jagttegn. Vildtudbyttet er derfor frem til 2013 blevet justeret for manglende indberetninger. Fra 2014 har jægerne skullet indberette vildtudbytte, før et nyt jagttegn kunne udstedes. Dette har betydet, at næsten samtlige jægere i dag indberetter deres vildtudbytte. Der er derfor ikke længere behov for at justere for manglende indberetninger, og udbyttet afspejler præcist, hvad jægerne selv indberetter.

Vildtudbytteindberetninger er solid "citizen science"

Begrebet "citizen science", eller på dansk "borgervidenskab", dækker over forskning, hvor borgere på den ene eller anden måde aktivt bidrager med arbejdskraft, viden og data til forskningen. Begrebet har i disse år fået en genopblomstring og anvendes i dag i mange forskellige forskningssammenhænge. Jægernes vildtudbytte er imidlertid et eksempel på, at borgernes bidrag til forskningen går meget langt tilbage. De tusindvis af indberetninger, som danske jægere hvert år bidrager med, ligger tilgængelige for alle på hjemmesiden *Fauna.au.dk*. Her kan både jægere og andre søge på udbytter på alle år og få et fantastisk overblik over afskydningen af de enkelte arter både på landsplan og for udvalgte kommuner. De detaljerede oplysninger på nedlagte pattedyr, samt vingeundersøgelsens resultater for fuglevildt, findes ligeledes på hjemmesiden.

De mange årtiers erfaringer med vildudbytteindberetningerne har vist, at der er et stort potentiale i at inddrage jægernes observationer i forskningen. Samarbejdet mellem jægere og forskere udgør desuden et vigtigt fundament for forvaltningen af naturen og de jagtbare arter i Danmark. Med deres indberetninger af nedlagt vildt til den danske vildtudbyttestatistik er jægerne med til at sikre, at jagten i Danmark tilpasses de naturlige ændringer, der altid vil forekomme i bestandene af jagtbare vildtarter. Med 80 års data i ryggen, og med en fortsat indberetning i årene fremover, er jægerne med til at sikre, at jagten i Danmark kan udføres på et bæredygtigt grundlag.

tk@bios.au.dk

Læs om vildtudbyttet

Vildtudbyttet og resultater fra vingeundersøgelsen er brugt systematisk i de løbende jagttidsrevisioner samt i mange artikler, notater, rapporter og videnskabelige undersøgelser udgivet gennem tiden fra Vildtbiologisk Station, Danmarks Miljøundersøgeler og Aarhus Universitet/DCE.
Dette link fører direkte til statestikken:
http://kortlink.dk/2apfu

FØR JAGTEN:

Fitness for jagthunde

Gudbjerg og Omegns Jagtforening har taget initiativ til en anderledes, sjov og yderst værdifuld jagthundetræning – for både hunden og føreren. Igennem denne og to kommende artikler vil du blive taget med på en lille sundhedsrejse for jagthunden – før, under og efter jagten.

Tekst: Jeanet Lemche, Karina Tovborg, Jesper Lemche og Ove Dam Hedegaard
Foto: Jeanet Lemche og Jesper Lemche

HUNDE: En god jagthund er en dyrebar ven, som jægeren bruger masser af tid og kræfter på at træne, så den kan leve op til kravet om at være en egnet apporterende hund. Der skal trænes lydighed og kontakt, så jagthunden kan fastholde sin koncentration under jagterne og blive en dygtig og skarp apportør. Samtidig skal dette fine dyr helst leve og fungere godt i så mange år som muligt.

Det kræver, at hunden er i god fysisk form, så den bedre kan holde til mange jagter og undgå skader på muskler, led og knogler.

Hvad enten vi er elitesportsudøvere eller motionister, skal vi mennesker forud for enhver aktivitet sørge for at varme kroppen op for på den måde at undgå for mange skader.

Jagthunden kan i jagtsæsonen sammenlignes med en elitesportsudøver. Den skal være fysisk og mentalt klar til nogle få timers intensiv jagt en eller to gange om ugen i fem måneder. Her bliver de fleste jagthunde taget direkte ud af bilen, sat på en kold vogn og lidt senere sendt direkte ud for at drive eller apportere for fuld skrue.

Det er hårdt for hundekroppen. Så hvordan kan man for-

søge at undgå skader på dette grundlag? En god grundtræning af hundens fysik bør være en selvfølge. Men i en travl hverdag er det de færreste af os, der har tid og overskud til at gå til fitness med vores jagthund. Mindre kan også gøre det.

Gudbjerg og Omegns Jagtforening går forrest

De to jagthundeinstruktører Jesper og Jeanet Lemche fra Gudbjerg og Omegns Jagtforening har i samarbejde med veterinærsygeplejerske Karina Tovborg, som har speciale i rehabilitering, i foråret afprøvet nogle øvelser på de hunde og førere, som de har trænet. Deres erfaringer deler de i denne og kommende artikler med læserne.

I denne artikel præsenteres tre øvelser, som træner både kontakt mellem hund og fører, hundens lydighed og hundens fysik, også kaldet kropskontrol. Øvelserne træner grundfysikken og kan sagtens tænkes ind i den daglige gåtur eller i apporteringstræningen. Men de er også tænkt som opvarmningsøvelser, der er lette at udføre inden parolen, eller medens man står og venter på, at jagten sættes i gang.

Øvelsen går ud på, at hunden laver et ottetal rundt om og imellem dine ben.

- Ottetallet. Denne øvelse træner hundens smidighed i ryg og koordinering af for- og bagben. Øvelsen går ud på, at hunden laver et ottetal rundt om og imellem dine ben. Med en godbid i hver hånd lokker du hunden ind mellem benene på dig, med højre hånd fører du hunden rundt om dit højre ben, og i det øjeblik den er ude foran dig igen, lokker du den ind gennem benene igen – men nu med venstre hånd. Før hunden rundt om venstre ben, og gentag øvelsen forfra – gerne i en glidende bevægelse. Du bestemmer selv, hvor mange godbidder den skal have for at udføre øvelsen, men som hunden og du bliver dygtigere, kan I hurtigt lave ti ottetaller. Hold dine hænder i højde med hundens hoved, så den ikke går og kigger opad eller nedad under øvelsen. Hundens bevægelser bør være langsomme og kontrollerede.

- Sit-dæk-sit. Denne øvelse træner hundens forben, skuldre og ryg. Hunden sidder foran dig. Med en godbid i hånden og med kommandoen dæk fører du din hånd langsomt ned mod jorden. Hunden skal følge din hånd og kravle langsomt ned i dæk, hvor den belønnes. Med endnu en godbid i hånden og med kommandoen sit fører du din hånd langsomt op igen. Hunden skal følge din hånd og kravle langsomt op igen til sit-position. Det er netop den langsomme kravlen, der træner hundens forparti. Hunden skal altså ikke kaste sig fra sit til dæk eller hoppe op fra dæk til sit. Gentag øvelsen 5-10 gange. Med tiden kan den gøres med færre godbidder og som en langsom, glidende bevægelse.

- Bak/Gå baglæns. Denne øvelse træner hundens bagben.

De fleste hunde har meget lidt kontakt med deres bagben. Det er, som om de bare er der og har deres eget liv. En god måde at træne en hunds opmærksomhed på sine bagben på er ved at lære den at gå baglæns. Der er mange måder at gøre det på, og kun fantasien sætter grænser for, hvilke bakøvelser man kan lave med sin jagthund.

Politihundeøvelsen er en nem metode: Hunden står mellem dine ben – ikke længere fremme, end at dens skuldre er ud for dine knæ. Sørg for god kontakt med din hund, klap evt. på dine lår, så du fanger dens opmærksomhed, og tal opmuntrende til den. Gå et par skridt frem, og sørg for, at hunden går med, stop op, og sørg for, at hunden også stopper op. Gå et par skridt tilbage, og nu skal hunden følge med tilbage og i samme tempo som dig. Giv masser af ros gennem hele øvelsen. Lav denne øvelse 5-10 gange i det tempo, der passer jer.

Selve bevægelsen bak/gå baglæns med hunden kan med fordel trænes i det daglige, og her kan man introducere kommandoen "bak". Start med at have hunden stående foran, dig så den kigger på dig. Allerbedst er det, hvis du sidder på gulvet, så I har lige øjenkontakt. Bevæg dig forsigtigt og langsomt en lille smule frem mod hunden. I det øjeblik den begynder at bevæge sig en smule bagud, skal den belønnes. Gør det nogle gange, og når hunden begynder at forstå øvelsen, sætter du kommandoen "bak" på – hele tiden med masser af belønning. Efterhånden kan du bruge bakkommandoen stående, og fra at hunden står foran dig, kan du begynde at bruge den, når hunden står ved siden af dig. Gå et skridt baglæns, og sig bak til din hund. Nu skal den gerne følge dig bagud uden at ændre retning.

Disse tre øvelser – ottetallet, sit-dæk-sit, bak/gå baglæns – kan med fordel være en del af den daglige motion, og inden I skal på jagt, kan en kort gåtur være en god opvarmning sammen med disse tre øvelser. Hvad! – tænker du måske. Men forestil dig lige et fodboldhold, der trasker direkte ind på banen og spurter løs, når dommerens fløjte lyder.

Vi vil komme ind på flere øvelser i de kommende artikler.

Hunden skal følge din hånd og kravle langsomt ned i dæk, hvor den belønnes. Med endnu en godbid i hånden og med kommandoen sit fører du din hånd langsomt op igen.

Gå et par skridt frem, og sørg for, at hunden går med, stop op, og sørg for, at hunden også stopper op. Gå et par skridt tilbage, og nu skal hunden følge med tilbage og i samme tempo som dig.

Hundekunster

I Djurslands Jagthundeklub står dag syv i lektionsplanen for begyndere i hundekunsternes tegn. Her får alle hundeførere til opgave at træne noget, som ikke nødvendigvis er jagtrelevant, men først og fremmest sjovt for hund og fører. Der er glimrende eksempler på, at disse pauser fra den traditionelle jagthundetræning har været en gensidig god og morsom oplevelse. Nogle af kunsterne har f.eks. været balancekunster. Uden førerens direkte bevidsthed har træningen forbedret hundens motorik og samarbejdsevne, og fordi det har været sjovt, så forbedres også forholdet mellem hund og fører.

Jagt med hund er et samarbejde. Det samarbejde bliver absolut bedst, hvis vi tager ansvar for jagthundens velvære og helbred og samtidig sørger for den rette uddannelse igennem planlagt træning. Derfor er jagthundetræningen i jagtforeningerne vigtig, og udviklingen af træningen essentiel.

odh@jaegerne.dk

Faulk's

Faulk's H-100 Lokkefløjte Canadagås

SEK **259:-**
Anbefalet cirkapris 399:-

Faulk's

Faulk's GG-201 Lokkefløjte Grågås

SEK **279:-**
Anbefalet cirkapris 395:-

5etta

Løvcamouflage Jakke + bukser

SEK **495:-**

WOODLINE

Nyhed!

Camohætte Grøn

SEK **149:-**

Maskeringspind længde 110-185 cm

Maskeringspind til camouflagenet.

SEK **129:-**
Anbefalet cirkapris 199:-
5-pak: SEK 110:-/stk

Faulk's

Faulk's WA-33A Lokkefløjte Gråand

SEK **245:-**
Anbefalet cirkapris 455:-

HÄRKILA

Inklusiv varmevest
Værdi SEK 1495:-

Lynx Jagtsæt

Udviklet specielt til snigjagt. Lavet af lydløse og vandtætte materialer, der gør det muligt at snige sig ubemærket frem. Den nye AXIS-MSP-camouflage bryder din kontur og får dig til at smelte sammen med naturen omkring dig.

SEK **7990:-**

5etta

Camouflagenet 4x1,50 m

SEK **179:-**
5-pak: SEK 159:-/stk

Genzo

Camouflagenet 4,5x1,50 m

SEK **199:-**
5-pak: SEK 179:-/stk

LE CHAMEAU

Støvler Traqueur Camo Real Tree

Støvle af naturgummi.

SEK **795:-**
Anbefalet cirkapris 1895:-

5etta

Jagthandske Borgen

SEK **99:-**

5etta

Vildtsække Hare/Fugl

SEK **30:-**

5etta

Våbenrygsæk Torne 25 Camo

Med geværholder og fuglsæk. Volumen: 25 liter.

SEK **690:-**

Alle priser i annoncen er i svenske kroner (SEK) inkl. moms. Vi tager forbehold for trykfejl, udsolgte varer og eventuelle prisjusteringer. Gælder, så længe lager haves. Eventuelle forsendelsesomkostninger bliver tilføjet.

0345-400 00
www.hylte-lantman.com
Hantverksgatan 15, 314 34 HYLTEBRUK

★★★★★
Prisjakt 4.8 - Trustpilot 4.8 - Pricerunner 4.9

HYLTE® JAKT & LANTMAN

Jaguar Golden Bird

AYA Goldpoint

Hundefolkenes favoritter

En tæt og vanskelig såt kan kræve en kortløbet letvægter for hundeførerne. Her har jeg valgt to geværer til det brug.

Tekst og foto: Thorkild Ellerbæk

VÅBEN: Det at gå igennem med sin hund eller hunde er nærmest en livsstil for mange jægere af begge køn. Det er også der, man høster frugten af de mange timers arbejde med hunden, og der, hvor andre jægere kan få lov til at se hundene i arbejde.

Alt efter hvilke såter der er tale om, er der ofte mange gode skudchancer for hundefolkene. Der kan være tæt og trangt inde i en såt, men det er også der, der kan være skud til både fasaner og ikke mindst snepper. Er hundefolkene gode skytter, er det ofte dem, som har de bedste muligheder for sneppen i såten. Det skal så siges, at nogle hundefolk slet ikke er interesserede i muligheden for at skyde i drevet.

De lange kommer til kort

De trange vilkår gør, at de korte løb er populære hos hundefolk. Løb på 71 centimeter var for få år siden standard her i Danmark, men i de sidste 10 år er gennemsnitsløbet øget til 76 centimeter. Så i dag er 71 centimeter kort og ideelt til hurtigt sving i trange områder. Kortere løb på helt ned til 63,5 centimeter er for nogle endnu bedre. Mange forhandlere har i dag en del af disse kortløbede stående fra "gamle dage" både som over/under og i side-by-side.

Jeg har i tidens løb mødt en del hundefolk, som sværger til side-by-side-geværer, som vi ellers ikke ser meget på jagt i dagens Danmark. Det kan der være en del grunde til. Mit bud er, at mange hundefolk med engelske racer som spaniels og retrievere også bliver præget af den traditionelle engelske stil og derfor vælger en side-by-side.

En af styrkerne ved et side-by-side-gevær er hurtigheden og det nemme sving (med kortere løb). Altså lige det, man har brug for, når grenene hænger lavt. En 76 centimeter lang over/under fanger nemt en gren eller kommer slet ikke så hurtigt til skulderen.

Jeg hører også her i det mærkelige 2020-21-år, at nogle forhandlere fortæller, at efterspørgslen efter 71 centimeter løb er stigende for over/undere. Det er dog stadig halvdelen, som vælger denne løbslængde, selvom de længere løb vinder frem.

Over/underen nemmest – ikke lettest

Forskellen på at skyde med en side-by-side og en over/under kræver en længere redegørelse. Men det er et faktum, at over 90 procent af danske jægere bruger over/undere. En af

Det kunne lige så godt være en gammel engelsk Westley Richards, men det er en en AYA Goldpoint fra 1997. En klassiker især her i Danmark, hvor AYA op til slutningen af 90'erne var et stort navn.

En Golden Bird fra F.A.I.R. har altid et meget smukt skæfte. graden af træets kvalitet og udseende passer ikke helt til prisen, fordi overfladen er såkaldt FX-wood, som er en film, italienerne lægger oven på træet. Sådan et skæfte ville nemt koste det dobbelte af dette geværs pris.

F.A.I.R. kan godt lave god finish selv i den billige ende. Fin tilpasning mellem træ og metal. Da Jaguar Gruppen startede samarbejdet med F.A.I.R., fik modellerne en jaguar 'graveret' i bunden af låsen.

de væsentligste grunde ligger efter min mening meget i, at det er det gevær, de har lært at skyde med.

Er de så gamle, at de ikke har været til haglskydeprøve eller skydetræning til jagtprøven, er der mange, som op i alderen har fundet ud af, at det rent faktisk er lettere at skyde med en over/under end en side-by-side. Det er lettere at finde og følge målet, og der skal ikke kompenseres for "naboløbet". Mange oplever også mindre rekyle, som kan være en fordel oppe i alderen.

Men går man inde i såten og fokuserer på sin hund, er det væsentligste, at man skyder med et våben, som man er fortrolig med. I modsætning til de jægere som står for, skal hundeførerne bære på geværet hele dagen. De kan ikke tage en slapper, mens de venter på deres poster.

Derfor betyder vægten en del for den, som skal have et gevær, der kan bruges sammen med hundearbejdet.

Her er letvægt godt

Jeg har altid og vil altid mane til forsigtighed, hvis nogen spørger, om de skal købe et letvægtsgevær. Rekylen i et letvægtsgevær er alt for påtrængende – bogstavelig talt.

Men for hundeføreren betyder det noget, at der er mindre at bære på, og de forholdsvis få skud på en jagtdag kan alle "overleve" uden men. De fleste side-by-side-geværer vejer lidt under eller omkring tre kg, og drejer det sig om over/undere, er der mange specielle letvægtsmodeller at vælge imellem også i den vægtklasse. Lettere materialer og kortere løb er hovedgrunden til vægttabet.

En "normal" over/under i dag ligger på den tunge side af tre kg og mange endda en del over. Jeg synes, at der hos mange producenter ikke arbejdes på at holde vægten nede, men i højere grad arbejdes med at få vægten fordelt, så geværet opnår den bedste balance.

>

Om man er til side-by-side eller over-under, er en smagssag – men begge våben egner sig fint til den arbejdssomme hundefører.

To fine bud til hundefolket

Derfor har jeg selvfølgelig valgt et eksemplar af hver type til denne test. Side-by-siden blev næsten automatisk en brugt AYA fra 1997, hvor dette mærke var et af de mest solgte herhjemme. Det er en model Goldpoint, som er med en flot (hånd)graveret Anson & Deeley-lås med noget af den originale flammehærdning tilbage. Engelsk skæfte og 63,5 cm løb. Lige omkring tre kg.

Over/underen er en Jaguar Golden Bird letvægt med 71 centimeter løb og 39 cm skæfte. Den er produceret af italienske F.A.I.R., som i mange år har lavet geværer på bestilling til Jaguar Gruppen. Tre chokes medfølger.

Den klassiske AYA blev importeret i højt tal til Danmark op til 90'erne, og der blev solgt både dyre og billige. Sidelåsmodellerne som Ambassador og Sherwood var populære. De var kvalitetsgeværer til overkommelige priser sammenlignet med deres engelske forbilleder. Der var også den billige Hunters Gun, som mest blev solgt med pistolgreb i tysk stil.

Silverpoint og Goldpoint var et step opad og stadig bokslåsgeværer med engelsk skæfte. Jeg har set mange virkelig fine eksemplarer af disse geværer, og denne Goldpoint er ingen undtagelse. Den har ikke set forfærdelig meget brug, siden den kom hertil i 1997. Den står skarpt den dag i dag. Det afspejler sig også i prisen, som er næsten den samme som en brugt sidelås-AYA.

AYA har stadig denne model på programmet. Nu hedder den No. 4 og har været AYA's standard-side-by-side siden 1960. Den er produceret efter Westley Richards Anson & Deeley-lås fra 1875. Testgeværet er fra den tid, hvor AYA håndgraverede, mens man i dag bruger laser med hånd-finish. Som mange af geværerne fra den tid er den med 63,5 cm løb. Det er med inspiration fra engelske Churchill, som "opfandt" de korte løb og solgte mange af dem op til Anden Verdenskrig. Også sigteskinnen er en kopi, en høj smal skinne, som rager op over løbene, og det skulle ifølge E.J. Churchill være med til at håndtere de korte løb bedre. Den kaldes i dag en "Churchill-skinne".

Vægten vil passe enhver hundefører, og det engelske skæfte kræver bare en smule tilvænning, hvis man kommer fra pistolgreb på en over/under. Jeg har skudt meget med forskellige kortløbede side-by-sides som denne, og jeg vil sige, at min skydning ikke har været generet af de korte løb og det engelske skæfte. Det er efter min mening det, vi kunne kalde en rigtig sneppebøsse og i samme åndedræt et ideelt gevær inde i såten. Skal vi stå for og forsøge os med fasaner eller ænder længere ude, kan de korte løb være en udfordring. Derude er der også mere plads til at svinge igennem for alvor.

En let italiener

Den italienske moderne over/under fra F.A.I.R. (Fabbrica Armi Isidoro Rizzini) ligger lige lidt over tre kg i denne letvægtsudgave. Rizzini i navnet skyldes, at Rizzini-navnet er lige

Et lille stykke udviklingshistorie: Øverst den 'gamle' AYA 63,5 cm side-by-side, så kommer Golden Bird med 71 cm løb som testgeværet og nederst en Antonio Zoli over/under, som mange foretrækker i dag med 76 cm løb.

Det her er noget, der holder. Dette gevær har ikke være misbrugt og er passet godt. Stemplerne er spanske, og man kan se, at det er fra 1997. Bemærk, hvor nemt det vil være at skifte slagstifterne.

så udbredt blandt våbenfolk i Norditalien, som Jensen er det i Danmark.

Fabrikken startede i 1971 med moderne teknik som alle de andre og med CNC-maskiner, der producerer en lind strøm af haglgeværer, som er så ens, at der skal noget til for at finde en afviger. Jaguar Gruppen har samarbejdet med F.A.I.R. i mange år, og de fleste af modellerne er tilpasset jægere i Norden.

En Golden Bird er helt igennem et hyldegevær, som enhver kan tage ned og skyde med. Jaguar har fået dem hjem med forskellige skæftelængder, så ofte vil forhandlere have flere udgaver.

Låsen er i aluminium og ingen overskydende dikkedarer, som kan øge vægten.

Nogle vil nok synes, at skæftet er i den fineste kategori (grade). Det er et træskæfte, men lad ikke ydret narre dig. F.A.I.R. har patent på det, de kalder FX-wood, og det er en speciel film, som lægges uden på træet. Det er slidstærkt og kan holde til en del. Men nok ikke til ret meget vrid, hvis skæftet skal justeres til køberen.

I modsætning til AYA's rene linjer og åretegninger i nøddetræet er der spil og toner i den kunstige overflade. Nogle vil nok mene, at de så lige så godt kan vælge en F.A.I.R. med kunststofskæfte. Men det afgør smag og behag.

Er det ikke første gang, man skyder med side-by-side er AYA's Goldpoint virkelig en god, velafbalanceret oplevelse. På trapbanen er netop den type nem at skyde og ramme med. Det minder meget om de opfløj, man oplever inde i såten. Hurtig og let at svinge med. Kaliber 12 med 1/4 og 1/2 choke gør det så klassisk, som det næsten kan være.

En kort udfordring

At 71 centimeter på en over/under skulle virke lidt kort i dag, havde jeg ikke tænkt over, før jeg skuldrede testgeværet. I meget lang tid har 76 centimeter været standarden på næsten alle geværer, jeg tester, og det er det også på mine egne over/undere. Så lige pludselig var synsfeltet anderledes.

Ikke sværere, men med de første skud skulle jeg arbejde lidt mere for sagen. Jeg skulle tænke og reagere, så svinget blev ført helt igennem. Specielt i denne tid, hvor vi alle godt kan blive lidt rustne, fordi vi ikke skyder så meget, som vi plejer, kan indarbejdede rutiner hænge ved og "drille", når vi får noget andet mellem hænderne. Det helt gennemførte sving er det, de fleste skal arbejde med, når løbslængden afkortes i forhold til det, man er vant til.

Det er en helt igennem tilforladelig over/under. Og det er et let gevær, som jeg sagtens kunne gå rundt med en hel dag og samtidig passe hundene i drevet.

Nu er de to testgeværer omtalt som geværer for hundefolk. Men lad mig også slå fast, at de selvfølgelig kan bruges til al mulig anden slags jagt. De er nok ikke det, vi i dag kalder allroundgeværer, men de kan altså bruges til det.

thorkild@ellerbaek.eu

Begge våben er set hos Jagthuset Kr. O. Skov

Jaguar Golden Bird, 12/76 – set til 8.995 kroner
AYA Goldpoint (brugt), 12/70 – set til 18.995 kroner

LAPUA

PASSION FOR PRÆCISION

Fremtidens alternativ til bly-projektiler

RESPECTING THE GAME

Naturalis Blyfri

Respekter vildtet

Projektilet er designet og produceret ved anvendelse af kobber. Materialet, designet og den kontrollerede ekspansion sikrer en solid og næsten ikke fragmenterende konstruktion. Projektilets restvægt, selv efter træfning i knogler, er næsten 100 % af original vægten.

Jagt patroner

.222 Rem	3,2 g / 50 gr
.243 Win	5,8 g / 90 gr
6.5x47 Lapua	9,1 g / 140 gr
6.5x55 SE	9,1 g / 140 gr
7x64	10,1 g / 155 gr
7x65R	10,1 g / 155 gr
.308 Win	11,0 g / 170 gr
.30-06 Win	11,0 g / 170 gr
8x57 IS	11,7 g / 180 gr
8x57 ISR	11,7 g / 180 gr
.338 Lapua Mag	15,0 g / 231 gr
9,3x62	16,2 g / 250 gr

Lapua med blykerne

Findes i alle gængse kalibre. Her kan du vælge mellem projektilerne: Scenar, FMJ, Lock Base og Mega.

Der tages forbehold for trykfejl.

GUNTEX

Se forhandlerliste, nyheder og vores nye katalog på guntex.dk

FØLG OS PÅ

Vi er blevet bedre

Flere riffeljægere tager i dag på skydebanen og træner, flere aspiranter består den obligatoriske riffelprøve, og det er bare nogle af de positive konsekvenser, som det obligatoriske riffelskydeforløb har haft.

Tekst: Nicholai Vigger Knudsen
Foto: Carsten Toldevar Jørgensen

Ofte skal der ikke meget til, før en skydestilling bliver både behagelig og stabil.

VÅBEN: Riffelprøven har været et krav siden 1994, hvis man ønsker at gå på riffeljagt i Danmark, og i den periode har jægerforbundets riffelprøvesagkyndige og -hjælpere haft ca. 120.000 jægere igennem prøven.

På baggrund af en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet blev der den 1. juli 2020 indført et krav om obligatorisk skydetræning for jægere, der ønsker at aflægge riffelprøven. I denne artikel vil vi samle nogle af de mange erfaringer, som vi har fået efter det første år med obligatorisk riffelskydeforløb.

Obligatorisk riffelskydeforløb

For dig, der måske ikke har hørt så meget om det obligatoriske riffelskydeforløb, vil jeg kort gennemgå, hvad det går ud på. Da tilføjelsen om obligatorisk riffelskydeforløb i jagttegnsbekendtgørelsen trådte i kraft sidste år, betød det, at nye riffeljægere fremadrettet SKAL på skydebanen og træne, INDEN de kan gå op til riffelprøven.

Den kommende riffeljæger skal, under opsyn af en riffelinstruktør, afgive 25 skud på en godkendt 100-meter skydebane til Danmarks Jægerforbunds bukkeskive fra de nedenstående fem jagtrelevante skydestillinger:

- Stående skydestilling med anlæg
- Stående skydestilling uden anlæg
- Siddende og/eller knælende skydestilling med anlæg
- Siddende og/eller knælende skydestilling uden anlæg
- Siddende på stol med anlæg

Under forløbet stilles der ikke krav til træfsikkerhed, da formålet med skydeforløbet er at sikre, at riffelprøveaspiranter forud for aflæggelse af riffelprøven opnår viden om egne færdigheder og begrænsninger indenfor jagtrelevant riffelskydning og derigennem får kendskab til træningsmuligheder og dygtiggørelse.

Bedre nye jægere

Hvis man ser på beståelsesprocenten af riffelprøveaspiranterne fra 1994 til 2020, så har den ligget relativt stabilt snævert omkring 75 %. Siden sidste sommer er den dog steget til næsten 80 %, hvilket tyder på, at aspiranterne er blevet bedre. Og selv blandt de aspiranter, der ikke består første gang, kan vi se, at de skyder bedre end hidtil. Andelen af dem, der dumper, fordi de ikke kan placere fem ud af seks skud inden for bladet, bliver mindre og mindre.

Hvad har vi så lært?

Tilbagemeldingen fra et stigende antal jagtforeninger, som tilbyder det obligatoriske riffelskydeforløb til kommende riffeljægere, samt fra jægerforbundets riffelkoordinatorer er, at forløbet er en fantastisk aktivitet, der giver aspiranterne et godt indblik i, hvad riffelskydning også er, og specielt hvad det kræver. Næsten alle nye riffeljægere, der gennemfører skydeforløbet, kommer til den selverkendelse, at uden hjælpemidler har de ikke lyst til at skyde til vildt, og slet ikke stående uden hjælpemidler.

Som jægerforbundets riffelkoordinator for kreds 5 Lars

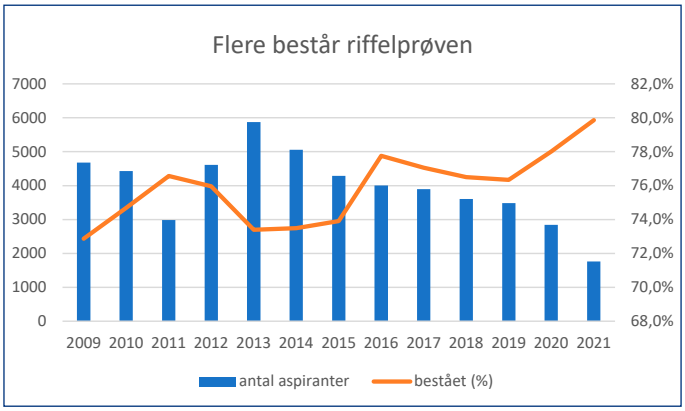

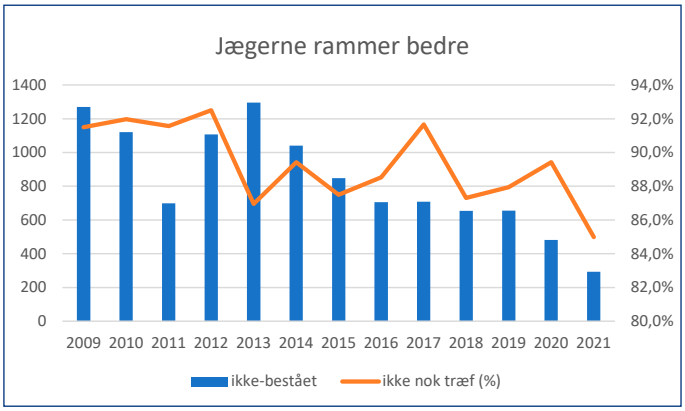

Olsen så smukt udtrykte det:

– På en papirskive gør det kun ondt på dig selv, når du ikke rammer ordentligt.

Mange af de kommende riffeljægere får en oplevelse af, hvor meget bedre de kan skyde med et hjælpemiddel og fra en jagtrelevant skydestilling. Blandt andet fordi de finder ud af, at de sagtens kan både stå og sidde med en ordentlig støtte og endda ramme godt.

En ny begyndelse for SJF

I et interview med Storkøbenhavns Jagtforening (SJF) fortæller Carsten Toldevar Jørgensen, der er udvalgsformand for jagtforeningens jagtskole, at det hele begyndte, da foreningens riffelinstruktører deltog på Danmarks Jægerforbunds webinar i august 2020. På webinaret blev den nye instruks for det obligatoriske riffelskydeforløb gennemgået, og herefter var alle instruktørerne opsatte på, at det handlede om at gå i gang med opgaven.

"Vi samlede hurtigt et lille hold i jagtforeningens skydeudvalg, som satte sig sammen", udtaler Carsten Toldevar Jørgensen, som fortsætter:

– Det er ingen hemmelighed, at det hurtigt gik op for os, at det var en temmelig udfordrende opgave, både fordi det var en relativt stor koordineringsopgave med mange delelementer, og ikke mindst fordi vi allerede havde skydninger på vores riffelbaner en stor del af tiden. Og hvilke instruktører havde egentlig mulighed for at gennemføre de her kurser i vores forening, og hvordan ville vi egentlig undervise med den nye instruks i hånden?

Udfordringerne

Efter det første møde samledes 12 af jagtforeningens mere erfarne instruktører – "seniorinstruktørerne" – og gik i gang med opgaven. I dette tilfælde var det at lave rammer, opsætte skiver, indkøbe centerskiver, plaster, lave undervisningsmateriale, koordinere skydetider, foretage tidsstudier på, hvor lang tid det tog at sætte "banen" op, undervise og tage "banen" ned igen, udarbejde anonyme tilfredshedsundersøgelser til kursister, oplægge kurserne på foreningens hjemmeside, sikre, at de kunne overholde de nye coronarestriktioner, der pludselig dukkede op i september 2020, osv.

Efter at have reflekteret over processen fortsætter Carsten:

– Egentlig kunne man sikkert forestille sig, at det var de praktiske ting, som var udfordrende, men det var faktisk lige så meget, at vi som instruktører skulle indstille os på, at vi skulle sætte os i kursisternes situation, hvor vi både skulle huske og forstå, hvordan det var at have en riffel i hånden for første gang. Spørgsmålet, som vi derfor stillede os selv i begyndelsen, var: Hvad skaber god og motiverende undervisning, så det ikke bare bliver noget, der skal overstås? For så er vi lige vidt, og så har vi ikke forstået formålet og ånden i bekendtgørelsen om, hvorfor kursisten skal gennemgå det obligatoriske riffelskydeforløb.

Seniorinstruktørerne i Storkøbenhavns Jagtforening gik i gang med at sammensætte en klar og entydig drejebog, som løbende blev finjusteret, så jagtforeningen kunne opnå nogle gode resultater og præstere solid kvalitet.

Erfaringerne

Jagtforeningen afholdt det første kursus den 8. september 2020 og har siden haft over 200 kursister igennem det obligatoriske riffelskydeforløb. Foreningen har ifølge Carsten Toldevar Jørgensen lært følgende:

- Aflære gamle vaner og begynde med nye og motiverende vaner.
- God planlægning er mere end godt begyndt og mere end halvt fuldendt.
- Rækkefølgen på de fem skydestillinger i undervisningen kan med fordel ændres, da det giver et bedre indlæringsresultat.
- At skabe et trygt og positivt læringsmiljø giver det bedste resultat. Det er ikke bare noget, man skriver eller taler om, det er faktum.
- Stort fokus på mål og på kursisternes læring.
- Give og modtage feedback, som ikke bare er et spørgsmål om at besvare et spørgsmål fra kursisterne, men også om at forstå, hvad de egentlig spørger om, og sikre, at det er o.k. at stille "dumme" spørgsmål, som bliver besvaret høfligt og ordentligt hver gang.

Instruktørerne skabte struktur og variation i undervisningen samt inddragelse af kursisterne til mere end bare "at fyre" de fem skydestillinger af + en underskrift + værsgo og farvel ....

I forbindelse med en anonym tilfredshedsundersøgelse, som jagtforeningen selv har lavet blandt deres kursister, har 88 % af de 120 adspurgte givet den højest mulige score, og 12 % har givet den næsthøjeste. "Det var egentlig ikke noget, vi syntes, at vi ville gøre noget ud af. Men det har i den grad bekræftet, at vi er på vej i den rigtige retning", afslutter Carsten, der til slut glæder sig over, at Vildtforvaltningsrådets beslutning om obligatorisk skydetræning har ført til mere aktivitet i jagtforeningen og ikke mindst de 55 nye medlemmer, som jagtforeningen har fået siden første kursus i september 2020.

nvk@jaegerne.dk

Hvem skal aflægge riffelprøve?

Hvis du har taget jagttegn efter den 1. april 1994 og gerne vil gå på riffeljagt i Danmark, skal du bestå en riffelprøve, inden du lovligt kan gå på riffeljagt.

Hvem skal gennemføre det obligatoriske riffelskydeforløb?

- Nye jægere, som ikke har været til riffelprøve før, skal gennemføre det obligatoriske skydeforløb forud for riffelprøven. Består de ikke prøven i første forsøg, kan de tilmelde sig en ny riffelprøve og behøver her ikke at fremvise bevis for det obligatoriske skydeforløb.
- Nye jægere, som har været til riffelprøve før den 1. juli 2020, men som ikke bestod, behøver ikke at gennemføre det obligatoriske skydeforløb.
- Nye jægere, som har været til riffelprøve efter den 1. juli 2020, men ikke bestod, behøver ikke at gennemføre det obligatoriske skydeforløb igen.
- Jægere med teksten "Riffeljagt tilladt" påtrykt jagttegnet, eller som har bestået riffelprøven før, behøver ikke at gennemføre det obligatoriske skydeforløb.

Se mere om det obligatoriske riffelskydeforløb her: *kortlink.dk/2c2w4*.

På samme side finder du også en video: Introduktion til det obligatoriske riffelskydeforløb.

70

Vanguard Model Outback 62 C

Robust og elegant jagtkuffert.
Velegnet til jagtrejser.
Mulighed for lås.
Ydermål:
L 124 cm B 25 cm H 13 cm
Før 1.499,-

NU 799,-

Seeland Ammunitionsboks

Velegnet til jagtrejser.
Før 249,-
Afhentningspris.

MAKS 4 STK. PR. KUNDE

Jubilæumspris NU 99,-

Lokkegæs skaller

Få 12 lokkegæs

for kun 599,-

STORT UDVALG AF REMINGTON PUMP GUNS & HALVAUTOMATER
Kom til butikken og få en rigtig god snak med vore flinke medarbejdere...

20 stk. O/U haglgeværer kal. 12

Specialtilbud
- uanset førpris

Pr. stk. NU 1.300,-

Beretta 691 Field

Elegant O/U perfekt til jagt.
Træskæfte med netskæringer.
Kal. 12/76
Før 24.899,-

Kun få stk.

NU 14.995,-

BESØG AF HENRIK FRA BROWNING/MIROKU Fredag 10. september

Bettinsoli Model Camo Max5

Italiensk haglgevær med Realtree
Camo 5 design. Kal. 12/89
71 cm løb med 5 chokes.
Før 12.199,-

Kun få stk.

SPAR 50%

NU 6.095,-

Treksta Kobra 212

Fritidssko i syntetisk læder med GTX Membran. Letvægtssko med BOA snøringssystem, Hypergrip sål og IceLock.
Str. 37-44½
Før 1.199,-

NU 899,-

Aigle Landfor gummistøvle

Komfortabel støvle af naturgummi, isoleret indeni med neopren.
Damer: Brun, chili, marine, sort. str. 36-41
Herrer: Sort, marine. Str. 39-46
Før 599,-

NU 299,-

Mauser 18 med Vortex Optik

Flot riffel med syntet skæfte med aftageligt 5-skuds magasin. Leveres med en Vortex Hog Hunter, 3-12x56 riffelkikkert. 15/1 Gevind.
Kal. 308 leveres med 51 cm løb.
Kal. 30-06 leveres med 56 cm løb
Før 15.489 ,-

SPAR 5000,-

NU 10.489,-

Der tages forbehold for trykfejl.

www.koskov.dk

JAGTHUSET
K.O. SKOV

K.O. Skov A/S - Strædet 2 - 7441 Bording
Tlf. 86 86 11 77 - Fax: 86 86 25 66 - koskov.dk

70
1951 - 2021

CÆSAR GUERINI TEMPER BLACK SPORTING

CUSTOM MADE – KR. O. SKOV MODEL

Kr. **19.995,-**

Et ægte sportsvåben. Dette er *ikke et jagtvåben,* men født som et rigtigt sportsvåben med en bred sigteskinne og lidt tungere bagskæfte. Lavet med et veldimensioneret bagskæfte, naturligt pistolgrebs håndfylde. Ligeledes forberedt til DTS Kinetic Balance. Ventilerede side ribs beregnet til montering af løbsvægte i 4 forskellige positioner.

Geværet har en ventileret, bred sigteskinne. Denne model Temper er lavet med Cæsar Guerinis nye damascerede look på kammerhuset. Fås i 2 forskellige løbslængder: 76 cm eller 81 cm. Der medfølger 8 MaxisChokes Competition. Kaliber 12/76

10 stk. på lager

Ekstra tilbehør:

DTS Kinetisk Balancer

DTS (Dynamic Tuning System) er en nem og hurtig måde at finjustere den kinetiske balance. Systemet hjælper med at absorbere den kinetiske energi, der udledes ved rekylen når man skyder. DTS Kinetic Balance System leveres med 3 x 40 gr vægte.
Kr. 1.795,-

Ekstra tilbehør:

DTS løbsvægte

Suveræn måde at opnå den bedste balance af løbet. DTS Løbsvægten kan sættes 4 forskellige steder på løbet. Derved kan man opnå den bedste vægt balance, men det er også en perfekt mulighed for at udfordre sig selv. 2 x 30 gr vægte.
Kr. 1.495,-

70 ÅRS JUBILÆET FEJRES AF CÆSAR GUERINI OG KR. O. SKOV:
Ved samlet køb af Cæsar Guerini + DTS Løbsvægte + DTS Kinetisk balancer kan det hele fås til kun 15.000,-

FLUGT-SKYDNINGS-PATRONER PÅ LAGER

Stort udvalg i
Bismuth hagl
Kal. 12/70.
Kan kun afhentes i butikken.

MAKS. 500 STK. PR. KUNDE I BUTIKKEN

Pr. stk. 5,-

Der tages forbehold for trykfejl.

www.koskov.dk

JAGTHUSET
K.O. SKOV

K.O. Skov A/S - Strædet 2 - 7441 Bording
Tlf. 86 86 11 77 - Fax: 86 86 25 66 - koskov.dk

70
1951 - 2021

Vildt på bordet

Bliv inspireret af kokken og forfatteren til bogen: Vildt på bordet, som hver måned vil fremtrylle nye spændende retter fra det "vilde" køkken her i Jæger.
E-mail: finnks63@gmail.com

Tekst og foto: Finn Kallesø Sørensen

Vildænder

med svampebourguignon og rodfrugtmos

Prøv noget nyt – lav en fransk-inspireret gryderet med vildænder.

Retten her er inspireret ud fra den franske ret boeuf bourguignon, som er en klassisk fransk gryderet med masser af oksekød. Her er lavet en variation med vildand, hvor der er brugt delelementer fra den klassiske ret. Alle typer vildænder kan bruges til retten.

Fremgangsmåde
Vildænder:

1. Klargør ænderne, og rens grønsagerne. Sidstnævnte skæres i passende stykker.
2. Krydr ænderne med salt og peber. Brun dem gyldenbrune i lidt olie i en stegegryde. Tag fuglene op, og smid fedtstoffet væk.
3. Grønsagerne svitses nu i smør i gryden, kom fuglene i igen, og hæld vand ved, så det næsten dækker fuglene. Læg låg på, og lad retten snurre for svag varme fem kvarter til halvanden time. Tjek, om fuglene er møre, ellers bør de stege længere.
4. Tag ænderne op, og dæk dem til med folie.
5. Kog fonden i gryden ind, til den har en skøn og kraftig smag. Der skal bruges ca. 2½ dl til svampene herunder.

Svampebourguignon:

1. Rens svampene, og skær dem i passende stykker.
2. Gulerødder skrælles og skæres i passende stykker. Pil løg og hvidløg, og hak det fint.
3. Svits løg, hvidløg og gulerødder i lidt olie, uden det tager farve. Tilsæt svampene, og svits dem med 3-4 minutter.
4. Tilsæt rødvinen, og kog det ind til halv mængde sammen med timian og tilsæt tomatpure, og fond fra fuglene.
5. Lad det simre 10-12 minutter, og smag til med salt og peber.
6. Jævn det eventuelt med lidt maizena, og juster farven, hvis det ønskes.

Rodfrugtmos:
Lav en lækker rodfrugtmos til retten. Kogt på kartofler og resten af knoldsellerien, også gerne tilsat andre rodfrugter, eksempelvis pastinak og gulerødder.

Kog rodfrugterne møre i vand. Hæld kogevandet fra, og mos grønsagerne. Pisk smørret og fløden i, og smag til med salt og peber.

Servering:
Skær ænderne i halve, og anret dem med rodfrugtmos og svampebourguignon. Surt eller sødt passer godt til retten. Pynt med lidt hakket persille.
Velbekomme!

Ingredienser (fire pers.):

2 gråænder eller 4 krikænder
50 g smør og lidt olie
Salt og peber
1 finthakket løg
¼ knoldselleri
½ porre

Svampebourguignon:
250 g blandede svampe
1 lille løg
1 gulerod
1 fed hvidløg
Lidt olie
1 dl rødvin
2½ dl fond fra fuglene
1 spsk. tomatpure
Lidt frisk timian
Lidt maizena
Salt og peber

Rodfrugtmos:
800 g rodfrugter, f.eks. kartofler, knoldselleri, pastinak, gulerødder
1 dl fløde
50 g smør
Salt og peber

TACTACAM™

SHARE YOUR HUNT!™

Tactacam

Tactacam 5.0 FTS

Tactacam giver dig optagelse i 4K af dine jagtoplevelser, med 8 x zoom, slowmotion. Sæt rød plet ind i billederne hvis du vil se hvor du pegede. Download Tactacam app'en på din mobil og se straks hvad der er sket i skuddet.

FTS: (Film Thru Scope) lav en liveoptagelse gennem din sigtekikkert og se hvor du holdt, hvad der skete i skuddet så du kan give en besked til schweisshundeføreren hvis der skal eftersøges og gem til slut mindet i dine personlige billeder.

Bruger SD kort fra 64GB til 128 GB (ikke inkluderet).
2½ times filmoptagelse på 1 opladning.

HG Agencies Tlf. 20 15 97 34 henviser til nærmeste forhandler TACTACAM™

”JAGT” PÅ OPDRÆTTEDE LØVER I FARME:

Låg på dåsen

Siden 2005 har den danske PH og safariarrangør Holger Krogsgaard Jensen sammen med en række jagtlige organisationer arbejdet på at få såkaldte dåseløver ulovliggjort i Sydafrika – det ser nu ud til at lykkes.

Tekst: Thomas Lindy Nissen
Foto: Thomas Lindy Nissen m.fl.

POLITIK: I foråret 2021 besluttede et regeringspanel i det sydafrikanske parlament, at opdræt af løver i fangenskab skal forbydes, og at der ikke længere kan gives tilladelse til eksport af løveknogler. Fjernøsten har på dette punkt været hovedaftageren af produkter fra ”afdankede” hunløver og hanløver, som ikke har udviklet tilstrækkelige manker til salg med nedskydning for øje.

– Beslutningen betyder i sagens natur også, at jagtudbydere ikke længere vil kunne indkøbe store mankeløver fra løvefarmerne med afskydning for øje, en sag som mange – både i og uden for jagtindustrien – har kæmpet for i årevis, siger Holger Krogsgaard Jensen, som er safarioperatør og indædt modstander af ”jagten” på de såkaldte dåseløver.

Langt sejt træk

Allerede i 2006 lavede Sydafrika dog en lov imod opdræt af løver i fangenskab, men loven blev senere underkendt pga. teknikaliteter i højesteretten i Bloemfontein.

– Det skete som følge af, at løvefarmernes forening, South African Predator Breeders Association, ansatte professor Pieter Potgieter som lobbyist og selverklæret ”ekspert”. Siden da har opdrættet været omgivet af juridisk tovtrækkeri, men typisk for Afrika skete der ikke noget konkret, og løveindustrien voksede sig til en stor branche, der i dag nok beskæftiger op mod 1.500 medarbejdere, forklarer Holger Krogsgaard.

Ifølge den danskfødte safarioperatør omfatter industrien i skrivende stund ca. 300 løvefarme med en bestand på mellem 9.000 og 12.000 individer. Den årlige afskydning af disse løver lå tidligere på op imod 800 løver årligt, men antallet faldt efter USA's importforbud af løver fra Sydafrika i 2016 og har siden ligget på omkring 650 dåseløver.

– Nu afskydes størsteparten af då-

Dåseløver er gennem årene primært blev solgt via jagtrejsebureauer eller ved direkte salg på messer og jagtudstillinger. Mange kunder har ikke vidst, hvad de købte, mens andre har købt "katten i dåsen" med åbne øjne. Foto: Bjarke Tinghuus.

Sydafrika byder på fantastiske, stemningsfulde og helt reelle jagtoplevelser, men landets myndigheder har også tilladt pengegriske bagmænd at tjene formuer på fake jagt efter de såkaldte dåseløver – en praksis, som nu muligvis får en ende. Foto: Thomas Lindy Nissen.

seløverne af kunder fra de lidt "nyere jagtlande" som Østeuropa, Rusland og Asien, men utroligt nok sælges der også stadigvæk dåseløver til danske jægere, men nok i lidt større antal i Sverige, konstaterer Holger Jensen.

Hvad er en dåseløve?

En dåseløve er en løve, som er opdrættet i fangenskab og udsat med nedskydning for øje. Oftest sker udsætningen umiddelbart før, klienten ankommer, og løven vil meget ofte være medicineret, så den ikke udgør en risiko for den såkaldte "jæger".

– Jeg bryder mig ikke om udtrykket "jagt på dåseløver" og vælger hellere "nedskydning af dåseløver" (shooting, red.). Betegnelsen anvendes nu også af de mange internationale jagtorganisationer, som har underskrevet en samlet erklæring imod enhver form for afskydning af opdrættede løver, konstaterer han.

En dåseløve har aldrig indtaget naturlig føde eller formeret sig frit, uanset at flere af løvefarmerne ifølge Holger Jensen etablerer en lille indhegnet bestand af "fritgående" løver, som skal give kunderne og andre en fornemmelse af, at det hele er naturligt.

– De bliver fodret med slagteriaffald, da voksne løver opdrættet i fangenskab slet ikke kan hitte ud af at >

Jagt sikrer artens overlevelse

Selvom man kan sige, at man i princippet undgår at nedlægge en vildtlevende løve ved at skyde en dåseløve, arbejder dåseløveindustrien stik imod bevarelse af vilde løver. Nedskydning af dåseløver er bl.a. med til at forringe værdien af vildtlevende løver i det øvrige Afrika, hvor netop en høj værdi af det enkelte dyr og jagten på det er et vigtigt element i en generel bevarelse af arter og deres levesteder.

I Sydafrika nedlægges der årligt under 10 vildtlevende løver, mens jagt i hegn på løver fra omkring 300 løvefarme står for nedskydning af ca. 650 løver. I Sydafrika findes 2.100 løver på den frie vildtbane, mens man har mellem 9.000 og 12.000 i fangenskab.

Billedet for det øvrige Afrika er følgende: I Zimbabwe nedlægges årligt 50-70 løver ud af en skønnet bestand på 1.700, mens der på den klassiske storvildtssafaridestination Tanzania nedlægges 150 løver årligt ud af en anslået bestand på 15.600. I Zambia nedlægges 60-70 løver af en bestand på omkring 850 (her lukkede løvejagten i 2013, men genåbner igen i 2021). Også Botswana genåbner løvejagten i 2021, efter den blev lukket i 2014. I Mozambique nedlægges årligt 22 løver, mens man i Namibia nedlægger under 20 af en bestand på omkring 600.

jage selv. De ville dø af sult, hvis de blot blev overladt til at skulle skaffe føden selv, siger han og fortsætter: – Nedskydning af dåseløver skader naturligvis Sydafrikas omdømme som en ledende jagtrejsenation, og den bidrager ikke på nogen måde til besvarelse af den vilde løvebestand i Sydafrika, hvilket der også er bred enighed om i regeringspanelet.

Gennemtænkt svindelnummer

Da Holger Jensen allerede i 80'erne oplevede, at medlemmer af den sydafrikanske jagtbranche forsøgte at få hans kunde Mads Eg Damgaard til at nedlægge en bengalsk tiger, fik han fornemmelsen af noget råddent i branchen.

– Det lykkedes dem faktisk at lokke flere amerikanske jægere i tigerfælden, indtil en sagesløs kunde blev standset med et tigerskind i kufferten i J.F. Kennedy-lufthavnen i New York, fortæller han.

Han kan fortælle, at den måde svindlen oftest forgik på, var ved, at man drak den besøgende jæger fuld under en grillfest, hvorefter en af farmens medarbejdere pludselig dukkede op til hest, mens han råbte:
– Tigeren æder vores får!

En opdrættet og udsat løve, der er opfostret på slagteriaffald, vil aldrig være i stand til at overleve i naturen på samme måde som denne vilde løvinde, der netop har nedlagt en kudutyr. Foto: Holger Krogsgaard Jensen.

Forud for dette skuespil havde man fortalt kunden, at man for år tilbage opdrættede tigre i fangenskab, og at nogle af disse desværre var sluppet ud og nu ynglede i området, hvor de udgjorde en plage. Farmeren sprang op og fik jægeren med bag på pickuppen. Herefter kørte de med høj fart op til stedet, hvor tigeren var blevet sluppet løs ved et slagtet får.

– Forinden var tigeren blevet sultet i 10 dage, så den løb ingen steder. Herefter nedlagde jægeren på farmerens opfordring tigeren, og der ventede ham nu to overraskelser, fortæller Holger Jensen.

Den første var, at han skyldte farmeren 30.000 dollars i trofæafgift, den næste, at man ikke kunne skaffe eksporttilladelser, men at jægeren blot skulle tage det saltede skind med i bagagen.

– Den farmerfamilie blev centret for dette teatralske cirkus med nedskydning af opdrættede løver, og tredje generation er stadigvæk involveret og averterer vidt og bredt. De deltog bl.a. i 2017 i den første jagtudstilling i Shanghai i Kina. Kendetegnet for "løvejagterne" er netop, at man forsøger at give kunden det indtryk, at vedkommende er på en "rigtig jagt", hvilket ikke er tilfældet, uanset hvilke løgnehistorier og iscenesættelse der foregår, forklarer den danskfødte safarioperatør.

Dernæst beretter han om en dansk jæger, der lagde en video på YouTube, som beskrev en drabelig løvejagt, hvor

Det mener Danske Jagtrejse Arrangører (DJA):

For at få belyst de danske jagtrejsebureauers holdning til problematikken har vi talt med ejer af Jelling Jagtrejser og formand for jagtrejsebureauernes brancheorganisation DJA, Kasper Andersen:

– På trods af at de sydafrikanske løver er blevet billigere, er denne forretning for mit rejsebureaus vedkommende ophørt allerede i 2009. På det tidspunkt erfarede jeg sammen med et par kunder, hvordan "jagten" foregik, og det har ganske enkelt intet med jagt at gøre. Jeg har hverken moral eller vilje til at sælge disse løver, siger han.

– Mig bekendt er der INGEN af vore medlemmer, der anerkender eller sælger disse løver. Jeg tror ikke, vi vil ekskludere et medlem, hvis vi kan få vedkommende til at stoppe salget og rette ind, men kan vi ikke det, må konsekvensen være en bestyrelsesafgørelse, og her vil jeg klart tale for en eksklusion, konstaterer han.

I forbindelse med dåseløvedebatten har Kasper Andersen gennem årene hørt påstanden om, at der ikke er den store etiske forskel på jagt på antiloper, der lever i hegn, kontra dåseløver, udsatte trofædyr i Ungarn eller opdrættede kronhjorte i New Zealand.

– En væsentlig forskel er, at antiloperne for det første ikke er bedøvede, for det andet at de for de flestes vedkommende vokser op i hegnene. Den helt afgørende forskel for mig er dog, at dyrene, vi jager i de normale store hegn i Afrika, kan overleve i naturen ved egen hjælp, ligesom de har deres naturlige sanser og adfærd 100 % i behold, konstaterer han.

Til spørgsmålet om, hvad det mon er, der får nogle udbydere til at sælge dåseløver, og nogle kunder til at købe dem, svarer han:

– Alt for ofte bliver jagtrejsebureauer målt på evnen til at formidle det store, stærke trofæ, men måske skal der en holdningsændring til ikke bare blandt os, der udbyder jagten, men også hos vores kunder! Og det er derfor, det er vigtigt, at en forening som DJA blander sig i debatten.

– For det er vel vigtigere at være til en god fest end til en stor fest, mener han.

Privatfoto

de ikke lige med det samme kunne opspore løven i indhegningen.

– I videoen siger PH'en på afrikaans "Ek weet ek het hom hier afgelaai", hvilket betyder: "Jeg ved, at jeg læssede den af her!" Da jeg havde oversat den sætning, forsvandt filmen fra YouTube, fortæller han.

Til kamp mod fænomenet

– Det hele startede omkring 2005, da min fagforening, PHASA (Professional Hunters Association of South Africa), begyndte at debattere fænomenet og opfandt navnet "Captive-bred lions", hvilket jeg fandt i dyb modstrid mod jagtlige interesser. I deres nyhedsbreve optrådte regelmæssigt reklamer for løver, som opdrætterne tilbød at levere gratis overalt i landet, ja, selv til bagdøren i Pretoria, hvor jeg bor! Den bedste konsekvens er dog, at naturbeskyttelsesorganisationer sammen med dyreværnsforeninger har dannet fælles front med ansvarlige jagtorganisationer, og her taler vi ikke blot om små nationale foreninger, men organisationer som CIC og FACE, fortæller Holger Jensen.

Det tog dog mange år, før jægerne for alvor kom med på vognen, da der er en udbredt berøringsangst i forhold til

Foto: Thomas Lindy Nissen

Holger Jensen er stolt over, at det sydafrikanske regeringspanel – som nåede frem til at anbefale et stop for avl af løver til bl.a. jagtindustrien – valgte at benytte det udtryk, han i sin tid hæftede på nedskydning af dåseløver: Shooting of Captive-bred Lions, frem for industriens egen terminologi: Hunting of Captive-bred lions. Her ses han med en roanantilope nedlagt under en safari i Burkina Faso.

Dette screenshot fra Jensen Safaris hjemmeside viser fotos og pris for de løver, som Holger Jensen blev tilbudt, inden han gik ind i kampen mod det usmagelige fænomen. Foto: Thomas Lindy Nissen.

problematikken. Nordisk Safari Klub (NSK) var dog helt i front i kampen med en henvendelse til PHASA allerede i 2008. Da man ikke kunne få nogen forsikringer eller klare tilkendegivelser fra Sydafrika, gik man enegang med at forbyde salg og annoncering af dåseløver i NSK-regi, ligesom man indførte et forbud mod redaktionel omtale af løvejagt i Sydafrika.

– Andre jagtmedier fulgte langsomt med, og det tyske Jagen Weltweit kom bl.a. med en klar udtalelse om, at "PHASA går mere op i penge end ordentlighed", mens Jyllands-Posten lavede en skarp ottesiders specialreportage, hvor man overrumplede jagtrejsebranchen ved først at affotografere deres hjemmesider og senere konstatere, at diverse webmasters havde haft meget travlt med at rette på teksten og fjerne billeder. Nogle omdøbte sågar sydafrikanske løver til at være nedlagt i Zimbabwe, selvom de tydelig-

>

Denne vilde løve blev nedlagt på en kostbar jagtsafari i Zimbabwe, hvor der årligt nedlægges 50-70 løver ud af en skønnet bestand på 1.700. Via jagten var den tilrejsende jæger med til at give de vilde løver værdi. Selvom en sydafrikansk dåseløve måske nedlægges i stedet for en vild løve som denne, er nedskydning af dåseløver altså alligevel indirekte med til at forringe de vilde løvers værdi og dermed også med til at udrydde vilde løver og deres levesteder. Foto: Jens Kjær Knudsen.

vis var fotograferet på rødt Kalahari-sand, som slet ikke findes i Zimbabwe, konstaterer Holger Jensen.

Klar afstandtagen fra NSK

– I Nordisk Safari Klub bruger vi rigtig mange resurser på at forsvare jagten i den internationale presse, og kan man ikke forklare og forsvare den jagtform, man driver, er det nok, fordi man skal lade være. Man kan aldrig forsvare uetisk jagt, konstaterer klubbens formand, Christian Jensen, og fortsætter:

– NSK arbejder hårdt på at forsvare ikke bare jagt, men trofæjagt i særdeleshed, og det stod klart, at denne form for "jagt" ikke var i overensstemmelse med vore etiske regler. Klubben afstod i starten fra at bringe annoncer, trofæopmålinger o.l. fra denne type af "jagt". I 2018 bragte vi igen problemstillingen til torvs og rettede en henvendelse til PHASA, idet sammenslutningen på deres generalforsamling havde vedtaget nogle interne regler, der stred lodret mod vore etiske regler, og igen uden at vi kunne få en konstruktiv dialog i gang. Dette førte til, at en række andre internationale organisationer kom med skarpe udtalelser imod denne form for "jagt".

Ny PH-forening

Holger Jensen konstaterer, at PHASA – på den nævnte generalforsamling i 2017 – de facto blev kapret af løvefarmerne, hvorefter man godkendte nedskydning af avlede løver.

– Dette medførte, at PHASA blev ekskluderet fra CIC og førte også til kritik fra mange jagtorganisationer, men vigtigst af alt førte det året efter til stiftelsen af en ny PH-organisation – Custodians of Professional Hunting & Conservation-South Africa (CPHC-SA) – som har meget strenge etiske regler, forklarer han og opfordrer samtidig danske jægere, som skal til Sydafrika på jagt, til at sikre sig, at outfitteren er medlem af organisationen *www.cphc-sa.co.za*.

Safari Club International

Safari Klub International (SCI), der er domineret af amerikanske jægere, synes – måske også båret af importforbuddet fra 2016 af løver fra SA til USA – at have haft svært ved at se vigtigheden af at gå ind i problematikken og har måske i højere grad fokuseret på at undgå dårlig omtale af trofæjagt i medierne.

– De støtter sig mere til sagsanlæg og lobbyarbejde imod jagtmodstandere end til at rydde op i egne rækker, og selvom man for et par år siden forbød salget af dåseløver i SCI-regi, lykkedes det alligevel undercoveragenter at filme en stribe jagtudbydere, som lystigt solgte dem på organisationens konvention i Las Vegas i 2016, konstaterer Holger Jensen.

Ifølge Holger Jensen udsendte klubben efter afsløringen en kritik af dem, som havde infiltreret jagtudstillingen, men ifølge hans informationer ekskluderede eller irettesatte man aldrig nogen af de skyldige bureauer.

Der blæser dog nye vinde i SCI, og den nordiske afdeling – SCI Royal Nordic Chapter – har en klar jagtetisk linje, hvilket også gør sig gældende hos andre europæiske Chapters, men også hovedorganisationen synes nu at have lyttet til kritikken.

– I begyndelsen af maj 2021 sendte præsidenten for SCI Scott, Chapman, et brev til alle præsidenterne fra alle SCI-chapters, hvor han mindede dem om klubbens holdning vedrørende opdrættede løver. Synspunktet, der blev vedtaget i februar 2018, gør det klart, at SCI er imod jagt på løver opdrættet i fangenskab. Denne type jagt overholder hverken klubbens høje standarder for jagtudøvelse eller til trofæer oplistet i SCI's rekordbøger. Chapman oplyste i samme brev, at klubben ikke vil acceptere salg eller annoncering af opdrættede løver på 2022-konventet, siger International Director & Vise President i Nordic Royal Chapter, Nils-Ole Stubberud.

Safari Klub International (SCI), som er domineret af amerikanske jægere, var tidligere noget vakkelvorn i sin indstilling til dåseløver. Nu er der ren tale: Klubben vil ikke acceptere jagt på dåseløver, fastslår International Director & Vice President i Nordic Royal Chapter, Nils-Ole Stubberud. Privatfoto.

Holger Jensen håber, at der nu blæser nye vinde: – Jeg vil håbe, at SCI med den udmelding vil se mere indad og fastsætte en politik, som ikke bare er tom snak, men som rummer reelle muligheder for at ekskludere dem, som overtræder bestemmelserne. SCI er desværre nok bange for, at fænomenet løber løbsk, da der internt i USA i høj grad også finder "dåsejagt" sted på en række andre vildtarter, og vi ved jo, at fænomenet også har været set i både Østeuropa og New Zealand.

Langt sejt træk

I bl.a. England betegnes klapjagt på udsatte fasaner som det, det jo nok rettelig er: pheasant shooting. Et af argumenterne i debatten har da også været at sammenligne "jagt" på dåse-

Bred modstand

Ud over Nordisk Safari Klub har især International Union for Conservation of Nature (IUCN), Dallas Safari Klub (DSC), European Federation for Hunting and Conservation (FACE) og Conseil International de la Chasse (CIC) alle gjort en stor indsats for at få stoppet sydafrikansk avl af løver til nedskydning, naturmedicin og "klappeturisme".

I årevis har Nordisk Safari Klub argumenteret for bæredygtig og etisk forsvarlig jagt. Derfor har klubben arbejdet aktivt imod dåseløver, fortæller formand Christian Jensen. Privatfoto.

Ud over Nordisk Safari Klub har især International Union for Conservation of Nature (IUCN), Dallas Safari Klub (DSC), European Federation for Hunting and Conservation (FACE), Conseil International de la Chasse (CIC) også gjort en stor indsats for at få stoppet sydafrikansk avl af løver til nedskydning, naturmedicin og klappeturisme. Foto: Bjarke Tinghuus.

løver med klapjagt på udsatte fasaner.

– Den køber jeg dog ikke, for bortset fra de få lande, hvor man på jagtdagen udsætter deciderede skydefugle – hvilket er ulovligt i Danmark – taler vi om fugle, der har levet frit i naturen i længere tid, kan flyve andre steder hen og kan indtage naturlig føde, siger han.

– Selvom der nu er bred enighed om at få de juridiske rammer omkring afvikling løveopdræt på plads i Sydafrika, kræver det dog stadig et langt og sejt træk at få det stoppet. Der vil komme et retsligt opgør, og vi kan kun krydse fingre for, at regeringens jurister denne gang er dygtigere end løvefarmernes lobbyister. For vi er nødt til at rydde op og genvinde det gode rygte, Sydafrika har haft som en fantastisk jagtdestination og som et land, hvor man behandler vilde dyr respektfuldt, understreger den vedholdende safarioperatør.

I skrivende stund er det uvist, hvad der skal ske med de mange løver på løvefarmene, hvis forbuddet effektueres. Nogle organisationer slår et slag for, at løverne skal udsættes i naturen, mens andre mener, at de opdrættede kattedyr hverken genetisk eller sundhedsmæssigt vil bibringe naturens vilde bestande noget positivt.

Uanset hvad, så synes fakta at være, at løverne ikke – som tidligere beskrevet – vil kunne overleve i naturen, så en masseaflivning må derfor anses som et sandsynligt bud.

tln@jagtrejsefeber.dk

Dansk løvejagtsarrangør

Vi har spurgt DJA om danske selskabers salg af løvejagt. Efter researchen har vi kun kunnet finde ét firma – Summit Tours – som tilbyder denne jagt (og firmaet er ikke medlem af DJA). Vi har spurgt Summit Tours pr. mail, om vi kan få svar på nogle spørgsmål, men firmaet har ingen kommentarer.

På Summit Tours' hjemmeside kan man læse følgende:

Løvejagt

Ordet løvejagt vækker hos de fleste mange eventyrlige historier. Hos Summit Tours har vi gjort alt, vi kan, for at leve op til de gode historier, og samtidig gør vi alt for, at alle de dårlige forbliver rygter.

Vores samarbejdspartner i Sydafrika har det helt rigtige setup, som gør, at du kan få en fantastisk oplevelse. En oplevelse, hvor du får rig mulighed for at få pulsen op og komme på en rigtig jagt efter Afrikas største rovdyr.

En løvejagt kræver naturligvis licens, og alle løver skydes efter de højeste etiske og bæredygtige regler. Dog er alle løver udsatte på jagtområdet, men dette er sket meget lang tid forinden. Ofte kan du jage både en hanløve og en løvinde. Dette afhænger selvfølgelig af områderne, dog er chancerne store, idet vi kender nogle af de bedste steder til løvejagt i Sydafrika.

Riffelpatroner 100 % blyfri
ammunition

DRT projektilet består af en komprimeret metalstøv kerne, der er 99,9% ren - kuglen er 100% blyfri og giftfri

Rundt om kernen er en tombak kappe, magen til den kappe, et bly projektil bruger.

Grundet kernens beskaffenhed spredes fragtmenter ikke til et større område i vildtet.

Projektilet ekspanderer ved hastighed ned til ca. 425 m/sek.

Fås i følgende kaliber:

222Rem, 223Rem, 22-250Rem, 243Win, 6,5X55*, 6,5Creedmoor, 270Win, 308Win, 3006, 300 Win Mag

NB: 6,5x55 overholder energikravet til kronvildt i Danmark.

Der tages forbehold for trykfejl.

GUNTEX
Se forhandlerliste, nyheder og vores nye katalog på guntex.dk

FØLG OS PÅ

Ilderføde i andemad

Pludselig dukkede ilderen hovedet ned imellem al andemaden og andre planter, og sekundet senere kom hovedet fri af vandet igen – nu med en fisk mellem kæberne.

Tekst: Max Steinar
Foto: Peter Staunsbjerg

NATUR/VILDTFORVALTNING: Hvis man bruger mange timer derude og samtidig har både rette grej og evner til at bruge dette, så kan man komme hjem med helt usædvanlige "skud" i kassen.

Således som Peter Staunsbjerg gør det. Hans flotte fotos har vi før bragt eksempler på, og dette er endnu et af slagsen.

Han havde set en ilder ved kanten af et lille vandløb, og der hvor den forsvandt ud af syne, satte han sig til at vente bag nogle tagrør, i håbet om at den måske kom frem igen. Ja, tålmodighed er endnu en ingrediens hos de fotografer, der begejstrer os andre.

Efter 15-20 minutter dukkede ilderen op igen og hoppede ud i vandet, der var fyldt med andemad – for derefter at komme op med en lille aborre.

En fin oplevelse for Peter og et flot foto for os andre at beundre.

mst@jaegerne.dk

Jaguar Gruppen

HJØRRING
Tlf. 96 23 29 00
www.brasholt.com

VIBORG
Tlf. 86 60 00 36
www.jafi.dk

BORDING
Tlf. 86 86 11 77
www.koskov.dk

HEDENSTED
Tlf. 75 89 00 00
www.huntinglife.net

NÆRUM
Tlf. 45 80 90 16
www.gamefair.dk

RINGSTED
Tlf. 57 61 13 60
www.hubertushuset.com

KØGE
Tlf. 56 63 15 33
www.aktivfritid.dk

ROGALAND FIBERPELS JAKKE

Kombination af fiberpels og elastisk materiale med strækbart inderfor. Komfortabel jagt- og outdoor jakke!
Pris DKK 799,00

ROGALAND STRETCHBUKSER MED KONTRAST

Et væld af funktioner og designet med stor omhu og sans for detaljer.
Pris DKK 599,00

Der tages forbehold for at ikke alle varer føres i alle butikker.

Ting & tips

Har du ting eller tips, så ring eller skriv til rubrikkens redaktør! Bøger og film bedes sendt direkte til Jægers redaktion.

Johannes Bojesen
Willemoesgade 13, 3. sal
2100 København Ø, tlf. 27 57 54 19
e-mail: johannes.bojesen@parkmail.dk

Orden i skabet

Riffeljagt er efterhånden en udstyrskrævende tilbøjelighed, hvor høreværn, afstandsmålere, håndspottere, vekselpiber osv. optager mere og mere plads i våbenskabet. Det har svenske Norlyx taget konsekvensen af med et nyt opbevaringssystem, hvor vekselpiber, ammunition og alle de mange andre småting kan placeres i smarte modulhylder og bakker, der efter behov og behag monteres og flyttes rundt i våbenskabet – f.eks. på indersiden af døren. En aflåselig boks til værdisager indgår i systemet, ligesom husstandens ekstranøgler kan hænges på en ny krograkke. Et helt nyt våbenskab er heldigvis ikke nødvendigt for at få glæde af systemet, for mange af delene kan også monteres i ældre Norlyx-modeller.

Et priseksempel er værdiboksen her, der koster 990 kr. hos Herning Pengeskabsfabrik, der er ny eneforhandler af Norlyx i Danmark: *www.gunbox.dk*.

Filterflaske

For mange år siden omtalte vi det dengang helt nye patent LifeStraw. En enkel, rørformet og revolutionerende cykelpumpeagtig konstruktion, der på en nem og meget billig måde sikrer rent drikkevand til outdoorfolk og mennesker i fattige egne med dårlig vandkvalitet. Vandet pumpes gennem et filter af aktivt kul, hvor bakterier, mikroplast, jord, kemikalier osv. fjernes, og efterfølgende smager vandet også bedre. Det danske firma har efterfølgende udvidet konceptet i en LifeStraw Go-flaske med indbygget filter. Den robuste 0,65 ml-plastikflaske sænkes ned i en bæk, å eller sø, hvor vandet ved håndkraft pumpes igennem filtret og ind i flasken. Herefter kan vandet drikkes uden problemer. Flasken må ikke bruges til varme drikke, og filtret skal skiftes, når man har pumpet 100 liter igennem det. Det svarer til ca. 150 opfyldninger.

En LifeStraw Go kan købes for 349 kr. hos *www.naturmand.dk* – telefon 60 21 23 12.

Ren lyd-dæmper

Lyddæmpere findes i flere udgaver af metaller eller kunststof. Da materialerne har deres styrker og svagheder, så det er vigtigt at sikre sig information om, hvordan lyddæmperne vedligeholdes. Hovedreglen er, at man bør være tilbageholdende med rengøringen, men med mellemrum kan en forsigtig rensning være relevant. I det nye lyddæmperrensesæt Fluna-Tec placeres de indre dele af den adskilte lyddæmper i en cylindrisk plastikbeholder, hvor de trækker i den medfølgende SDR-lyddæmperrens. Når processen er slut, skylles lyddæmperen, og de sidste rester fjernes med en mikrofiberklud, når dæmperen er helt tør. En flaske rensevæske rækker til to rengøringer af en jagtriffel-lyddæmper eller tre-fire gange af en salonriffel-lyddæmper.

Rensesættet koster vejl. 299,95 kr., og en ekstra flaske rensemiddel kan købes for 209,95 kr. *www.guntex.dk* anviser forhandler på telefon 96 80 20 00.

Lille størrelse, stor ydelse

Det går stærkt med udviklingen af termiske kikkerter og sigtemidler. Jæger har haft mulighed for at prøve de to nye infrarøde håndspottere Finder FL25R og FH25R fra firmaet InfiRay. De er begge to meget små, relativt lette og kan uden problemer ligge i en almindelig jagtjakkelomme. Spotterne er vandtætte og gedigent udført, samtidig med at betjeningen er nem og intuitiv, hvor det meste styres af få, lettilgængelige gummiknapper. Vigtigst af alt er billedkvaliteten for begge spottere høj. FL25R har en opløsning på 384x288 pixel, mens FH25R har et rigtig skarpt billede på 640x512 pixel. Billederne står klart og rent, og mennesker og vilde dyr ses meget tydeligt både nat og dag. Som med andre lignende produkter kan man vælge forskellige udgaver af billedet i sort-hvid eller farver. Opdateringshastigheden er tilstrækkelig høj til, at videobilledet altid ses roligt og flydende i søgeren. Specielt i forbindelse med jagt om dagen (i lande, hvor det er lovligt at bruge den slags udstyr til jagt, hvilket ikke gælder Danmark!) er potentialet for at opdage vildtet stort – grænsende til snyd! I mørke er det ofte svært at bedømme afstande, og derfor er den indbyggede afstandsmåler (der måler op til 600 meter) en god feature. Spotterne kan optage videofilm og har begge indbygget wi-fi og intern hukommelse på 16 GB, der kan suppleres med almindelige SD-kort.

De to spottere blev udlånt af Østjysk Våbenhandel, *www.huntinglife.net*. hvor FL25R koster 16.999 kr., mens storebror FH25R løber op i 19.999 kr.

MantisX7

Den lille sensor MantisX, der kan fastgøres på alle våben og sende præcise data om skydningen til en gratis app på skyttens smartphone, var banebrydende, da den blev lanceret i 2016. Efterhånden er systemet videreudviklet til tre forskellige MantisX-modeller, der henvender sig til forskellige former for skydning på alle niveauer. Udgaven til haglskydning, MantisX7, analyserer ud fra forskellige parametre skyttens teknik fra skuldring til skud og udregner en score, som skytten under træningen skal forsøge at forbedre. På telefonen kan man sammenligne de forskellige skud og se grafer for bevægelser, reaktionstid, præcision mv. Systemet er nemt at bruge: MantisX7 klikkes fast på geværløbet, den gratis app downloades, og man er klar!

Set i forhold til hvad et par runder på skeetbanen koster, er prisen for en MantisX7 bestemt rimelig: 1.695 kr. hos *www.medwebshop.dk*.

Monsoon

En af Ridgelines bedst sælgende modeller er Monsoon, og her i efteråret sender det newzealandske firma en ny kvindeudgave af den populære anorak – eller smock, som den kaldes down under – på gaden. Med nye farver og en aftagelig hættekant i kunstpels bevæger den faceliftede Monsoon-udgave sig i retning af moderigtig streetwear, der også kan gå til andet end jagt- og outdoorbrug. Samtidig med pelskanten introduceres ordet Arctic i navnet, selvom Monsoon ikke er en egentlig vinterjakke. Men med sin åndbare og ekstra vandtætte membran kan Monsoon sagtens klare den danske vinter, hvis der – alt efter vejret – suppleres med en sweater eller en let vatteret jakke indenunder.

Monsoon Arctic Lady koster 2.499 kr., og forhandleroplysninger findes på *www.ridgelige.dk*.

Varm mad uden varme

Frysetørret mad har siden lanceringen for mange år siden gennemgået en udvikling i retning af det bedre – for nu at sige det pænt. Produkterne forbedres løbende både mht. kvalitet og den herskende mode indenfor madlavning, samtidig med at retterne bliver lettere at tilberede.

Et af de nyere – og lidt dyrere – mærker er Forestia, der leverer trendy retter og har fokus på, at produktionen skal belaste miljøet mindst muligt. Bl.a. ved brug af genanvendelige materialer. Retterne opvarmes ved en kemisk proces, der aktiveres, når der hældes en sjat koldt vand ned i en varmepose. Man kan altså få varm mad uden at skulle have kogende vand fra en primus eller termokande ved hånden. Da maden samtidig spises direkte fra posen, er der ikke behov for andet ekstraudstyr end en ske.

Et eksempel er retten Chicken Madras with Long Grain Wild Rice til én person. Den kan købes for 99 kr. hos *www.friluftslageret.dk* – telefon 63 12 37 37.

Ventile

”Køligt og komfortabelt på varme dage, varmt på kolde dage og uigennemtrængeligt af havvand!”. Sådan lød de ublu krav til forskerne, der under Anden Verdenskrig blev bedt om at udvikle et tekstil til Royal Air Force-piloternes uniformer. Resultatet blev stoffet ventile, som hurtigt blev kendt for sine unikke egenskaber. Stoffet var med på førstebestigningen af Mount Everest i 1953, blev også brugt, da Sir Ranulph Fiennes på sin jordomrejse i 1980’erne krydsede begge poler – til fods! – og den dag i dag benyttes ventile stadig i beklædning til bjergbestigning og outdoorbrug.

En økologisk udgave af det imprægnerede og ekstremt tætvævede bomuldsstof er basis i Laksens nye ventile-kollektion af let og komfortabelt jagttøj til brug i sommerhalvåret. Laksens vandtætte og åndbare CTX-membran indgår også i den bæredygtige serie, der findes til både kvinder og mænd.

Den viste Dynamic Eco Anorak koster vejl. 5.999 kr., og forhandler anvises hos *www.laksen-sporting.dk* på telefon 87 42 10 00.

Opstigning

Det engelske ord ascent betyder opstigning, og i tilfældet Sitkas nye dagtursrygsæk Ascent 12 er det nok opstigning i terrænet, der refereres til. Her er den lille velsiddende rygsæk med stabil rygstøtte nemlig skabt til at være funktionel og behagelig, når jægeren eller vandreren bevæger sig i landskabet. Den har en volumen på 20 liter og er med sine blot 1,3 kilo let i forhold til størrelsen. Adgangen til indholdet sker enten på gammeldaws manér via åbningen i toppen – eller ved at lyne rygsækken op i siderne. På den måde kan man nemt komme til alle dele af oppakningen uden at skulle have det hele ud, hvis man skal have noget nede i bunden. Der er mange praktiske lommer og gode muligheder for at hænge jakke og ekstraudstyr uden på sækken, og et specielt system giver mulighed for at spænde en jagtbue bagpå.

Ascent 12 fås med tre typer Optifade-kamuflage og kan købes for 1.899 kr. hos *www.b-wild.dk* – telefon 33 36 10 80.

Big is beautiful

Mange jægere har på YouTube set amerikanske waterfowlers, der råhygger med barbecue, Budweiser og masser af lokkefugle i kæmpestore trækjagtskjul, mens de venter på ænderne. Herhjemme gør vi det ofte i lidt mindre opsætninger, men god plads og god dækning har bestemt sine fordele. Det nye SUB X3 A-frame-jagtskjul fra Final Approach er en smart løsning, der smager lidt af the ”US and A”. Det består af to solide tre meter lange kamuflageskærme, der enten kan stilles i forlængelse af hinanden eller samles til en lukket enhed ude i det åbne. Det vejer meget lidt, og der er mulighed for at fastsætte siv, græs eller grene på forsiden. De overlappende sidedøre gør, at jægerne altid er helt dækket, når de flytter sig rundt mellem skærmene, og på indersiden er der både geværstøtter og lommer til lokkekald, snacks osv.

SUB X3 A-frame koster 2.999 kr. hos *www.dangate.dk* – telefon 22 72 70 15.

Korsholm

GODT GREJ SIDEN 1912

Mere end 100 års specialviden og erfaring inden for jagt, fiskeri og outdoor.

Korsholm – vi forener godt grej & faglig ekspertise

Hos Korsholm finder du alt både til den aktive jæger, lystfisker og outdoorentusiast.
Vi prisoptimerer dagligt og yder prismatch – din garanti for en fair og sikker handel.
Kig forbi Korsholm og bliv en del af fællesskabet og historien.

JÆGERVEJ 5 . 6900 SKJERN . TLF. 9680 2020 . KORSHOLM.DK

MARKVILDTSINDSATSEN I:

Sådan har vi gjort indtil nu

Markvildtets ve og vel har altid fyldt meget i jægerforbundet. Her kommer en historisk gennemgang af de færdiggjorte projekter og indsatser, og i næste nummer af Jæger oplister vi den nuværende indsats.

Med afsæt i forskningsresultater fra udlandet, nationale projekter og ikke mindst mange frivillige ildsjæles indsats har vi i dag et solidt erfaringsgrundlag og fundament for at anvise terrænplejetiltag, der kan integreres i markerne, samt organisere indsatsen.

Tekst og foto: Niels Søndergaard og Jens Venø Kjellerup

NATUR/VILDTFORVALTNING: Et tilbageblik i gamle lærebøger om jagt og vildtpleje giver et entydigt billede af, at for 50-100 år siden bestod jægernes natur- og vildtpleje mest af at opsætte redeskjul, bekæmpe rovvildt, etablere søer og plante buske og træer. Behov for målrettet terrænpleje for markvildtet var ikke i fokus. Årsagen var sandsynligvis den, at markvildtet trivedes. Der var nemlig mindre marker, flere urter (ukrudt) i markerne, større variation og dermed plads til naturen og vildtet i og på markerne.

I begyndelsen af 1960'erne var det årlige vildtudbytte af agerhøns i størrelsesordenen 300.000-400.000. Siden starten af 2010'erne har vildtudbyttet været på 20.000-30.000, og i de seneste to år er vi på under 20.000 nedlagte agerhøns. Desværre er det ikke blot agerhøns, der er gået tilbage. Det gælder også for andre af de arter, som er tilknyttet landbrugslandet, og årsagen er mangel på levesteder og forringelse af de eksisterende.

Braklægning – et indirekte startskud

Da landbruget blev underlagt krav om braklægning i 1992, var Danmarks Jægerforbund og Vildtforvaltningsskolen ude at kæmpe for, at der blev indtænkt mulighed for terrænplejetiltag i marken, der kunne forbedre levestederne for markens vildt. Selvom brakarealer kunne anlægges ved spildfrø, blev langt hovedparten tilsået med græs. Det betød, at brakmarken efter ganske få år bestod af en ensformig og kedelig ørken af græs uden særlig naturværdi. På nogle af de næringsfattige jorder opstod spændende natur, men desværre var det langtfra tilfældet på alle de braklagte arealer. Behovet for at tænke i løsninger for levestedsforbedringer for markvildt stod lysende klart. Dengang var myndigheden på området Strukturdirektoratet. Deres tilgang var, at så længe landbruget ikke til fulde udnyttede de muligheder, der allerede eksisterede for at integrere natur- og vildtpleje, var der ingen grund til at forbedre mulighed-

erne. En tilgang, som vi i årtier har kæmpet med overfor myndighederne. En meget uhensigtsmæssig tilgang for natur, biodiversitet og vildt. Det blev derfor tydeligt, at der var behov for, at vildtets tarv blevet varetaget. Indirekte blev den noget rigide tilgang fra myndighederne det, der fik jægerforbundet til at gå ind i kampen. Det skal dog siges, at myndighederne (Landbrugsstyrelsen) de senere år har været meget lydhøre og imødekommende.

De første projekter

Udover en række praktiske udviklingstiltag og erfaringer fra Kalø Gods' demonstrations- og undervisningsarealer med integrering af terrænplejetiltag i landbrugsdriften var studieture til England og Frankrig nogle af de store inspirationskilder til opstart af markvildtindsatsen. Især det store arbejde, som Game and Wildlife Conservation Trust udfører for markvildtet, havde og har stadig stor betydning. Hertil kommer en række forskellige vildtfaglige forskningsprojekter samt praktiske erfaringer fra ejendomme uden udsætning af fjervildt, men i stedet med målrettet terrænpleje. Endelig har erfaringer fra en række demonstrations- og forsøgsprojekter også været en stor del af grundlaget for opstart af markvildtsindsatsen.

Fælles for projekterne har været en stor og imponerede frivillig indsats fra særligt jægere og landmænd. Erfaringer med understøtning af den frivillige indsats har haft og har stadig afgørende betydning. Herunder vil vi redegøre for blot nogle af disse projekter.

Agerhøns på Sydsjælland (2003-2008)

Projekt Agerhøns på Sydsjælland etableredes i 2003 af Jægernes Naturfond og foreningen Danske Herregaardsjægere. Det byggede på samarbejde med lodsejerne på et 1.400 hektar stort, sammenhængende landbrugsareal mellem Vordingborg og Næstved som et forsøgs- og demonstrationsprojekt med aktiv vildtpleje og samarbejde på tværs af naboskel. Målet var at forbedre livsvilkårene for agerhønsene i området i løbet af en femårig periode samt at demonstrere metoder til at sikre agerhønen i et intensivt drevet landbrug.

Erfaringer fra dette projekt viste nødvendigheden af samarbejde om terrænpleje mellem jægere og landmænd, hvis vi vil bevare agerhønen i det danske landbrugsland. Tællingerne af agerhøns viste, at flokstørrelsen var 12 på de veldrevne terræner mod ni på det lidt ringere terræn. Konklusionen var, at det er muligt at påvirke bestanden i positiv retning ved forbedringer af levestederne.

Markvildtstriber og agerhøns i St. Restrup (2007-2009)

Projektet var et samarbejde mellem Landsbyforeningen i Store Restrup (primært lodsejere og medlemmer af St. Restrup Jagtforening) og HedeDanmark med tilskud via landdistriktsmidlerne til gennemførelse af et demonstrationsprojekt om miljøvenligt landbrug.

Erfaringerne fra St. Restrup var overordnet set, at den største barriere for gennemførelse af miljø-, natur- og vildtplejetiltag på landbrugsbedrifter var frygten for at miste landbrugsstøtten.

De fleste landmænd havde en opfattelse af, at de risikerede at miste tilskud eller blive ramt økonomisk med bøder og lignende, på trods af der indenfor gældende tilskudsordning var mange muligheder for at gennemføre tiltag, der gav mere natur og tog hensyn til miljø.

Konklusionen var, at det kræver betydeligt mindre bureaukratiske tilskudsordninger. Og at mange landmænd alene undlod hensyn til miljø, natur og vildt, fordi reglerne opfattes meget bureaukratiske, og de derfor ganske enkelt ikke turde gennemføre tiltag. Dette gør sig desværre stadig gældende i nogen udstrækning.

Anbefalingerne var endvidere at belønne landmænd, der reelt tager hensyn til natur og miljø på eget initiativ. Det drejede sig især om mulighed for at etablere miljø- og naturbræmmer og beplantninger, der reducerede næringsstoftab og samtidig bidrog til øget biodiversitet.

Søvsø (2010-2012)

I tæt samarbejde med meget ihærdige lokale ildsjæle ved Søvsø, Viborg gennemførte DJ et natur- og miljøprojekt via en støtteordning under Landdistriktsprogrammet. Formålet var at kombinere teoretisk grundviden omkring kollektiv naturforvaltning med DJ's mangeårige erfaring med samarbejde med landbruget om praktisk vildtforvaltning. Herved afprøvedes potentialet for lokale "forvaltningslav" som fremtidens værktøj for gennemførelse af naturindsatser på nationalt/regionalt niveau.

Konklusioner fra Søvsø-projektet var bl.a., at viljen er til stede hos landmænd/lodsejere og jægere, men barrierer forhindrer, at viljen omsættes til praksis. Potentialet er stort, men skal understøttes af professionel rådgivning. Plejetiltag som fodring og rovvildtregulering har en vigtig rolle i kontakten til lodsejere, der ikke umiddelbart er interesserede i indsatsen, og bør prioriteres. Der bør tilbydes en entreprenørløsning for udførelse af de praktiske terræntiltag, så der sikres et tilfredsstillende resultat.

Søvsø-projektet viste, at kommunikationslinjen ud til lodsejerne kan være besværlig og bør være en personlig kontakt fra personer, der har skabt en relation til lodsejerne, og som de derved er fortrolige med. De praktiske terrænplejetiltag, som rådgiver foreslår, skal følges helt til vejs ende, så det sikres, at de udføres. Økonomisk tilskud er en >

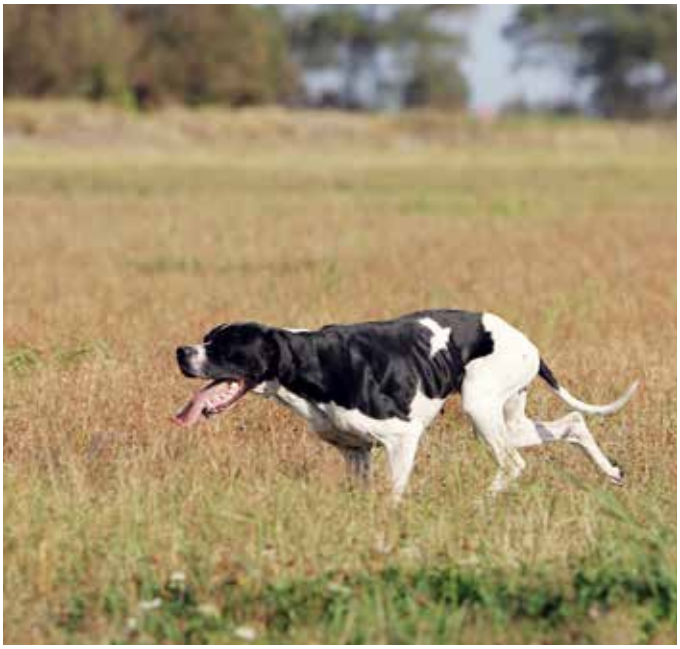

Dataindsamling er afgørende for en løbende evaluering af indsatserne rettet mod markvildt, og igen er den frivillige indsats uvurderlig. Brug af stående jagthunde er meget effektiv i tællingen af agerhøns.

Myter om konsekvenser ved overtrædelse af regler for integrering af terrænpleje i markfladerne var og er til dels stadig en barriere for mange landmænd i bestræbelserne på at skabe levesteder for markens vildt og natur i det hele taget.

> god motivationsfaktor for iværksættelse af terrænplejetiltag, men er ikke den udløsende faktor. Manglende iværksættelse af terrænplejetiltag for at sikre mere natur og bedre livsbetingelser for markens vildt er hovedsageligt et antropologisk anliggende. Der er nemlig mange eksempler på, at landmænd godt kan forstå og vil forbedre levesteder, men trods det alligevel ikke gør det.

Søvsø-projektet har genereret grundlaget for en model for organisering af lokale forvaltningsområder. Grundlag for at videreudvikle og formulere, hvordan vildttælling kan ske, samt planlægning af de årlige terrænplejetiltag i et lav. Summa summarum gav projektet et seriøst bud på et landsomfattende koncept for udmøntning af Naturstyrelsens nationale forvaltningsplaner for hare og agerhøne. Det gjaldt i forhold til organisering, forvaltningsområder, andel af og form på terræn- og bestandsplejetiltag.

Vildtforvaltning og miljøbeskyttelse i Femern Bælt-regionen (2011-2013)

Dette projekt blev gennemført i et partnerskab mellem Danmarks Jægerforbund (lead partner), Landesjagdverband Schleswig-Holstein e. V. (LSH) og Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Institut f. Natur- & Ressourcenschutz Abt. Landschaftsökologie. (CAU). Den frivillige indsats fra jægere og lodsejere var igen afgørende for projektets gennemførelse.

Den overordnede målsætning var gennem en vedvarende vildtforvaltning (terræn- og bestandpleje, tællinger mv.) at medvirke til, at forvaltningen af det åbne land på begge sider af Femern Bælt foregår både økologisk meningsfuldt, økonomisk bæredygtigt og med det omgivende samfunds accept. Med udgangspunkt i agerhønen blev der udviklet et effektivt overvågningssystem for vilde bestande og disses habitater med koncepter til at optimere udnyttelsen af det dyrkede areal med henblik på at skabe fouragerings- og dækningsområder ved hjælp af bl.a. vildtafgrøder for den vilde fauna med samtidig synergieffekt for hurtigt voksende energiafgrøder til frembringelse af bioenergi.

Projektet bekræftede nogle af konklusionerne fra tidligere projekter og gav særligt grundlag for et koncept for marknaturplaner og tællemetode af agerhøns. Der blev atter bekræftet vigtigheden af, at den frivillige indsats bliver understøttet, og at forståelsen for bæredygtig jagt på agerhøne er afgørende for udbygning af natur og naturbeskyttelse i landbrugslandet.

Samlet konklusion

Inddragelse af lodsejere og frivillige i et handlingsorienteret natur- og vildtforvaltningsprojekt er essentielt for projektets succes. Viljen til at skabe de nødvendige forandringer, som resulterer i flere og bedre levesteder, skal være til stede hos lodsejerne, for at der er tale om bæredygtige og blivende løsninger.

Fælles for de ovenstående projekter var, at de ildsjæle, som yder en stor indsats i opstarten, og som er afgørende for, at projekter overhovedet igangsættes, brænder ud med tiden, og ofte fordi de oplever, at det kan være svært at engagere andre lodsejere eller interessenter i arbejdet.

nis@jaegerne.dk, jvk@jaegerne.dk

BROWNING

ANTICIPATION

NEW

B525 GL

KLASSISK DESIGN - MODERNE KONCEPT

Lamineret skæfte - fornemmelsen af træ med kompositholdbarhed

Trykprøvet til stålhagl og med invector plus chokes

WWW.BROWNING.EU

Firearms and ammunition can only be sold to permit holders and of legal age

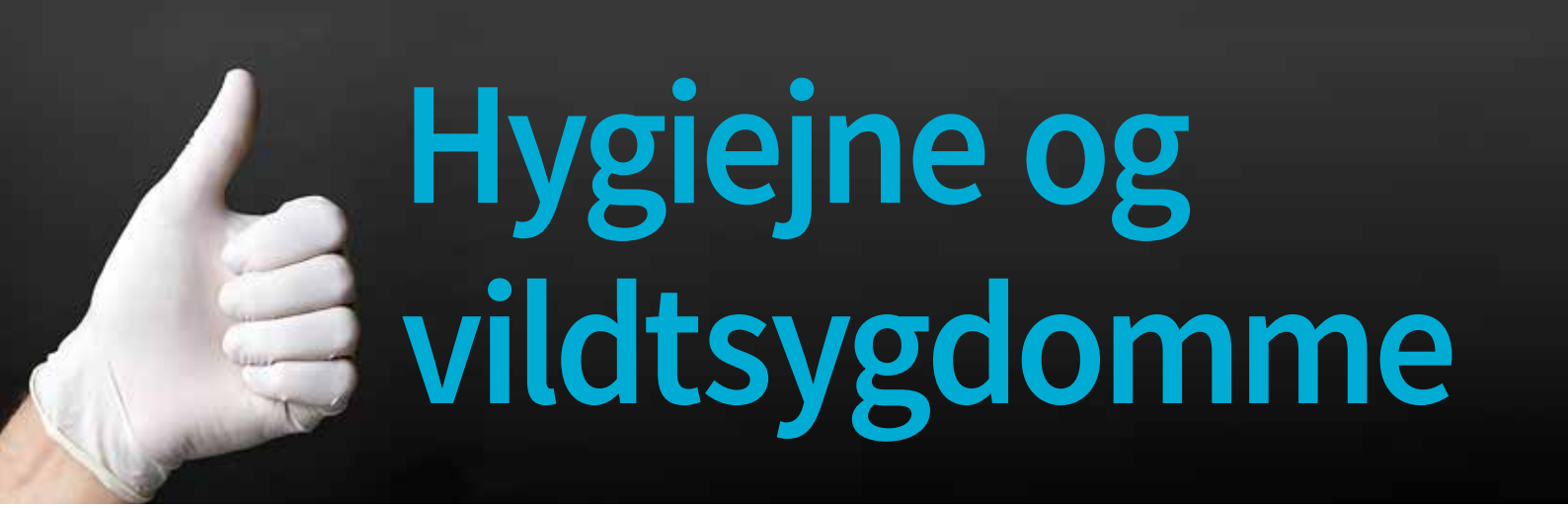

Hygiejne og vildtsygdomme

Når vi jægere håndterer vildt, er det vigtigt, at vi hele tiden har hygiejnen i højsædet. Både på grund af fødevaresikkerheden og i forhold til at undgå spredning af vildtsygdomme.

Tekst: Kim Lykke Jensen
Foto: Thomas Iversen, Niels Søndergaard m.fl.

ØVRIGT: I de seneste år har de danske jagttegnsaspiranter haft fødevarehygiejne og vildtsygdomme som en del af deres pensum til jagtprøven. Og det er der en rigtig god grund til, da jægerne jo hvert år står for nedlæggelsen og konsumeringen af adskillige tons vildtkød.

Det er vigtigt at håndtere vildtet korrekt for at undgå unødig overførsel af bakterier, som blandt andet kan resultere i maveforgiftninger og det, der er værre.

Der er også en lang række sygdomme og parasitter, hvoraf nogle kan smitte mellem dyr og mennesker – de såkaldte zoonoser. Disse skal vi være særligt opmærksomme på, når vi håndterer vildt.

Skud og opbrækning

Når man ser bort fra hudens yderside, slimhinderne i luftvejene, maven og tarmkanalen, er nedlagt vildt frit for mikroorganismer (hvis det er raskt). Kødkvalitet og holdbarhed afhænger derfor primært af andre faktorer. Det drejer sig blandt andet om skuddets placering, hygiejnen ved slagtning og håndtering – samt kødets nedkølingshastighed.

I forhold til jagt med riffel handler det om at få placeret skuddet på bladet – altså brysthulens forreste del. På den måde sker en hurtig afblødning af dyret, hvilket er en vigtig del af at sikre sig god holdbarhed af kødet. Ved denne skudplacering undgår man også at komme i karambolage med

Både fuglevildt og pattedyr skal nedkøles så hurtigt som muligt efter skuddet på et velventileret sted.

tarmkanalen. Et hul på tarmkanalen kan nemt medføre forurening af kødet, som kan være sygdomsfremkaldende hos mennesker. Det samme kan kontakt med jorden være – det skal man især være særligt opmærksom på, når man brækker dyret i terrænet.

Hvis uheldet er ude, og der er sket beskadigelser eller forurening af bughulen, bør indvoldene fjernes hurtigst muligt, og man skal sørge for at bortskære forurenet kød, således at tilstrømningen af bakterier kan begrænses. I denne fase kan det være tillokkende at skylle kødet med vand, men det er en meget dårlig ide, da bakterierne i så fald bliver spredt yderligere i slagtekroppen, ligesom væske er med til at give bakterierne gode muligheder for at formere sig. Det samme gør sig gældende i forhold til nedlagt fuglevildt. Fra et hygiejnemæssigt synspunkt er det også en fordel at udtage indmaden fra fuglevildtet kort efter skuddet – især hvis det er varmt i vejret.

Det er generelt enormt vigtigt at få nedkølet det nedlagte stykke vildt – det er mest optimalt at opbevare vildtkroppen ved under 8 grader celsius for at begrænse bakterievæksten. Det gælder både fugle- og hårvildt.

Vildtsygdomme

I forbindelse med brækningen af vildt er det vigtigt at kigge på dyrets fysiske tilstand og efterfølgende at kigge dyrets organer efter med henblik på at spotte eventuelle sygdomme.

– I første omgang handler det om at iagttage dyret inden skuddet for at se, om det har normal adfærd. Dernæst skal man kigge på ernæringstilstanden. Hvis dyret er tydeligt afmagret, giver det en indikation på, at det ikke er raskt – og det gælder for såvel pattedyr som fugle. Herefter er det særligt vigtigt at være opmærksom på leverens tilstand. Det er det organ, hvor man hyppigst ser tegn på sygdomme, efterfulgt af lunger og milt. I forbindelse med vurdering af de indre organer kræver det, at man som jæger ved, hvordan de normale organer ser ud, og hvor de sidder i vildtkroppen. På hjemmesiden *www.vildtsundhed.dk* kan man se mange fotos af såvel raske som syge organer, ligesom man kan blive vejledt bredt i forhold til vildtsygdomme og generelt i forhold til korrekt håndtering af vildt, fortæller Tim Kåre Jensen, der er seniorforsker og dyrlæge ved DTU.

Generelt er der to forhold, som man skal være opmærksom på i sin egen vurdering af dyrenes indre. Dels bylder og andre forandringer af lever, milt og lunger, dels betændelsestilstande i eksempelvis tarmsystemet eller lunger. Disse symptomer kan skyldes kræft, parasitter, blodforgiftning og andre infektioner. I mange af disse tilfælde bør hele dyret kasseres.

Drejer det sig imidlertid om enkelte cyster, bylder eller leverikter, kan dyret dog som udgangspunkt anvendes, mens leveren kasseres.

– Hvis man er i tvivl om, hvorvidt kødet skal kasseres, kan man som sagt orientere sig på vores hjemmeside, men man skal også være velkommen til at sende os en mail med konkrete spørgsmål og få råd om, hvorvidt det enkelte dyr bør kasseres eller ej, fortæller Tim Kåre Jensen.

Svælgbremser hos råvildtet er ubehageligt for dyret, men er ikke problematisk fra et levnedsmiddelmæssigt synspunkt (medmindre dyret har fået lungebetændelse som følge af angrebet). Det samme er tilfældet i forhold til pelslus og selv voldsomme flåtangreb. Som udgangspunkt betyder det ikke noget for kødets kvalitet.

Inden længe bliver bly i riffelammunition udfaset. Indtil da skal man bortskære al skudpåvirket kød samt yderligere mindst 10 centimeter rundt om skudkanalen for at undgå blyfragmenter på tallerkenen.

For harer og kaniners vedkommende er det også betændelsestilstande og organernes sundhed, som man skal holde øje med. Harepest giver sig typisk udtryk i lyse prikker i lever og milt – i så fald skal dyret kasseres og gerne sendes ind til undersøgelse, fortæller Tim Kåre Jensen. Er leveren hævet og butrandet, kan det være tegn på calicivirus, som forårsager akut haredød. Også her skal dyret kasseres.

Det anbefales stadig, at gravide kvinder holder sig fra at slagte harer på grund af risikoen for toxoplasmose, som potentielt kan skade fosteret. Dog har rigtig mange mennesker i forvejen antistoffer mod toxoplasmer – ikke mindst hvis man har været vant til at omgås katte. Desuden er sygdommen sjælden. Tim Kåre Jensen, som ellers håndterer rigtig meget faldvildt, har ikke set et tilfælde af toxoplasmose hos harer i de sidste 10 år.

Kaniner kan rammes af den meget smitsomme sygdom myxomatose. Et af symptomerne på denne sygdom er øjenbetændelse.

Både svælgbremselarver og voldsomme angreb af pelslus og flåter ser ikke rart ud, men det betyder ikke noget i forhold til kødkvaliteten – såfremt dyret ellers er raskt. Foto: Birgit Nordby.

Hygiejnen skal være i top, når man håndterer vildtkød. Når man brækker dyret, skal man enten være iført engangshandsker eller have helt rene hænder og arme.

Fuglevildt og rovdyr

Hvad angår fuglevildt, er det lidt sværere at konstatere sygdomme. Også her er det bylder og forandringer i lever, milt og luftsække. Faste bylder i leveren kan være et tegn på fjerkrætuberkulose. En hård og butrandet lever kan være tegn på infektion med bakterien E coli. Forandringer i luftsække kan forårsages af en svampeinfektion eller bakterieinfektion. I alle disse tilfælde bør fuglen kasseres. Det samme gør sig gældende, hvis fuglen har talrige hvide prikker på brystkødet – populært kaldet risbryst. Tilstanden skyldes en muskelparasit hos dyret, som af den grund bør kasseres.

I de senere år har der været en del udbrud af fugleinfluenza i Danmark. Det lader til, at smittede dyr dør ret hurtigt efter smitte, hvilket minimerer risikoen for, at vi jægere nedlægger syge dyr. Alligevel er det en sygdom, som vi skal holde særligt øje med. Både i forhold til at bringe smitten videre fra naturen og ind i tamdyrsbesætninger og ikke mindst i forhold til muligheden for, at fugleinfluenzaen kan mutere.

– Vi frygter, at fugleinfluenzaen kan springe over til mennesker. Det er langtfra utænkeligt, at vi vil se mutationer af kendte sygdomme, som kan smitte mellem dyr og mennesker. Det gør sig særligt gældende i forhold til dyr, der er tæt samlet i store besætninger, hvilket vi jo både har i landbruget og i forbindelse med vildtopdræt, pointerer seniorforskeren ved DTU.

Vi spiser som udgangspunkt ikke rovdyr, men når vi håndterer dem efter skuddet, er det tilrådeligt også at bære handsker. På den måde beskytter man sig mod især skab, rævens dværgbændelorm og andre ubehageligheder. Ved håndtering af ræv skal man være ekstra opmærksom, da ræve også kan overføre luftbårne sygdomme.

Handsker og hygiejne

Håndhygiejnen er essentiel i forhold til håndtering og slagtning af vildt. Det er vigtigt enten at iføre sig engangshandsker eller vaske hænder og arme meget grundigt, inden kød-

Først og fremmest handler det om at iagttage dyret før skuddet og efterfølgende se, om dyret er afmagret, når sundhedstilstanden skal vurderes. Dernæst kan man vurdere blandt andet lever, lunger og milt for at se, om der er tegn på sygdomme. Her ses en syg milt.

Leveren er det vigtigste organ at kigge på, når det handler om at vurdere, om dyret er egnet til at spise. Her ses en syg lever.

Vildtsundhed.dk

Vildtsundhed.dk forsker i vildtsygdomme og overvåger sundheden i danske vildtbestande. *Vildtsundhed.dk* hører under Center for Diagnostik DTU i samarbejde med Aalborg Universitet og støttes af Miljøstyrelsen.
Center for Diagnostik DTU (tidligere DTU Veterinærinstituttet) har siden 1932 undersøgt vildt i Danmark, hvilket er længere tid end i noget andet land. Centret råder over moderne sektionslokaler og laboratorier, der kan håndtere potentielt smittefarligt materiale. Laboratorierne er udstyret til tidssvarende diagnostik og forskning inden for patologi, parasitologi, bakteriologi og virologi. I 2019 gik DTU sammen med Aalborg Universitet omkring håndtering af faldvildtovervågningen. AAU råder ligeledes over sektionslokaler til formålet. På hjemmesiden *www.vildtsundhed.dk* kan du læse mere om de forskellige vildtsygdomme og om håndtering af nedlagt vildt.
Som nævnt i artiklen skal du være velkommen til at kontakte Center for Diagnostik, hvis du har konkrete spørgsmål – eksempelvis om du bør kassere et stykke vildt eller ej. Mailadressen er: *vildtsundhed@dtu.dk*

> ***– Det er vigtigt enten at iføre sig engangshandsker eller vaske hænder og arme meget grundigt, inden kødet håndteres.***

et håndteres. Det gælder både i forbindelse med brækningen og den efterfølgende håndtering af vildtet. Hvis man har sår eller andre skader på hænderne, er det på med handskerne. Og hvis man føler sig syg, skal man ikke gå i gang med at slagte. Det er basalt i forhold til behandling af kød til konsum.

Partering af vildtkød bør altid foregå under gode hygiejnemæssige forhold ved et helt rent bord med adgang til rindende vand til løbende vask af knive og hænder.

Når hjortevildt forlægges, er det vigtigt at fjerne al skudpåvirket kød samt blodudtrækninger. Hvis man skyder med blyholdig ammunition, bør man bortskære yderligere 10 centimeter af kødet rundt om skudkanalen for at undgå små blyfragmenter på tallerkenen.

I forhold til finparteringen kan man støde på bylder eller kræftknuder. Disse bør naturligvis bortskæres og kasseres.

Hvis vildtkødet ikke skal tilberedes med det samme, handler det om hurtigst muligt at få det frosset ned af hensyn til kødkvaliteten. I en kummefryser er det en god ide at fordele poserne eller vakuumpakkerne med kød rundtomkring i fryseren for at sikre den hurtigst mulige indfrysning.

Den rigtig gode nyhed i forhold til både vildtsygdomme og hygiejne er, at der ikke er en sundhedsmæssig risiko ved at spise sygt eller bakteriepåvirket vildtkød – det kræver bare, at kødet opvarmes til minimum 72 grader inden servering,

Det gælder om at være omhyggelig, når man håndterer vildt. Husk at rengøre kniven undervejs i processen og undgå at blotte kødet unødigt som her på billedet. Foto: Finn Kallesøe Sørensen.

men mad handler om andet end at undgå at blive syg.

– Jeg havde en underviser, der engang sagde, at uanset om man varmebehandler en lort, så er det stadigvæk en lort. Mad handler om æstetik og smag, siger Tim Kåre Jensen.

Ulempen ved tilberedning ved høje temperaturer er, at meget vildtkød bliver mindre spændende på tallerkenen. Der er imidlertid en meget lille risiko ved at spise vildtkød tilberedt ved lavere temperaturer, såfremt det er blevet håndteret korrekt – ikke mindst hvis der er tale om skært kød.

Vildtkød er en fantastisk ressource – derfor handler det naturligvis om at behandle den fine råvare med respekt, lige fra skuddet afgives, til kødet havner på tallerkenen.

klj@jaegerne.dk

Det er en god ide at vakuumpakke sit vildtkød – både af smagsmæssige og hygiejnemæssige årsager.

Tag på kursus

Har du lyst til at blive klogere på vildtsygdomme og hygiejne, er det oplagt at deltage i Danmarks Jægerforbunds kursus om vildtsygdomme og hygiejne. Kurset har igennem en årrække været meget populært blandt medlemmerne. Jægere får på dette kursus udvidet deres horisont omkring vildtets anatomi, sygdomme og korrekt håndtering ift. hygiejne.
Kurset tilbydes eksklusivt til Danmarks Jægerforbund efter aftale med DTU Veterinærinstituttet og opfylder lovkravene i EU-forordning 853/2004 og giver autorisation til videresalg af større vildtmængder til vildthåndteringsvirksomheder.
Læs mere om kurset her: *https://www.jaegerforbundet.dk/det-sker-i-dj/kurser-og-arrangementer/kursusreolen/jaegerhandvaerk/vildtsygdomme-og-hygiejne/.*

All(a)round the world

Det engelske ord allround bruges ofte om kalibre i jagtrifler. For eksempel populære kalibre som .308 Winchester, .30-06 og 6,5x55. Alle er de såkaldte ”small bores” (kalibre mindre end .320). De opfylder manges behov – men der findes et godt gammel europæisk alternativ, der for erfarne skytter kan udvide brugsområdet – 9,3x62.

Tekst og foto: Thomas Ustrup

VÅBEN: Annalerne beretter her og der om mindre kalibres store formåen. Eksempelvis fortællinger om den legendariske elefantjæger Walter Dalrymple Maitland Bell, som nedlagde mere end 1.000 elefanter, heraf mange af dem med kaliber 6,5x54 Mannlicher-Schönauer. Gode gamle Ernest Hemingway (Papa) brugte kaliber .30-06 Springfield til det meste. Sågar bøfler. Hemingway var også den knap så begejstrede ejer af en .577 Nitro Express-riffel – som vel at mærke er noget af det kraftigste skyts, man kan lægge til kinden. Omend .577’erens potente image passede godt til den lidt storskrydende machoforfatters selviscenesættelse, faldt den aldrig helt i Papas smag. Ifølge ham selv passede .577-dobbeltriflen ikke så godt til ham. Onde tunger påstår derimod, at Papa led af rekylskræk med safarikanonen. Ærlig talt, hvem vil ikke være lidt ængstelig ved at klemme på aftrækkeren, hvis en uheldig skuldring kan resultere i et brækket kraveben?

Nuvel, en klejn kugle i tindingen fra klos hold vælter selv en kolos. Hvorom alting er – såvel kaliber .30 som kaliber .264 (6,5) må betragtes som værende utilstrækkelige til farlige tykhuder, uagtet alverdens gode historier.

”Ondskabsfulde” kalibre

Men hvad gør man så, hvis man med blot én riffel gerne vil være godt ekviperet til et bredt udsnit af jagtbare arter? Ja, har man mod på det, kan man jo starte fra toppen og nuppe sig en rigtig mandemand-riffel, eksempelvis som Hemingways kaliber .577 N/E. Med omtrent 9.000 joule ved mundingen går man i hvert fald ikke ned på manglende anslagsenergi, uanset hvad man vil jage. Dermed kan man argumentere for, at eksempelvis .577 Nitro Express og lignende ”big bores” er oplagte allroundere.

Men sådanne kan som før nævnt være ”ondskabsfulde” bekendtskaber og ikke nogle, man sådan bare lige bliver dus med. Det kræver meget skydetræning – i ganske små bidder (hvis man gerne vil bevare et anstændigt niveau af hjerneceller). Bukkejagten får nemt lidt skår i glæden, når man ør i hovedet, med hylen for ørerne og blodet løbende fra øjenbrynet

finder den beskedne buk med et kæmpehul i kroppen. Så "the big boys toys" er alt for voldsomme "allroundere".

Den gyldne middelvej

Men der findes kalibre, der egner sig til såvel småvildt som temmelig stort storvildt. Jeg vil gerne slå et slag for kaliber 9,3x62, hvilken gennem mere end 100 år har bevist sit værd på alverdens jagtmarker. Ideen bag 9,3x62 er udpræget alsidighed i et let riffelsetup. Patronen blev skabt i Tyskland i 1905 og fandt snart udbredt anvendelse blandt tyske kolonister i Afrika. Patronen blev designet til brug i Mauser 98-rifler med standardlåse. Det var således unødvendigt med store (og dyre) magnumlåse. Kolonisternes standardrifler blev ompibet fra kaliber 7 mm til 9,3, og voila – en let og velegnet "bushveld allrounder" var født. Rygtet spredtes, og snart var kaliberen populær på stort set hele det afrikanske kontinent.

9,3x62 har et alenlangt CV med sig. Masser af afrikansk vildt, lige fra dikdik til bøfler og elefanter i tusindvis, er nedlagt med den gamle tysker.

Anekdoterne

Fordelene er mange med 9,3'eren. Lad os starte i det små, for eksempel med råvildt. Det er træls at brække og partere vildt, der er helt sønderskudt. Man spilder også en del kød på den konto. Men småvildt bliver – modsat hvad mange tror – ikke skudt helt i stykker med 9,3x62. Det er klart, at en stor kaliber i sig selv kan have en indflydelse på skaderne. Men når vi taler kalibre, der leverer energi i overflod til råvildt (hvilket de tre populære small bores også gør), så kan særligt to forhold i kombination ødelægge vildtet: en høj fart (et for kaliberen let projektil) og en alt for blød kugle.

Tillad mig at blive lidt anekdotisk. Jeg har skudt råvildt med kaliber .223 Remington (.224"), 6XC (.243"), 6,5x55, .260Rem (.264"), 270 Win (.277") 7 mm Rem Mag (.284"), .308Win, .30-06 (.308") 9,3x62 (.366") og et enkelt med 45/70 (.458"). De værste skader (meste kødspild) har jeg oplevet med .30-06 og 7 mm RM, vel at mærke med kugler, der viste sig totalt uegnede til formålet.

Med 9,3x62'eren har jeg brugt tunge Norma Oryx-kugler. Kuglen ekspanderer relativt trægt som følge af den beherskede projektilfart. Den tunge Norma Oryx er møntet på meget større vildt end rådyr og er designet til gå dybt. I et direkte sideskud på småvildt vil en storvildtskugle ikke nødvendigvis nå at ekspandere fuldt ud, inden den ryger igennem dyret. Men det gør ikke noget, tværtimod – skudeffekten er alligevel helt normal. Et par spring og så segner råvildtet omkuld. Uden hverken voldsomme kødødelæggelser eller kæmpehuller i udgangssiden – trods stor kuglediameter.

Jeg har også skudt en bæver med kaliber 9,3x62. Den var lidt af et mysterium. Da vi pelsede den, kunne vi ikke umiddelbart finde hullet i dyret. Kadaveret blev efterladt til områdets rovvildt, og muligvis var vi bare lidt for hurtige med undersøgelserne. Hul i dyret må der jo have været! Men en bæver er en stor omgang blæver, når pelsen ryger af (muligvis har man glemt l'et, da man i sin tid navngav arten). Blæverlaget kan godt "camouflere" de forvoldte skader. Men under alle omstændigheder, sønderskudt var bæveren i hvert fald ikke.

Den største vildtart, jeg har skudt med kaliber 9,3x62 (også en 18,5-gram Oryx-kugle) er en canadisk moose. En tyr vejer typisk 600-700 kilo. Selvom de ikke betragtes som synderligt farlige, så er det alligevel betryggende at have en ordentlig bønne i kammeret, når et bjerg af et dyr træder ud af tykningen. Elgtyre slår ikke spektakulære kolbøtter i luften, når de rammes af en riffelkugle. De sætter typisk bare i trav. Det gjorde denne også. Men blot 30 meter – så stoppede den op, segnede og forendte. Alt indenfor 10 sekunder. Tyren stod skråt, da jeg skød den. Kuglen gik ind foran boven – sønderrev begge lunger – og røg ud noget bagligt. En imponerende dybdevirkning og en lige så imponerende dræbende effekt. Jagten på elgtyren gjorde det for altid klart for mig, at 9,3x62 er en særdeles effektiv storvildtspatron.

Dybdevirkning

En kugles dybdevirkning afhænger af flere forhold. Konstruktion, vægt og fart er væsentlige. Typisk går en tung kugle dybere end en let, og en meget høj fart, med let ekspanderende kugler, fremmer ikke dybdevirkningen. Undtagelsen er såkaldte "solids", der omtales senere, og visse typer af moderne homogene kugler. Med sådanne kan høj fart være befordrende for dybdevirkningen.

Forholdet mellem kuglevægten og kugleiameteren kendes som sectional density (SD). SD-værdien giver en pejling af kuglers dybdevirkning. Selvom 9,3x62 har en ret stor diameter (0,366"), så er SD-værdien for tunge 9,3x62-kugler (18-20 gram) meget høj. Man skal være opmærksom på, at jagtpatroner fås til kaliberen med projektiler så lette som 11,9 gram, men da peger SD i retning af en temmelig ringe dybdevirkning.

Mange mener, at til storvildtsbrug bør riflen fodres med kugler fra den tunge ende af skalaen, hvor SD lander på mindst .300. Til illustration kan nævnes, at en kugle på 37 gram, f.eks. fra en safariklassiker som .500 Jeffrey, har en SD på .314. En 9,3x62-kugle med godt den halve vægt på 18,6 gram har en SD på .305. Altså blot en snert mindre end den dobbelt så tunge kaliber .50-kugle. Dermed ikke sagt, at de to riffelkalibre i øvrigt er sam- >

Først når en elg er nedlagt, bliver den til "farligt" vildt. Det tager lang tid at feltpartere en elg; slagtningen kan tiltrække bjørne. Både guidens og min riffel står indenfor rækkevidde med kugle i kammeret – en .338'er i guidens og en 9,3'er i min.

Rekylen er ikke værre, end at den kan håndteres med et let setup (en Sako 85 Black Bear i kaliber 9,3x62).

menlignelige – det er de ikke – men dybdevirkningen er i den høje ende for begge kugler.

En væsentlig grund til, at 6,5x55 gennem årene er accepteret og meget brugt som elgkaliber, er dens helt exceptionelle dybdevirkning med tunge kugler. Med 10,1 gram-kugler lander 6,5'erens SD på meget høje .319. Tilsvarende SD opnås eksempelvis kun med en kaliber .30 riffel med kugler på mere end 14 gram.

Tilstrækkelig grov

En god dybdevirkning er imidlertid ikke i sig selv nok. En anden uskreven regel går på, at hvis der er storvildt – især af den farlige slags – på parolen, så bør kaliberen være minimum .320" (mindste medium bore). Mangen amerikansk jæger har nedlagt brune bjørne med the good old thirty aught six (.30-06) med tunge kugler. Men desuagtet er kaliber .30 at betragte som værende lidt til den klejne side til jagt på bjørne. Guider anvender typisk kraftigere kalibre. Hvis en bjørn finder på at angribe, skal stopskud være effektive. Kaliber 9,3x62 (.366") passer perfekt på alle parametrene. God dybdevirkning og tilstrækkelig grov.

Men dur den også til de afrikanske tykhuder? Her bliver 9,3x62 lidt marginal. Ikke desto mindre er den i nogle afrikanske lande lovlig til sågar elefanter. Flere patronproducenter er leveringsdygtige i såkaldte "solids" til kaliberen. "Solids" (ikke at forveksle med match-spidsskarp) er fladnæsede tunge kugler med en tyk og meget robust kappe som garant for, at projektilet knuser sig vej gennem selv de største knogler. Skulle jeg en dag befinde mig i en situation, hvor jeg skal sende en kugle i retning af afrikansk storvildt, ville jeg nok alligevel foretrække at anvende en big bore- (minimum kaliber .400") riffel til forehavendet.

Men helt ærligt – det er nu alligevel et ganske fornuftigt repertoire, som 9,3'eren kan diske op med. En riffelkaliber, der uden blusel kan siges at være velegnet fra liden råvildt til kæmpe bjørne, er vel så alsidig, som det praktisk talt lader sig gøre. Og så endda med rifler, der ikke flækker øjenbryn og får jægere til at udvikle granatchok.

De få ulemper

Jo mindre rekyl jo bedre. Og 9,3x62 er ikke ligefrem mild. Men rekylen er ingenlunde lige så giftig, som hvad man udsættes for af diverse sværvægts-magnumkalibre. Om man finder en riffel ubehagelig at skyde med eller ej, finder man kun ud af ved at prøve det. Den såkaldte følte rekyl varierer fra person til person og fra riffel til riffel. Min 9,3x62'er finder jeg ikke ubehagelig – og jeg indrømmer gerne, når jeg er en "rekylling".

Jeg skød en gang til måls sammen med en canadisk "cowboyder". Til forehavendet brugte vi hans riffel i .338 Win Mag med hård bagkappe og lille kikkert på toppen. Føj for den lede – det var ikke sjovt ret længe. Selvom kaliberen er mindre end 9,3x62, er .338 Win Mag en kraftig magnumpatron, der slår hårdere end 9,3x62. Kalibre som .338 Win Mag og .375 Magnum er populære guidekalibre i Canada og Alaska. Men guiderne vil faktisk hellere se klienter med godt brugte .30-06'ere i campen end klienter med funklendes nye kraftige magnumrifler. For jægere uden erfaring med kraftige rifler skyder ofte dårligt med dem. Selvom magnum-kanonerne objektivt set – og i de rette hænder – er perfekt egnede til formålet, så overgår det ikke erfaringen med en lidt mindre riffel og dermed et velplaceret skud.

Med træning tror jeg, at de fleste kan lære at tøjle 9,3x62. Men jeg vil indføje, at 9,3x62 nok ikke er et godt valg for nyjægere flest. Særligt med tunge kugler er der betydeligt mere

Kaliber:	**6,5x55**	**308 Win**	**9,3x62**
Projektil:	**Oryx 10,1 gram**	**Oryx 11,7 gram**	**Oryx 18,5 gram**
Kaliber i tommer:	.264"	.308"	.366"
Anslagsenergi:			
(E0 - E100)	3.074J - 2.460J	3.708J - 2.990J	4.797J - 3.900J
Anslagsfart:			
(V100 - V200)	698 m/s - 621 m/s	715 m/s - 638 m/s	649 m/s - 583 m/s
Kuglefald:			
på 200 meter	16,1 centimeter	15,3 centimeter	19,4 centimeter
Dybdevirking:			
SD	.319	.271	.305
Rekylenergi:	17,0J	21,0J	36,1J

Data for tre tunge fabriksladede Norma Oryx-patroner. Indskydningsafstand på 100 meter. Riflernes vægt har betydning for den beregnede rekylenergi, ligesom naturligvis mundingsbremser og lyddæmpere har betydning. Vægten er sat til fire kilo, svarende til vægten for min 9,3x62-riffel, og rekylen i tabellen er uden dæmpning.

.308 Winchester flankeret af et par 9,3x62-patroner. Til højre en tung Norma Oryx-kugle på 18,5 gram. Til venstre en strømlinet Nosler Accubond-kugle på 16,4 gram.

tryk på, end hvad man oplever fra eksempelvis 6,5x55 eller .308 Winchester. Man ser ofte nye jægere, der har fået at vide, at .30-06 er den helt rigtige kaliber. Mange kommer lidt skidt fra start på den konto. Ofte får grejet skylden – "den rammer ikke alt for godt". Men typisk er det ikke riflen, den er gal med, men derimod skytten, der imødeser "ubehaget" og ubevidst spænder, blinker og mukker, når skuddet tages. Det medfører dårlig skydning og en manglende tiltro til grej og egne evner. Mange nye skytter vil blive bedre "uddannet" med en riffel i eksempelvis milde kaliber 6,5x55. I hvert fald de første par tusinde skud. Så kan man altid opgradere, hvis man føler behov for mere firepower.

9,3x62'eren bør man derfor nok heller ikke starte med. Jeg betragter den som en rigtig god riffelkaliber, der egner sig godt til den erfarne riffelskytte, der har behovet for at kunne dække temmelig bredt.

Kartoffelkaster

Med tunge og langsomme kugler er der noget om snakken. Kuglebanen er ikke den fladeste. Men når alt kommer til alt, så gør det ikke nogen stor praktisk forskel. De færreste jagtlige skud afgives på afstande over 200 meter. Omtrent 200 meter er også grænsen for tunge, rundnæsede flat base-kugler med kaliber 9,3x62, derefter bliver anslagsfarten for beskeden. Holder man sig inden for 200 meter, går det fint. Jo, kuglen falder tre-fire centimer mere på 200 meters skudafstand, end tilfældet er med f.eks. .308'eren. Men har det nogen betydning på jagt? Det mener jeg ikke, at det har.

I øvrigt, som tidligere nævnt, kan man nu om dage få patroner til den gamle kartoffelkaster med voldsomt fragmenterende projektiler, der vejer under 12 gram. Med disse skyder 9,3x62 faktisk temmelig fladt og holder en tilstrækkelig høj anslagsfart helt ud på den anden side af 300 meter. Men i mine ører lyder "høj fart", "voldsom fragmentation" og "kaliber 9,3" i samme sætning dog som en opskrift på noget værre griseri på kort hold. Så jeg holder mig indtil videre til de tunge kartoffelkaster-projektiler.

Flere om buddet

En fuldvoksen "elefantriffel" bliver 9,3x62 aldrig – og sandt at sige er den ikke den mest oplagte "specialriffel" til eksempelvis bukke-, varmint- eller bjergjagt. Men alsidigheden er helt i top. Som den glade indehaver af en 9,3x62'er tager jeg om efteråret – hvor de jagtbare arter er flere, fra stort til småt – den hårdtslående kartoffelkaster med mig over skulderen. Og skulle turen i fremtiden gå til Afrika, bliver det naturligvis også den gamle "bushveld"-kaliber, der kommer i brug. Fra springbuk til eland – hvem ved, måske endda bøffel – jeg er klar! Gør jeg mit som skytte, så er jeg sikker på, at 9,3'eren nok skal levere.

Der er naturligvis andre kalibre med brugsområder, der læner sig op ad 9,3x62. I vores del af verden er 9,3x62-patroner imidlertid de mest tilgængelige i flokken. De europæiske producenter, Norma, Lapua, Geco, RWS m.fl., har alle masser af 9,3x62-skyts på programmet. Men også amerikanerne, såsom Remington, Hornady og Barnes, er leveringsdygtige. Det store udbud af patroner – sammenholdt med ovenfor anførte overvejelser og erfaringer – gør 9,3x62'eren til min foretrukne allround "medium bore".

thomas.jaegerliv@gmail.com

JAGT
VILDT & VÅBEN
MESSEN

SJÆLLANDS STØRSTE
JAGTMESSE
10.-12. SEPTEMBER 2021

3 DAGES JAGTMESSE
I HILLERØD

VÅBEN / AMMUNITION
OPTIK / NATSIGTER
ALT TIL VILDSVINEJAGT
REVIRPLEJE
JAGTHUNDE
BUEJAGT
JAGTREJSER
GASTRONOMI

JAGT, VILDT & VÅBEN MESSEN I SAMARBEJDE MED
ROYAL STAGE

SE MERE OG
KØB DIN BILLET NU PÅ
WWW. JAGTMESSEN.DK

Majshunde

Når det kommer til den invasive mårhund, gælder næsten alle kneb i forsøget på at holde bestanden i ave. Jagten skal naturligvis foregå etisk korrekt, men alternative jagtmetoder kan tages i brug. At jage mårhund, når der snittes majs, er et særdeles effektivt alternativ.

Tekst og foto: Christian Lang Jensen

JAGT/REGULERING: Mårhunden stammer fra Østasien, men da man fra 1928 og frem til 1955 udsatte i omegnen af 9.000 mårhunde i den vestlige del af det daværende Sovjetunionen, begyndte arten at sprede sig vestpå (frem til 1980'erne var der også pelsdyrfarme i Danmark med mårhunde). I 1980 observerede man for første gang mårhund i Danmark, og i 2020-sæsonen blev der nedlagt næsten 11.000 individer på landsplan.

Når man sammenholder dette tal med de 306 individer, som blev nedlagt i 2015, står det klart for enhver, at bestanden tordner frem. Denne voldsomme udvikling yder en negativ indvirkning på blandt andet flere jordrugende fuglearter i den danske natur. Derfor er mårhundeindsatsen afgørende, og alternative jagtmetoder som mårhundejagt i forbindelse med snitning af majs kan være et vigtigt redskab i kampen for at begrænse mårhundens udbredelse i Danmark.

Et værn mod angreb fra luften

I det østlige Asien, hvor mårhunden som sagt har sin oprindelse, er det ikke unormalt, at store rovfugle angriber fra luften. Af denne årsag søger mårhunden gerne tilflugt i tætte, høje bevoksninger, og så er den næsten udelukkende nataktiv. Tætte rørskove eller majsmarker, særligt hvis de er placeret i nærheden af vådområder, er oplagte at afsøge. At jage mårhund i tæt rørskov er ikke nogen nem opgave, og det er det i udgangspunktet heller ikke i en stor majsmark. Men når der snittes majs i efteråret, opstår der en unik mulighed for at få gjort kål på eventuelle mårhunde.

Mårhunden er ikke nogen sprinter. Den forsøger ofte at spille død frem for at flygte, og når den flygter, går det ikke hurtigere, end at man kan løbe dyret op. Da mårhunden ved, at den sjældent er i stand til at løbe fra sin fjende, bliver den ved med at gemme sig i majsen, selvom majssnitteren buldrer afsted og skår for skår afgrænser mårhundens bevægelsesfrihed.

Denne overlevelsesstrategi, som i mange henseender har været hensigtsmæssig, bliver i denne sammenhæng uhensigtsmæssig for mårhunden. I de seneste sæsoner har flere jægere og landmænd i fællesskab lavet aftaler i forbindelse med majssnitning- >

Med en ATV kan jægerne hurtigt fordeles rundt om de tilbageværende majs.

Fra snitteren og traktoren, som opsamler den snittede majs, har førerne et godt udsyn over marken. Hvis en mårhund observeres i majsen, bringes denne info hurtigt videre til skytterne.

Typisk springer mårhunden først, når den sidste stribe majs snittes, men der er ingen regler uden undtagelser.

en, således at en gruppe jægere omkranser det tilbageværende areal, når der resterer en time af snitningen.

Per Kræmmer, som er bosat på Djursland, og Peter Stephansen, som har et stort landbrugsareal ved Lemvig, har i samarbejde med deres jagtkammerater fundet frem til to forskellige, men effektive måder at få bugt med mårhundene på i forbindelse med majssnitningen.

Mobilitet og kommunikation

Peter har i de seneste sæsoner erfaret, at der kan opholde sig adskillige mårhunde i majsen, når der snittes, og da han selv råder over flere store majsmarker, som grænser op til vådområder, har han i samarbejde med sin søn og nogle jagtkammerater gjort en dyd ud af at få skudt så mange mårhunde under snitningen som muligt. I forrige sæsson skød Peter alene syv mårhunde (og under gravjagt falder der også mange).

Ofte er det Peters søn, som sidder i snitteren eller traktoren, og da de for hvert markareal lægger en klar plan for, hvor skytterne skal posteres, opnår de ofte succes. For at kunne komme hurtigt fra den ene ende af marken til den anden medbringer de som regel et par ATV'er.

Med disse køretøjer kan taktikken hurtigt ændres, hvis mårhundene ser ud til at ville ud af majsen et bestemt sted. Peter understreger desuden, at det er vigtigt at have en skytte i nærheden af snitteren hele tiden, da en mårhund kan trykke så voldsomt, at snitteren blot passerer hen over dyret uden at ramme det.

Samarbejde og effektive hunde

Per Kræmmer har sammen med sine jagtkammerater lavet aftaler med flere landmænd på Djursland om at møde op, når der snittes majs. Typisk ankommer de til den pågældende majsmark, når der er omtrent en time tilbage af snitningen.

Ofte samles de forholdsvis mange jægere for på den måde at kunne omslutte det tilbageværende areal, hvor majsen står højt. Per fortæller desuden, at det er vigtigt at have en eller flere folk omkring snitteren, så ingen mårhunde får lov til at undslippe.

Dog er det sådan, at en mårhund godt kan have held med at gemme sig i de tilbageværende majsstubbe og på den måde undslippe. Derfor har Per og hans jagtkammerater ofte en eller flere hunde med, som gerne vil apportere mårhund. Med hundenes hjælp finder de ofte de mårhunde, som trykker sig eller forsøger at snige sig væk i de høje majsstubbe.

Effektivt og oplevelsesrigt

Som man måske fornemmer, er denne lidt alternative jagtmetode særdeles effektiv, og på de gode dage kan en lille gruppe jægere få bugt med mange mårhunde.

Dertil kommer, at oplevelserne i forbindelse med snitningen ofte er særdeles gode, for det er ikke kun mårhunde, som søger tilflugt i majsen. Råvildt, ræv, hare, agerhøne og fasan er nogle af de vildtarter, som jægerne ofte er i nærkontakt med. Nogle steder skydes der nogle ræve under mårhundejagten, men de øvrige vildtarter nyder jægerne blot synet af.

At gå langs med majsrækkerne og spejde ind mellem planterne er særdeles spændende, og det er ikke unormalt at få vildtet helt tæt på. At man samtidig gør naturen en tjeneste, gør blot denne jagtform endnu bedre.

Måske skal du have mårhundejagt i majs på skemaet i din lokale jagtforening. Mange landmænd, som dyrker majs, vil sikkert gerne have hjælpe til at få skudt nogle mårhunde, og hvem ved, om der venter dig en spændende jagtoplevelse i majsen.
clj@jaegerne.dk

Se videoen

Hvis du vil se en video af, hvordan en jagt på mårhund i majs forløber, finder du den på Danmarks Jægerforbunds YouTube-kanal og Facebook-side.

Peter Stephansen har haft god succes med mårhundejagt i forbindelse med majssnitning på sine landbrugsarealer.

Per Kræmmer og jagtkammeraterne nyder synet af to mårhunde, som de nedlagde i den samme mark. På dagen fik de endnu en mårhund på et andet markareal.

SCJohnson
A family company at work for a better world

Autan

BESKYT DIG OG DIN FAMILIE

INSEKTBESKYTTELSE FRA EKSPERTERNE

Autan protection plus beskytter mod myg, tigermyg, bidende fluer og flåter

Mindsker risikoen for flåtbid

60 YEARS OF PROTECTION EXPERTISE AT YOUR FINGERTIPS.

En direkte hån

Tekst og foto: Christian Lang Jensen

NATUR/VILDTFORVALTNING: Mange jægere har interesse i at komme så tæt på vildtet som muligt. Derfor er det altid glædeligt, når man uden for jagtsæsonen kan komme helt tæt på fasanerne, som til tider kan virke upåvirkede af ens tilstedeværelse. Men når så jagtsæsonen står for døren, er det, som om fasanerne er sunket i jorden. Dermed er det nærliggende at tænke, at de ser deres snit til at håne jægernes jagtlige formåen, og det er bestemt ikke en rar tanke. Så det er med at nyde fasanernes adfærd uden for jagtsæsonen, for i oktober kommer der helt andre boller på suppen.
clj@jaegerne.dk

HÅNDKIKKERT

Leupold sætter trumf

på deres brede sortiment i håndkikkerter til enhver pengepung med fuldt HD i alle serier

BX – 1 MCKENZIE HD

BX – 2 ALPINE HD

BX – 4 PROGUIDE HD

BX – 5 SANTIAM HD

BX – 1 McKenzie HD

En ny og revolutionerende håndkikkertserie i det billige segment med HD og AOS (Advanced Optical System linse system) ydelse som du ellers kun ser i langt dyrere modeller.
McKenzie HD sætter uden tvivl nye standarder for lystransmission, billedkvalitet og kontrast i prisklassen under 3.000 kr. og leveres i 4 toprelevante modeller for den danske jæger.

Forstørrelse	højde	vægt	synsfelt på 1000 m
8 x 42 HD	14,9 cm	623 gr	107 m
10 x 42 HD	14,9 cm	623 gr	102 m
10 x 50 HD	16,5 cm	765 gr	87 m
12 x 50 HD	16,5 cm	765 gr	80 m

BX – 2 Alpine HD

Sidste års storsælgende kikkertserie er opgraderet med HD linser og EOS (Elite Optical system) som vores bedste sigtekikkerter for en endnu bedre oplevelse.

Kompakt, ergonomisk, kikkertserie med en lystransmission, billedkvalitet og kontrast under dårlige lysforhold, du normalt skal betale langt mere for og selvfølgelig med Leupolds livsvarige garanti.

Forstørrelse	højde	vægt	synsfelt på 1000 m
8 x 42 HD	12,7 cm	689 gr	118 m
10 x 42 HD	12,7 cm	689 gr	104 m
10 x 50 HD	13,7 cm	865 gr	85 m
12 x 50 HD	13,7 cm	865 gr	80 m

BX – 4 Proguide HD

Kikkertserien der holder mere end prisen lover, serien er udviklet i samarbejde med PH'er og vildmarksguides og opfylder de professionelles kompromisløse krav:
Åben bro design så kikkerten kan holdes med en hånd.
Professional – Grade Optical System for total randskarphed, uovertruffen lystransmission, kontrast og reduktion af modlys blænde der skal til for at vurdere et trofæ på lange afstande.
Guard-Ion coatning der skyr vand, støv, olie og fingeraftryk. Lav vægt og kompakt størrelse.

Forstørrelse	højde	vægt	synsfelt på 1000 m
8 x 42 HD	14,2 cm	663 gr	123 m
10 x 42 HD	14,2 cm	686 gr	109 m
10 x 50 HD	16,8 cm	793 gr	94 m
12 x 50 HD	16,0 cm	808 gr	84 m

BX – 5 Santiam HD

Kikkertserien der er lavet for at kunne give de bedste europæiske håndkikkerter kamp til stregen på alt undtagen pris hvor Santiam er langt gunstigere.
Top ergonomi med åben bro design.
Professional – Grade Optical System for 100% randskarphed, lystransmission der matcher alt hvad industrien ellers kan byde på, høj kontrast opløsning og anti genskin fra modlys, kæmpe øjeboks trætter ikke dine øjne selv ved lange observationsperioder.

Forstørrelse	højde	vægt	synsfelt på 1000 m
8 x 42 HD	15,0 cm	669 gr	115 m
10 x 42 HD	15,0 cm	689 gr	104 m
10 x 50 HD	17,3 cm	893 gr	93 m
12 x 50 HD	17,3 cm	910 gr	83 m
15 x 56 HD	20,9 cm	1276 gr	70 m

LEUPOLD

HG Agencies Tlf. 20 15 97 34 henviser til nærmeste forhandler

GOLD RING FULL LIFETIME GUARANTEE

ULVEN VED VORES SIDE I:

Fra vild til tam

Hunden stammer fra ulven (til venstre), og nogle racer som f.eks. schæfer (til højre) ligner meget ulven i udseende. Schæferen (Schäfer på tysk = fårevogter) blev standardiseret som race i slutningen af 1800-tallet i Tyskland.

Hunden er en integreret del af vores jagt, men hvordan er dette samarbejde opstået, og hvad er hunden egentlig for en størrelse?

Tekst: Niels Jørgen Henriksen **Foto:** Niels Jørgen Henriksen m.fl.

NATUR/VILDTFORVALTNING: "For 37.000 år siden kom et kobbel ulve forbi en boplads på den dengang altdominerende mammutsteppe i det sydvestlige Asien, og da beboernes jagt havde været ovenud succesfuld, var det kun det bedste kød, der var blevet fortæret, og knoglerne og en masse kødrester var blevet smidt ud på affaldspladsen. Ulvene nærmede sig forsigtigt affaldspladsen, men beboerne på den lille boplads var forædte og ænsede ikke ulvene, der uden videre kunne tage for sig af retterne.

De blev ved bopladsen de følgende dage og besøgte gentagne gange affaldspladsen for at æde resterne. Nogle gange blev de forsøgt jaget bort, men da nogle af ulvene i stedet for at blive aggressive eller flygte udviste en slags underdanighed, blev de tolereret, og en nat ænsede ulveflokken fare og begyndte at gø. Det vækkede nogle på bopladsen, og de opdagede i tide, at en fjendtlig stamme var ved at snige sig ind på dem i nattens mørke, og de kunne derfor afværge angrebet. Derefter blev ulveflokken regulært værdsat og fodret med rester, hver gang man havde haft en succesfuld jagt."

Ovenstående historie kunne efter flere forskeres opfattelse være et godt bud på, hvordan det første samarbejde mellem mennesket og ulven opstod. Der har været fremsat mange teorier omkring dette igennem tiden, men der er i dag bred konsensus om, at forholdet kom i stand, fordi ulven søgte mennesket og ikke omvendt. Ulvene så en fordel i at kunne leve af resterne af menneskets jagtudbytte, og mennesket oplevede, at ulvene kunne hjælpe med at advare

Denne tidlige hund stammer fra Font de Gaume-hulen i Frankrig og er 19.000 år gammel. Gengivelsen her er en vandfarvetegning af fundet lavet af arkæologen Henri Breuil. Indsat til venstre er kraniet af en 33.000 år gammel tidlig hund fundet i Altaj-bjergene i Sibirien. Foto: Nicolai D. Ovodov, Susan J. Crockford og Johannes van der Plicht.

mod fjender og rovdyr og efterhånden også være en hjælp i forbindelse med jagt. Nogle ulve havde måske fundet ud af, at de ved at opholde sig i afstand fra en gruppe jægere kunne få del i byttet. Sådan en ulveflok kunne formodentlig – på samme måde som hunde gør det i dag – løbe et større byttedyr ind og "stille" det, hvorpå jægerne kunne nedlægge det med spyd, pile og økser.

Tidspunktet for denne alliances opståen og dermed begyndelsen til hunden, vi kender i dag, kendes ikke nøjagtigt, men antages at have fundet sted i slutningen af den pleistocæne periode (den seneste periode med gentagne istider), som varede fra mellem 2.580.000 år siden til for 11.700 år siden. Et fossil fundet i Belgien, der dateres som værende 31.700 år gammelt, anses af mange for at være den ældste kendte hund, og et 28.500 år gammelt fossil fra Tjekkiet (forskerne kalder disse fortidshunde for "protohunde") gør, at den fremherskende opfattelse er, at samarbejdet opstod for mellem 27.000 og 40.000 år siden.

Hvor opstod det?

Hvor samarbejdet med ulvene er opstået, har også været genstand for mange studier, og der er alene de sidste 20 år kommet flere teorier. Nogle har fastslået, at hunden opstod i Centralasien, andre, at det skete i Sibirien, og også Europa og Mellemøsten har været i spil. Et større projekt med deltagelse af den danske professor Merete Fredholm kom i 2012 frem til, at det kunne være sket flere steder nogenlunde samtidigt uafhængigt af hinanden. De nyeste undersøgelser lader imidlertid igen pilen pege mod på Centralasien og Mellemøsten.

Der er altså ikke én fast teori, men at et scenarie, som i indledningen her kunne have fundet sted flere steder på kloden, virker ikke utænkeligt. Man har kunnet påvise med sikkerhed, at det ikke er en enkelt ulveflok, men flere forskellige, der er forfædre til hunden.

En væsentlig grund til, at der kommer forskellige udmeldinger, er, at der hele tiden dukker nye og ældre fund op, der kan kategoriseres som hunde, og at genteknologien bliver mere og mere udviklet. Puslespillet omkring hundens opståen er en kombination af arkæologi og genteknologi, og der vil helt sikkert komme flere teorier de kommende år.

Stammer fra ulven

Der er til gengæld bred enighed om, at vores hunde nedstammer direkte fra ulven, og at der ikke har været andre dyr involveret, men det er ikke fra den ulv, vi kender i dag. Man har længe regnet med, at hunden var en direkte efterkommer af vores nulevende eurasiske ulv, men en række genstudier peger nu på, at vores hunde og den moderne ulv i stedet har samme forfædre, en forhistorisk nu uddød ulv.

Formodentlig på grund af voldsomme klimaforandringer gik denne ulv voldsomt tilbage i antal for mellem 27.000 og 40.000 år siden, og tesen er, at der opstod en opsplitning i hhv. den moderne ulv og de første hunde, fordi ulve, der havde vænnet sig til et liv i nærheden af mennesket, blev endnu mere afhængige af dette samarbejde – og mennesket ligeså – og de andre ulve måtte tilpasse sig de nye sværere forhold uden samarbejdet med mennesket og derfor gradvist ændrede sig for at kunne overleve, og dermed uddøde de ulve, der ikke tilpassede sig, og med dem den oprindelige forfader.

Voksne ulve er generelt ikke er så legesyge som voksne hunde, men der er flere eksempler på, at voksne vilde ulve gerne vil lege – også med hunde. Ulven her, som blev kaldt Romeo, kom i seks år, indtil den ulovligt blev skudt, hver vinter ned fra bjergene for at lege med sine tætte slægtninge, når folk luftede dem udenfor byen Juneau i Alaska. Foto: Nick Jans.

Ulve blev til hunde

De ulve, der vænnede sig til et liv i samhørighed med mennesket, tilpas- >

sede sig både fysisk og psykisk pga. deres livsførelse. Deres tænder ændrede sig lidt, da de i højere grad skulle bearbejde knogler. Man kan på fossilerne af hunde se en meget højere grad af tandslid og små og større fraktioner, end man kan på ulve fra samme tidsperiode. Ulvene formodes at have levet mest af kød, særligt fra mammut ligesom menneskene, og "protohundene" har måttet leve af rester fra disse samt fra mindre attråværdige byttedyr som f.eks. rensdyr.

Dette liv, hvor selve nedlæggelsen af bytte i stor udstrækning var overladt til mennesket og dets våben, førte også til et mere afrundet kranie med en kortere snude. Man har ligeledes hos disse første hunde fundet bevis på, at de til tider har måttet leve af artsfremmed kost som skaldyr og havpattedyr. Og så er der genet AQmy2B.

Man har fundet dette gen hos hunde, nogenlunde samtidig med at man har kunnet påvise det hos mennesker (i fossiler dateret til 5.000-7.000 år før vores tidsregning). Dette gen hjælper med at nedbryde stivelse. Ulve har kun to kopier af det, mens hunde og mennesker har adskillige, hvilket ifølge forskerne gør, at hunde ligesom mennesker kan fordøje stivelse, og det giver dem en særstatus blandt "canidae'erne" (hundefamilien, der omfatter 36 nulevende arter).

Andre fysiske forskelle, der er opstået, er, at mange, især store hunderacer, har en såkaldt ulveklo på bagbenene, hvilket ulve ikke har, og hunde bliver hurtigere kønsmodne end ulve. Med variation i forhold til race og størrelse sker det, når de er omkring et år gamle – de mindre racer tidligst, de største senest – mens ulvene først bliver det, når de er ca. to år.

Udseende

Disse første "protohunde" lignede dog langt hen ad vejen en lidt mindre udgave af den samtidige ulv, men med tiden udviklede de også lidt anderledes pels med forskellige farver og mønstre. Det er et træk, der kendes fra andre senere domesticerede dyr.

Det var imidlertid ikke bare den fysiske fremtoning, der ændrede sig over tid, det gjorde psyken også. Man har fundet en genmutation hos hunde, der ligner det, der – ligesom hos mennesker – gør dem hypersociale (hos mennesker er denne genmutation ansvarlig for sygdommen Williams-Beuren syndrom). Forklaringen er, at de mest sociale dyr er blevet foretrukket og har fået nogle fordele, hvorved dette gen efterhånden er blevet en del af arvemassen.

Sådan mener man, at "protohunden" har set ud. Dyret her er rekonstrueret på baggrund af dna. Foto venligst stillet til rådighed af Historic Environment Scotland.

Hunde har også lært at aflæse vores øjne, og de vil søge øjenkontakt på en anden måde end ulve. Hormonet oxytocin er blevet påvist både hos hunde og mennesker, når de har øjenkontakt. Dette hormon kaldes også berøringshormonet og udløses både ved berøring, og når en mor og et barn har øjenkontakt. Dette har også ført til rent fysiske ændringer hos hunden i forhold til ulven. Hunde har udviklet forholdsvis større øjne – babyøjne – og mange racer har også mere varme øjenfarver end ulve, og muskulaturen omkring øjnene har ændret sig. Ændringen gør dem i stand til at udtrykke sig med øjnene næsten som os selv.

Samme tilpasning til mennesker har man også kunnet påvise hos ræve med tæt menneskelig kontakt! I et russisk forsøg, hvor man over en periode på 45 år holdt sølvræve i fangenskab og bevidst tæmmede nogle af hvalpene og hele tiden udvalgte de mest blide og samarbejdsvillige, kunne man registrere de samme fysiske ændringer i muskulatur og øjenudtryk som hos hunde, ligesom man fandt, at de tæmmede ræve var genetisk mere disponerede for at udvise imødekommenhed og ikke havde den samme aggressivitet, som man fandt hos ikke-tæmmede ræve.

Hunde har udviklet nogle muskler omkring øjnene, der gør dem i stand til at give udtryk for forskellige signaler ved brug af øjnene – ligesom mennesker.

Sociale forskelle

Socialt har hundene også udviklet sig i en lidt anden retning end ulven. En ulveflok har et meget sofistikeret socialt samvær, der på mange måder ligner menneskets. Der er et tæt og stærkt sammenhold i flokken, og de er dygtige til at arbejde sammen. Hele deres overlevelse ligger i disse forhold, og de deler også føden og hjælpes ad med at opfostre hvalpene. Dertil mester de også nogle ting, som meget ligner vores egne adfærdsmønstre. De kan f.eks. afvikle en konflikt, trøste ofrene i en konflikt og få aggressorerne til at falde til ro. De er altså opmærksomme på andre individers følelsesmæssige tilstand og har strategier for at få lagt uoverensstemmelser bag sig, så flokken igen kan fungere som en enhed.

I det hierarki, der hersker, hjælper de lavere rangerende de dominerende for at blive socialt accepteret og få "maskineriet" til at køre. Og så er leg en del af samværet i form af ikke-alvorlige angrebslege, der virker både som socialt kit og oplæring. Også de voksne ulve deltager i dette, men ikke i samme grad, som man ser hos voksne hunde. Ulvene har, kan man sige, en mere alvorlig tilgang til tilværelsen end hunden.

Sammenlignet med andre rovdyr fra den pleistocæne tid, hvor faunaen betegnes som megafauna, var ulvene ikke ret store. De kunne derfor ikke sætte sig på toppen af prædator-hierarkiet, uden at de arbejdede sammen. Mennesket på den tid stod i samme situation. De havde skiftet både habitat og livsstil i forhold til de primater, de nedstammede fra, og var ligeledes nødt til at arbejde sammen for at kunne fungere sammen med andre top-prædatorer. Mennesket og ulven havde altså en hel del tilfælles, og om ulvene har lært af menneskene eller omvendt, vides ikke, men angående jagtteknikker til at nedlægge stort bytte som mammut eller bison er det sandsynligt, at menneskene har lært af ulvene.

Ulvenes teknik med at forfølge, udmatte og til sidst omringe et stort byttedyr for til sidst at nedlægge det har de benyttet, inden mennesket kom ind i billedet, og det er nærliggende at konkludere, at de tidlige jægere i Europa, Asien og Nordamerika har afluret teknikken fra ulvene – og at de har kunnet udvikle den yderligere i det samarbejde, der opstod med nogle af dem.

Jagtteknikken med at omringe stort vildt og gradvist nedkæmpe det kunne ulvene, længe før Homo sapiens kom til Asien, Europa og Amerika. Foto: US National Park Service.

Hunden har gennem mange tusinde år udviklet sig til den trofaste følgesvend, som rigtig mange jægere har ved deres side.

På grund af hundenes tætte tilknytning til mennesket og det, at de har fokus mod et eller flere mennesker som ledere, har hundeflokke ikke samme grad af socialt samvær. Evnen til og interessen for at afvikle konflikter og "hele" dem er af denne grund ikke så stor og udviklet som hos ulvene. Hunde er heller ikke på samme måde fælles om opfostringen af hvalpe og er ikke tilbøjelige til at dele mad med resten af familieflokken.

Til gengæld er voksne hunde mere legesyge end voksne ulve, formodentlig afledt af, at de er en del af et system, hvor det endelige ansvar er overladt til mennesket. Der er dog en interessant forskel i legen hos hunde og ulve. Hos hunde har man påvist, at den dominerende hund også i legen vil opretholde og understrege sin dominans, mens dominerende ulve under leg ofte lader de lavere rangerende og hvalpene lege, at de dominerer. En vigtig detalje for at sørge for en sammentømring af flokken, samtidig med at forskellige angrebsteknikker læres.

Mennesket styrer

En anden afledt effekt af hundens nære tilknytning til mennesket er, at hunden generelt er blevet dårligere til selvstændigt at løse problemer, end ulven er. Forskellige forsøg har påvist, at hunde ofte har brug for menneskets vejledning for at kunne løse pludseligt opståede problemer på lige fod med ulve. I forlængelse af dette er det ikke så underligt, at man også har fundet, at ulve generelt er en smule bedre til at samarbejde med sine deres end hunde er, men det har overraskende vist sig, at ulve er lige så gode til at samarbejde med mennesker som hunde.

I nogle østrigske forsøg med ulve født på forsøgscentret viste ulvene ikke bare lige så gode samarbejdsevner som hundene, men også, at de samarbejdede på en lidt anden måde – ulvene ville gerne lede, mens hundene gerne ville følge, hvilket også viser hundenes større afhængighed af mennesket.

klitgardhenriksen@gmail.com

Kapitel II i oktober

Her kan du bl.a. læse, at ulven hjalp mennesket med at fortrænge neanderthalerne.

Giv din holdning til kende i årets medlemsundersøgelse

Hvad mener du?

Vi sætter stor pris på vores medlemmer, og jo mere vi ved, jo bedre en organisation kan vi skabe.

Vi håber derfor, at så mange som muligt vil deltage i årets medlemsundersøgelse, som udsendes sidst i september til alle medlemmer med en valid mailadresse registreret i vores medlemssystem. Dog modtager junior-, støtte- og prøvemedlemmer ikke undersøgelsen.

Er du i tvivl om, hvorvidt vi har din korrekte mailadresse? Så send en mail til **medl@jaegerne.dk** med dit navn og medlemsnummer, samt hvilken mailadresse du ønsker at få tilknyttet dit medlemskab eller ring til medlems-service på **tlf. 88 88 75 00**.

Husk også andre fordele ved at registrer din mailadresse:

- **Adgang til appen Jæger**
- **Adgang til medlemsnettet**

Deltag og vind

Blandt alle, der deltager, trækker vi lod om et gavekort til Jaguargruppen på: **kr. 3000,-**

Gavekortet kan anvendes til i alle Jaguargruppens butikker i Danmark. Velkommen til Jaguargruppens butikker – Danmarks mest velassorterede jagt- og udendørsbutikker!

Du finder Jaguargruppens butikker her:

- Brasholt, Hjørring • Jafi, Viborg
- Kr. O. Skov, Bording • Østjysk Våbenhandel, Hedensted
- Gamefair, Nærum • Hubertushuset, Ringsted
- Aktiv Fritid, Køge

Vinderen får direkte besked og bliver offentliggjort på vores hjemmeside og i Jæger.

DANMARKS JÆGERFORBUND

Husk du også kan tilmelde dig relevante nyhedsbreve på www.Jaegerforbundet.dk

Bliv en dygtigere og mere præcis riffelskytte

Knælende skydning uden brug af remstøtte. Venstre albue placeres ikke på, men bag knæet, hvor der er et mere plant anlæg.

Illustration fra bogen "Jagtriflen". Foto: Flemming Højer.

Jagtriflen

- Riffeljagt på ræv og råvildt
- Store vildtarter i Europa
- Antiloper i Afrika
- Riflens opbygning
- Valg af kaliber
- Ballistik og valg af jagtprojektil
- Træningsformer, skydestillinger.

208 sider, 349 kr.

Scan og læs uddrag fra Jagtriflen

Jagtriflen II

En unik bog til den øvede riffeljæger.

- Jagt på vildsvin, dåvildt, kronvildt, elg og rensdyr
- Jagt i Afrika
- Valg af kaliber, riffel og optik
- Patronportrætter.

208 sider, 399 kr.

Scan og læs uddrag fra Jagtriflen II

SEGES

Bestil på **jagtprøven.dk**

DANMARKS JÆGERFORBUND

Svusj

Tekst: Kim Lykke Jensen

ØVRIGT: Den røde glente er en af vores fantastiske rovfugle, som heldigvis er i fremgang. Klaus Larsen fangede en midtfynsk ekvilibrist i luften, som er månedens foto i september. Blandt de mange andre fine bidrag var Silas Orbes sikafamilie og Tonni Skousens vildsvineunger fra et sted i Danmark.

Tillykke til vinderen.

klj@jaegerne.dk

Foto: Klaus Larsen

Foto: Tonni Skousen

Foto: Silas Orbe

Vind 10.000 kr.

Hver måned i 2021 vinder en dygtig fotograf en Hawke Nature-Trek 8x42 i grøn, sponsoreret af GUNTEX til en værdi af kr. 1.799,- og går videre til konkurrence om årets foto, hvor der kæmpes om et gavekort på kr. 10.000 til jagt- og outdoor udstyr. Hawke Nature-Trek leveres med fuldt coatede bak-4 tagprismer, et letvægtshus på 638 gram med kraftig gummi coatning. 100% vandtæt. Læs mere om HAWKE på *www.guntex.dk* eller på *www.hawkeoptics.com*

Læs mere om konkurrencen:
www.jaegerne.dk/månedensfoto.dk

Månedens fotokonkurrence:
foto@jaegerne.dk

JESPER HANSEN VANDT OL-SØLV:

– Nu glæder jeg mig til at komme **på jagt!**

På et splitsekund blev DJ-medlemmet Jesper Hansen til en af landets mest ombejlede og omtalte mænd. Det skete, da han sikrede sig Danmarks første medalje ved De Olympiske Lege i Tokyo

Tekst: Kim Lykke Jensen
Foto: Anne Helmine Olesen, Dansk Skytte Union m.fl.

PORTRÆT: Det var et drama af dimensioner, da 40-årige Jesper Hansen fra Svebølle var i konkurrence ved de nyligt overståede Olympiske Lege i Tokyo. Med en placering i toppen af verdensranglisten i skeetskydning var han på forhånd regnet som en mulig medaljekandidat. Men alt kan ske til et OL, hvor hele verdens øjne er rettet mod en. De kvalificerede skeetskytter skulle på førstedagen af deres konkurrence skyde tre serier af 25 duer. Det hele startede så godt, da Jesper Hansen skød rent i første serie. Men i de næste to runder så det ud til, at medaljechancerne var ved at smuldre.

– I anden serie kom der pludseligt et kraftigt vindstød, der fik fat i begge duer, og jeg missede desværre den ene. Det var ikke nogen katastrofe, men så kom tredje serie, som var forsinket med halvanden time. I mellemtiden var det blæst kraftigt op, så der var nogle ualmindeligt vanskelige forhold, da jeg igen skulle i ilden. Hovedparten af mine konkurrenter havde skudt deres serie under rolige vindforhold. Jeg var derfor under maksimalt pres. Jeg endte med at smide to duer i den serie, og da jeg skulle skyde den sidste due, gik der pludselig en official rundt ude på banen. Han var åbenbart ikke klar over, at der stadig var gang i skydningen. Han havde høreværn på, så der gik lidt tid før vi fik ham af banen. Det satte koncentrationen på prøve,

men jeg fik ram på den sidste due. Under disse forhold var det sådan set fint at skyde 23 duer, men jeg var godt klar over, at det hele så sort ud, fortæller Jesper Hansen.

Efter førstedagen af konkurrencen rakte de 72 træf til en 19.-plads. Det så med andre ord ud til, at det ved dette hans tredje OL heller skulle lykkes ham at blande sig i medaljestriden. Ved OL i Rio i 2016 skød han sig i finalen, men endte som nummer fem. Og ved OL i London i 2012 endte han som nummer 26.

En barndomsdrøm

Lige siden den 26. juli 1996 har det været Jesper Hansens helt store drøm at kunne levere varen ved OL. Den dag sad han i barndomshjemmet i vestsjællandske Svebølle og fulgte Ole Riber Rasmussens nervepirrende kamp om medaljerne ved OL i Atlanta. (Sølvvinderen fra 1984 missede akkurat bronzemedaljen efter omskydning, red.). På det tidspunkt var Jesper Hansen begyndt at svinge haglbøssen på skydebanen i Smakkerup, og det gik rigtigt godt med at pulverisere lerduerne. Den store skeetmester Ole Justesen kom også på banen i Smakkerup. Han så potentialet i den unge Jesper Hansen og opfordrede ham til at begynde at skyde i Københavns Flugtskytte Klub (KFK), der satsede meget på talentudvikling. Herefter gik det slag i slag. Kort efter kom Jesper Hansen på ungdomslandsholdet i skeet, og allerede i 1997 sikrede han sig danmarksmesterskabet for juniorer. Alle dage har den helt store drøm været at sikre sig en OL-medalje.

– Da jeg gik fra banen efter førstedagen, syntes jeg, at det hele var noget lort. Jeg følte ellers, at jeg var i helt fantastisk form, og nu så det hele ud til at smuldre mellem fingrene på mig. Det hele virkede håbløst. Det var først om aftenen, da jeg sad på min seng, at jeg begyndte at tro på, at der var et spinkelt håb om at komme i finalen. Jeg var klar over, at jeg skulle skyde 50 duer dagen efter. Det begyndte jeg at forberede mig på rent mentalt, fortæller Jesper Hansen.

Vejen mod finalen

De sidste to kvalifikationsskydninger og den efterfølgende finale skulle afvikles 26. juli 2021. Altså helt præcis 25 år efter, at barndomsdrømmen blev født foran fjernsynsskærmen.

Med ubegribelig stor mental styrke lykkedes det ham at ramme alle duerne i de to sidste kvalifikationsskydninger. Dermed var han pludselig avanceret til en delt fjerdeplads sammen med fem andre skytter. De skulle efterfølgende kæmpe om de tre sidste finalepladser i en nervepirrende omskydning. Her lykkedes det Jesper Hansen at kæmpe sig videre på sidste mandat. Dermed var han efter et fabelagtigt comeback klar til finalen sammen med fem andre skytter: finnen Eetu Kallioinen, franskmanden Éric Delaunay, amerikaneren Vincent Hancock, italieneren Tommaro Cassandro og Abdullah Alrashidi fra Kuwait.

Det var noget af en mental rutsjebane for den danske skytte. Dagen før lå han på en 19.-plads, og nu skulle han til at kæmpe med om medaljerne.

– Jeg havde gjort mig den erfaring fra sidste OL, at det er utrolig svært at komme videre fra en shoot-off og direkte videre ind i finalen. Man er mildest talt smadret oven i hovedet. Da det stod klart, at jeg var i finalen, tog jeg straks mine høretelefoner på, hørte noget musik og gik ind i min egen verden for at forberede mig mentalt på medaljekampen, fortæller han.

Medaljekampen

OL-finalen i skeetskydning foregår på den måde, at der skydes 60 duer i alt. Først skydes 20 duer, hvorefter den lavest placerede er ude af konkurrencen. Herefter skydes fire serier a 10 duer. Efter hver af disse serier elimineres skytten på sidstepladsen. Til sidst står vinderen tilbage.

– Det var uhyre spændende. Jeg var fuldt koncentreret, og jeg turde ikke kigge over på resultattavlen. Jeg fokuserede udelukkende på min egen

>

> *– Jeg har aldrig oplevet noget lignende. Min telefon er stadig rødglødende efter de mange lykønskninger.*

skydning. Undervejs kunne jeg godt se, at vi blev færre og færre skytter, og til sidst var vi kun tre skytter tilbage. Dermed var medaljen i hus, og det var en utrolig stor forløsning. Det gav energi til sølvkampen, som jeg heldigvis vandt. Det var helt fantastisk, fortæller Jesper Hansen.

Amerikaneren Vincent Hancock vandt guldet i ny olympisk rekord, mens kuwaiteren Abdullah Alrashidi måtte tage til takke med bronzen. Kort efter var det tid til præmieoverrækkelsen, hvor Jesper Hansen fik den 550 gram tunge sølvmedalje om halsen.

– Jeg har ikke helt forstået det endnu. Det er helt vildt, at min drøm er gået i opfyldelse. Det var en helt vild konkurrence, som i dén grad handlede om at have det mentale overskud. Det havde jeg, og der er ingen tvivl om, at min mentaltræner, Nina Thygesen fra Aarhus, har en stor andel i, at det hele lykkedes, siger Jesper Hansen.

Turbulent hjemkomst

Siden medaljen var i hus, er Jesper Hansen blevet bestormet af landets journalister. OL er bare kæmpestort i både befolkningen og medieverdenen. Han har ellers tidligere høstet internationale topresultater i sportsgrenen. Eksempelvis vandt han verdensmesterskabet i 2013. Dengang blev han kun interviewet et par gange, men efter dette års OL har han stillet op til over 100 interviews.

– Det er sjovt, men det har fyldt utrolig meget fra det øjeblik, jeg sikrede mig medaljen. Jeg håber meget, at den meget omtale kan være med til at sætte fokus på lerdueskydning og måske inspirere nogle unge mennesker til at komme i gang med sporten, siger han.

Det har heller ikke skortet på fejringen af sølvmedaljevinderen siden hjemkomsten fra Tokyo.

– Jeg har aldrig oplevet noget lignende. Min telefon er stadig rødglødende efter de mange lykønskninger. Så snart jeg landede, blev jeg hyldet i lufthavnen, hvorefter medaljen blev fejret i klubben og siden i Svebølle, hvor flere hundrede mennesker var mødt frem til fejringen. Det har været så vildt. Der er en masse ting, der skal fordøjes. Lige nu kan jeg ikke samle mig om noget. Derfor vil jeg nu til at slappe lidt af, inden jeg skal i gang med at forberede mig på det kommende danmarksmesterskab. Der er jo også allerede OL igen om tre år, og det kan ikke udelukkes, at jeg vil forsøge at veksle sølvmedaljen til guld, men lige nu vil jeg tage den med ro, fortæller han.

Arbejde og jagt

Indtil for et par år siden arbejdede Jesper Hansen hos NCC, hvor han nedgravede fjernvarmerør, men nu fylder skydningen hele hans tilværelse. Ved siden af karrieren som skeetskytte er han skydeinstruktør, hvor han tager imod såvel jagttegnsaspiranter, jægere og konkurrenceskytter, der har brug for at få pudset formen af. Instruktionen foregår på KFK's baner. Der plejer at være godt gang i skydeinstruktionen hen over efteråret, men der skal bestemt også være tid til at komme på jagt. Jesper Hansen er en ivrig jæger, der nyder at komme afsted på Dianas stier – gerne med sin egen labrador. Og især i disse dage kribler det i ham.

– Her den anden dag jokede jeg med, at ikke engang en OL-medalje kunne resultere i en invitation til præmierejagten på gæssene. Spøg til side – der er ingen tvivl om, at jeg glæder mig rigtig meget til at komme ud på jagt og opleve naturen. Jeg bruger jagten som et frirum. Det giver mig energi i hverdagen at komme afsted med vennerne på jagt. Ikke mindst i år bliver det fantastisk at komme ud med bøssen og for alvor komme ned i gear, fortæller han.

Stort tillykke til Jesper – og knæk og bræk derude.

klj@jaegerne.dk

Danske OL-medaljer i skeet

1980: Guld til Kjeld Rasmussen

1984: Sølv til Ole Riber Rasmussen

2012: Sølv til Anders Golding

2021: Sølv til Jesper Hansen

Jæger anmelder

Ting, der bliver anmeldt under denne rubrik, bliver bedømt med et antal patroner, hvoraf seks er det maksimale.

Himmel og hav, skov, land og vand

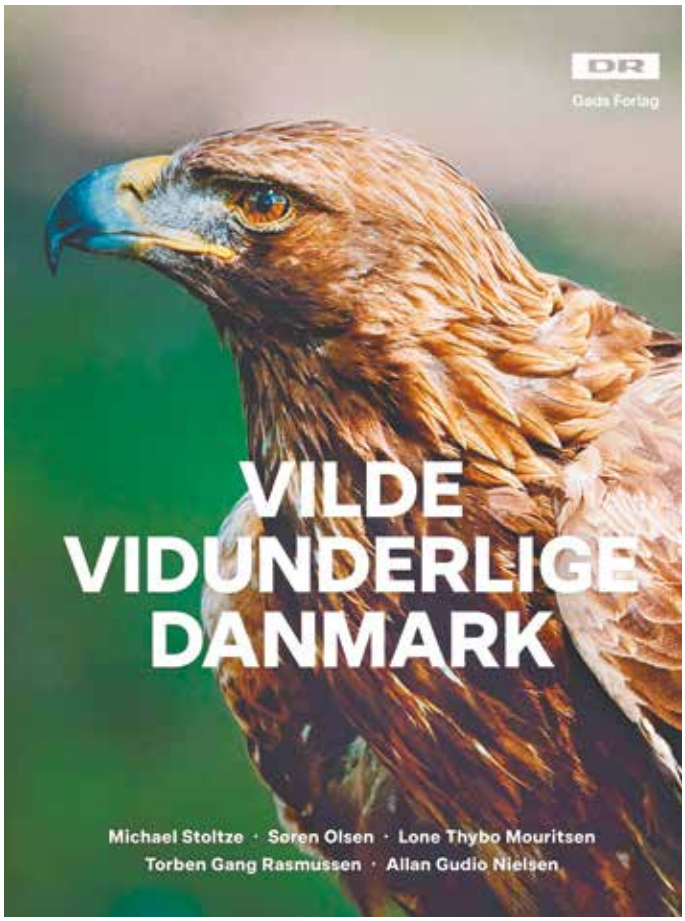

Vilde vidunderlige Danmark
Michael Stoltze, Søren Olsen, Lone Thybo Mouritsen, Torben Gang Rasmussen og Allan Gudio Nielsen
Gads Forlag
220 sider
Vejledende pris 299,95 kr.

Danmarks er det mest kultiverede land i verden – alligevel kan og bør man blive begejstret for det flora og den fauna, der trods alt udfolder sig her og der. Mange tv-seere blev grebet af at se DR-serien af samme navn som bogen, der blev sendt i foråret 2020.

Bogen er delt op i seks selvstændige kapitler skrevet af seks forskellige forfattere:
1. Den danske natur
2. Skoven
3. Havet og kysten
4. Det åbne land
5. Vandløb og søer
6. Byen.

At sidstnævnte har fået sit eget kapitel, kan måske umiddelbart undre, men som mange byboere ved, findes der da også smuk natur i byernes åndehuller, så det er velfortjent.

Bogen kan tjene som opslagsværk i alle emner, der har med dansk natur at gøre. Ikke at alle detaljer er dækket ind om alle arter, men man får en basisindføring i Danmark tilbage fra sidste istid (og for så vidt millioner af år før det i relation til eksempelvis Møns Klints historie), og informationerne spænder vidt. Personligt havde jeg den store oplevelse at blive overrasket over at læse om og se foto af troldsmør, som hører til en gruppe kaldet slimsvampe eller slimdyr, står der i bogen – og den må så sandelig siges at være en hybrid mellem en plante og et "dyr", idet den kan bevæge sig hen over skovbunden! Om end med meget langsom hastighed, mens den fortærer planterester, bakterier og svampesporer. Englænderne anvender den på spisebordet med det sigende navn "scrambled egg slime".

Hele 27 forskellige fotografer har leveret fotos, og der er mange pragtfulde "skud" imellem. Også nogle af helt ypperlige karakter.

Max Steinar

Medlemsrabatter

Danmarks Jægerforbund har indgået en række aftaler, der sikrer, at du som medlem kan få rabat på forskellige produkter og serviceydelser.

memira EYECENTER

Tag på din næste jagt uden briller og linser.

MEMIRA er størst i Skandinavien inden for øjenlaser og linseudskiftning, og du er derfor i trygge hænder hos os.

En synskorrigerende operation er et trygt alternativ til briller og kontaktlinser!

Hvorfor vente, når du allerede nu kan leve livet uden briller og linser?

Som medlem af Danmarks Jægerforbund tilbyder vi en gratis undersøgelse (værdi 300,- kr.) samt 3000,- kr. i rabat på en øjenoperation (1500,- pr. øje).

For at være berettiget til rabat skal du forud for operationen oplyse, at du er medlem af Danmarks Jægerforbund.

Rabatten kan ikke opnås med tilbagevirkende kraft. Tilbuddet kan ikke kombineres med andre tilbud og rabatter.

Læs mere på memira.dk

Tryg

Hos **Tryg** kan du som medlem bl.a. vælge en specialtilpasset hundeforsikring, så du kan få erstatning, hvis din hund ikke længere kan bruges til jagt.

På rejser er du dækket, hvis dit jagtvåben er forsinket i mere end 5 timer på rejsen, ligesom du har udvidet dækning ved tyveri af våben på skydebaner. Det betyder, at du roligt kan tage dine våben med uden at bekymre dig.Udover de nye dækningsfordele, kan du få op til 28% rabat på dine private forsikringer i Tryg.

Læs mere på:
www.tryg.dk/partner/danmarks-jaegerforbund

Gothaer

EUROPÆISK JAGTANSVARSFORSIKRING.
Denne europæiske jagtansvarsforsikring dækker væsentlig mere end den danske jagtansvarsforsikring tilknyttet dit jagttegn, der kun dækker skader der sker under selve jagten.

Med denne jagtansvarsforsikring, der dækker i hele Europa vil du være dækket fra du tager på jagt og til du er hjemme igen – forsikringen gælder også i Danmark.

Specielt lave priser til medlemmer af Danmarks Jægerforbund.

Se mere på **www.jaegerforbundet.dk/om-dj/medlemskab-for-din-og-for-jagtens-skyld/**

WeHunt

WEHUNTAPP.COM

WEHUNT – gør jagten enklere, sikrere og mere spændende.

Få fuld kontrol over jagtområdet ved at skabe og planlægge dit jagtområde med grænser, poster, vildtkameraer og meget mere. Øg sikkerheden ved at starte jagter, hvor du og eventuelle jagtkammerater kan se hinanden i realtid direkte på telefonen.

Medlemmer af Danmarks Jægerforbund får 15 % rabat på WeHunt Pro, der giver dig mulighed for at starte jagter, Færtindikator, se billeder fra vildtkameraer og meget mere!

Kom i gang med WeHunt:

1. Download WeHunt i App Store eller Google Play
2. Opret en konto og log på
3. Aktivér din medlemsfordel under fanen NJFF i appens venstre menu

FirstVet

FIRSTVET er Danmarks digitale dyrlægetjeneste. Download FirstVet-appen og hav dyrlægen lige ved hånden – også når du er på jagt.

På få minutter får du svar på dine spørgsmål. Book en videokonsultation med en af vores erfarne dyrlæger når som helst, hvor som helst.

Danmarks digitale dyrlægetjeneste er åben alle dage fra 07.00 til 24.00 – 365 dage om året. Du kan derfor trygt tage din hund med på jagt – både i Danmark og i udlandet.

Som medlem af Danmarks Jægerforbund får du første konsultation gratis med koden **JÆGER**.

Læs mere på www.firstvet.dk.

DLF SEEDS & SCIENCE

DLF er verdens største producent og leverandør af græs- og kløverfrø, men vi er også aktive på andre grønne områder.

Vi gør vores produktprogram mere komplet ved at tilbyde løsninger inden for en række tilknyttede områder, f.eks. afgrøder til natur- og vildtpleje.

Som medlem af Danmarks Jægerforbund får du 10 % rabat på køb af frø til vildtafgrøder.

Bestil ved at udfylde kuponen via medlemsnettet på DJ's hjemmeside.

Danske Lægers Vaccinations Service

DANSKE LÆGERS VACCINATIONS SERVICE er Danmarks største private udbyder af vacciner.

Hos Danske Lægers Vaccinations Service kan du blive vaccineret imod TBE (Central Europæisk Hjernebetændelse), som overføres af skovflåter. Som jæger er du i tæt kontakt med natur og skov, hvor flåter opholder sig, og det kan derfor være en god ide at opstarte et vaccinationsforløb af TBE inden sæsonen går i gang.

Som medlem af Danmarks Jægerforbund får du 10 % rabat pr. TBE-vaccine og øvrige vacciner.

Derudover giver vi 25 % i rabat på konsultationsgebyret (normalpris 148 kr.)

Rabataftalen skal oplyses inden betalingen og kan ikke kombineres med andre rabatter.

Sygeforsikring Danmark dækker 50 % af alle vaccinationsudgifter.

Vaccinationsforløbet kan startes og gennemføres på alle vores 41 klinikker.

Læs mere og bestil tid på www.sikkerrejse.dk

PENTA ADVOKATER

PENTA ADVOKATER er en specialistorienteret advokatvirksomhed, som rådgiver virksomheder og privatpersoner i hele Danmark.

Specialistorienteringen betyder, at du som kunde får rådgivning af en advokat, der besidder en unik viden om lige præcis det område, du søger rådgivning inden for – f.eks. jagt og outdoor.

Som medlem af Danmarks Jægerforbund får du gratis telefonisk, juridisk rådgivning i forbindelse med den indledende gennemgang af en eventuel sag. Derudover ydes der rabat på timeprisen, hvis sagen føres for en jagtforening under Danmarks Jægerforbund.

Husk at oplyse dit medlemsnummer når du kontakter os.

På **www.penta.dk** kan du se hvilke juridiske områder, Penta Advokater er specialiserede i samt finde vores kontaktoplysninger.

Kontakt os på tlf. 76 10 00 88

Vi arbejder hele tiden på at få nye fordelagtige medlemsaftaler. Se hvordan du benytter dig af medlemsrabatterne på medlemsnettet.
www.jaegerforbundet.dk

KONTAKT: Synnøve Fuursted | sfu@jaegerne.dk | +45 81 88 05 79

Jo, de yngler!

Efter at jeg i mere end 40 år har arbejdet intenst med agerhønen og deltaget i en lang række projekter om samme, er det forstemmende at blive ved med at se og høre på, at personer i vores organisation, som skulle arbejde for markvildtet i almindelighed og agerhønen i særdeleshed, bliver ved med at påstå, at udsatte agerhøns klarer sig dårligt og ikke kan yngle, senest Jens Venø Kjellerup i Jæger 6/7 på side 10. De udsatte agerhøns er bare ikke bedre til at klare sig end de vilde, hvor dødeligheden er utrolig høj, og hvor ynglesuccesen af mange forskellige årsager er stærkt begrænset (påvist af DJ's egen forskningsafdeling).

Allerede i 1980'erne påviste jeg på baggrund af mere end 2.000 udsatte og ringmærkede fugle, at de udsatte kan yngle, ligesom jeg også kunne påvise, at agerhøns kan flytte sig mange kilometer bort fra det sted, hvor de opholdte sig i familieflokken. Det er altså viden, vi har haft i mere end 35 år.

Sidenhen har flere observationer vist, at udsatte høns kan yngle. Jeg skal blot nævne nogle stykker. Allerede året efter, at projektet med at genskabe agerhønebestanden på Ærø begyndte, blev der klækket kyllinger. De kunne kun komme ét sted fra, nemlig fra de udsatte, for man startede fra 0,00.

For nogle år siden var jeg på besøg på et interessant revir på Als. Under vores tur rundt i det spændende terræn kom der pludselig en flok agerhøns (et par med seks kyllinger) ud fra et mindre brakareal. Det var helt tydeligt franske agerhøns, da de har en lidt anden farve end de danske, og de kunne kun stamme ét sted fra, nemlig fra udsætning det foregående år.

Jeg har også modtaget information med billeddokumentation om, at der på Læsø var klækket kyllinger efter de fugle, man udsatte sidste år i forbindelse med første trin i at genskabe en agerhønebestand på øen.

Gennem årene har flere inkl. mig selv prøvet at sætte et par farmhøns på voliere i det tidlige forår. I mange tilfælde har de lavet rede, lagt æg, ruget ud og passet kyllinger, så yngleadfærden fejler i princippet ikke noget.

Hvis man skal genskabe en agerhønebestand, er biotopforbedring nøgleordet. Udsætning løser ikke problemet. Men det har også gennem mange eksempler vist sig, at udsætning at familieflokke, kyllinger opdrættet med skrukhøns eller syvugerskyllingen, som adopteres af vilde fugle, er en fantastisk øjenåbner og en enorm løftestang i arbejdet med at få landmænd til at være med til at afgive hjørner og striber til ny agerlandsnatur, og de udsatte høns er med til hurtigere at genskabe en bestand, end hvis man blot venter på naturen.

Det var sådan, vi greb tingene an i Øster Hjerm ved Struer. I opstartsårene gik familieflokke hånd i hånd med biotopforbedringer, og det skabte et helt utroligt medejerskab blandt alle involverede personer.

Så kære hovedbestyrelse, udvalg og administration. Lad være med at nedgøre det seriøse arbejde, som mange af os gennem årene har brugt store kræfter på at få til at lykkes. Det er landmænd, det er jægere med speciel interesse for jagten i det åbne land, og det er andre naturinteresserede. Hvis vi bare skal nå et lille stykke ud ad vejen, skal vi i stedet fokusere på alle de positive tiltag, der trods alt gøres, og hvor rigtig udsætning fint kan gå hånd i hånd med de livsnødvendige biotopforbedringer.

Med venlig hilsen
Flemming Østergaard
Irisvej 31, 7490 Aulum

Læserbreve

Læserbrevene bør ikke overstige 250 ord. Redaktionen forbeholder sig ret til at vælge blandt de indsendte bidrag og til eventuelt at forkorte, men som hovedregel bringes læserbreve i den længde og rækkefølge, de modtages. Det er redaktionens princip, at rubrikken skal være læsernes eget forum. Som hovedregel undlader vi derfor at kommentere læserbrevene. Vi forventer, at debattørerne udviser selvkritik, så debatten føres i en ordentlig tone. Dit læserbrev skal være forsynet med navn, fuld adresse og medlemsnummer, og skal indsendes via: ***laeserbrev@jaegerne.dk***

Kære Flemming Østergaard, i virkeligheden er der ikke meget at tilføje til dit læserbrev – vi er jo nærmest en til en enige.

Jeg lægger især mærke til din formulering: "Hvis man skal genskabe en agerhønebestand, er biotopforbedring nøgleordet. Udsætning løser ikke problemet." Det rammer hovedet på sømmet!

Jeg har ingen problemer med udsætning af agerhøns, hvis det sker med metoder, der sikrer, at fuglene kan reproducere sig.

Som du selv så rigtigt skriver: Udsætning kan fint gå hånd i hånd med de livsnødvendige biotopforbedringer.

Med venlig hilsen
Jens Venø Kjellerup
Hovedbestyrelsen, formand for markvildtudvalget

Bestil sikkerhedsudstyr

Alle, der har løst dansk jagttegn, er omfattet af en lovpligtig ansvarsforsikring i Tryg. Forsikringen dækker skader, der sker ved affyring af skud under jagt og regulering eller i umiddelbar forbindelse med jagtens påbegyndelse eller afslutning. Husk, at du kan bestille sikkerhedsudstyr til jagten på *www.jaegerforbundet.dk*

Bemærk: Modtager skal betale 55 kroner for porto og ekspedition i forbindelse med bestillingen af sikkerhedsmaterialet. Et indbetalingskort følger med i pakken.

DANMARKS JÆGERFORBUND

Kender du en jæger, der endnu ikke er medlem?

– så fortæl vedkommende om fordelene og husk, at det er gratis * de første tre måneder.

Bliv medlem – sådan: Ring til Medlemsservice på tlf. 88 88 75 00 eller send en SMS til 1919 med teksten "blivmedlem", lav et mellemrum og skriv navn og telefonnummer, så hører du fra os.

* Tilbuddet gælder kun, hvis personen ikke har været medlem inden for de sidste 12 måneder.

DANMARKS JÆGERFORBUND

Molsvej 34 • 8410 Rønde • www.jaegerforbundet.dk

RUBRIKANNONCER

DANMARKS JÆGERFORBUND

Prisen i 2021 er kr. 23,00 pr. mm. ekskl. moms. Større rubrikannoncer, der kræver betydeligt grafisk arbejde, debiteres særskilt. Rubrikannoncer sendes til **Synnøve, e-mail: sfu@jaegerne.dk** eller ring **tlf. 81880579**

Jæger nr.	Oktober	November	December	Januar 22
Deadline for rubrikannoncer	2.9.21	1.10.21	2.11.21	1.12.21

DIVERSE

TROFÆOPMÅLING
V/ Fritz Heje Hansen
Se datoer og steder på
www.jagtkonsulent.dk
eller ring på
40 56 42 00

HOCHSITZ
Monteres op ad et træ eller fritstående ved brug af ekstra ben. Godt bredt sæde, samt ryg- og armlæn i træ. Med anlægsbøjle samt riffelholder. Højde 3,3 mtr.
Tlf. 20 27 67 66

SVENSK KREBSE-TEJNE
www.krebse-tejnen.dk

DANMARKS JÆGERFORBUND

Græskarper & muslinger
Til rensning af ferskvand
www.flotvand.dk
info@flotvand.dk ell. 2185 8164

HUNDEGÅRDE
AF HØJ KVALITET
Johansens Maskinfabrik
Tlf.: 98 17 64 45
www.johansens-aps.dk

30 års erfaring
www.hee-entreprise.dk
Kommer overalt
Opgravning af søer og damme
Udføres med hydrauliske gravemaskiner med rækkevidde på op til 19 mtr.
Indhent uforbindende tilbud/prisoverslag.
Hee Entreprise A/S - tlf. 9733 5360 Erling Madsen - tlf. 2013 4528

www.Sivklipperen.dk

Amfibisk multimaskine med klipper, opsamler, gravarm og slampumpe.
Golfsøer • private søer • åer • voldgrave
Klipning af vegetation, opgravning af kanaler, uden ødelæggelse af de omkringliggende arealer.

Slut med hjulspor og trykmærker.
Sivklipperen
Tlf. +45 21 14 98 81 • Nykøbing Falster
sivklipperen@gmail.com

Majs sælges
Løst eller i BigBags
21 83 49 10

Voliere & Afskærmningsnet
Vi leverer net på dine mål i forskellige maskestørrelser og tråd tykkelser.
Alle vore net er UV-behandlet.
Ring og få et tilbud eller send din forespørgsel på: info@strandbynet.dk
STRANDBYNET HAMPIÐJAN GROUP
Sildevej 24 - DK-9970 Strandby
Tlf.: +45 98 48 13 00

DANMARKS JÆGERFORBUND

DRESSUR

VEJBÆKHUS JAGTHUNDE-DRESSUR
www.vejbaekhus.dk

HUNDE

Labradors og F.T. Spaniels
Til jagt. Kennel Lycik
Tlf. 21 78 42 77

Dansk Jagthunde Registrering DJR®
FT spaniels og Formel1 retrievere
Hvalpelister • Stambogsføring • Rådgivning
WWW.DJR.DK • TLF. 54 77 23 67

JAGT

DANMARKS JÆGERFORBUND

HAVJAGT
M/S "SIGNE"
Grenaa Tlf. 21 75 47 55
www.havfisketure.dk
www.havjagt.dk

JAGT UDLEJES
Jagtareal ca. 2.000 ha engareal og rørskær ud til
Ringkøbing Fjord.
Værneengenes Jagtkortsalg
gældende fra 1/9-21 til 31/1-22
kr. 2.300,-

Salgssteder:
Sdr. Bork Kro tlf. 75280009.
Nymindegab Kro tlf. 75289211.
Bork Havn Feriehusudlejning tlf. 75280344.
Hvide Sande Avance tlf. 97311107
Korsholm A/S, Skjern tlf 96802014

EJENDOMME

Vanggaard Plantage og Vallund hede til salg
Skov & jagt ejendom ca. 51-52 ha.
En god blanding af alt; Bøg, fyr, grantræ, hede og mose, hertil en jagthytte.
Jagtmæssigt er der masse af snepper, råvildt, krondyr og lidt dåvildt.
Meget fin skov og natur. Skal ses.
Pris 120.000 kr. pr. ha.
Benny Hansen **Tlf. 40148580**

DANMARKS JÆGERFORBUND

JAGTREJSER

Nedestående jagtrejsebureauer er alle registreret i Rejsegarantifonden, som sikre din jagtrejse.

Jagt rejser til Polen siden 1992
Vi arrangerer alle former for jagt i Polen.
www.remodex.dk • 20278786

VILDT

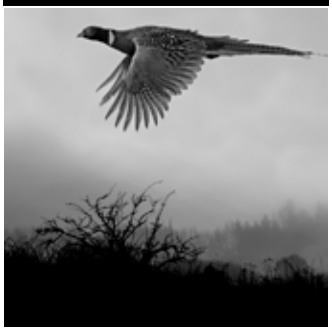

DANMARKS JÆGERFORBUND

MIDTJYSK VILDTFARM
Professionelt opdræt af danske agerhøns og fasaner til udsætning i absolut bedste kvalitet.
John og Marlene Papsø • Duelundvej 7 • 8620 Kjellerup
Tlf. 8688 3213 - 4018 3213 • www.midtjyskvildtfarm.com

DANMARKS JÆGERFORBUND

KONSERVATOR

NATURHISTORISK VÆRKSTED
Udstopning af fugle og patterdyr.
Trofæmontering.
Aut. zoologisk konservator
Peter Kildenfeldt. Parkvej 118
4700 Næsted. Tlf. 81 72 62 02

Udstopning
Vendsyssel Zoo-Konservator
Vangkærsvej 28 - 9740 Jerslev
Tlf. 5239 2808 – 3514 1409
www.zoo-konservator-vendsyssel.dk
E.mail via hjemmesiden

SAFARIMUSEET
Udstopning af:
Fugle, fisk og pattedyr.
Speciale – Safaritrofæer.
Brandstrupvej 59, 4970 Rødby
Aut. konservator
Ib Bønnelycke, Tlf. 54 86 51 86
Mobil: 21 74 84 34

DANMARKS JÆGERFORBUND

Hønse og voliernet sælges
Leveret & skræddersyet efter mål, nettet er uv mod sol. Skriv eller ring.
skoletoften15@gmail.com
Tlf. 40 18 45 55

VÅBEN

Helstrup bøssemagerværksted
Ved Bjarne Bentsen, Syrenbakken 1, Helstrup, 8920 Randers NV, 8646 7264
Alt i reparationer - skæftetilpasning - kikkert og montering

På gensyn i næste nummer

JÆGERNES HØJTID
Rigtig mange jægere ser frem mod oktober måned. Jæger er naturligvis også spækket med talrige reportager fra turene på Dianas stier.

Foto: Thomas Lindy Nissen

MARKVILDTOVERSIGTEN
I oktobernummeret er det tid til at gøre status over markvildtets vilkår i landbrugslandet. Er der mon fremgang på vej?

Foto: Flemming Højer

JÆGERS REDAKTION

Molsvej 34 • 8410 Rønde • Tlf. 88 88 75 00
red@jaegerne.dk • www.jaegerforbundet.dk

Ansvarshavende redaktør
Max Steinar
Tlf. 88 88 75 41
mst@jaegerne.dk

Redaktør på medlemsbladet og redaktionssekretær
Kim Lykke Jensen
Tlf. 81 77 12 22
klj@jaegerne.dk

Journalist
Christian Lang Jensen
Tlf. 26 15 20 82
clj@jaegerne.dk

Konsulent, Marketing og event
Karen Brix Torø
Tlf. 81 88 06 09
kbt@jaegerne.dk

Salgschef
Synnøve Fuursted
Tlf. 81 88 05 79
sfu@jaegerne.dk

Grafiker
Birgit Nordby
Tlf. 88 88 75 83
bno@jaegerne.dk

Grafiker
Jette Martinussen
Tlf. 81 77 40 40
jma@jaegerne.dk

Online Media Manager
Jacob Munkholm Jensen
Tlf. 28 30 56 95
jmj@jaegerne.dk

Pressechef
Torsten Lind Søndergaard
Tlf. 81 88 02 08
tls@jaegerne.dk

DANMARKS JÆGERFORBUND

Hvis **Jæger** udebliver, bedes du kontakte **medlemsservice** på medl@jaegerne.dk eller tlf. **88 88 75 00**. Husk at oplyse dit navn, adresse og medlemsnummer. Du kan også sende en **SMS** til 1919 med teksten: Jæger mangler blad nr. **XX**, navn, adresse og medlemsnummer.

facebook.com/jaegerforbundet

linkedin.com/company/danmarks-j-gerforbund

twitter.com/jaegerne

instagram.com/danmarks_jaegerforbund/

Tryksag 5041-0806

Næste nummer af Jæger
Oktoberudgaven af Jæger er planlagt til distribution: 27.9. – 1.10.

Jæger

ISSN 0906-415X Medlemsmagasin for Danmarks Jægerforbund. 30. årgang. Redaktion: Jæger, Molsvej 34, 8410 Rønde • Tlf. 88 88 75 00, Telefontid: man. 10-15.30, ti.-tor. 9-15.30, fre. 9-14 • red@jaegerne.dk • Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise annoncer, der strider mod vores opfattelse af god etik, samt annoncer for konkurrerende organisationer • Manuskripter, fotografier og tegninger, der uopfordret indsendes til redaktionen, returneres ikke • Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte i de artikler og læserbreve, der optages i Jæger • Indsendte synspunkter/kronikkers relevans vurderes af redaktionen • Meninger udtrykt i Jæger er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med Danmarks Jægerforbunds officielle synspunkter • Udkommer 11 gange om året, undtagen juli. Blad eller udgiver påtager sig intet ansvar i tilfælde af forsinkelse • Medlem af Danske Medier • Eftertryk kun tilladt efter skriftlig aftale med redaktionen • Udlån og udlejning i erhvervsmæssigt øjemed er forbudt • Teknisk produktion: Jæger • Tryk: Aller Tryk A/S • Kontrolleret oplag ifølge Danske Mediers Oplagskontrol 73.000 (1. halvår 2019).

AVAIL

DET ESSENTIELLE SÆT

AVAIL

Avail sættet er lavet i et børstet og lydsvagt tricot-stof i en afdæmpet, mørkegrøn farve, der får den til at falde i et med de fleste af de omgivelser, du vil gå på jagt i. Derudover har det vores vind- og vandtætte SEETEX® 2-lags-membran med et vandsøjletryk på 10.000/10.000 mm, der holder dig tør på jagten, selv hvis du bliver udsat for kraftige, forbipasserende byger. Sættet er designet med praktiske lommer, og har velovervejede detaljer som optimere både jakke og buks til mange forskellige slags jagt og til dine personlige preferencer.

Jakke
Pine green melange /
Str. 48-60

KR. 1.199,-

Bukser
Pine green melange /
Str. 48-60

KR. 999,-

SEELAND.COM
– FIND NÆRMESTE FORHANDLER

Seeland

LEICA FORTIS 6 2–12 x 50 i og LEICA GEOVID 10 x 42 R

Vælg den bedste kombination.

Leica Fortis 6 kikkertsigte og Geovid R afstandsmålere.

Kompakt kikkert og præcis afstandsmåler i ét: De to anerkendte Geovid 42 R-modeller er exceptionelt kompakte og lette. Disse premiummodeller kombinerer klassens bedste synsfelt med stor detaljerigdom og enestående farvegengivelse. Den gennemprøvede, integrerede afstandsmåler viser præcist både den lineære afstand og det tilsvarende, korrigerede horisontale område – for et etisk placeret skud, opad eller nedad i forhold til din position. Sammen med kikkertsigtet Fortis 6 2–12 x 50 i udgør kombinationen en træfsikker jagtpartner, selv over lange afstande og under dårlige lysforhold. Den fantastiske billedkvalitet, det brede synsfelt og det store forstørrelsesområde sikrer dig komfortable og overlegne observationer, fra morgengry til skumring.
Modeller: Kikkertsigte Leica Fortis 6 2–12 x 50 i. Afstandsmålere Leica Geovid 8 x 42 R og 10 x 42 R.

Se mere hos din autoriserede forhandler og på leica-sportoptics.com

Leica Camera AG | Am Leitz-Park 5 | 35578 WETZLAR | TYSKLAND | www.leica-sportoptics.com